

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Chiniquy, Ch.; udgivet for Danmark og Norge
af Storjohann.

Titel | Title:

Katholicismen afsløret : Et Tilbageblik paa mit
Liv

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Ny Udgave.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 1

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Odense : Milo'ske Boghandels Forlag, 1901

Fysiske størrelse | Physical extent:

2 bd. (208 s., 159 s.).

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

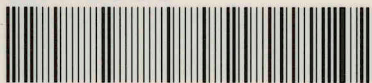
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

3-238.

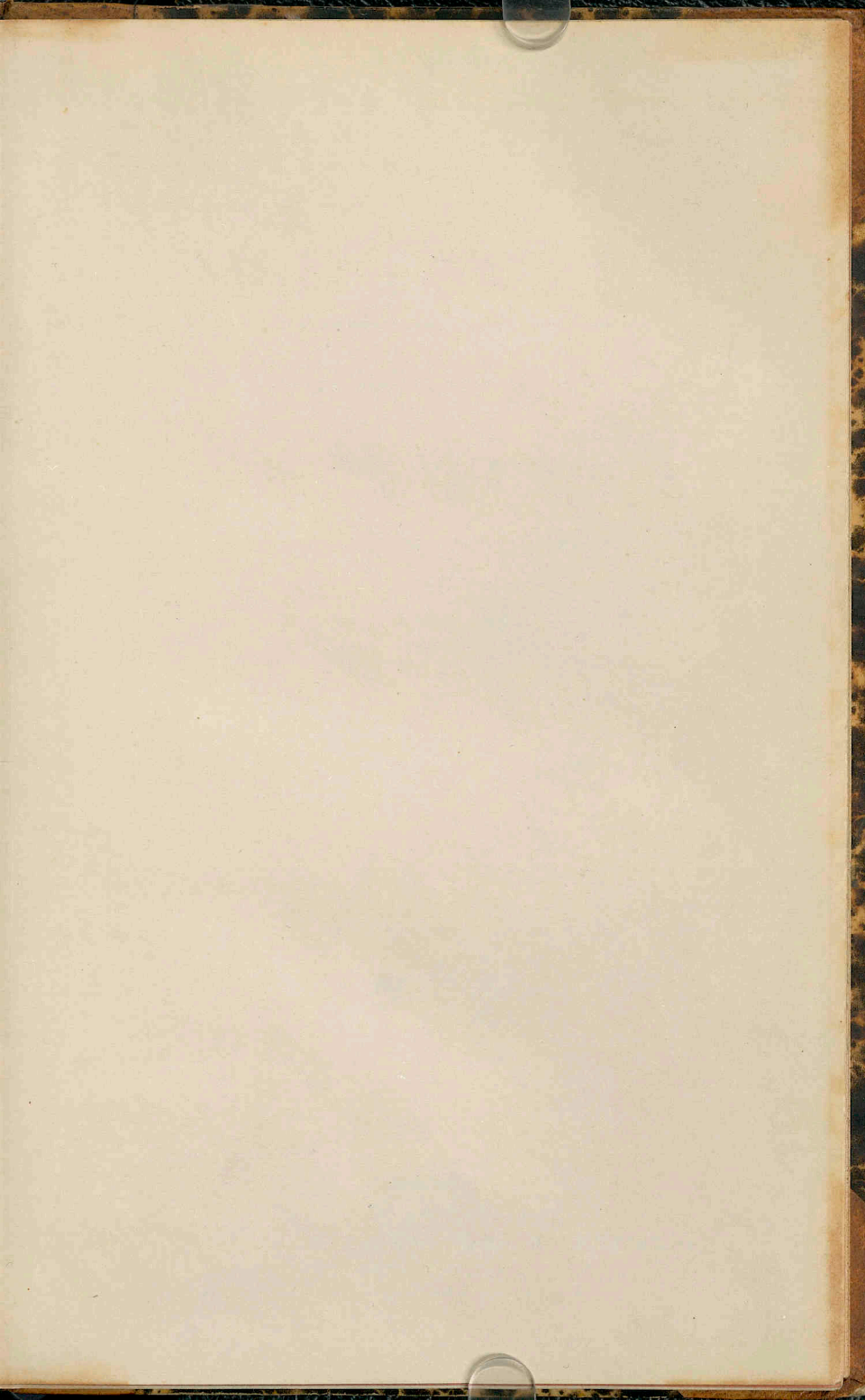
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 3 8°

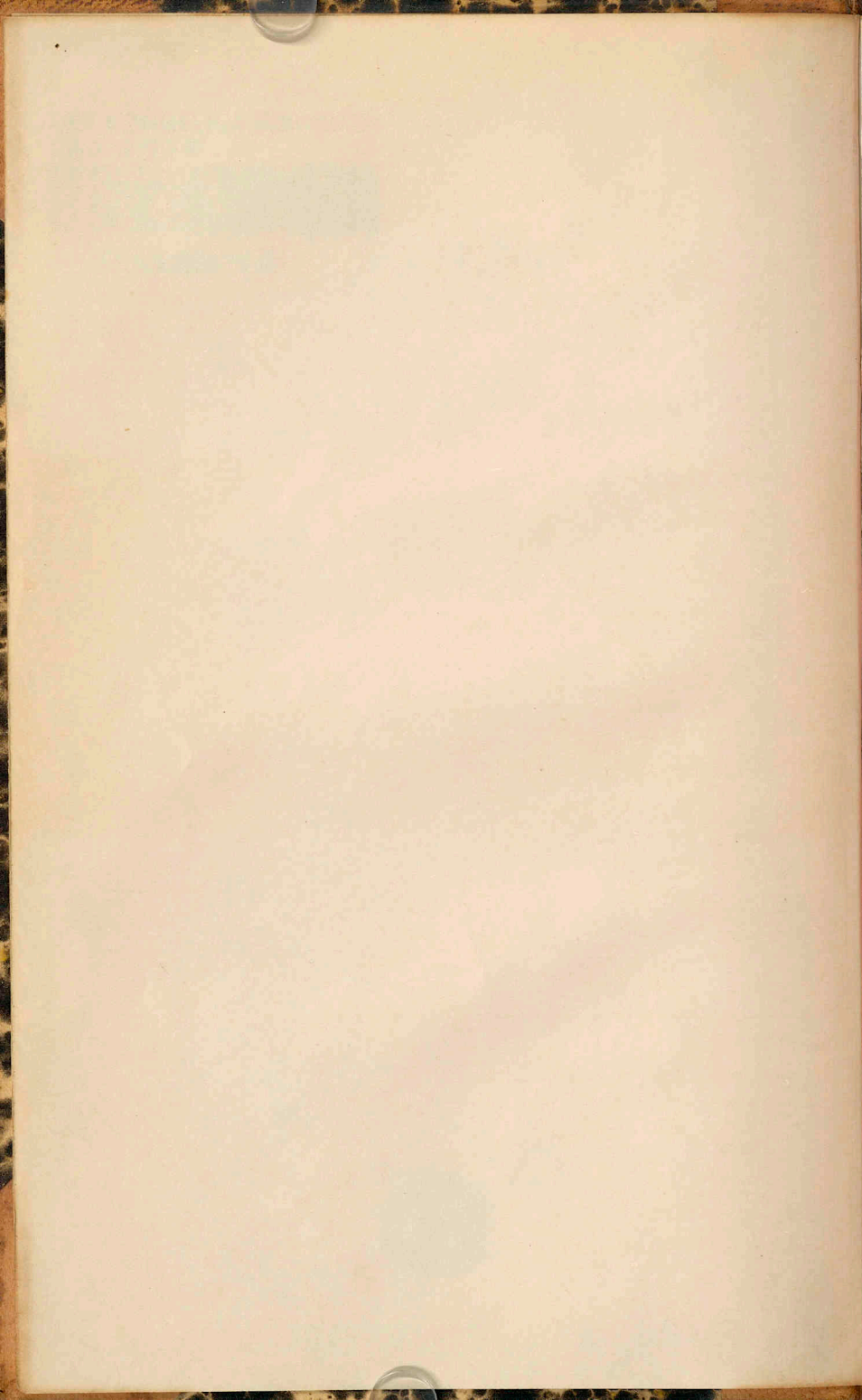

1 1 03 0 8 02615 3

+ Rex

Katholicismen affløret!

Et Tilbageblik paa mit Liv
af
Dr. theol. Ch. Chinique.

Udgivet for Danmark og Norge
af
Pastor Storzjohann.

I. Del.

Semti Aar i den romersk-katholske Kirke.

Ny gennemset Udgave.

Odense.

Milo'ske Boghandels Forlag.

I Hovedkommission for Norge: Lutherstiftelsens Boghandel.

Milo'ske Bogtrykkeri.

1901.

150/902 N. 757

En Anmeldelse af Pastor Vilh. Beck.

I »Indre Missions-Tidende« for 23. Oktober 1893 har Pastor **Vilh. Beck** anmeldt nærværende Bogs første Udgave saaledes:

50 Aar i den romersk-katholske Kirke. Et Tilbageblik paa mit Liv af CHARLES CHINIQUY. Udgivet af Pastor STORJOHANN. (Odense. Milos Forlag). Denne Bog vil jeg særdeles anbefale alle Kristne at læse, den indeholder en af de mest interessante Selvbiografier, som Nutiden har at fremvise, Skildringen af en katholsk Præsts Omvendelse til Evangeliet, overbevist om Pavedømmets Vederstyggelighed ved selv at have været Præst derunder i en lang Aarrække. Vore lutherske Kristne ere vist gennemgaaende meget uvidende om den katholske Kirkes Lære og kirkelige Fremgangsmaade og have derfor kun liden Anelse om, hvilket Vrægebillede af Kristendom denne Kirke er, og hvilke Modbydeligheder der øves i den under Kristendommens Navn. Denne Uvidenhed er ganske naturlig i et Land, hvor vi have været fri for Pavens Regimente i snart 400 Aar, hvor man derfor har været ganske tryk og ligegyldig overfor denne Sag. Men nu er det paa Tide, at man kommer ud af denne Ligegyldighed og Uvidenhed. Paven mister sin Myndighed over sit Folk i Syd, dels ved at man gaar over til Protestantismen, dels og fornemmeligt ved den overhaandtagende Vantro i de katholske Lande; derfor rykker han frem i Nord for at erobre de protestantiske Folk tilbage. I England har han længe arbejdet med stor Kraft, og nu er jo Krigen begyndt ogsaa i Danmark, ligesom i vore nordlige Broderlande. Endnu bestaar hans Gjerning jo væsentligt i at bygge Kirker og Skoler og omvende nogle Grevinder og Baronesser; men vi kunne være visse paa, at han vil se at faa disse Kirker og Skoler fyldte. Derfor er det paa høje Tid, at Folk faa at vide, hvad det er, han vil omvende os til. Læs Pater Chiniquys Bog, og Du véd Besked!

Vilh. Beck.

Katholicismen afsløret. II. Del:

40 Aar i Kristi Kirke udkommer i Løbet
af Efteraaret 1901.

Milo'ske Boghandel.

En Anmeldelse af Pastor Vilh. Beck.

I »Indre Missions-Tidende« for 23. Oktober 1893 har Pastor **Vilh. Beck** anmeldt nærværende Bogs første Udgave saaledes:

50 Aar i den romersk-katholske Kirke. Et Tilbageblik paa mit Liv af CHARLES CHINIQUY. Udgivet af Pastor STORJOHANN. (Odense. Milos Forlag). Denne Bog vil jeg særdeles anbefale alle Kristne at læse, den indeholder en af de mest interessante Selvbiografier, som

nu er det paa Tide, at man kommer ud af denne Ligegyldighed og Uvidenhed. Paven mister sin Myndighed over sit Folk i Syd, dels ved at man gaar over til Protestantismen, dels og fornemmeligt ved den overhaandtagende Vantro i de katholske Lande; derfor rykker han frem i Nord for at erobre de protestantiske Folk tilbage. I England har han længe arbejdet med stor Kraft, og nu er jo Krigen begyndt ogsaa i Danmark, ligesom i vore nordlige Broderlande. Endnu bestaar hans Gjerning jo væsentligt i at bygge Kirker og Skoler og omvende nogle Grevinder og Baronesser; men vi kunne være visse paa, at han vil se at faa disse Kirker og Skoler fyldte. Derfor er det paa høje Tid, at Folk faa at vide, hvad det er, han vil omvende os til. Læs Pater Chiniquys Bog, og Du véd Besked!

Vilh. Beck.

Katholizismus und Kultur

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Dr. phil. habil. Dr. phil. Dr. phil.

Katholicismen afsløret

Et Tilbageblik paa mit Liv

af

Dr. theol. Ch. Chiniquy.

Udgivet for Danmark og Norge

af

Pastor Storjohann.

I. Del.

Semti Aar i den romersk-katholske Kirke.

Ny gennemset Udgave.

Odense.

Milo'ske Boghandels Forlag

I Hovedkommission for Norge: Lutherstiftelsens Boghandel.

Milo'ske Bogtrykkeri.

1901.

Femti Aar
i den
rømerk-katholiske Kirke.

Et Tilbageblik paa mit Liv

af

Dr. theol. Charles Chiniquy.

Med Forfatterens Portræt.

Udgivet for Danmark og Norge

af

Pastor Storjohann.

Ny gennemset Udgave.

Odense.

Milo'ske Boghandels Forlag

I Hovedkommission for Norge: Lutherstiftelsens Boghandel.

Milo'ske Bogtrykkeri

1901.

Katholische Kirche

Sammlung

1872

Die Kirche

Die Kirche

Die Kirche

Die Kirche

Die Kirche

Sorord.

Paa min Reise i Amerika 1892 hørte jeg saa ofte Chiniquy (udtales Chiniffi) omtalt, og i Mineapolis og Duluth, hvor han, efter fort isørveien at have overstaaet en livsfarlig Operation, netop havde været, fornam jeg saa stærke Efterdønninger af den da 83-aarige Mand's kraftige Vidnesbyrd, at jeg foranledigedes til at læse hans Selvbiografi. — Med ustandselig Interessé bar Fortællingen om hans gribende Oplevelser mig fremover, og jeg blev fuldt besluttet paa at udgive Bogen, naar jeg kom hjem. Det blev mig nemlig aldeles klart, at vi siden Gossners Overgang fra Katholicismen neppe har haft nogen af større Betydning end Chiniquys, og at hans Bog, lige værdifuld for Protestanter og Katholiker, staar forrest i Rækken blandt dem, som i vore Dage kan belyse den katholske Kirke og dens Tendentser. Ved min Hjemkomst blev jeg yderligere bestyrket i min Plan, da Chiniquys netop i Christiania udkomne Bog: „Den romerske Præst, Kvinden og Privatkriftemaal" fra katholsk Side havde foranlediget et voldsomt, men aldeles uvederheftigt Angreb paa hans Liv og Karakter. Her krævede nu ogsaa Retfærdigheden, at Chiniquy fik Anledning til at blive hørt, og det blev en hellig Pligt at forhindre, at de Katholiker, som lever i vor Midte, og som i et protestantisk Land er stillet under Prøvelsens store Anledning og alvorligste Ansvar, besviges for dette mægtige Vidnesbyrd, hvis de skulde ville prøve, hvor Sandheden ligger i Striden mellem Protestantismen og Katholicismen.

Det var en mærkelig Guds Styrelse, at Chiniquys Bog om Drebigten udkom først. Denne Bog, skreven efter Opfordring af den engelske Geistlighed, ijer, hvad der bør mærkes,

for at modvirke det gennem Busey og hans Tilhængere gjorde Forsøg paa at indføre den katholske Drebtigt i de epistopale Kirker, fristede den katholske Biskop Fallize i Christiania til et Forsøg paa gennem tvende Skrifter at knuse Chiniquy og gjøre hans Vidnesbyrd magtesløs ved at fremføre alle de gennem en hel Menneskealder fra katholsk Side præsterede Bagvaskelser mod Chiniquys Person og Liv. — Dette blev gjort med saadan Plumphed og Skamløshed, at man kunde eftervise Biskopen, at han blot behøvede at se sig en Smule om, for selv at opdage, at Beshyldningerne var meningsløse og umulige. Ikke blot kom nu Chiniquys Selvbibliografi, som har taget saa mange Hjerter med Storm, med dobbelt Kraft over disse katholske Bagvaskelser, men samtidig leverede og vor Søndagspræst Saarheim i Brooklyn et vægtigt Indlæg i Sagen ved fra alle Kanter i Amerika at samle Vidnesbyrd om Chiniquy, som er bedøjet nærværende Oversættelse af Chiniquys Selvbibliografi. — Denne hans Bog er saaledes sikret en Uantastelighed lige overfor katholske Indsigelser, som vil gjøre den til et blivende Bolværk af stort Værdi mod alle Forsøg fra Katholicismens Side paa at vinde Indgang i den lutherste Kirke i Norden. Kan noget blotte den katholske Kirke mere, end at dens Præster, ligesom altid paany lige overfor Luther, blot har kunnet gribe til Bagvaskelsens for dem selv saa faarende og forærvelige Vaaben for at forsvare sig lige overfor Chiniquy? — Men Chiniquys Liv er desuden og fremfor alt i sig selv en saa heltiggennem opbyggelig Selvbekjendelse, et saa herligt Vidne om Guds Gjerning i et Menneskehjerte, et saa livfuldt Billede af en kæmpende Sjæls Oplevelser og af Guds Førelser, at Bogen ikke kan savnes i nogen Literatur. — Den vandrør da nu og sin Vej frem blandt alle europæiske Folk, efterat den i Amerika har oplevet en Mangfoldighed af Dplag.

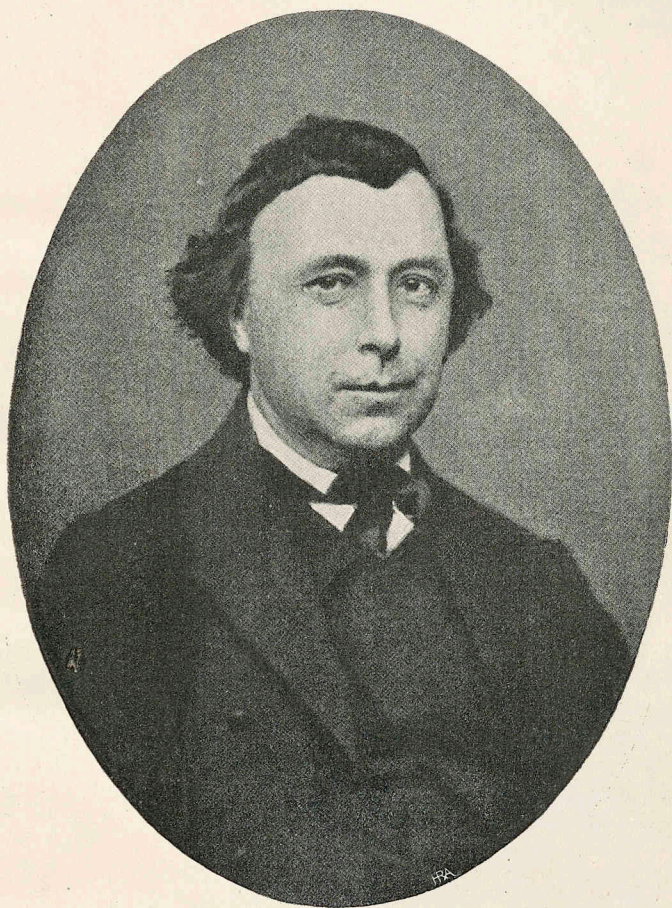
Februar 1894.

J. Storjohann.

Nærværende andet Dplag af Chiniquys Bog er endnu noget mere forkortet end første. Hele den gribende Fremstilling af Lincolns Mord er desuden henvist til Chiniquys nye Bog: „40 Aar i Kristi Kirke“, i hvilken han paany optager dette Emne, og hvor det bedre passer ind i Sammenhængen. Ogsaa denne sidste Bog af Chiniquy, udkommet i Amerika forrige Aar strax efter hans Død, og som vil være i Boghandelen herhjemme endnu iaar, vil blive gjengivet i forkortet Skikkelse. Den er nylig udkommet paa Svensk paa samme Forlag som „50 Aar i den romersk-katholske Kirke“ (Hultbergs Bogforlags Aktiebolag, andet Dplag, 4 Kroner og „40 Aar i Kristi Kirke“ 4 Kroner). Netop dette gjør det saa meget lettere, at begge nu for danske og norske Læsere kan udgaa i forkortet og prisbilligere Skikkelse, som vil sikre dem en videre Udbredelse. Til disse svenske Udgaver kan nemlig enhver henvises, som vil forvisse sig om, at Forkortelserne kun er i Læsernes egen velforstaaede Interessje og ikke paa nogen Maade har berøvet Bøgerne noget væsentligt af deres rige Indhold.

August 1901.

J. Storzjohann.

CH. CHINIQUEY 1 SIT 50. AAR

1ste Kapitel.

Biblen og den romerske Præst.

Min Fader, Charles Chiniquy, var født i Quebec og studerede der ved det theologiske Seminarium for at forberede sig til den geistlige Stand. Men nogle faa Dage før han skulde aflægge de præstelige Løfter, blev han Vidne til en saadan moralsk Fordærvelse inden den høiere Geistlighed, at han ombestemte sig, begyndte at studere Jus og blev Notarius. Han giftede sig i 1808 med Reine Perrault og bosatte sig først i Kamorasta, hvor jeg blev født den 30te Juli 1809.

Fem Aar senere flyttede mine Forældre til Murray Bay, et Sted, som endnu var i sin Begyndelse og endnu ingen Skole havde. Min Moder maatte derfor give mig min første Undervisning.

Før min Fader forlod Seminariet i Quebec, havde en af Forstanderne foræret ham en smuk fransk-latinsk Bibel. Efter ABC'en var denne Bibel den første Bog, jeg læste. Min Moder gjorde et Udvalg af de Kapitler, hun tænkte vilde interessere mig mest, og jeg læste dem hver Dag med den største Fornøjelse og Opmærksomhed. Enkelte Kapitler tiltalte mig saa meget, at jeg læste dem om igjen og om igjen, til jeg kunde dem udenad.

Da jeg var otte, ni Aar gammel, havde jeg lært udenad Skabelseshistorien, Syndefaldet, Syndfloden, Isaaks Dyring, Moses' Historie, Egyptens Plager, den herlige Lovsang, Moses sang efter Overgangen over det røde Hav, Samsons Historie, de vigtigste Begivenheder i Davids Liv, flere Psalmer, Jesu Tegnelse og hele vor Frelses Lidsels- og Døds historie efter Johannes Evangelium.

Jeg havde to Brødre, den ene fire, den anden otte Aar yngre end mig. Naar de sov eller legede sammen, sad jeg

mangen en Time ved min Moders Side og læste for hende af den guddommelige Bog. Ofte afbrød hun mig for at se, om jeg forstod, hvad jeg læste, og naar hun af mine Svar skjønte, at jeg forstod det, trykkede hun mig glad op til sig og kyskede mig.

En Dag, da jeg læste vor Frelser's Lidelseshistorie, var jeg saa bevæget, at jeg skjalv i Stemmen og næsten ikke kunde udtale et eneste Ord. Min Moder, som mærkede det, forsøgte at tale om Jesu Kjærlighed til os; men heller ikke hun kunde saa Ordene frem; hendes Stemme kvaltes af Hullen. Hun bøiede Hovedet ned paa min Pande, og jeg følte hendes Taarer falde paa mine Kinder. Da kunde jeg ikke beherske mig længer; jeg græd ogsaa, og mine Taarer blandede sig med hendes. Jeg slap Bibelen og kastede mig i min kjære Moders Arme.

Ingen Ord kan udtrykke, hvad jeg følte, der rørte sig i hendes og min Sjæl i denne velsignede Stund. Jeg skal aldrig glemme dette Dieblik, da min Moder og mit Hjerte forenedes for vor døende Frelser's Fødder, og skjønt mer end et halvt Aarhundrede er gaaet hen, siden Jesus saaledes for første Gang aabenbarede for mig sin Lidelse og sin Kjærlighed, føler jeg endnu mit Hjerte banke af Glæde, hver Gang jeg tænker paa det.

Vi boede et godt Stykke fra Kirken, og naar det traf ind med Regnveir, var Veiene meget daarlige. Om Søndagen, naar det var vanskeligt at komme i Kirke, pleiede Naboerne at samles i vort Hus om Eftermiddagen. Jeg blev da sat op paa et stort Bord, hvorfra jeg forelæste de vakreste Stykker af det gamle og det nye Testamente. Forsamlingens spændte Opmærksomhed og min Moders Glædestaarer gav mig Mod til at læse for saa mange Menneſter. Naar mine Forældre saa, at jeg blev træt, pleiede min Moder, som havde en smuk Stemme, at synge en af de vakre franske Salmer, hun kunde saa mange af.

En smuk Baardag i Aaret 1818 sad min Fader og skrev i sit Kontor; min Moder sad og syede, medens hun sang en af sine Yndlingsſalmer, og jeg legede udenfor Huset med en liden Rødkjelke, som jeg havde faaet saa tam, at den fulgte mig overalt. Bludſelig saa jeg vor Præst nærme sig Huset, hvad der forbaſede mig meget, da han aldrig før havde besøgt os.

Jeg sprang hurtigt ind til mine Forældre og hvistede til dem: „Præsten kommer“. Neppe havde jeg udtalt det sidste Ord, før Hr. Courtois traadte ind, og min Fader rakte ham Haanden og bød ham Velkommen.

Hr. Courtois var født i Frankrige, hvor han var bleven dømt til Døden under Robespierre. Med Rød og neppe havde han sammen med mange andre franske Præster reddet sig over

til England, hvorfra han senere var kommen til Quebec og af Biskoppen der var bleven udnævnt til Præst i Murray Bay.

Et Kvarters Tid underholdt han sig livlig med mine Forældre, men pludselig formørkedes hans Ansigt og han holdt op at tale. Der paafulgte nu en Tavshed, som var lige ubehagelig for alle Parter. Endelig sagde Præsten, henvendt til min Fader: „Hr. Chiniquy, er det sandt, at De og Deres Søn læser i Bibelen?“

„Ja“, var det raske Svar; „min Søn og jeg læser i Bibelen, og hvad der er endnu bedre, han har lært udenad en hel Del af de vakreste Kapitler, og hvis De ikke har noget imod det, kan han fremfige et Stykke for Dem“.

„Det er ikke derfor, jeg er kommen“, svarede Præsten kort; „men ved De ikke, at det blev forbudt af det hellige Tridentiner-Koncilium at læse Bibelen paa Fransk?“

„For mig gjør det lidet til Sagen, om jeg læser Bibelen paa Fransk, Græsk eller Latin“, svarede min Fader, „thi jeg forstaar alle disse Sprog lige godt“.

„Men De ved da, at De ikke kan tillade Deres Søn at læse i Bibelen?“ vedblev Præsten.

„Min Hustru har hidtil givet ham Veiledning i at læse i Bibelen, og jeg kan ikke indse, vi begaar nogen Synd ved fremdeles at vedblive dermed“.

„Hr. Chiniquy“, svarede Præsten, „De har gennemgaaet et fuldstændigt Kursus i Theologi; De kjender til, hvilke Pligter der paahviler en Præst; De ved altsaa ogsaa, at det er min ubehagelige Pligt at komme her for at faa Bibelen udleveret og brænde den.“

Min Bedstefader var en usøfærdet spansk Sømand (vort oprindelige Navn var Etchiniquia), og min Fader havde altfor meget spansk Blod i sig og var altfor stolt til at kunne taale saadan Tale i sit eget Hus. Hurtig som Lynet sprang han op. Jeg trykkede mig skjælvende ind til min Moder. Først var jeg bange for, at det skulde komme til Voldsomheder; thi min Fader saa i det Øjeblik ud, som om han ikke var til at spøge med. Dernæst var jeg ræd for, at Præsten skulde tage Bibelen, som laa lige foran ham paa Bordet; thi den var nu min; jeg havde faaet den i Gulegave sidste Jul.

Heldigvis gik det bedre, end jeg havde ventet. Min Fader gik med hurtige Skridt op og ned i Værelset; hans Læber vare blege og skjælvende, og han mumlede mellem Tænderne noget, vi ikke kunde forstaa.

Præsten iagttog nøie alle min Faders Bevægelser, medens han pressede Hænderne krampagtig om sin svære Stof, og paa hans Ansigt stod den største Forstrækkelse at læse. Tilslidst

stodse min Fader pludselig foran ham og sagde: „Var dette Alt, hvad de havde at sige?“

„Ja“, svarede Præsten skjælvende.

„Nuvel“, vedblev min Fader, „De ved selv, gennem hvilken Dør De kom ind i mit Hus; vær saa god at skynde Dem ud igjen samme Vei.“

Præsten gik veebliffelig. Jeg følte en ubeskrivelig Glæde over, at min Bibel var reddet. Jeg kastede mig om min Faders Hals og kysjede ham og takkede ham for hans Seir. Og for at lønne ham saa godt, jeg formaaede, hoppede jeg op paa det store Bord og fremsagde saa pent, jeg kunde, Historien om Kampen mellem David og Goliath. I mit barnlige Sind repræsenterede naturligvis Fader David, og Præsten var Kjempen, som var bleven slaæet til Jorden af den lille Sten.

Og du, min Gud, du ved bedst, at det er denne Bibel, som jeg saa ofte har læst paa min Moders Knæ, jeg ved din uendelige Barmhertighed kan takke for, at jeg er kommen til Kundskab om din Sandhed; det er denne Bibel, som i mit unge Hjerte har spredt Lysstraaler, som alle Roms Sofismer og mørke Bildfarelser aldrig helt har kunnet udslukke.

2det Kapitel.

Min første Skoletid i St. Thomas og mit første Skrifte.

I Juni Maaned 1818 sendte mine Forældre mig til en udmærket Skole i St. Thomas. En af min Moders Søstre var gift der med en driftig Møller. De havde ingen Børn og optog mig i Sønns Sted.

Den Skole, hvortil jeg blev sendt, lededes af Hr. Allen Jones og fortjente i enhver Henseende den store Anseelse, den stod i. Jeg har aldrig kjendt nogen Lærer, som i høiere Grad end han har gjort sig fortjent til sine Elevers Agtelse eller bedre har forstaaet at vinde deres Tillid.

Han var født i England og tilhørte en af de mest ansete Familier der. Han havde faaet den bedste Opdragelse, England kunde give sine Sønner, og siden var han reist til Paris, hvor

han ogsaa havde gennemgaaet et akademisk Kursus. Han var fuldstændig hjemme i Fransk og Engelsk. Det var derfor ganske naturligt, at der strømmede Elever til ham fra alle Kanter af Canada. De bedste Familiers Børn i St. Thomas gik sammen med mig paa Hr. Jones's Skole. Men han var Protestant og havde derfor en ivrig Modstander i Stedets Præst, som paa alle mulige Maader forsøgte at bevæge mine Slægtninge til at tage mig ud af Hr. Jones's Skole og anbringe mig paa en anden, som stod under hans Ledelse.

Jegens Ord kan give dem, der ikke selv har prøvet det, nogen Forestilling om, hvilken Forfærdelse, Angst og Skam der overkommer et stakkels katolsk Barn, naar det første Gang hører Præsten sige fra Prædikestolen med alvorlig og høitidelig Stemme: „Næste Uge skal I sende Eders Børn til Skrifte. Lær dem at forstaa, at dette er en af de vigtigste Handlinger i deres Liv, hvoraf deres evige Ve eller Vel vil afhænge. Fædre og Mødre, hvis dette første Skriftemaal bliver et daarligt Skriftemaal, hvad enten nu Skylden derfor er Eders eller Børnenes — hvis de skjuler sine Synder og begynder at lyve for Præsten, som er sat dem i Guds Sted, saa er denne Synd ofte uoprettelig. Djævelen tager da Bolig i deres Hjerter, og vænner de sig til at lyve for deres Skriftefader, eller snarere for Jesus Kristus, hvis Stedfortræder han er, saa vil hele deres Liv blive en eneste Række af vanhellige Handlinger, og naar de dør, bliver de fordømte. Lær dem derfor nøie at prøve sine Handlinger, Ord og Tanker, saa at de frit kan betjende Alt uden Omsvøb“.

Jeg sad i Kirken i St. Thomas, da disse frygtelige Ord naaede mit Øre. Min Moder havde ofte sagt hjemme, og min Tante havde siden gentaget det i St. Thomas, at af det første Skriftemaal ahang min evige Salighed eller Fortabelse; i denne Uge skulde derfor Afgjørelsen finde Sted.

Bleg og modløs forlod jeg Kirken og vendte tilbage til mine Slægtningers Hus. Jeg indtog min Plads ved Bordet, men kunde intet spise, saa urolig sølte jeg mig. Jeg gik op paa mit Værelse for at begynde at undersøge min Samvittighed og prøve at gjenkalde i min Erindring mine syndige Tanker, Ord og Gjerninger. Skjønt jeg ikke var stort mere end ti Aar gammel, blev dette et aldeles overvældende Arbejde. Jeg knælt ned for at bede Jomfru Maria hjælpe mig; men jeg var saa opfyldt af Frygt for at glemme noget, at jeg mumlede mine Bønner uden at have nogen Anelse om, hvad jeg sagde. Det blev endnu værre, da jeg begyndte at tælle mine Synder; min Sukommelse svigtede mig, og jeg blev rent svimmel; mit Hjerte bankede, som om det skulde spænges, og paa min Pande traadte

Sveden frem. Tilslut var jeg nærvæd at fortvivle, da jeg forstod, at det var aldeles umuligt at huske alt. Da Natten kom, kunde jeg længe ikke sove, og da jeg endelig faldt i Sovn, var det kun for at pine af de forfærdeligste Drømme. Jeg syntes, jeg var bleven nedstødt i Helvede, fordi jeg ikke havde bekjendt alle mine Synder for Præsten. Om Morgen, da jeg vaagnede, var jeg aldeles udmattet af Nattens Rædsler. Og i en lignende Sindstilstand tilbragte jeg de øvrige tre Dage, der gik forud for mit Skriftemaal. Hvor jeg gik og stod, saa jeg for mig Præstens strenge, ubølgelige Ansigt, og om Natten kom han til mig i mine Drømme som en Udsending fra den retfærdige Gud, der var vred paa mig for mine Synders Skyld. Jeg havde rigtignok faaet Løfte om Tilgivelse for mine Synder, hvis jeg nøiagtig skriftede Alt, men i modsat Tilfælde, havde man sagt mig, vilde min Plads være i Helvede.

Saaledes berøvede Kirken mig den gode og barmhjertige Jesus, hvis Kjærlighed og Medlidenhed saa ofte havde faaet mig til at udgyde Glædestaarer, da jeg var hjemme hos min Moder. Den Frelser, som Kirken vilde have mig til at tilbede af Frygt, var ikke den samme Frelser, som lod de smaa Børn komme til sig og tog dem i sine Arme og velsignede dem.

Endelig kom Dagen, da jeg skulde skrifte, og jeg gik for at fremstille mig for Præsten.

Præsten, Hr. Beaubien havde den Feil at læse og stamme. Det gjorde vi ofte Nar af, og en af mine største Fornøielser var at efterabe ham til stor Moro for mine Kammerater. Under min Forberedelse til Skrifte havde jeg naturligvis gjort op med mig selv, at jeg maatte sige Præsten dette, men denne Omstændighed var ikke egnet til at gjøre mit Skriftemaal lettere for mig.

Tilslidst kom det frygtede Dieblif. Jeg knælede stjalvende ved min Skriftefaders Side og fremsagde den Bøn, der gaar forud for Skriftemaal; men jeg havde neppe selv Rede paa de Ord, jeg udtalte, saa angst var jeg.

Man havde jo lært os, at Præsten var Jesu sande Stedfortræder, ja næsten den personificerede Jesus selv. Følgen var, at jeg troede, min største Synd bestod i at have gjort Nar af Præsten, og da man tillige havde sagt mig, at det altid var bedst at skrifte sin største Synd først, saa begyndte jeg saaledes: „Fader, jeg maa bekjende, at jeg har gjort Nar af en Præst“.

Han vendte sig rask mod mig og saa mig skarpt ind i Ansigtet. „Hvilken Præst var det, du gjorde Nar af?“ spurgte han. Jeg vilde hellere have mistet Tungen end sige ham dette

lige op i hans Dine, og han fik derfor ikke strax noget Svar. Men min Tausshed gjorde ham ærgerlig, og han sagde i en overlegen Tone: „Hvad var det for en Præst, du tog dig den Frihed at gjøre Nar af?“

Jeg saa, at jeg maatte svare. Heldigvis havde hans Overlegenhed gjort mig modigere. „Det er Dem, jeg har gjort Nar af“, sagde jeg.

„Og hvor mange Gange?“

„Det har jeg prøvet at regne ud“, sagde jeg, „men jeg kan ikke“.

„Jo, du maa sige mig, hvor mange Gange, for det er en stor Synd at gjøre Nar af sin egen Præst“.

„Men jeg kan virkelig ikke opgive Dem det nøiagtig.“

„Saa skal jeg hjælpe paa din Sukommelse, mit Barn, ved at give dig nogle Spørgsmaal. Sig mig nu Sandheden. Tror du, du har gjort Nar af mig ti Gange?“

„Na, meget oftere“.

„Femti Gange?“

„Endnu oftere“.

„Hundrede Gange?“

„Sig fem hundrede Gange, og kanske endnu flere“, svarede jeg.

„Ja saa, min Gut, saa du anvender hele din Tid til at gjøre Nar af mig?“

„Ikke hele min Tid; men jeg har desværre gjort det svært ofte“.

„Ja, du kan nok sige desværre, naar du tænker paa, at du har gjort Nar af en, som staar i Jesu eget Sted, men sig mig nu, hvad Grund har du til saaledes at gjøre Nar af mig?“

Dette Spørgsmaal kom mig aldeles uventet; thi jeg havde aldrig tænkt mig, at Præsten kunde tvinge mig til at sige, hvorfor jeg havde gjort det. Jeg blev derfor ganske forbløffet og stamfuld og kunde ikke saa noget Svar frem. Men han trængte ind paa mig og forlangte at faa Grunden at vide og sagde, at jeg blev fordømt, hvis jeg ikke sagde ham den hele Sandhed. Saa tog jeg da en raast Beslutning og svarede: „Jeg har gjort Nar af Dem for forskjellige Ting“.

„Hvad var det, du først og fremmest gjorde Nar af mig for?“ vedblev han.

„Jeg lo af Dem, fordi De læspede. Paa Skolen prædiker vi ofte efter Dem, og da ler vi altid“.

„Har du gjort det ofte?“

„Ja, næsten hver Dag“.

„Hvilke andre Grunde havde du saa til at gjøre Nar af mig?“

Jeg vilde svare, men hver Gang jeg aabnede Munden for at sige noget, svigtede Modet mig. Da Præsten imidlertid heller ikke nu gav sig, sagde jeg tilsidst: „Der gaar det Rygte i Byen, at De er glad i unge Piger, og at De besøger Frøfnerne Richards hver Aften, og det ler vi ofte af“. Disse var to unge Piger af et tvivlsomt Rygte.

Dette Svar var viensynlig lidt for meget for ham, og han spurgte mig ikke mere angaaende dette Emne.

„Hvilke andre Synder har du begaaet?“ sagde han.

Jeg begyndte nu at skriste mine øvrige Synder, eftersom jeg kunde huske dem, men den Skamsfølelse, som overfom mig ved at skulle gjentage alle mine Synder for denne Mand, var mange Gange værre end Tanken paa at have forført Gud.

Da jeg havde skristet alle de Synder, jeg kunde huske, begyndte Præsten at gjøre de forunderligste Spørgsmaal angaaende Ting, som min Pen ikke kan beskrive. Jeg svarede: „Fader, jeg forstaar ikke, hvad De spørger mig om“.

„Jeg spørger dig“, sagde han, „om Synderne mod det sjette Bud. Tilstaa Alt! Du kommer i Helvede, hvis du med Vilje udelader noget“.

Og saa ledede han mine Tanker ind paa Omraader, som hidtil, Gud ske Lov, havde været ganske ukjendte for mig.

Jeg svarede ham: „Jeg forstaar Dem ikke“, eller „jeg har aldrig gjort noget af alt dette“.

Da gik han behændig over til et mere almindeligt Emne, men listig og forsigtig kom han snart tilbage til sit Yndlingstema.

Hans Spørgsmaal var saa urene, at jeg bluedes og væmmedes ved dem. Mer end en Gang havde jeg været i Selstab med flette Gutter, men ikke en af dem havde krænkert min Blufærdighedsfølelse i saadan Grad som han. Ingen af dem havde endog tilnærmelsesvis antydnet mig Ting, som han her uden Blufel afflørede for min Sjæls Die. Og mine Indvendinger hjalp intet; som en Rovfugl, der har foresat sig at sønderrive den stakkels Fugl, som er falden i dens Klør, saaledes syntes denne Præst bestemt paa at ødelægge og besmitte mit Hjerte.

Til sidst holdt jeg det ikke længer ud, og jeg sagde med fast Stemme: „Jeg indrømmer, at jeg kan gjøre meget, som er ondt. Jeg har set og hørt og gjort mange Ting, som jeg er kjed over. Men, det, De taler om, har jeg aldrig gjort. Vær saa god ikke at gjøre mig flere saadanne Spørgsmaal; lær mig ikke mere ondt, end jeg allerede kan før“.

Jeg tror, han blev skamfuld. I al Fald blev Resten af Skriftemaalet kort. Han gav mig derefter nogle gode Raad, som sikkert vilde have været mig til Nytte, hvis ikke de dybe

Saar, hans Spørgsmaal havde tilføiet mit Hjerte, havde optaget alle mine Tanker. Han gav mig en let Bodsøvelse og lod mig gaa.

Oprørt og forvirret forlod jeg Skriftestolen. Jeg var saa skamfuld over, hvad jeg nylig havde hørt, at jeg ikke vovede at se op. Jeg gik hen i en Krog af Kirken for der at forrette min Bodsøvelse, det vil sige, fremsige de Bønner, Præsten havde opgivet mig. Jeg blev der længe, for jeg trængte til Ro efter det frygtelige Forhør, jeg netop havde gennemgaaet. De stammelige Spørgsmaal han havde gjort mig, de urene Forestillinger, hvormed han havde opfyldt mit barnlige Sind, forvirrede og krænkede mig, og jeg begyndte at græde. Hvorfor græd jeg? Var det over mine Synder? Nej, jeg maa med Skam bekjende, det var ikke for mine Synders Skyld. Jeg tænkte paa min Moder, som saa omhyggelig havde søgt at holde borte fra mig alle de urene, syndige Tanker, mit Hjerte nu var bleven besudlet med. Og jeg sagde til mig selv: „Hvis min Moder havde hørt disse Spørgsmaal, hvis hun kunde se alle de stygge Tanker, som nu fylder mit Sind, hvor vilde hun ikke blive bedrøvet!“ Det forekom mig, som om hun ikke kunde holde af mig mere, nu da hun vilde kunne læse i mine Dine al den Urenhed, hvormed denne Præst havde besmittet mit Sind.

Jeg forlod ikke Kirken, før Mørket nødte mig dertil, og da jeg kom tilbage til min Onkels Hus, havde jeg en Fornemmelse af at have gjort noget galt, som Ingen maatte blive vidende om.

Skjont min Onkel i Navnet var Katholik, gjorde han Nar af Præsterne, Skjærsilden, Messerne og især Skriftestaalet, og han lagde ikke Skjul paa, at han som Gut var bleven oprørt over Præstens skjændige Spørgsmaal i Skriftestolen. Da jeg kom hjem, lo han og sagde: „Nu er du vel bedre, end du før var, siden du har været til Skrifte. Og er du ikke bedre, saa er du i al Fald klogere, hvis du har faaet at høre saa mange underlige Ting, som jeg hørte, da jeg første Gang var til Skrifte“.

Dette skulde ikke formindske min Uro; jeg gav et undvigende Svar, men kunde ikke skjule min Forvirring. Jeg indbildte mig, at jeg var den eneste, som Præsten havde gjort saadanne urene Spørgsmaal. Men næste Dag, da jeg kom paa Skolen, blev jeg meget forundret ved at høre, at mine Kammerater ikke havde været heldigere end jeg. Den eneste Forstjel var, at medens jeg tog mig nær deraf, lo de af det.

„Gjorde Præsten dig det og det Spørgsmaal?“ sagde de

og lo høit. Jeg vilde ikke svare dem, men sagde bare: „Stammer I eder ikke ved at tale om den Slags Ting?“

„Nei hør, hvor nøieregnende han er!“ raabte de.

„Hvis det ikke er Synd for Præsten at tale derom, saa kan det da ikke være Synd for os“.

Jeg blev forvirret og vidste ikke, hvad jeg skulde sige.

Jeg mærkede snart, at ogsaa Skolepigerne var blevne behandlede paa samme Maade. Stjont de holdt sig i tilbørlig Afstand fra os, saa at vi ikke hørte alt, hvad de sagde, kunde jeg dog forstaa nok til at overbevise mig om, at de havde faaet samme Slags Spørgsmaal.

3die Kapitel.

Præsten, Skjærsilden og den fattige Inkes Ko.

Næste Dag skrev jeg til min Moder: „For Guds Skyld, kom og hent mig hjem! Hvis du vidste, hvad jeg i den sidste Tid har set og hørt, vilde du ikke opsætte dermed en Dag længere“. Heldigvis længtes mine Forældre ligesaa meget efter at se mig, som jeg dem, og et Par Uger efter kom Moder for at hente mig. Jeg kom hjem den 17de Juli 1821, og hele den Eftermiddag og Aften veg jeg ikke fra min Faders Side. Han fandt stor Fornøielse i at se mig løse vanskelige Opgaver i Algebra og Geometri. „For en flink Lærer denne Jones maa være“, sagde han, „som har lært dig saa meget kun paa 14 Maanedes“.

Om Aftenen holdt vi Familie-Gudstjeneste; jeg læste det femtende Kapitel i Lukas om den forlorne Søn, og min Moder sang en Salme, hvorefter jeg gik tilsæns med Hjertet oplyst af Taknemmelighed over at være hjemme. Men hvilken skrækkelig Opvaagnen skulde jeg ikke opleve!

Omtrent Klokken fire om Morgenens vækkes jeg af hjerteskjærende Skrig. Jeg gjenkjendte min Moders Stemme og ilede til hende.

„Hvad er der paafærde, kære Mor?“

„Stakkels Barn, du har ingen Fader mere; han er død!“

Ikke før havde hun sagt disse Ord, før hun mistede Bevidstheden og faldt om paa Gulvet.

Medens en Ven, som havde tilbragt Natten hos os, ydede min Moder den nødvendige Hjælp, skyndte jeg mig til min Faders Seng. Jeg kysjede ham, trykkede hans Hænder, prøvede at løfte ham høiere op paa Buden; jeg kunde ikke tro, at han var død. Gud kunde da ikke saaledes tage ham fra mig nu, da jeg havde været saa længe borte og netop var kommen hjem. Jeg knælede ned for at bede Gud om min Faders Liv. Men ak! mine Taarer og Bønner var frugtesløse. Han var død! Han var allerede kold som Is!

To Dage efter blev han begravet. Min Moder var saa overvældet af Sorg, at hun ikke kunde være tilstede ved Begravelsen, og jeg blev hjemme hos hende.

Stakkels Moder! Hvor mange Taarer fældede du ikke, og hvor mange Sukke opsteg ikke fra dit saarede Bryst i denne Sorgens Tid! Saa ung jeg var, kunde jeg godt forstaa, hvilket Tab vi havde lidt, og delte derfor min Moders Sorg.

Hvem kan vel skildre, hvad der foregaar i en Kvindes Hjerter, naar Gud pludselig rykker hendes Mand bort i hans bedste Alder og lader hende sidde igjen i Fattigdom med tre smaa Børn, hvoraf de to er for smaa til at forstaa sit Tab. Hvor bliver ikke Dagene tomme og triste og de lange søvnløse Nætter smertefulde for et stakkels Hjerter, som har mistet alt. Og hvor bittert maa hun ikke føle sit Tab, naar hendes yngste Barn, som endnu ikke forstaaer, hvad Døden vil sige, kaster sig i hendes Arme og siger: „Hvor er Fader? Hvorfor kommer han ikke?“

Og denne tunge Prøvelse maatte min Moder gennemgaa, uden at jeg kunde gjøre andet for hende end elske hende, bede og græde med hende!

Et Par Dage efter min Faders Begravelse kom Præsten Courtois til os; det var ham, som en Gang forsøgte at tage Bibelen fra os. Han gik for at være rig, og da vi nu var fattige, var min første Tanke den, at han kom for at hjælpe os. Jeg kunde se, at min Moder haabede det samme.

Men allerede hans første Ord viste, at vort Haab havde været forgjæves. Han forsøgte at være deltagende og sagde noget om, at vi maatte have Tillid til Gud, især naar han sendte os Prøvelser; men hans Ord var kolde og udeltagende.

Saa vendte han sig til mig og sagde:

„Læser du endnu i Bibelen, min Gut?“

„Ja“, svarede jeg og skjælv i Stemmen, thi jeg var bange for, at han vilde gjøre nok et Forsøg paa at tage min Skat fra mig, nu da jeg ikke havde min Fader til at forsvare den.

Da vendte han sig til min Moder og sagde:

„Jeg sagde Dem jo, Frue, at det ikke var rigtigt af Dem og Deres Barn at læse i Bibelen“.

Min Moder slog Dinene ned, og hendes eneste Svar var de Taarer, som randt ned af hendes Kinder. En Stund var alle tause, men saa fortsatte Præsten:

„De har endnu intet betalt for de Bønner og Messer, som er blevne læste for Deres Mand's Sjæl. Jeg saa gjerne, at denne lille Gjæld strax blev afgjort“.

„Fr. Courtois“, svarede min Moder, „min Mand har ikke efterladt sig andet end Gjæld. Til at ernære mig og mine tre Børn har jeg ikke andet, end hvad jeg selv kan fortjene! For disse tre smaa Faderløses Skyld beder jeg Dem: tag ikke fra os det lidet, vi har“.

„Men, bedste Frue, tænk Dem lidt om! Deres Mand døde pludselig og altsaa uforberedt; han er derfor i Skjærsildens Luer. For at fri ham ud derfra maa De forene Deres personlige Offere med Kirkens Messer og Bønner“.

„Jeg sagde Dem jo, at min Mand aldeles intet har efterladt sig, og det er mig saaledes umuligt at give Dem Penge“.

„Men Deres Mand har jo længe været den eneste Notar i Murray Bay. Han maa sikkert have tjent Penge. Jeg kan ikke tænke mig, at De skulde være aldeles blottet for Midler til at hjælpe ham nu, da hans Lidelser er saa meget større end Deres“.

„Min Mand tjente godt, det er sandt; men hans Udgifter var større end hans Indtægter. Saa længe han levede, led vi Gud ske Lov ingen Nød. Men nylig byggede han dette Hus, og vi stylder endnu saa meget paa det, at jeg er bange, jeg kommer til at miste det. For ikke længe siden købte han ogsaa et Stykke Land, for hvilket kun Halvparten er betalt, saa sandsynligvis kommer jeg ikke til at beholde det heller. Derfor kan det godt hænde, at jeg og mine Børn en vakker Dag ser os berøvet det lidet, vi har. Imidlertid haaber jeg, at De, Fr. Pastor, ikke har Hjerte til at tage fra os vort sidste Stykke Brød“.

Min Moder førte Lommeørklædet op til Ansigtet og græd.

Men jeg græd ikke; dertil var jeg altfor vred paa denne Mand, som saaledes kunde pine min stakkels Moders Hjerte. Jeg knyttede Hænderne og skjald over hele Legemet. Jeg havde lyst til at sige til ham: „Stammer De Dem ikke, De som er saa rig, for at komme her og tage Brødet ud af Munden paa os?“ Men jeg havde hverken fysisk eller moralsk Kraft til at behandle ham, som jeg gjerne vilde.

Efter en lang Tausshed saa min Moder paa Præsten med

sine taarefyldte Dine og sagde: „Ser De Koen der ude paa Engen? Dens Mælk udgjør mine Børns fornemste Føde. Jeg haaber, De ikke vil tage den fra os. Men hvis saadant et Offer er nødvendigt for at fri min stakkels Mands Sjæl fra Skjærsilden, saa tag den alligevel som Betaling for de Messer, der skal slukke Skjærsildens Luer“.

Da reiste Præsten sig, bukkede for sin Moder og gik.

Bore Dine fulgte ham ængstelig; men istedenfor at gaa ud af den lille Haveport, som førte ud til Gaden, styrede han sin Gang hen til Engen og begyndte at drive Koen foran sig henimod Præstegaarden. Ved dette Syn skreg jeg i Fortvivlelse: „Å, Moder, han fører Koen bort. Hvad skal der nu blive af os?“

Lord Rairn havde givet os denne Ko, da den var tre Maanedere gammel; den var af skotsk Race. Jeg var saa glad i den, og den var ogsaa glad i mig; naar den saa mig langt borte, kom den løbende, for at jeg skulde kjærtegne den. Moder malkede den selv, og til Frokost og Aften fik alle vi Børn hvert vort Glas af dens friske, deilige Mælk.

Moder satte ogsaa i et Skrig, da hun saa Præsten føre Koen bort. Jeg kastede mig i hendes Arme og sagde: „Hvordan kunde du give vor Ko bort? Nu kommer vi jo til at dø af Sult“.

„Kjære Barn“, svarede hun, „jeg tænkte ikke, Præsten kunde være grusom nok til at tage den fra os. Men husk paa, at Gud er Enkers Trøst og de Faderløses Fader. Lad os knæle ned og bede ham om Hjælp“.

Da hun havde endt sin Bøn, tog hun mig i sine Arme, trykkede mig op til sig og sagde: „Kjære Barn, bliver du nogensinde Præst, saa lov mig, at du aldrig vil være saa haard mod fattige Enker, som vor Præst i Dag“. Da hun sagde dette, følte jeg hendes brændende Taarer paa mine Kinder.

Mindet om disse Taarer har aldrig forladt mig i de 25 Aar, jeg har forkyndt den romerske Kirkes ubegribelige Branglære. Jeg var naturligvis ikke bedre end de andre Præster. Jeg troede, som de, paa de ugudelige Fabler om Skjærsilden; jeg tog de Penge, de Rige gav mig for at læse Messer, men takket være min Moders Taarer var jeg ikke haard og grusom mod Fattige.

4de Kapitel.

Jeg flytter til Kamouraska. Min Konfirmations- Undervisning.

Gud havde hørt den fattige Enkes Bøn. Nogle faa Dage efter at Præsten havde taget vor Ko, fik min Moder Brev fra sine to Søstre, Geneviève og Catherine. Den første var gift i St. Thomas. Hun raadede min Moder til at sælge alt og komme og bo hos hende med sine Børn.

„Vi har ingen Børn“, skrev hun, „og Gud har givet os mere af jordisk Guds end vi behøver. Vi vil gjerne dele med dig og dine“.

Den anden, Catherine, var gift i Kamouraska med en anset Mand ved Navn Amable Dionne. Hun skrev: „Vi har jo nylig mistet vor eneste Søn og vil gjerne have din Charles til at fylde hans Plads. Vi skal opdrage ham som vort eget Barn, og med Tiden vil han forhaabentlig blive en Støtte for dig. Sælg ved Auktion alt, hvad du har, og reis med de to andre Børn til St. Thomas. Der vil Geneviève og jeg sørge for, at du ikke skal lide nogen Mangel“.

Inden faa Dage var alt solgt. Min elskede Bibel, som jeg havde gjemt saa godt, forsvandt paa en aldeles ubegribelig Maade, og jeg har aldrig siden faaet at vide, hvor den blev af. Jeg sørgede dybt over Tabet af den.

Næste Dag tog jeg under mange Taarer Afsted med min Moder og mine Brødre. De reiste til St. Thomas, og jeg drog til Kamouraska, hvor min Onkel og Tante modtog mig paa den hjerteligste Maade. Da jeg meget snart lod dem vide, at jeg ønskede at studere til Præst, begyndte jeg at læse Latin med Præsten i Kamouraska, Morin, som havde Ord for at være en lærd Mand. Han var mellem firti og femti og havde før været Præst i Montreal; men, som Tilfældet er med saa mange katolske Præster, havde hans Colibat-Ed ikke formaaet at beskytte ham mod den Tiltrækning, et af hans smukke Sognebørn øvede paa ham. Der blev en stor Skandale; han mistede sin Post, og Biskoppen havde sendt ham til Kamouraska, hvor hans tidligere Liv var lidet kjendt. Han tog sig paa flere Maader af mig, og jeg blev ham oprigtig hengiven.

Nu var den Tid kommen, da jeg skulde forberedes til min første Kommunion. Præsterne lægger megen Vægt paa denne

Forberedelse; hvert Aar anvendes et Par Maaneder dertil. I denne Tid maa alle Børn mellem ti og tolv Aar næsten daglig gaa i Kirken for at undervises. Vor Lærer var Morin, som jeg tidligere nævnte. Han var glad i Børn og forstod snart at vinde sine Elevers Hengivenhed.

Men hvad vi lærte under denne Forberedelse til Nadveren var ikke Kristi Religion, men den katholske Kirkes Branglære, som forvansker Evangeliets helligste Sandheder.

En Dag sagde Præsten til mig:

„Naar du hjemme gjorde noget galt, hvem var da den første til at straffe dig? Var det din Fader eller din Moder?“

Jeg tænkte mig et Dieblif om og sagde saa: „Min Fader“.

„Det var rigtig svaret“, sagde Præsten; „i Almindelighed er en Fader mer utaalmelig mod sine Børn og har ikke saa vanskelig ved at straffe dem som en Moder. Men sig mig saa, hvem straffede dig strengest, din Fader eller din Moder?“

„Min Fader“, svarede jeg uden Betænkning.

„Ja, det er sandt. En om Moder kan ikke være haard, selv naar hun straffer. Hendes Slag kan aldrig falde saa tunge som en Faders. Og hændte det ikke ogsaa undertiden, at naar du havde fortjent Straf, kom der en og tog Riset fra din Fader og forsøgte at stemme ham mildere?“

„Jo“, sagde jeg, „det gjorde min Moder ofte; hun har friet mig fra Straf mer end en Gang“.

„Det er rigtig, min Gut, og det har ikke alene du oplevet; men det har I alle. I har alle gode Modre, ikke sandt, som har friet Eder for eders Fædres Straf?“

„Jo“, svarede de alle.

„Men nu har I og en Fader og Moder i Himmelen“, vedblev Præsten. Eders Fader er Jesus og eders Moder er Jomfru Maria. Glem ikke, at en Moders Hjerte altid er ommere og har lettere ved at tilgive end en Faders. I fortørner ofte Eders himmelske Fader; da truer han med at knuse Eder med sin Brede's Torden; han aabner Helvedes Porte og vil støde Eder derned; men da kommer den gode Jomfru Maria og beder for Eder, og udvirker Eders Tilgivelse“.

„Huff derfor paa, Børn, at naar Eders Samvittighed siger Eder, at I har syndet, og at Jesus er vred paa Eder, saa gaa til Jomfru Maria; kast Eder i hendes Arme og vær sikre paa, at hun vil hjælpe Eder“.

Den katholske Kirke lærer altsaa, at det ikke er Jesus, men Jomfru Maria, som frelser Syndere. Jesus vil straffe Syndere; men Jomfru Maria er barmhjertig. Saaledes forvansker Paven og Roms Præster Evangeliets rene Lære!

5te Kapitel.

Min Uddannelse paa det katholske Gymnasium.

I August 1828 affluttede jeg mine klassiske Studier ved Gymnasiet i Nicolet, hvor jeg havde været siden 1822. Jeg havde magelig paa to eller tre Aar kunnet lære det, hvortil vi anvendte syv Aar.

Det vil da forstaaes, at den intellektuelle Udvikling ved de katholske Gymnasier og Klostre bliver temmelig ringe. Jeg ved godt, at de katholske Præster kan opregne Navnene paa et ikke saa lidet Antal Videnskabsmænd, der har studeret ved deres Skoler; men disse store Mænd brød strax fra Begyndelsen i Hemmelighed de Lænker, hvormed deres Foresatte prøvede at binde dem; kun overholdt de for Freds Skyld i det ydre de forefætrene Regler.

Tager vi for os nogle af de mest fremragende Mænd, der har studeret ved katholske Gymnasier, tror jeg næsten, jeg skal kunne bevise, at ni af ti er blevne forfulgte eller lyst i Ban eller endog dræbte, fordi de vovede at tænke selv. Den store Galilei var Katholik; han blev haardt forfulgt og tilsidst tvungen til offentlig at tilbagekalde sine Udtalelser, fordi han vovede at tænke anderledes om Jordens Bevægelse end Paven. Kopernikus, ogsaa en af sin Tids største Mænd, blev lyst i Ban for sine størartede Opdagelsers Skyld. Et af de største Genier, Frankrig har frembragt, var Pascal. Han var Katholik, men døde i Kirkens Ban. Den romerske Kirke nævner med Stoltthed Bosquets Navn. Men har ikke Beuillot, Redaktør af L'Univers, aabent erklæret for hele Verden, at Bosquet var Protestant i Forklædning?

Og Montalembert, denne elskværdige og lærde Skribent, som i mer end et fjerdedels Aarhundrede trofast og tappert kjæmpede for den katholske Kirke, hvordan stillede han sig tilsidst ligeoverfor Paven? Han bekjæmpede af al Magt Ufejlsbarlighedsdogmet og sagde, at Paven ikke var andet end en falsk Gud. Og saaledes med mange andre fordums Elever af katholske Skoler. De forlader deres jesuitiske Lærere for at forkynde for Verden deres største Foragt for det katholske Præsteskab og Pavedømmet. De har set Præsterne paa nært Hold nok til at kende dem, og de veed, at Intelligens og Fremstridt og Frihed i dem har sine farligste Fjender.

Voltaire studerede i et katholsk Gymnasium. De Slag, han rettede mod den katholske Kirke, var saa stærke, at den aldrig vil forvinde dem. Ligeledes har sandsynligvis Cavour allerede i Stolen svoret at befri sit smukke Fædreland for Roms vanærende Pænker. Og Castelar, Spaniens største Taler! Hvem udmaler med større Beltalenhed end han de katholske Præsters Tyranni, Hylleri, Egoisme og Uvidenhed?

Men af, for mig og mine Medstuderende steg ingen Sol op for at sprede det Mørke, som omgav os. Guds Ord, Jesu Kristi Evangelium, var det os forbudt at læse og at høre. Bistnok gav man os nok af Forskrifter og Grundlæggninger; men disse var saa kolde og blottede for al Poesi, at de ikke formaaede at stille de hedenstke Forbilleder i Skyggen.

I de sidste Aar af min Studietid havde mine Foresatte sat mig til at have Ofsyn med Bibliotheket. Naar jeg kunde komme til, luffede jeg mig inde der for at læse. Jeg undersøgte Hylterne og blev ikke lidet forbauset ved at finde, at netop de Bøger, der særlig maatte egne sig for vore Studier, paa Katalogen stod opførte som forbudne. Med usigelig Skam opdagede jeg, at kun Bøger af tredje Rang var stillede til vor Disposition.

Blandt de Bøger, det var forbudt at læse, fandt jeg ogsaa en Bibel. Jeg greb den ligesaa begærlig som en Gnier, der finder sin tabte Skat igjen: jeg kyskede den ærbødigt og trykkede den til mit Hjerte, som man omfavner en Ven, man ikke har set længe. Og nu læste jeg i den, saa ofte jeg kunde.

En Dag blev jeg kaldt ind til Seminariets Forstander Leprohon, som sagde til mig: „Du ser saa modfalden og bedrøvet ud. Er du ikke rast?“

Direktør Leprohon var min Ven og Velgjører; i de fire sidste Aar af min Studietid var det ham, som betalte for mit Ophold i Nicolet; thi min Onkel havde paa Grund af en Uenighed nægtet mig sin Understøttelse. Ved at læse i Bibelen havde jeg brudt mit Løfte til min Lærer. Da han betroede mig Omsorgen for Bibliotheket, havde jeg nemlig faaet Paalæg om ikke at læse i de forbudne Bøger. Det smerte mig at skulle tilstaa dette, men at dølge Sandheden for ham vilde have været endnu værre. Jeg svarede derfor: „Ja, det er nok muligt, at jeg ser bedrøvet ud; jeg har ikke før villet tale om Grunden dertil; men nu skal jeg sige Dem det. Medens det er os tilladt at læse Bøger, der er dikterede af en ond og syndig Aand, anses det for en Forbrydelse at læse den eneste Bog, som er indgivet af Guds og Hellighedens Aand. Et saadant Forbud fra mine Foresatte forvirrer og oprører mig, ja svækker

min Tro og bringer mig paa den Tanke, at vor Kirke er paa gode Veie til at fare vild".

Leprophon svarede: „Nu har jeg været Forstander for dette Gymnasium i mere end tyve Aar, og aldrig har jeg fra nogen Students Læber hørt saadanne Udtalelser som idag. Du giver dig der af med Spørgsmaal, som aldrig burde opstaa hos nogen Student; som saadan har du kun at lyde dine Foresatte".

„Det kan hændes, at jeg er den første, som har vovet at tale om dette; og det har muligvis sin Grund deri, at jeg sikkert er den eneste, som har læst Bibelen fra jeg var Barn. Jeg ved derfor af Erfaring, at der ikke i hele Verden findes en saa god Bog som Bibelen, og det bedrøver mig at se, hvilken Frygt De har for den. Jeg tilstaar, at jeg har læst i Bibelen i Bibliotheket, og jeg har i den fundet bedre Trøst end De har formaaet at give mig i sex Aar. Og nu er jeg bedrøvet, fordi jeg ikke mere skal saa læse Guds eget Ord".

Leprophon fortsatte: „Siden du har læst i Bibelen, saa veed du, at der i den forekommer Ting af saa delikat Natur, at det ikke kommer sig hverken for unge Mænd eller unge Kvinder at læse dem".

„Men jeg ved ogsaa", sagde jeg, at Djævelen sent og tidlig bestræber sig for at lede vore Tanker hen paa samme delikate Ting, idet han indgiver os syndige Lyster og opmuntrer os til at følge dem. Naar Renhedens Gud derimod taler til os om onde Ting (Ting, som det forresten er umuligt for Mennesker at forblive uvidende om), saa gjør han det, for at vi skal hade og afsty Synden, og han hjælper os selv til at stride mod den. Desuden, hvis Gud finder for godt at tale til mig — om hvilken som helst Sag, med hvilken Ret vover da noget Menneske at hindre hans Ord i at trænge ind i mit Hjerte?"

Direktøren blev aldeles bleg, og Taarerne kom ham i Øinene. Han saa en Stund paa mig uden at svare, men sagde saa: „Min kjære Chiniquy, dine Argumenter har en Kraft, som forstrækker mig, og hvis jeg ikke havde andet end mine egne Meninger at sætte op imod dem, vilde jeg være ilde stedt. Men jeg har det, som bedre er. Jeg har Kirkens og vor hellige Faders, Pavens, Udtalelser herom, og de forbyder vore Elever at læse i Bibelen. Dette burde være dig nok; og jeg haaber, du ikke oftere gjør mig den Sorg at sætte dig op imod Pavens Bud".

Derpaa omfavnede han mig grædende. Jeg græd ogsaa, men mest fordi jeg ikke mere kunde komme til at læse Guds hellige Ord.

6te Kapitel.

Protestanters Børn i katolske Skoler.

I gamle Dage ofrede Hedningerne deres Børn paa sine Guders Altare for at mildne deres Brede og gjøre sig fortjente til deres Beskyttelse. I vor Tid hænder det ofte, at protestantiske Forældre ikke bærer sig stort bedre ad, idet de lader sig forlede til at sætte deres Børn i katolske Skoler. Medens de hedske Forældre tog deres Børns timelige Liv, saa ødelægger Kristne paa denne Maade ofte deres evige Liv. Hedningen var konsekvent; han troede paa sine Guders absolute Magt og Hellighed; han troede, at de styrede Verden, og at de vilde antage sig saavel de Ofrede som de Ofrende. Men hvor er Protestantens Konsekvens, naar han ofrer sit Barn paa Pavens Alter? Tror han paa Pavens Hellighed og Ufeilbarhed? Hvorfor kaster han sig da ikke selv for Pavens Fødder og forøger Antallet af hans Disciple? De Protestanter, som begaar dette store Feilgreb, undskylder sig i Almindelighed med, at Anstaltens eller Klosterets Forstandere har lovet dem, at deres Børns religiøse Overbevisning skal blive respekteret, og intet siges eller gøres, der kunde røkke deres Religion.

Åh, hvor grusomt bedrage ikke Nonnerne og Præsterne dem! Jeg var selv tilstede en Dag, da vor Forstander, Leprohon, udtalte samme Løfte til en Dommer fra New-York. Et Par Dage efter sagde Direktøren til mig: „Du kan en Del Engelsk, og denne unge Mand kan tilstrækkelig Franst til, at I kan forstaa hinanden. Prøv at blive hans Ven og saa ham til at gaa over til vor hellige Kirke. Hans Fader er en meget indflydelsesrig Mand i de forenede Stater og han selv kommer til at arve en umaadelig Formue. Gik han over til Katholicismen, kunde det derfor komme til at have store Følger for Kirkens Fremgang i Republiken“.

Jeg svarede: „Har De glemt det Løfte, De gav hans Fader, at De ikke paa nogen Maade skulde forsøge at røkke den unge Mands Religion.“

Han smilede over min Enfoldighed og sagde:

„Naar du er færdig med din Theologi, saa vil du forstaa, at Protestantismen ikke er nogen Religion, men en Fornægtelse af Religion. Ingen Lære kan være baseret paa en Protest. Da jeg derfor lovede Hr. Pike at respektere hans Søns religiøse

Overbevisning og ikke gjøre noget for at forandre hans Tro, saa var det mig den letteste Sag af Verden, siden jeg kun lovede ikke at give mig af med Ting, som aldrig har eksisteret".

Denne Opfattelse af Protestantismen, der deles af Forstanderne for alle katholske Læreanstalter og Klostre, overbeviste mig, eller rettere sagt, forblindede mig; fra den Dag begyndte jeg at arbejde paa gjøre en god Katholik af den unge Mand, hvad der sandsynligvis ogsaa vilde være lykkedes mig, hvis ikke en alvorlig Sygdom allerede et Par Maaneder senere havde nødt ham til at reise hjem, hvor han kort efter døde.

Da jeg endnu tilhørte den katholske Kirke, talte vi ofte om, hvilke Anstrengelser der maatte gjøres for at lokke unge Protestanter til vore Læreanstalter og Klostre, da dette vilde være den sikreste Vej til at beherske Verden. Og da Mødrene i Regelen har større Indflydelse inden Familien end Fædrene, var vi bestemte paa at ofre alt for at bygge Nonneklostre over det hele Land, hvor de unge Piger, vort Lands fremtidige Mødre, kunne formes i vore Hænder og opdrages efter vore Principer. Ingen kan sige andet, end at dette er en klog Fremgangsmaade, og ingen kan andet end beundre de uhyre Ofre, Katholikerne har bragt for at gjøre deres Nonneklostre saa tiltrækkende, at det er vanskeligt ikke at foretrække dem for en hvilken som helst anden kvindelig Opdragelsesanstalt.

De katholske Præster roser sig ogsaa af, at mer end Halvdelen af Nonnernes Elever er protestantiske Børn, og at Størstedelen af disse før eller senere vil blive Pavedømmets sikreste Tilhængere og Støtter i de forenede Stater. Fra dette ubestridelige Faktum gaar Jesuiterne ud, naar de forudsiger, at inden 25 Aar vil Paven herse i den store Republik, og hvis ikke en Forandring indtræder, kunde deres Spaadom muligvis gaa i Opfyldelse.

"Men", siger mange Protestanter, "hvor kan vi finde en sikrere Beskyttelse for vore Børns Moral end i Klostrene? Hvad kan besmitte deres Hjerter, saa længe de staar under de hellige Nonners Varetægt?"

Alt, Protestanter, lad Eder ikke føre bag Lyset af Nonnernes englemilde Smil og glade, fredelige Ansigtstryk! Selv har jeg altfor længe troet, at et saadant Ydre ikke kunde bedrage, og at de i deres Hjerter maatte føle en saadan Lykke og Fred, som deres Ansigter afspeilede; men jeg har senere faaet Dinene op for, at det hele er en bedragerisk Maske, anlagt for at narre godtroende Folk. I Klosterreglerne paabydes det Nonnerne altid, men især i Fremmedes Nærværelse, at se glade og lykkelige ud, selv naar de er opfyldte af Angst og Sorg. Og hvis Protestanterne vidste, hvor ulysiske og elendige disse

Pavens Ofre følger sig, saa vilde de, istedenfor at tale om deres Lykke og Willighed, beklage og græde over dem*).

„Men“, vedbliver saa Protestanterne, „det er saa billigt at lade sine Børn opdrage i Klostrene“. Dertil svarer jeg: „Selv om det var to Gange billigere, vilde det dog koste to Gange mere end det er værd“. Den intellektuelle Opdragelse er for intet at regne, og hvad Slags Moral kan en ung Pige lære af en Nonne, som tror, hun kan leve, som hun finder for godt, saa længe det behager hende, og at intet ondt kan times hende, hverken i dette eller det tilkomnende Liv, naar hun kun sætter sin Lid til Jomfru Maria?

En Bog, som eies af alle Præster og Nonner, er „Jomfru Marias herlige Undere“ af St. Liguori. Efter at have læst den vil man forstaa, hvad Slags Moral der praktiseres og læres inden den katholske Kirkes Mure**).

Det er en kjendt Sag, at Rom ønsker, at al Opdragelse lægges i Jesuiternes Hænder; Jesuiterne er Mønsterlærere, siger den romerske Kirke. Hvorfor? Fordi de driftigere og med mere

*) Løsningen paa den Gaade, at Rom aldrig fattes Kvinder til at tjene Kirken som Nonner og Sygeplejersker, maa for en væsentlig Del søges i Gjerningsretfærdigheden, i Kraft af hvilken det forespejles den unge Pige, at hun ikke blot ad denne Vej sikkert frelser sin egen Sjæl, men og hele sin Familie, for hvilken hendes Gjerningers Graftortjeneste vil strække til, — noget, som da ogsaa gjør Familien særdeles villig til at ofre hende. — Selv i Rhinlandene kan man høre dette Ræsonnement af Katholiker som noget aldeles selvfølgeligt.

Udg.s Anm.

**) Den af Pastor Stöcker udgivne „Deutsche evangelische Kirchenzeitung“ for 28de Januar 1893 indeholder en Meddelelse om, hvorledes en ung dansk Dame har henvendt sig til den tysk-lutheriske Menighed i Genf med Bødsel over, at i Klosteret St. Josef i Cambery (Savoyen) flere unge protestantiske Piger fra Danmark, som bleve opdragne der, er traadte over til Romerkirken. Nævnte unge Dame, som selv har været i dette Kloster og mente at have sporet endog en meget stærk direkte Paavirtning fra Nonnernes og Præsternes Side for, at ogsaa hun skulde træde over, havde af denne Grund forladt Klosteret. Ser man efter i det romersk-katholske Blad *La semaine religieuse de la Savoie* for 24de Novbr. 1892, finder man ogsaa der en meget farverig Beretning netop fra det jamne Kloster om, hvorledes en ung Dame „af det gamle norske Kristokrati“ ved en høitidelig kirkelig Handling har afsvoret sin protestantiske Tro og derefter modtaget „Konfirmationens hellige Sakramente“ ved Erkebiskopens Haand. Og der tilføies: „Denne Afsværgelse er den trettende, der har fundet Sted i St. Josefs Kapel siden 1887“. Dette faar være nok for at vise, at her virkelig er en Fare, som Forældre, der ønsker deres Børns Vedbliven ved vor evangeliske Tro og Lære, ikke bør agte ringe. At saa sine Børn førte ind paa Anstalter, som fra et evangelisk-luthersk Standpunkt maa anses for vildledende, kan vel for religiøst indifferente Forældre være en ligegyldig Sag, men for dem, der agter det rene og uforvanskede Evangelium, som Morten Luthers gav Vidnesbyrd, for Livets bedste Skat, vil det selvfølgelig være en bitter Smælselse.

Udg.s Anm.

Held end andre lægger an paa at tilintetgjøre sine Elevers Forstand og Samvittighed. Naar en Elev har tilbragt tilstrækkelig Tid i deres Skoler, kan en Lærer faa ham til at gjøre, hvad han vil; selv om Eleven ved, at noget er hvidt, er han rede til at sværge paa, det er sort, naar hans Lærer forlanger det. Men dette er ikke blot Jesuiternes Lære; hele den katholske Kirke lærer det samme. Hør, hvad den berømte Gregor XVI. siger i sin Rundskrivelse af 15de August 1832: „Naar den hellige Kirke forlanger det, maa vi ofre vore egne Meninger, vor Erkjendelse, vor Intelligens, vor Fantasi og vor Forstands højeste Resultater“.

Indsigelse mod denne den katholske Kirkes antisociale Karakter har lagt den berømte Statsmand Gladstone disse Ord i Pennen: „Der har aldrig været udtænkt et snedigere Komplot mod Menneskehedens Frihed, Lykkelighed og Dyd end Romanismen“ (Brev til Grev Aberdeen). Og hvor findes der større Ligt end den, ved hvilken Katholikerne har søgt at faa Bibelen ud af Amerikas Folkeskoler? Først hed det, at de kunde ikke anbefro sine Børn til Statens Skoler, fordi man der læser Bibelen og beder og synger, og naar de saa har faaet Lovgiverne til at ofre deres moralske Anseelse hos en stor Del af Nationen, og Bibelen er stødt tilside, saa døber de Skolerne med de forsmædeligste Navne og kalder dem: „Gudløse Skoler, som ikke duer til andet end til at uddanne Tyve, Bantro og Atheister“.

7de Kapitel.

Den katholske Kirkes Teologi: Celibateden.

Med ophøiede Tanker og gode Forsætter begyndte jeg mine theologiske Studier i Nicolet, idet jeg haabede, at mine theologiske Bøger skulde bringe mig nærmere Gud, idet de gav mig fuldstændig Kundskab om hans hellige Vilje og Love. De fornemste theologiske Forsattere, vi læste, var Bailly, Denis, St. Thomas og fremfor alle Viguori, som siden blev kanoniseret. Hver Gang jeg aabnede en af deres Bøger, bad jeg inderlig til Gud og den hellige Jomfru om Lys og Naade for mig og for de Menigheder, hvis Præst jeg skulde blive.

Men hvorledes skal jeg skildre min Forbauselse, da jeg opdagede, at for at kunne antage mine Theologers Principer maatte jeg opgive Sandhedens, Retfærdighedens, Ærens og Hellighedens Grundsætninger. Hvilke lange og smertelige Anstrengelser skulde det ikke koste mig, før jeg fik sluttet det Sandhedens og Fornuftens Lys, som Gud selv havde tændt i mig.

Skulde jeg saaledes opregne alle de sindrige Kneb, fromme Løgne og skjændige Forvrængninger af Guds Ord, som Forstanderne for katholske Seminarier og Klostre benytter sig af for at bevæge sine Ofre til at aflægge Cölibat-Eden, maatte jeg skrive ti store Bind istedenfor et kort Kapitel.

Det ægtefabelige Livs Prøvelser og Forpligtelser skildres saa overdrevent, at det maa affrække selv den modigste, medens Cölibatets Glæder og Fred udmales med de mest straalende Farver.

Paven fører sit Offer op paa et høit Bjerg og viser ham al Verdens Ære og Glæder og dertil en herlig Trone i Himmelen, idet han siger: „Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil falde ned for mine Fødder og love mig ubetinget Lydighed og sværge aldrig at gifte dig“.

Hvem formaar at vise saadan Kjærlighed fra sig? Men for de ulykkelige Ofre endnu er blevne saa forblindede, at de ikke kan se den Afgrund, hvori de falder, fylbes ofte deres Hjærter med Rædsel; med blege Kinder og skjælvende Læber spørger de deres Forstander:

„Er det muligt, at den barmhjertige Gud forlanger saadant et Offer af os?“

Da bliver den katholske Præst veltalende og udmaler Cölibatet som den eneste Vei til Himmelen. Han viser dem Helvedes evige Ild rede til at modtage de Kujoner og Forrædere, som efter at have lagt sin Haand paa Cölibatets Bloug ser sig tilbage. Han taler om den Skuffelse, de vilde berede saa mange kjære Venner, og den Spot og Haan, deres Mangel paa Udholdenhed og Mod vilde paadrage dem. Han besnærer dem med tusinde Løgne om alle de Mirakler, Kristus gjør for unge Præster og Nonner, og benytter sig af talrige Bibelsprog, der skal bevise, at Gud vil, at Cölibat-Eden skal aflægges.

Da vor Forstander en Dag vilde vække vor religiøse Følelse og bevæge os til at aflægge Cölibat-Eden, talte han meget ivrig og varmt, men hans Bevisførelse forekom os ikke logisk.

Næste Dag havde vi fri, og vi theologiske Studenter, der forberedte os til at blive Præster, havde en lang Samtale om de besynderlige Argumenter, Bestyreren havde fremført. Det

bestemtes, at vi i al Ærbødighed skulde forelægge ham vore Indvendinger, og jeg skulde føre Ordet.

Ved næste Forelæsning udbad vi os Tilladelse til at fremkomme med vore Bemærkninger, og da denne blev os tilstaaet, gik jeg blandt andet:

„Hvis det ikke var godt for Manden at være uden Hustru, naar han var saa hellig og stærk, som han var i Edens Have, hvordan kan det da være godt for ham nu, naar han er saa syndig og svag? Saavidt vi kan se, er der hverken i det gamle eller nye Testament et eneste Bud, der kan bevæge os til at aflægge et Løfte om at forblive ugifte, og vi ved jo meget godt, at de hellige Apostle selv levede med deres Hustruer, og at Frelseren ikke med et eneste Ord gjorde dem nogen Behovsdelse i den Retning“.

Disse frie Udtalelser overraskede uventet vor Forstander, og han sagde med slet dult Misforstaaelse:

„Er det Alt, hvad du har at sige?“

„Ikke Alt“, svarede jeg, „men før jeg gaar videre, vil jeg være Dem taknemmelig, om De vilde gøre os nævnte Sag klarere“.

„Du har talt som en ægte Kjetter“, sagde han heftig, „og var det ikke, fordi jeg haaber, du bragte disse Ting paa Bane for at saa det Uds, du behøver, og ikke for at støtte en kjettersk Lære, saa vilde jeg strax melde dig og Eder alle for Biskopen. Du taler om den hellige Skrift, som om du var Protestant, som om den var den eneste Kilde til kristelig Sandhed og Kundskab. Har du glemt, at vi har de gamle Traditioner, der har lige saa megen Autoritet som Bibelen?“

Du har Ret, naar du siger, at vi ikke i Skriften finder noget direkte Paabud om at forblive ugift; men finder vi det ikke der, saa finder vi det i Kirkens hellige Traditioner, der siger os, at Kristus har befalet Celibatet. Kirkens Forordning, som ikke er andet end Guds Sønns Forordning, er tydelig og klar i denne Henseende. Det forlanges ikke af Eder, at I skal forstaa alle Grunde for Celibat-Eden; men I maa tro paa dens Hellighed og Nødvendighed, saa sandt den er anerkjendt af Kirken.

Og hvem iblandt Eder kan endnu tvivle paa denne Eds Nødvendighed, naar I saar høre, at Kristus havde befalet sine Apostle at stille sig fra deres Hustruer? — et Faktum, som ikke kan betvivles, naar vi hører Peter sige til vor Frelser: „Se, vi har forladt alle Ting og fulgt dig“ (Matth. 19, 27). Er ikke Præsten Kristi sande Repræsentant paa Jorden? Bliver ikke Præsten ved sin Ordination ligestillet med Kristus, ja i en vis Forstand endog stillet over Kristus? Under Messen befaler Præsten over Kristus, og Guds Søn er nødt til at

adlyde; det staar ikke i Kristi Magt at modsætte sig Præstens Befaling. Han maa komme ned fra Himmelen, hver Gang en Præst befaler ham det. Præsten lukker ham inde i det hellige Tabernakel eller tager ham ud deraf, eftersom han vil.

Naar I derfor bliver det nye Testaments Præster, hæves I til en Værdighed, som staar langt over Englenes. Derfor maa Præsten ogsaa hæve sig til en Grad af Hellighed, der staar langt over almindelige Folks, en Hellighed som Englenes. Og har ikke vor Frelser, da han talte om Englene, sagt: „De skal hverken tage tilægte eller gives tilægte?“ Siden Præsterne nu er Guds Sendebud og Engle paa Jorden, maa de iflæde sig Englenes Hellighed og Renhed. Sætter ikke Paulus den ugifte Stand høiere end Ægteskabet? Viser han ikke derved, at Præstens Hænder, som hver Dag rører ved Kristi hellige Legeme og Blod, maa være kyste og rene og ikke besudlede med det ægteskabelige Livs Pligter? Og Kirkesædrene siger, at Cölibat-Eden er som et høit og stærkt Taarn, fra hvis Top vi kan kæmpe mod vore Fjender og være fuldkommen sikre for deres Pile. — Har I flere Indvendinger at gjøre, er jeg rede til at høre og svare paa dem“.

„Siden det er os tilladt, vil vi gjerne gjøre endnu nogle Bemærkninger“, sagde jeg. „Men først vil jeg takke Dem, fordi De har sagt os, at der i Bibelen ikke findes noget, som paahyder Cölibat-Eden, og at det kun er ved Kirkens Traditioner, vi kan paavise dens Nytte. Vi havde Indtryk af, at De vilde have os til at tro, at Cölibat-Eden var grundet paa Bibelen. Hvis De tillader, vil vi en anden Gang tale om Traditionerne og i Dag holde os til de Texter, som efter Deres Mening skulde tale for Cölibatet.“

Naar Petrus siger: „Se, vi har forladt alle Ting og fulgt dig“, kunde han ikke dermed mene, at han havde afslagt Ed paa ikke at leve sammen med sin Hustru. Og desuden har vi jo Pauli egne Ord for, at Peter havde en Hustru (1 Cor. 9, 5): „Have vi ikke Ret til at føre en Søster som Hustru omkring, som og de andre Apostle og Herrens Brødre og Kephaz?“ Peter har med de før nævnte Ord sandsynligvis kun villet sige, at Jesus havde den første Plads i hans Hjerte.

Og det andet Sted om Englene, som ikke gifter sig, synes heller ikke at indeholde saa meget, som De mener. Der staar: „Men Jesus svarede og sagde til dem: „I farer vild, idet I kjender ikke Skrifterne, ei heller Guds Kraft. Thi i Opstandelsen skal de hverken tage tilægte eller gives tilægte; men de er ligesom Guds Engle i Himmelen“ (Matth. 22, 29—30).

Naar Kristus her taler om Menneſker, som er lig Engle og ikke gifter sig, saa fører han til, at han taler om Menne-

ffenes Tilstand efter Opstandelsen. Og om Kirken befalede os at aflægge Ed paa ikke at gifte os efter Opstandelsen, vilde vi aldrig betænke os paa at aflægge den. Man fortæller os, at Cölibat-Eden er den bedste Beskyttelse og Hjælp mod vor for-dærvede Naturs Tilbøieligheder. Men Gud har i sin Visdom anvist os en anden Hjælp, som staar i Strid med Læren om Cölibatet: „For Skjorlevnets Skyld have hver Mand sin egen Hustru og hver Hustru sin egen Mand!“ (1 Cor. 7. 2).

Her afbrød vor Superior mig vred: „Jeg beklager meget, at jeg har tilladt Eder at gaa saa vidt. Dette er ikke en kristelig og ydmyg Samtale mellem Elever og Lærere. I forsvare de mest kjætterste Meninger, jeg nogensinde har hørt. Vil I, vi skal foretrække Eders Udlægning af Skriften for Kirkens? Er det Eder, som skal regjere Kirken, eller er det Kirken, som skal regjere Eder? Min kjære Chiniquy, om der ikke hurtig foregaar en stor Forandring med dig og dine Meningsfæller, er jeg bange for, det vil tage en Ende med Forførdelse. I viser en Oprørsaaand, som forstrækker mig. Ligesom Lucifer reiser I Eder mod Herren selv. Frygter I da ikke for Herrens Brede? Hvorfra har I taget alle de falske og kjætterste Ideer, I har, f. Ex. om Apostlernes Hustruer? I forkynder jo en protestantisk Lære, naar I siger, at Apostlerne levede med deres Hustruer, som andre gifte Folk. Det er sandt, at Paulus siger, at Apostlerne havde Kvinder med sig, og at de endogsaa reiste med dem; men Kirkens hellige Traditioner siger os, at disse Kvinder var hellige Jomfruer, som fulgte med dem for at tjene og hjælpe dem paa forskjellige Maader; de vaskede deres Klæder og tilberedte deres Maaltider, ligesom Præsternes Hus-holderter gjør den Dag i Dag.

Og nu kun et Par Ord til. Hvis I underkaster Eder Kirken som lydhige Børn, vil den have Eder til præstelig Værdighed, en Værdighed, som er høiere end Kongers og Keiseres. Men forkaster I dens Lære, idet I kun lytter til Eders egen Fornufts Røst, da bliver I Kjætttere, Frasældne og Protestanter, hvem Gud vil straffe med evig Fordømmelse“.

Med disse Ord forlod vor Forstander os. Nogle af Studenterne lo og takkede mig, fordi jeg havde kæmpet saa modig og vundet saadan en glimrende Seir. To af dem var saa opbragte over Leprohons Sofismer og urimelige Argumenter, at de forlod Seminariet et Par Dage efter.

Jeg gik til mit Værelse og faldt paa Knæ under en Strøm af Taarer. Jeg var oprigtig bedrøvet, fordi jeg havde faaret min Forstanders Følelser, men endnu mere, fordi jeg havde vowed at sætte min skrøbelige Fornuft op mod den ufeilbare Kirke.

Det første, jeg gjorde næste Dag, var at gaa til Skrifte, og med Angerens Taarer bad jeg min Skriftefader om Tilgivelse for den Synd, jeg havde begaaet.

Nu fulgte en tung Tid, og mangen haard Strid maatte udtjæmpes for at faa Fornuft og Samvittighed til at tie. Men lidt efter lidt blev jeg roligere, og mer end nogensinde for bestemte jeg mig til fra nu af at lade mig lede af Kirken. Jeg var jo en stakkels Synder, men Kirken var Jesu ubesmitte Brud. Den 4de Mai 1832 helligede jeg mig uigjenkaldelig til Kirkens Tjeneste. Jeg afslagde Cölibat-Eden og blev Underdiakon.

8de Kapitel.

Den katolske Theologis Urenhed.

Min Samvittighed tvinger mig til at aabenbare, hvor raadden den katolske Kirkes Theologi er; men det er med den dybeste Skamfølelse, jeg gjør det; thi jeg kommer til at berøre Ting af en saa modbydelig Natur, at selv det, der berettes om Hedenstafets Præster og Theologi knapt kan sammenlignes dermed.

De, der forstaar Latin og vil læse det tolvte Kapitel i min Bog: „Den katolske Præst, Kvinden og Skriftemaalet“*), vil medgive, at de der udtalte Meninger er nok til at oprøre selv den dybest sunne. Og alle disse Ufftheligheder skal studeres, læres udenad og forstaas grundig af Mænd, som har afslagt Løfte om aldrig at gifte sig. Thi det er først efter at have afslagt Cölibat-Eden, at de theologiske Studenter indvies i alle disse Syndens Mysterier.

En ung Mand paa omkring 20 Aar er bleven loffet til at aflægge Ed paa at forblive ugift hele sit Liv, og allerede næste Dag forlyfter den katolske Kirke hans Dine med de skammeligste Skuespil. Den fylder hans Sind med de afftheligste Billeder; den pirrer hans Sanser og besmitter hans Dren, ikke med indbildte Forestillinger, men med Virkeligheder, som vilde oprøre enhver. Og den katolske Kirke prøver ikke engang

*) Udkommet paa Th. Stens Forlag i Christiania.

paa at skjule disse Lærdømmes overvældende Magt; den forsøger ikke at holde sine Offre i Uvidenhed om Følgerne, men fortæller dem ganske aabent, at disse Ting med uimodstaaelig Kraft vil virke paa dem, og tilstaar uden at rødme, at „Besmittelse ikke er til at undgaa“, men lærer paa samme Tid, at „denne Besmittelse ikke er nogen Synd“. (Dens. vol. 1, pag. 315).

Hvilket Svar giver nu den katholske Kirke dem, som bebrejder den dens Theologis Urenhed? Den siger: „Alle mine theologiske Bærker er skrevne paa Latin; Folket kan ikke læse dem; de kan derfor ikke bevirke nogen Skandale!“ Men er ikke dette en elendig Undskyldning?

Hundrede tusend katholske Præster er tvungne til paa alle Sprog at fremlægge og forklare disse Lærdomme for Folk; de er nødte til at forelægge alle katholske Kvinder, jaavel giste som ugiste, disse besmittende Spørgsmaal. Kan man saa forbauses over den moralske Fordærvelse hos alle de Nationer, der staar under Pavens Nag?

Statistiske Meddelelser viser, baade i Europa og Amerika, at i de katholske Lande begaaes næsten dobbelt saa mange Forbrydelser som i de protestantiske. Hvor skal vi søge Grunden hertil, om ikke i den romerske Kirkes fordærvelige Lære? Hvorledes kan de katholske Nationer haabe at hæve sig til et moralsk Standpunkt, der er kristne Nationer værdigt, saalænge deres Præster af sin Samvittighed føler sig tvungne til hver Dag at besmitte Hustruers, Modres og Døtres Hjerter og Sind? Lad mig her engang for alle sige, at jeg ikke nærer nogenjombestemt Uvilje mod eller Foragt for de theologiske Professorer, som indviiede mig i disse Mysterier. Med den største Erbødighed tænker jeg endnu paa Leprohon og Raimbault, og det er min Overbevisning, at rettskafnere Mænd findes ikke inden den katholske Kirke. Men ligesom jeg og alle andre katholske Præster trælledes de under Pavens Nag. Vi sejlede alle paa et Skib, som ved første Diekast saa prægtigt og imponerende nok ud, men hvis Bund var saa raadden, at vi maatte omkomme, naar vi stødte paa et skjult Skjær.

Jeg er vis paa, at hver Gang vore Lærere i Theologi underviste os, bluedes de i deres inderste Sjæl ved at berøre Ting, som deres Samvittighed, siden de var ærlige Mænd, maatte forbyde dem at tale om, men som de alligevel var nødte til uden Forbehold at forklare os, fordi de var Pavens Slaver.

Efter saadanne Læretimer var vi Studenter ofte saa skamfulde, at vi næppe vovede at se paa hverandre, og vi følte alle, hvorledes disse forfærdelige Billeder fæstede sig i vore Hjerter.

Flere af mine Kamrater betroede mig med Taarer i

Dinene, at de angrede paa, at de med Ed havde forpligtet sig til at tjene Kirken.

En Dag Leprohon traadte ind, aabnede jeg to Bind af Dens og Viguori, som laa paa Bordet, og pegte rødmende paa et af de værste Kapitler, idet jeg sagde:

„Siden min Moder døde, har De, næst Gud, havt den første Plads i mit Hjerte. Derfor betænker jeg mig ikke paa at komme til Dem med mine Bekymringer, og jeg haaber, De vil kunne hjælpe mig. Efter Deres Raad er jeg bleven Underdiakon, og jeg har aflagt Celibat-Eden. Men jeg vil ikke skjule for Dem, at det dengang ikke stod klart for mig, hvad jeg gjorde.

Dens, Viguori og St. Thomas har givet os ganske nye Begreber om mange Ting. De har ledet vore Tanker hen paa de Tilbøieligheder, som bor i os ligesaavel som i ethvert Adams Barn, og har aabnet for os Regioner, som hidtil var os ganske ukjendte. Sig os for Guds Skyld, er vi nødte til i Skriftestolen at tale til gifte og ugifte Kvinder om saadanne urene og besmittende Ting, som de, der indeholdes i disse Bøger, der ligger foran os?”

„Ja, det kan der ikke være Tvivl om“, svarede Leprohon, „siden de hellige og lærde Theologer, hvis Skrifter du der henviser til, udtrykker sig ganske tydelig desangaaende. Det er absolut nødvendigt, at I udspørger eders kvindelige Skriftebørn om disse Ting; thi i Regelen undser baade unge Piger og gifte Kvinder sig altfor meget for at beskende den Slags Synder. Derfor maa man hjælpe dem ved at spørge dem“.

„Men“, vedblev jeg, „vi har nylig aflagt Ed paa altid at forblive rene og ubesmittede, og nu vil man bringe os i en Stilling, hvor det er saagodtsom umuligt at holde vort hellige Løfte. Theologerne er jo enige om, at de Spørgsmaal, vi stiller til vore kvindelige Skriftebørn, og disses Bekjendelse af hemmelige Synder, vil virke paa os med saa uimodstaaelig Magt, at vi bliver besmittede. Vilde det ikke være bedre, at vi i Egtteskab levede sammen med vore egne Hustruer efter Guds Lov, end i Omgang og Samtale med fremmede Kvinder? Hvis vi skal tro, hvad Dens og Viguori siger, saa kan ingen Præst, og altsaa heller ikke De selv, høre Kvinders Skrifte uden at blive besmittet“.

„Menneffene vil ganske vedblive at tro, at jeg er en kyss Mand, men min Samvittighed vil sige mig, at jeg er en Hykler; thi ifølge alle Theologer er Skriftestolen Præstens Rystheds Grav“.

„Min kjære Chiniquy“, sagde Direktøren, „jeg har gentagne Gange advaret dig mod at lytte til din egen svage Fornuft.

Skulde vi tro dig, havde vi ikke andet at gjøre end straks at begynde at reformere Kirken, affkaffe Skriftemaalet, kaste vore theologiske Bøger paa Ilden og se til at skaffe os nye, som bedre kunde behage dig. Hvad viser alt dette? At det er Hovmodsdjævelen, som frister dig, ligesom han har fristet alle saakaldte Reformatorer. Hvis du ikke tager dig i Agt, bliver du en anden Luther. Ser du ikke, hvor latterlig din Stilling er? Paa den ene Side ser jeg alle vore hellige Paver, vore to tusend katholske Biskoper, alle vore lærde Theologer og Præster, støttede af vore to hundrede Millioner Katholiker, rykke frem som en uoverstuelig Hær for at stride Herrens Strid; og hvad ser jeg paa den anden Side? Intet andet end min lille, men mig saa kjære Chiniquy.

Det er jo ligesaa formasteligt af dig at ville reformere Kirken med din svage Forstand, som det vilde være, om et lidet Sandkorn ved Foden af et høit Bjerg vilde prøve at røkke dette vældige Bjerg fra sin Plads, eller om en liden Vanddraabe vilde forsøge at fordrive det uendelige Hav fra sit Leie. Nej, følg du mit Raad, før det er for sent! Lad det lille Sandkorn blive liggende ved Foden af det kjæmpemæssige Bjerg, og lad den lille Vanddraabe finde sig i at følge det uendelige Havs Strømme. Alle gode Præster, som før os har hørt Kvinder skrifte, har faaet sine Sjæle frelst; thi de Besmittelser, du taler om, er ikke andet end menneskelige Svagheder, som ikke kan skade en Sjæl, der ønsker at leve i Forbund med Gud. Besmittes Solens Straaler, om de træffer Smudset? Nej, de forbliver rene og vender rene tilbage did, hvorfra de kom.

Saaledes ogsaa med en god Præsts Hjerte; det forbliver rent og helligt, skjønt han ikke kan undgaa at komme i Berørelse med Syndens Smuds. Naar I bliver Præster, bliver I desuden ved en færlig Naadebevisning forvandlede til helt andre Menneſter, og Jomfru Maria vil, naar I henvender Eder til hende, anraabe sin Søn om fuldstændig Renhed for Eder.

Den Besmittelse, vore Theologer taler om, og som jeg medgiver er uundgaelig, naar man hører Kvinder skrifte, maa ikke foruroilige Eder; for Dens og Liguori forstirer os, at det ingen Synd er. Men nu har vi talt nok herom. Jeg forbyder Eder herefter at komme til mig med disse unyttige Spørgsmaal, og har jeg endnu nogen Myndighed over Eder, forbyder jeg Eder ligeledes at underholde Eder med hverandre om disse Ting".

Jeg var stuffet over, at vor kjære Leprohon ikke kunde give os et eneste godt og forstandigt Bevis; men Liguelsen om Sandkornet og den lille Vanddraabe ydmygede mig. Jeg

var ikke overbevist, men jeg havde hverken Lærdom eller moralsk Mod nok til at gennemskue det tætte Mørke, der omgav mit Sind.

I de ti Aar, jeg tilbragte ved Seminariet, var næsten ikke en Maaned gaaet hen, uden at Præster fra Distriktet „Three Rivers“ og andetsteds fra af Biskopperne var blevne sendte til Nicolet for der at udsone Bodene for de Synder, de havde begaaet enten med sine kvindelige Slægtninge eller Husholderster eller Skriftebørn. Kort før vor Samtale med Forstanderen havde Pastor Amiot i St. Francois i en og samme Uge været Marsag til en skræffelig Skandale med to af sine Skriftebørn. Disse sorgelige Fæfka var just ikke i Harmoni med de smukke Theorier om „Solstraalerne, som forbliver lige rene og ubesmittede, selv naar de træffer Smudsset“, og jeg kunde ikke lade være at tænke herpaa, men Afgtelsen for Forstanderen luffede mine Læber.

Siden faldt jeg paa Knæ og bad Gud tilgive mig, fordi jeg havde vovet at tænke anderledes end Paverne og Roms Theologer. Jeg vidste ikke endnu, at naar Jesus i sin Barmhertighed sender en eneste Straale af sin Naade ned i en fattig Sjæl, saa bliver der mere Lys og Visdom i den Sjæl end i alle Paver og deres Theologer.

Men Gud saa de Taarer, som gjennemblødede min Hovedpude den Nat. — Han hørte min Sjæls Angststrig. Om det behagede ham endnu i mange Aar at lade mig blive i Ægyptens Slaveri, saa var det for at jeg desto grundigere skulde lære at kjende Plagerne og Mørket, som herskede der og de Lænker, hvormed arme Sjæle bindes. Da min Forløsnings Time slog, tog Herren mig ved Haanden og førte mig til Forjættelshernes Land, et Land fuldt af Fred og Glæde og Lys og Liv, som overgaar al Forstand.

9de Kapitel.

Den katholske Præst og Kirkesædrene, eller hvorledes jeg
afslagde Id paa at overgive Guds Ord for at følge Menneskers.

Jeg skal aldrig glemme den Glæde, jeg følte, da Erkebiskopen, den Dag jeg blev viet til Præst, overrakte mig en Bibel og med høitidelig Stemme bød mig studere og prædike

dens Ord. Men af, det skulde kun blive en kortvarig Glæde. Ikke længe efter maatte jeg aflægge det Løfte, som kræves af enhver katolsk Præst: „Jeg vil altid tolke den hellige Skrift saaledes, som Kirkefædrene er blevne enige om at tolke den“.

Mange Gange havde jeg med de øvrige Studenter talt om denne besynderlige Ed, og endnu oftere havde jeg tænkt derpaa i mine egne Betragtninger, naar jeg var alene med min Gud; hver Gang havde min Samvittighed udmalet for mig denne Eds stræffelige Følger.

Omtrent et halvt Aars Tid før vi skulde vies til Præster, havde Stephen Baillargeon i min Nærværelse jagt til vor Lærer Raimbault: „Der er en Ting, jeg ikke kan forløse min Samvittighed med, og det er den høitidelige Ed, vi maa aflægge paa aldrig at fortolke Bibelen anderledes end i Overensstemmelse med Kirkefædrene. Vi har endnu ikke anvendt en eneste Time til at studere Kirkefædrene. Jeg kjenner mange Præster, og ikke en eneste af dem har studeret Kirkefædrene; de har dem ikke engang i sit Bibliothek. Vi kommer sandsynligvis til at gaa i deres Fodspor, og kanske ikke et eneste Bind af Kirkefædrene kommer os i hænde. Men hvorledes kan vi da sværge, at vi vil følge de Mænds Meninger, om hvem vi absolut intet ved, og om hvem vi sandsynligvis aldrig kommer til at vide andet, end hvad vi kan faa høre her og der?“

Raimbault gav intet tilfredsstillende Svar og blev synlig forvirret, da jeg derpaa tog Ordet og sagde: „Baillargeon kan ikke uden Uro tænke paa denne Ed, og han har givet Dem nogle af sine Grunde derfor; men hvis De tillader, vil jeg gjerne fremkomme med nogle endnu vægtigere Indvendinger. Det er ikke saa meget min Uvidenhed om Kirkefædrenes Lære, der faar mig til at skjælve, naar jeg tænker paa, at jeg skal love „altid at tolke den hellige Skrift saaledes, som Kirkefædrene er blevne enige om at tolke den“. Jeg vilde ønske, jeg kunde sige med Baillargeon: „Jeg ved intet om Kirkefædrene; hvordan kan jeg da sværge, at jeg vil lade mig lede af dem?“ Det er sandt, at vi ved saa lidet om dem, at det er rent ud latterligt, ja næsten en Forhaanelse af Gud og Menneſker, at vi vælger dem til vore Ledere. Men hvad jeg beklager er, at vi allerede ved saa meget om dem, at vi ikke kan andet end blive Menedere, naar vi sværger, at vi altid vil tolke den hellige Skrift saaledes, som Kirkefædrene er blevne enige om at tolke den.

Kirkefædrenes Bærker holdes saa fuldstændig borte fra os, at det er aldeles umuligt at læse og studere dem. Men selv om vi havde Anledning dertil, har vi ikke tilstrækkelig Tid til at studere dem saa grundig, at vi kunde sværge at ville følge dem samvittighedsfuldt. Og hvis vi ikke studerer dem, hvorledes skal

vi da undgaa at blive Menedere den Dag, vi sværger at følge deres Lære? Men paa den anden Side ved vi nok om Kirkefædrene til, at Blodet kan stivne i vore Arter, naar vi skal sværge at tolke Skriften saaledes, som Kirkefædrene er enige om at gjøre. Vær af den Godhed, Hr. Rector, at sige os, hvad det er for Texter i Skriften, som Kirkefædrene er enige om. Det er et Spørgsmaal, frygter jeg, som hverken De eller nogen anden ærlig Mand nogensinde har besvaret eller vil komme til at besvare. Men hvis De, som er en af Frankrigs lærdeste Mænd, ikke med Deres Finger kan pege paa disse Bibelens Texter og sige: „De hellige Kirkefædre stemmer overens i Udlæggelsen af disse“, hvorledes kan da vi stakkels Studenter fra Nicolet sige: „Kirkefædrene er enige om Udlæggelsen af disse Texter?“ Men naar vi hverken nu ved eller senere kan faa vide, hvilke Texter Kirkefædrene er enige om og hvilke ikke, hvorledes kan vi da vove at sværge, at vi skal tolke Skriften efter Kirkefædrene?

I Kirkehistorien læser vi paa hver Side, at Kirkefædrene i et Aarhundrede i sine Meninger afveg meget fra Kirkefædrene i et andet Aarhundrede, og det i meget væsentlige Ting. Og er det ikke et ubestrideligt Faktum, at Kirkehistorien næsten ikke indeholder andet end Beretninger om alle de Stridigheder, der fandt Sted mellem Kirkefædrene?

Jeg har gjort Uddrag af Kirkehistorien om de forstjelligste Emner. Der er Kirkefædre, som med vore bedste moderne Theologer, St. Thomas, Bellarmine og Liguori, siger, at vi maa dræbe Rjætterne, som vi dræber vilde Dyr, medens mange andre siger, vi maa se gennem Fingre med dem. En hel Del af dem har ganske andre Forestillinger om Skjærsilden end vi. Flere Kirkefædre har negtet den katholske Kirkes høieste Autoritet og har leet af Paven's Banlysninger. Og de sex Bind Breve, vi endnu har af St. Hieronymus? Er de ikke fulde af skarpe Domme over St. Augustins Meninger angaaende vigtige Texter? Har man læst disse Breve, maa man indrømme, at St. Augustin og St. Hieronymus bare var enige om en eneste Ting, og det var at være uenige i alle Stykker. Og nu bliver det høitidelig forlangt af os, at vi i den hellige Guds Navn skal sværge paa altid at tolke Skriften ifølge Kirkefædrene, som aldrig er enige med hverandre og undertiden ikke engang med sig selv.

Leprohon sagde nylig, det var nødvendigt at gaa til Kirkefædrene for ret at kunne forstaa den hellige Skrift; men jeg siger nu, som jeg sagde dengang: „Hvis jeg er for uvidende og dum til at forstaa St. Marcus, St. Lucas og St. Paul, hvorledes kan jeg da forstaa Hieronymus, Augustin og Tertullian? Og hvis St. Mathæus, St. Johannes og St. Peter

ikke har faaet Naade af Gud til at skrive med tilstræffeligt Lys og Klarhed, saa at Menneskene kan begribe det, hvordan forklarer vi os da, at Justinus, Clemens og Cyprianus er blevne benaadede med denne Gave, som blev nægtet Apostlerne og Evangelisterne? Hvis jeg ikke kan stole paa min Fornuft, naar jeg med Guds Hjælp studerer Skriften, hvorledes skal jeg mere kunne gjøre det, naar jeg læser Kirkesædrene? Og er det mig tilladt at bruge min Fornuft, naar jeg læser Kirkesædrene, hvorfor skal jeg da blive fortabt, om jeg bruger samme Fornuft, naar jeg sidder ved Jesu Fodder og lytter til hans levende Ord?

Det er ikke til den hellige Skrift, I byder os at gaa for at faa vide, hvad Herren siger; det er til Kirkesædrene. Denne Lære, at vi maa gaa til Kirkesædrene for at faa vide, hvad Herren siger, den virker, som om man havde kastet en Haandfuld Sand i Dinene paa mig; den gjør mig fuldstændig blind.

Naar Biskopen lægger den hellige Skrift i mine Hænder og byder mig at studere og prædike den, da forstaar jeg, hvad han mener, og han ved, hvad han siger. Men naar han byder mig sværge aldrig at tolke Skriften anderledes end i Overensstemmelse med Kirkesædrene, da gjør han mig til en Meneder. Det er ligesaa umuligt og latterligt at prøve paa at holde den Ed, som det vilde være at prøve at gribe Maanen med Hænderne. Ja, jeg gaar endnu længere; jeg siger, at naar vi aflægger den Ed, er det det samme som at sværge paa, at vi aldrig vil studere eller udlægge et eneste Kapitel i Bibelen. For der er faa Kapitler i den hellige Bog, som ikke har været Gjenstand for Strid mellem Kirkesædrene.

Kirkesædrenes Skrifter udgjør mindst to hundrede Folio-bind; det vilde mindst tage os ti Aar at sætte os ind i, hvilke Spørgsmaal de er enige om og hvilke ikke. Finder jeg efter denne Studietid, at de er enige i de Dogmer, som jeg maa forkynde, da er alt godt og vel. Da kan jeg uden Frygt gaa Evigheden imøde, sikker paa, at jeg følger Salighedens Vej. Men hvis nu af femti Kirkesædrene de ni og firti staar paa den ene Side og en paa den modsatte, i hvilken Forlegenhed kommer jeg ikke da? Er jeg ikke da som en Seiler, der en stormfuld Nat har mistet Kompas, Mast og Ror? Hvis det var mig tilladt at følge Majoriteten, var det altid en Redningsplanke; men Paven har udtrykkelig bundet os ved det Ord „enige“. Forbynder jeg ikke en Lære, som Kirkesædrene er „enige“ om, da er jeg for evig fortabt“.

Vore dristige Udtalelser havde tilfølge, at en ren Storm brød løs over os; men ingen formaaede paa en tilfredsstillende Maade at gjendrive vore Argumenter. Det blev mig forbudt at læse flere Bøger, som jeg nogle Maanedes i Forveien, som

et rent Privilegium, havde faaet Lov til at studere; man jagde mig, at jeg ikke var intelligent nok og ikke havde stærk nok Tro til at læse dem. Jeg maatte bøie mit Hoved under Naget og adlyde. Vor Forstand indhylledes i den mørkeste Nat, og vi blev tvungne til at tro, at dette frygtelige Mørke var Guds skinnende Lys. Vi begik den mest nedværdigende Handling, et Menneſte kan begaa: vi davede vor Samvittigheds Røst og gik ind paa at følge vore Foresattes Anſkueller, ſom et Dyr følger ſin Herre.

Da Dagen kom, at jeg ſkulde vies til Præſt, fornyede jeg det Løfte, jeg ſaa ofte før havde gjort, og ſagde: „Jeg lover, at jeg aldrig vil tro paa noget andet, end hvad min hellige og apoſtoliske romerſke Kirke lærer“.

Og paa denne Daarſtabens, Uvidenhedens og Fanatismens Bude lagde jeg mit Hoved for at ſove en aandelig Dødsſøvn, indtil Gud i ſin ſtore Barmhertighed vækkede mig og gav min Sjæl det Lys og den Sandhed og det Liv, ſom er i Jeſus Kriſtus.

10de Kapitel.

Det romerſk-katholske Præſtedomme.

Jeg blev viet til romerſk-katholsk Præſt i Kathedralen i Quebec den 21de September 1833 af Erkebiskop Synaie. Jeg kan ikke beſkrive, hvilke høitidelige Tanter og Længſler der fyldte min Sjæl, da denne Pavenſ Befuldmægtigede lagde ſine Hænder paa mit Hoved og gav mig Magt til at forvandle en almindelig Oblat til Jeſu Kriſti Legeme og Sjæl, Kjød og Blod. Min hellige Kirkes ufeilbare Røst forſikrede mig, at jeg ikke alene var ligetilſet med min Frelſer og Gud, men at jeg i Birkeligheden ſtod over ham, og at jeg herefter ikke alene ſkulde byde over ham, men ogſaa ſkabe ham!

Min Hjerte var opfyldt af uſigelig Glæde og Taknemmelighed mod Gud. Endelig havde jeg naaet den Hellighed og Magt, ſom Kirken fra min tidligſte Barndom havde lært mig at betragte ſom den herligſte Gave, Gud nogenſinde har givet et Menneſte. Kriſtus havde ikke alene ladet ſin guddommelige

og præstelige Natur falde paa mine Skuldre; men han havde saa fuldstændig forenet sig med mig, at jeg hver Dag i hele mit Liv skulde fornye hans Forsonings Offer!

Jeg tilbragte hele Dagen og Størstedelen af Natten med at betragte den overmenneskelige Vre og Værdighed, som min elskede Kirke havde skjænket mig. Mange Gange faldt jeg paa Knæ for at takke Gud for hans Barmhjertighed imod mig, og jeg gjentog med Glædestaarer den hellige Jomfru Marias Ord: „Min Sjæl ophøier Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser“.

Den Naade, som var mig givet, var af en ganske anden Bestaafenhed end den, der blev skjænket Maria. Kristus adlød hende, kun saalænge han var Barn. Mig skulde han adlyde, skjønt han var i fuld Besiddelse af sin evige Herlighed. Jeg lovede Gud at føre et helligt Liv som Bevis paa min Taknemmelighed mod ham.

Den 21de September 1833 var jeg saaledes bleven ophøiet i Præstestanden; men jeg havde endnu ikke gjort Brug af den guddommelige Magt, der var skjænket mig. Næste Dag skulde jeg læse min første Messe og udføre det enestaaende Under, som den katholske Kirke kalder Transubstantiationen.

Natten mellem den 21de og 22de tilbragte jeg for Størstedelen i Bøn og Taksigelser. Om Morgenen den 22de stod jeg op, før det var Dag, og faldt paa Knæ. Dette skulde blive den helligste og herligste Dag i mit Liv!

Da Klokkerne ringede, og jeg skulde føre mig det gylndne Præsteskud og gaa frem for Alteret, bankede mit Hjerte saa voldsomt, at jeg var nær ved at falde i Usmagt. Jeg skjalt over hele Kroppen, og hvis ikke nogle Benner, der var tilstede, havde opmuntret og hjulpet mig, tror jeg næsten ikke, jeg havde været at betræde Alterets Trin.

Det er ikke nogen let Sag at udføre en Messe; der er over hundrede forskjellige Ceremonier og Stillinger af Kroppen, som skal iagttages med den yderste Nøiagtighed. At udelukke en af disse, enten med Forsæt eller paa Grund af Forsømmelighed og Uvidenhed, er at udsætte sig for evig Fortabelse. Men takket være en Del Øvelser, jeg havde foretaget den foregaaende Uge, og mine Benners Hjælp og Veiledning, løb denne første Messe meget bedre af, end jeg havde ventet. Den varede en Time; men da den var overstaet, var jeg aldeles udmattet af Anstrengelse.

Jeg havde nu faaet mig til at tro, at jeg havde udført den helligste og mest ophøiede Handling i mit Liv, medens jeg i Virkeligheden havde gjort mig skyldig i en affhyelig Afgudsdyrkelse.

Naar det store Bedrageri, som er kjendt under Navnet Transubstantiation, aflædes den Glans, hvormed den katholske Kirke omgiver det, da ser man snart, at det hele er en ugudeligg og afgudiff Lære.

Man har ofte spurgt mig: „Var det muligt, at du virkelig troede, du kunde forvandle en almindelig Oblat til Gud?“ og: „Har du virkelig tilbedet Oblaten som din Frelser?“ Til min Stam maa jeg svare: „Ja!“ Jeg troede det ligesaa op-
 rigtig, som hver katholsk Præst er nødt til at tro det, og naar jeg viste den forsamlede Menighed Hostien, sagde jeg: »Ecce Agnus Dei« — „Dette er Guds Lam, som borttager Verdens Synder. Vader os tilbede ham“.

Jeg maa fremdeles tilstaa, at skjønt jeg troede paa Kristi Nærværelse i Himmelen, og skjønt Kirken havde lært mig at tilbede ham som min Frelser og min Gud, havde jeg, som Tilfældet er med enhver Katholik, mere Tillid og Kjærlighed til den Kristus, jeg selv havde stabt, end til Kristus i Himmelen.

Naar jeg befandt mig alene med ham i den ensomme Kirke, behøvedes der ingen Embedsmænd, ingen Hofmænd og ingen Moder til at tale til ham for mig. Der var han ikke længer den mægtige Herster eller den vrede Konge, til hvem man maatte nærme sig ad Omveie; nu var han den af Verden forstødte, den ringe og forsvarsløse Frelser i Krybben, den forladte Jesus fra Golgatha og Gethsemane. Jeg kan med Sandhed sige, at de lykkeligste Timer, jeg oplevede i den lange mørke Tid, jeg var Katholik, var de Timer, jeg tilbragte med at dyrke den Kristus, jeg havde stabt med mine egne Læber. Og hver katholsk Præst vilde svare det samme, hvis han blev spurgt derom.

Katholikerne har i Virkeligheden ingen anden Frelser at ty til end denne Oblat-Gud. Han er den eneste Frelser, som ikke er vred paa dem, og som ikke behøver den hellige Tomsrus eller Helgenernes Formidling. Dette er Grunden til, at de katholske Kirker besøges saa flittig af de stakkels blinde Katholiker. Siden Folket tror, at der i Kirken findes en saadan Gud, en saadan kjærlig Frelser, saa er det ganske naturligt, at de trodser Regn og Storm for der at tilbede ham og saa Forladelse for deres Synder.

Men Evangeliets Disciple, som protesterer mod den katholske Kirkes Branglære, de ved, at deres himmelske Fader overalt er rede til at høre dem, hjælpe dem og tilgive dem. De ved, at det ikke længer er i Jerusalem, eller paa det og det Bjerg eller i den og den Kirke, at Gud vil tilbedes (Joh. 4, 21). De ved, at deres Frelser lever og overalt er rede til at høre dem, som paakalder hans Navn. De ved, at de kan finde Jesus i geres Lønkammer, naar de der beder til ham; de kan møde

ham og tale med ham ude paa Marken, bag Dikken, paa Jernbaner og Dampskibe; overalt møder de ham og taler med ham som en Ven med en Ven.

Men anderledes er det med Paven's Tilhængere. Istedet for at lære, hvad Evangeliet figer, lærer de, at Kristus findes paa det og det Sted, i den og den Kirke. Saaledes bedragne af sine Præster trodser de Storm og Uveir for at komme saa nær som muligt til det Sted, hvor deres barmhjertige Kristus holder til.

Protestanterne beundrer gjerne Katholikerne, naar de saaledes trodser Veir og Vind for at komme i Kirke; men istedenfor Beundring burde denne Gudsdyrkelse vække deres Medlidenhed; thi den er kun en Følge af et forfærdeligt aandeligt Mørke. Den er Frugten af det største Bedrageri, Verden nogensinde har set, og den naturlige Følge af den Tro, at den katholske Præst kan skabe Kristus og Gud ved at hellige en Oblat.

Man har ofte spurgt mig: „Hvordan kunde du gaa med paa en saa grov Afgudsdyrkelse?“ Jeg kan kun svare med den blinde Mand i Evangeliet: „Jeg ved ikke; en Ting ved jeg, at jeg, som var blind, ser nu“. (Joh. 9, 25). „Jesús rørte ved mine Dine, og nu ser jeg“.

11te Kapitel.

Præstegaarden i St. Charles Boyer. — Præstens Søster.

Den 24de September 1833 udnævntes jeg af Biskopen i Quebec til Hjelpepræst hos Pastor Perras i St. Charles Boyer, og ikke længe efter var jeg paa Veien til dette Sted, glædende mig til det Arbejde, som var bleven mig betroet.

St. Charles er vakkert beliggende, ved Bredderne af en Flod, omtrent tyve engelske Mile sydvest for Quebec. De store, vakre Bondegaarde tydede paa Fred og Velstand, og endnu havde ikke Øren sældet de gamle Stove, som dækkede Landet.

Jeg havde ofte hørt Pastor Perras omtale som en af de lærdeste og frommeste Præster i Canada, og man havde sagt mig, at flere af Quebec's Guvernører havde valgt ham til Lærer

for sine Børn. Ved min Ankomst til Præstegaarden var han ude paa Sygebesøg, men hans Søster, der, skjønt hun var fem og femti Aar, dog havde bevaret meget af sin Ungdoms Friskhed, modtog mig paa den elskværdigste Maade. Da hun havde budt mig Velkommen, viste hun mig mit Studereværelse og mit Soveværelse, begge smagfuldt og hyggeligt udstyrede. Jeg lukkede Dørene og faldt paa Knæ for at takke Gud og Jomfru Maria, fordi de havde givet mig dette Hjem. Derefter gik jeg tilbage til den store Dagligstue, hvor Frøken Perras ventede mig med Forfriskninger. Hun sagde, at hun og hendes Broder glædede sig, da de fik høre, at jeg skulde komme til dem. Hun havde kjendt min Moder i tidligere Dage og havde tilbragt mangen hyggelig Stund i hendes Selskab. Hun kunde ikke tale om noget, som interesserede mig mer; thi skjønt min Moder var død for nogle Aar siden, var hun mig altid lige kjær og stod ofte for mine Tanker.

Det varede ikke længe, før Præsten kom. Han var en Mand paa omkring fem og sexti Aar, høi og af et ærværdigt Udseende. Ingen Officer kunde have en stateligere Holdning. Men hans vakre blaa Øine mildnede ved sit venlige Udtryk det imponerende i hans Udseende. Hans Haar, som begyndte at graane, havde endnu ikke mistet sin Glans, og over hans Ansigt hvilede et Udtryk af Fred og Fromhed, som ganske vandt mit Hjerte. Da han smilende rakte Hænderne ud imod mig, bøjede jeg uvilkaarlig Knæ for ham og sagde: „Fader Perras, Gud har sendt mig hid, for at De skal være en Lærer og en Fader for mig. De maa lede mine første, uerfarne Skridt. Giv mig Deres Velsignelse og bed for mig, at jeg maa blive en god Præst, som De selv er det“.

Den gode, gamle Præst bøjede sig ned for at reise mig op, og idet han trykkede mig til sit Bryst, sagde han med en af Bevægelse skjælvende Stemme: „Gud velsigne Dem, kjære unge Ven, og han være velsignet, fordi han har sendt mig Dem paa mine gamle Dage. De vil hjælpe mig at bære min præstelige Byrde“. Vi sad en halv Times Tid og talte sammen; siden viste Præsten mig sit Bibliothek, der var meget stort og indeholdt alle de bedste Bøger, som det er en katholsk Præst tilladt at læse. Med den største Venlighed stillede han dette Bibliothek til min Disposition.

Næste Morgen ved Frokosten rakte han mig et stort Ark Papir, som indeholdt de Leveeregler, han havde paalagt sig for at sikre sig, at hver Time paa Dagen blev tilbragt paa en saadan Maade, at ikke et Dieblit levedes til Dovenskab og forføngeligt Tidsfordriv.

„Vil De være saa venlig“, sagde han, „at læse dette igjen-

nem og se, om det stemmer med Deres Anskuelser. For mig har det været til stor baade aandelig og timelig Nytte at følge disse Regler, og det vilde være mig kjær, om ogsaa min unge Medhjælper i dem kunde finde nogen Hjælp til at leve et ordentligt, kristeligt og præsteligt Liv".

Jeg læste med stor Interessé og Fornøielse dette Dokument, og jeg rakte ham det tilbage med de Ord: „Med den største Glæde vil jeg med Guds Hjælp prøve at følge de vise Regler, De her har opstillet for et helligt og præsteligt Liv".

I de otte Maanedes, jeg tilbragte hos den ærværdige Mand, levede vi hver Dag efter disse Regler, undtagen om Torsdagene, da vi besøgte nogle af Præsterne i Nabolaget. Søndagene tilbragtes med at høre Skrifte og forrette Guds-tjeneste.

Præstens Konversation var i Almindelighed meget interessant. Jeg hørte aldrig af ham nogen løs og letfindig Tale, hvad der ellers er almindeligt blandt Præsterne. Han var hjemme i Litteratur, Filosofi, Historie og Theologi. Han havde personlig kjendt næsten alle Canadas Biskoper og Præster i de sidste femti Aar, og han kunde en hel Del Historier og Anecdoter om dem.

Min Førgjænger i St. Charles hed Lajus. Han var et Par Maanedes før min Ankomst rømt sin Vei med et af sine smukke Skriftebørn, som nu efter tre Maaneders Forløb angrende og sørgende var kommen tilbage til de stakkels Forældre. Om trent samtidig hermed havde Præsten i Nabolaget, til hvem jeg havde stor Tillid, kompromitteret sig med et af sine Sognebørn paa en skammelig, men ikke saa offentlig Maade. Disse to Skandaler, som næsten samtidig kom mig for Øre, bedrovede mig i høi Grad. Jeg var saa overvældet af Skam, at jeg neppe vovede at vise mig for Folk, og jeg angrede næsten, at jeg var bleven Præst. Jeg kunde ikke sove om Natten, Måden smagte mig ikke, og Pastor Perras' Konversation interesserede mig ikke mere.

„Er De syg, unge Ven?" sagde han en Dag til mig.

„Nei, ikke syg, men bedrovet".

„Lad mig saa vide Aarsagen til Deres Sorg! De har ellers været saa glad og fornøiet, siden De kom. Sig mig nu, hvad der er paafærde! Jeg er en gammel Mand og ved Raad baade for Sjæl og Legeme!"

„Det er de to sidste Præsteskandaler, som er Aarsag til min Sorg", sagde jeg. „At disse to Kolleger kunde falde saa dybt, som de har gjort, har gjort et stærkt Indtryk paa mig. Jeg hørte nok Tale om lignende Ting, da jeg var ved Seminariet, men jeg havde ikke den ringeste Ide om, at saa mange Præster

gjorde sig skyldige i den Slags Ting. Hvordan kan man haabe selv at staa, naar saa mange Stærke falder? Hvad skal der blive af vor hellige Kirke i Canada og i den hele Verden, naar dens Præster er saa svage og har saa liden Agtelse for sig selv og saa liden Frygt for Gud?"

„Kjære unge Ven“, svarede Perras, „vor hellige Kirke er ufeilbar og vil altid vedblive at være det, trods Helvedes Magter. Men Kirkens Ufeilbarhed er ikke afhængig af Præsternes personlige Renhed; det er Jesu Kristi Løfte, som garanterer os, at den er ufeilbar. Men for at den skal vedblive at være ren og hellig og trods Præsternes Synder, udtræves Kristi uafsladelige Virksomhed. Vi kan endog af Præsternes Skandale uddrage det klareste Bevis for, at den har Løfte om at forblive hellig og ufeilbar; thi disse Forsyndelser maatte for længe siden have ødelagt den, hvis Kristus ikke havde villet frelse og bevare den. Lad derfor Deres Tro og Fortrøstning til vor hellige Kirke forblive fast og urokkelig. De vil se mange af vore Stridsmænd falde, inden De naar min Alder, men tab derfor ikke Modet! Husk, at vor hellige Kirke vil staa for evigt, til trods for al menneskelig Glendighed; thi dens Styrke og Ufeilbarhed ligger i Jesus Kristus. Naar Satan igen forsøger at røkke Deres Tro med nye Skandaler, saa husk paa, at Stephan, da han havde stridt med sin Modstander, Pave Konstantin II., fik hans Dine ud og dømte ham til Døden. Eller husk hin anden Pave, som for at hæve sig paa sin Forgjænger lod hans Lig tage op og føre frem for Dommerne, hvor han anklagede ham for de sværeste Forbrydelser. Derefter blev Liget halshugget og med et Reb trukket gennem Roms smudsige Gader og siden kastet i Tiberen. Ja, naar De føler Dem nedtrykt ved Tanken om Præsternes hemmelige Forbrydelser, saa husk paa, at flere end 12 Paver er blevne ophængte til deres hellige Værdighed ved indflydelsesrige Elskerinder, med hvem de levede det skammeligste Liv.

Kuvel, har vor hellige Kirke kunnet gennemgaa saadanne Storme uden at gaa tilgrunde, saa anser jeg det for et levende Bevis paa, at det er Kristus, som styrer den, og at den er uforgjængelig og ufeilbar, fordi St. Peder er dens Grundvold“.

Skal jeg tilstaa mine Tanker, da jeg hørte dette? Ja, til Guds Vre og min Skam maa jeg sige Sandheden. Da Præsten mindede mig om saa mange Pavers Forbrydelser for dermed at berolige mig, lod der i mit Indre en Stemme, som sagde: „Et godt Træ kan ikke bære ond Frugt, heller ikke kan et daarligt Træ bære god Frugt. Hvert Træ, som ikke bærer god Frugt, skal afhugges og kastes i Ilden. Derfor skal I kjende dem paa deres Frugter“. Og min Samvittighed sagde

mig, at en Kirke, hvis Hoved og Lemmer var saa gjennemfordærvede, ikke paa nogen Maade kunde være Kristi sande Kirke.

Men min Kirkes helligste Lov, som jeg med Ed havde lovet at følge, sagde mig, at jeg ikke maatte lyde min Samvittigheds Røst og ikke stole paa min Fornuft i Ting, som stred mod Kirkens Lære. Jeg var for ærlig til at kunne gaa med paa Fader Perras's Konklusioner, men jeg var ogsaa for feig til at vedkjende mig min egen Mening og til at gjentage Guds Søns Ord: „Paa deres Frugter skal I kjende dem. Et godt Træ kan ikke bære onde Frugter“.

En Dag, da jeg sad i mit Studereværelse, hørte jeg pludselig en beshynderlig Støi og gennemtrængende Skrig, som om en var ved at blive myrdet. En Dør ovenpaa var tydeligvis bleven brudt op, og der kom nogen styrkende ned ad Trapperne, som om de vilde rive alt med sig, medens Raabet: „Mord, Mord!“ naaede mine Øren. Jeg løb hurtigt ind i Dagligstuen for at se, hvad der var paaferde, og befandt mig der Ansigt til Ansigt med en aldeles nøgen Kvinde. Hendes lange sorte Haar faldt ned over Skuldrene, og hun var dødbleg. Saa snart hun havde fæstet sine mørke, stirrende Øine paa mig, strakte hun Hænderne ud mod mig med et frygteligt Skrig, og inden jeg kunde røre mig af Stedet, greb hun om begge mine Arme med en frygtelig Kraft og holdt mig fast som i en Skruestik. Jeg prøvede at komme løs; men det var umuligt; snart stod jeg som naglet til Væggen ude af Stand til at røre mig. Jeg raabte saa høit jeg kunde for at faa Hjælp, men det levende Spøgelse raabte endnu høiere: „Vær rolig! De har intet at frygte! Det er den almægtige Gud og velsignede Jomfru Maria, som har sendt mig med et Bud til Dem. Alle de Præster, jeg har kjendt, har uden Udtagelse været listige Slangar, som ødelægger deres kvindelige Skriftebørn. Mig har de ogsaa ødelagt, og mit Barn har de dræbt. Følg ikke deres Exempel!“

Store Taarer rullede ned over hendes Kinder, medens hun sagde dette. Imidlertid var Tjenestepigen kommen til paa mine Raab. Jeg bad hende give mig et Glas Vand, men da jeg fik det, kunde jeg ikke drikke, saa rystet og forstrækket var jeg.

„Hvor er Frosken Perras og Perras og Tjenerne? Raab for Guds Skyld paa dem“, sagde jeg til den skjælvende Tjenestepige.

„Froskenen er løbet efter Præsten, og jeg ved ikke, hvor Tjenerne er“, svarede hun.

I det samme kom Perras ind. Han styrkede hen til sin Søster og sagde: „Skammer du dig ikke ved at vise dig nogen for denne Mand?“ Og med sine stærke Arme søgte han at faa hende til at slippe mig.

Da vendte hun sine rovløstne Dine imod ham og sagde:
 „Glendige Broder! Hvad har du gjort med mit Barn?
 Jeg ser hendes Blod paa dine Hænder!“

Medens hun saaledes var optaget med sin Broder, gjorde jeg en pludselig Anstrengelse for at slippe ud af hendes Tag, og denne Gang lykkedes det. Men da jeg saa, hun gjorde Tegnet til igjen at ville kaste sig over mig, hoppede jeg ud af et Vindu, som stod aabent. Hurtig som Lynet sled hun sig løs fra sin Broder og hoppede ogsaa ud igjennem Vinduet. Inden jeg var kommen et Par Favne bort, snublede jeg i min lange Præsteskjole og faldt, og hun havde snart indhentet mig, hvis ikke to Mænd, der var blevene opmærksomme paa mit Skrig, havde ileet mig til Hjælp. Frøken Perras kom nu til med et Uldtæppe til at slaa om hende, hvorpaa hun blev baaret ovenpaa og laaset inde i sine Bærelser.

Denne Kvindes Historie er i Sandhed sørgelig. Da hun som ung Pige var i sin Broders Hus, blev hun forført af sin Skriftefader og blev Moder til et Barn, som hun elskede med uforgjætelig Omhed. Hun bestemte sig derfor til at beholde det hos sig og opdrage det. Men dette stemte ikke med hendes Skriftefaders Ønsker. En Nat, medens Moderen sov, blev Barnet taget fra hende. Da den ulykkelige Moder vaagnede og hun forstod, at hun aldrig mere skulde faa sit Barn at se, gjenlød hele Huset af hendes Klageffrig. Hun nægtede at tage Føde til sig i det Haab, at hun da skulde dø, og kort efter blev hun vanvittig.

Perras holdt for meget af sin Søster til at ville sende hende til en Sindssygeanstalt, hvorfor han besluttede at beholde hende i Præstegaarden. Hendes Bærelse var i øverste Etage og saaledes indrettet, at hendes Skrig ikke kunde høres. Han sørgede for at skaffe hende alle de Bekvemmeligheder, der var mulige under hendes sørgelige Forfatning, og to Tjenestpiger skulde pleie hende og tage vare paa hende. Alt dette var saa godt ordnet, at jeg havde været otte Maaneder i Præstegaarden uden at ane, at der under samme Tag fandtes et saadant ulykkeligt Væsen. Undertiden kunde hun flere Dage være ganske normal, og da tilbragte hun Tiden med at bede og synge. Hun pleiede at omtale alle de Præster, hun havde kjendt, med den største Afsthy. Da hun ofte havde hørt Tjenerne tale om mig, havde hun yttret Ønske om at se mig, men det var bleven nægtet hende. Nogle Dage før hun sprængte Døren, havde hun sagt, at hun havde et Budskab til mig fra Gud, og det vilde hun bringe mig, om saa al Verden satte sig derimod.

Stakkels ulykkelige Offer for det hemmelige Skriftemaal!
 Og hvor mange andre ligesaa ulykkelige findes der ikke!

12te Kapitel.

Jeg ndnævnes til Stedfortræder for Præsten i Charlesborough.
Bedards og Ferras's Fromhed, deres Liv og Dod.

I Slutningen af Mai modtog jeg følgende Brev:

Charlesborough, den 25de Mai 1834.

Hr. Pastor Chiniquy!

Biskop Panet har ogsaa iaar udvalgt mig til at ledsage ham paa hans Bispevisitationer. Jeg er gaaet ind herpaa paa den Betingelse, at De indtager min Plads under min Fraværelse, thi jeg ved, at i bedre Hænder kunde jeg ikke overlade min kjære Menighed.

Deres Broder i Herren

Antoine Bedard.

Dette Brev gjorde mig meget bekymret. Dels var jeg saa ung, og dels besad jeg ikke de Egenstaber, der udfordres til en saa høi Stilling. I mit Svar til Pastor Bedard gjorde jeg ham bekendt med mine Skrumples; men strax efter fik jeg et Brev fra Biskoppen selv, hvori han befalede mig uden Ophold at rejse til Charlesborough og overtage Menigheden under Bedards Fraværelse. Jeg havde intet andet at gjøre end at adlyde og forsøge at gjøre min Pligt; men det var med Frygt og Bæven, jeg stred til dette Arbeide. Jeg var knap 24 Aar gammel og havde kun været Præst i ni Maaneder.

Charlesborough er en af de ældste og betydeligste Menigheder i Canada. Den er meget vakkert beliggende, nær Quebec, ved Foden af Laurentine-Fjeldene. Man har Udsigt over næsten hele Quebec og dens Havn med dens mange Fartøier.

Pastor Bedard ønskede mig velkommen med meget Venlighed. Han var en Mand paa omkring 65 Aar, liden af Vægt, men bredbrystet og bredskuldret og med livlige Dine. Han gjorde strax Indtrykket af at være en elstværddig og from Mand, og dette Indtryk stadfæstedes, eftersom jeg gjorde hans nærmere Bekjendtskab. Han var en af de saa katholske Præster, jeg har truffet, som havde en sand, oprigtig Tro.

Skjont vort daglige Arbeide i Charlesborough ikke var saa

nøiagtigt afpasset som i Præstegaarden i St. Charles, var der dog meget mere Liv og Alvor i Udsørelsen af vore Embeds- pligter. Der ofredes ikke megen Tid paa Studiet af theologiske, filosofiske og historiske Bøger, men til Gjengjæld var der mere at gjøre i Bedards end i Perras's Menighed. I Perras staa der mere af en gammel fransk Aristokrat; Bedard var en god, from kanadensisk Borger. De var begge meget religiøse; men deres Religiositet var af ganske forskjellig Art. Perras fastede kun paa Kirkens bestemte Dage, men Bedard fastede desuden to Gange om Ugen. Perras sov som et uskyldigt Barn hele Natten; Bedard stod næsten hver Nat op og piskede sig ubarm- hjertig med Læderremme, i hvis Ende der sad smaa Blystykker. Under disse forfærdelige Selvpinsler læste han paa Latin udenad Davids 51de Salme; herunder talte han, formodentlig sig selv uafvidende, saa høit, at jeg kunde høre hvert Ord, og han slog saa haardt, at jeg laa og talte Slagene.

En Dag gjorde jeg nogle ærbødige Indvendinger mod denne Tortur, idet jeg mente, den virkede nedbrydende paa hans Helbred. „Ville Broder“, svarede han, „Bodsøvelser virker ikke skadelig paa vore Legemer, men det gjør vore Synder. Jeg er en af de friskeste Mænd i hele min Menighed, skjønt jeg har paalagt mig denne nyttige og velfortjente Straf i mange Aar. Skjønt jeg er gammel, er jeg endnu en stor Synder. Jeg har en uforsonlig og utæmmelig Fjende i mit fordærvede Hjerte, som jeg ikke kan overvinde uden ved at plage mit Kjød. Hvis jeg ikke selv gjør Bod for mine Synder, hvem skal saa gjøre det for mig? Hvis jeg ikke selv betaler den Gjæld, jeg staaar i til den retfærdige Gud, hvem skal saa betale den?“

„Men“, svarede jeg, har ikke vor Frelser, Jesus Kristus, paa Golgatha betalt vor Syndegjæld? Har han ikke frelst og forløst os ved sin Død paa Korset? Hvorfor skulde da De eller jeg paany betale Gud det, som vor Frelser engang fuldt ud har betalt?“

„Kjære unge Ven“, sagde Bedard, „denne Lære er protestantisk, og Tridentiner-Koncilet har fordømt den. Kristus har visseelig betalt vor Gjæld, men ikke saa, at der ikke skulde være mere at betale for os. Har De aldrig læst, hvad Paulus siger i sit Brev til Colossenserne: „Jeg udfylder i mit Kjød det, som fattes i Kristi Trængsler, for hans Legeme, som er Menighed“. Kristus kunde naturligvis have betalt vor Gjæld helt ud, hvis det havde været hans Vilje; men det har det tydelig nok ikke været; han har ladet noget staa til Rest, som Paulus, De, jeg og alle hans D disciple skal lide i vort Kjød for hans Kirke. Naar vi i vort Kjød har opfyldt, hvad Kristus har

Iadet uopfyldt, saa gaar Overskuddet af vore Fortjenester til Kirkens Skatkammer. Naar f. Ex. en Helgen i sit Kjøb har opfyldt det, som Kristus lod ugjort, og udretter mere end Guds Retfærdighed fordrer, gavner dette Overskud ikke Helgenen selv, men Gud lægger det i det store fælles Skatkammer, og herfra tager Paven og hans Biskoper alle de Afsladsbreve, der som en himmelsk Dug spredes over Verden. Ved Guds Naade renser mine Bodsøvelser min syndige Sjæl og bringer mig for hver Dag nærmere til Gud. Jeg er, desværre, langt fra endnu en Helgen, men hvis jeg ved Guds Barmhertighed og mine egne Bodsøvelser samt Kristi Lidelser engang oplever den lykkelige Dag, at al min Gjæld er betalt og min Synd bortvasket, og jeg saa vedbliver med mine Bodsøvelser og derved indlægger mig flere Fortjenester, end jeg selv behøver, saa lægges dette Overskud til Kirkens rige Skat og kommer andre Mennesker til gode, som ikke har betalt deres Gjæld. Jo flere Bodsøvelser vi derfor paalægger os, des lykkeligere vil vi føle os i Forvisningen om, at vi mere og mere løstes op over denne syndige Jord og nærmer os den hellige Tilstand, vor Frelser talte om, da han sagde: „I skal være hellige, som jeg er hellig“. Hvilken usigelig Glæde at vide, at ved disse selvvalgte Pinsler indlægger vi os uberegnelige Fortjenester, som ikke alene kommer os selv til gode, men vor hellige Kirke, idet de fylder dens Skatkammer til Fordel for de Sjæle, for hvem Kristus døde paa Golgatha“.

„Hvad De der siger“, sagde jeg, „finder jeg i alle vore asketiske og theologiske Bærter og i Helgenernes Levnetsbeskrivelser. Men jeg har vanskeligt ved at forene denne Lære med hvad jeg imorges læste i det andet Kapitel hos Efezerne, hvor det hedder: „Men Gud, som er rig paa Barmhertighed, har formedelt sin store Kjærlighed, med hvilken han elskede os, gjort os, da vi var døde i Overtrædelser, levende med Kristus; thi af Naade er I frelst ved Troen, og det ikke af Eder, Guds er Gaven, ikke af Gjerninger, for at ikke nogen skal rose sig“. Men hvorledes er det muligt, at vi kun frelses af Naade, hvis vi hver Dag maa kjøbe denne Naade med at pisse og sønderflænge vort Kjøb? Er det ikke en underlig Naade, som farver Deres Legeme med Deres eget Blod hver Nat?“

„Kjære Broder“, svarede Bedard, „da Pastor Ferras i Biskopens Nærværelse talte i saa høie Toner om Deres Fromhed, lagde han ikke Skjul paa, at De havde en meget farlig Feil, den nemlig at læse i Bibelen og foretrække den for hver anden af vore hellige Bøger. Han sagde endnu mere. Han sagde, De havde en farlig Tilbøielighed til at tolke Bibelen efter Deres egen Forstand og paa en Naade, som var mere protestantisk end katholsk. Det gjør mig ondt at se, at Ferras havde Ret

heri. Tiltrods for dette vnskede jeg, at De skulde overtage min Menighed under min Fraværelse, og jeg haaber, jeg ikke skal komme til at angre paa det; thi jeg er sikker paa, at vor kjære Chiniquy aldrig kommer til at forraade vor Kirke."

Disse Ord, som ytredes med den største Venlighed, men tillige meget høitideligt, gjorde mig strax angerfuld, og jeg sagde: „Jeg har svoret aldrig at tolke den hellige Skrift anderledes end i Overensstemmelse med Kirkesædrene, og jeg haaber, at jeg med Guds Hjælp skal holde mit Løfte. Det gjør mig ondt, at jeg et Dieblif var af en anden Mening end De. Tilgiv mig og bed, at jeg som De maa blive en trofast og modig Forfjæmper for vor Kirke indtil Enden."

Ligesom Perraz brugte Bedard at skifte et Par Gange om Ugen, og begge tog det saa nøie hermed, at naar deres Skriftefader var bortreist, knælede de ned og skiftede for mig. Begge disse mærkelige Mænd var af samme Anstuelser angaaende det umoraliske Liv, Størstedelen af Præsterne førte. Begge meddelte mig Ting fra Præsternes hemmelige Liv, som Folk ikke vilde tro, om jeg gjengav dem, og begge sagde mange Gange, at det hemmelige Skriftemaal var Aarsag til den dybeste Fornedrelse, men ingen af dem saa klart nok til at indse, at det var en Djævelens Opfindelse. De troede, som jeg dengang, at Drebigten var en god, nødvendig og guddommelig Indretning, og at Aarsagen til saa mange Præsters Fald var at sege i deres Mangel paa Tro og Gudsfrøgt, men især deri, at de undlod at bede til Jomfru Maria.

Det var ikke for at krænke vore svage Brødre, at de satte mig ind i alle disse Detailler; de gjorde det for at advare mig for de Farer, der truede mig ligesaavel som andre. Begge opfordrede mig til stadig at ty hen til Guds Moder og til at vaage over mig selv. De raadede mig til at undgaa at være alene med kvindelige Skriftebørn og sagde, at i mit eget Legeme havde jeg min farligste Fjende; derfor maatte jeg korsfæste det Dag og Nat for derved at tvinge det til Lydighed mod Loven.

Bedard havde i mange Aar fulgt Biskopen paa hans Visitationer og havde med egne Dine været Vidne til, hvorledes den katholske Kirkes Livskraft fortares ved det ugudelige Liv, dens Præster fører. Han talte sjælden om disse Ting uden at fælde medlidende Taarer; ogsaa mit Hjerte fyldtes med dyb Bedrøvelse ved at høre derom, og jeg ræddedes ved Tanken om, at jeg selv kanste ikke kunde være sikker for at falde i samme Afsgrund.

En Dag fortalte jeg Bedard, hvad Perraz engang havde berettet mig, nemlig at Biskop Plessis i sit store Bispedømme foruden Perraz kun havde fundet to Præster, som troede paa

Gud. Jeg spurgte ham, om der ikke maatte være nogen Overdrivelse heri; men han svarede med et dybt Suf: „Min kjære unge Ven! Engelen kunde ikke finde ti retfærdige i Sodom; jeg frygter for, at vi ikke vilde finde flere blandt Præsterne. Jo ældre De bliver, desto bedre vil De se den forfærdelige Sandhed. Men den, som staar, se til, at han ikke falder!“ Ved disse Ord brast han i Graad og gik til Kirken for at bede til sin Oblatgud.

Hvad disse værdige Præster aabenbarede mig, rokkede ikke paa nogen Maade min Tro paa Kirken. Den blev mig snarere kjærere, og efter disse Oplysninger syntes jeg, det endnu mer end før var min Pligt at vise al den Agtelse, Ærbødighed og Kjærlighed, jeg kunde, lige overfor min kjære, hellige Moder, den katolske Kirke, udenfor hvilken der, efter hvad jeg da troede, ingen Frelse fandtes.

Skjønt begge disse Præster sagde sig at nære stor Ærbødighed for Bibelen, studerede de den meget lidet, og begge bebrejdede mig, at jeg anvendte for megen Tid til Læsning i Bibelen. Som gode katolske Præster faa de hen til Kirkens Traditioner som de rette Kilder til Kundskab og Vys. Begge søgte med megen Iver at overbevise mig om, at det var fuldstændig rigtigt af Kirken at forlange, at jeg skulde sværge aldrig at tolke Skriften uden i Overensstemmelse med Kirkefædrene. Men naar jeg viste dem, at disse aldrig havde været enige, svarede de paa mine Indvendinger ved at citere følgende Bibelsprog:

„Men hører han heller ikke Menigheden, da skal han være for dig som en Hedning og en Tolder“, og holdt lange Forelæsninger om, hvor farligt det var at være hovmodig og selvsigter.

Baade Bedard og Perras elskede sin Frelser Jesus; men den Jesus Kristus, de elskede og dyrkede, var ikke Evangeliernes Kristus, men den katolske Kirkes Kristus.

Begge disse oprigtige og ærlige Præster havde den største Tillid til Relikvier. Jeg hørte dem begge sige, at intet Ulykkestilfælde og ingen pludselig Død kunde ramme den, som bar en Amulet ved sit Bryst. Ikke desto mindre døde de begge pludselig. Den 19 Maj 1837, da Bedard havde stor Middag for sine Venner, faldt han pludselig død om. Perras blev vanvittig i Maret 1845 og døde i Juli 1847 af Slag.

13de Kapitel.

Handelen med Sjælemesser.

I Begyndelsen af September 1834 blev jeg udnævnt til Hjælpepræst i St. Rochs Menighed i Quebec hos Pastor Tetu, som havde været Sognepræst der et Aar. Han var en meget elskværdig Mand. I de fire Aar, jeg arbejdede sammen med ham, saa jeg ham aldrig en eneste Gang i daarligt Humør, skjønt jeg ofte uden at ville det satte hans Taalmodighed paa en haard Prøve. Det var en vakker Mand, høi og velskabt, med høi Pande, blaa Dine og en velformet Næse. Han var en udmærket Skvitsløber og meget glad i Heste; om de var aldrig saa vilde, kunde han ride dem, og man saa ham ofte tilhest, enten alene eller i Følge med en af sine Hjælpepræster. Han var ogsaa glad i fine Cigarer og brugte flittig sin Snusdaase.

Han var en udmærket Type paa Størstedelen af de canadiske Præster. Næsten alle var de vakre Mænd, muntre og selstabelig anlagte og satte Pris paa alle Livets Goder og især paa smukke Heste. Til deres præstelige Pligter anvendte de ikke mere Tid end høist nødvendigt. Deres Bibliotheker var temmelig righoldige; men Bøgenes Indhold havde de ikke stort Kjendskab til. Bibelen havde de ogsaa, men vidste ikke, hvad der stod i den. De vandrede i det frygteligste Mørke, men troede, de havde Lyset, og prædikede deres Kirkes unaturlige Lære, som om det var Evangeliets Sandheder.

En Dag, da vi som sædvanligt efter Middagen sad og talte sammen, sagde Parent, en af Hjælpepræsterne, til Tetu: „Idag har jeg sendt Biskopen over hundrede Dollars, som jeg har faaet som Betaling for de Messer, mine fromme Skriftebørn har bedet mig læse for deres Slægtninges Sjæle i Skjærsilden. Hver Uge gjentager det samme sig, og nu vilde jeg gjerne vide, hvorledes Biskoperne expedere alle disse Messer, jeg vilde gjerne høre Deres Mening derom“.

Pastor Tetu svarede paa sin spørgesfulde Maade: „Hvis alle de Messer blev læste, som Biskoperne faar Betaling for, saa vilde der ikke være en eneste Sjæl tilbage i Skjærsilden. Thi jeg har regnet ud, at de Summer, som gives for Sjælemesser i Canada, ikke kan beløbe sig til mindre end 4000 Dollars hver Dag, og da der er tre Gange saa mange Katholiker i de Forenede Stater som her, og de irske Katholiker

jørger meget bedre for Sjælene i Skjærsilden end Følk gjør her i Canada, overdriver jeg ikke, naar jeg siger, at de giver ligesaa meget som vi; altsaa gives der i disse to Lande hver Dag mindst 16,000 Dollars for at slaa Vand paa Luerne. Naar disse 16000 Dollars multipliceres med Aarets 365 Dage, faar vi den smukke Sum 5,840,000 Dollars om Aaret. Dette er for lave Messer; men da vi ved, at der betales mer end dobbelt saa meget for høie Messer, er det klart, at der gives ud mindst 10,000,000 Dollars om Aaret i Nord-Amerika alene for at hjælpe Sjælene ud af Skjærsilden. Om disse Millioner Dollars ikke kommer dem til Nytte, som er i Skjærsilden, er de i al Fald til Nytte for vore fromme Biskoper og Paver, i hvis Hænder Størstedelen forbliver til Dommедag. Thi der gives ikke i hele Verden saa mange Præster, at de kan saa læst alle de Sjælemesser, som Følk betaler for. Jeg ved ligesaa lidt som De, hvad der bliver af disse Millioner, men hvis De vil vide, hvad jeg mener herom, vil jeg sige, at jo mindre vi tænker derpaa og taler derom, desto bedre for os".

Omtrent en Uge senere sad jeg paa mit Bærelse og læste i »L'ami de la Religion et du Roi«, en Avis, jeg havde faaet fra Paris. Min Nysgjerrighed var stor, da jeg som Overkrist over en Artikel læste følgende Ord: „Beundringsværdig Fromhed hos det canadiske Følk“. Da jeg havde læst, hvad der stod, opsogte jeg saa hurtig jeg kunde, Tetu og Hjælpepræsterne og sagde til dem: „For nogle saa Dage siden undrede vi os over, hvad der blev af de uhyre Summer, vi sender Biskoppen for Messer; men her er Nøglen til Hemmeligheden. Jeg vilde ønske, jeg var død, heller end at være Vidne til saadan Skændsel“. Derpaa læste vi sammen den lange Artikel, og Hovedindholdet var, at de ærverdige Biskoper i Quebec til forskjellige Tider havde sendt ikke mindre end 100,000 Francs til Præsterne i Paris, for at de skulde læse 400,000 Messer til fem Cent pr. Messe. Her havde vi et sørgeligt Bevis paa, at vore Præster havde taget 400,000 Francs fra vort stakkels Følk under Paastud af at frelse Sjæle fra Skjærsilden. Dette kom over os som et Tordenflag. Vi saa længe paa hverandre uden at kunne sige et Ord; vi følte os som elendige Forbrydere, der var grebne paa fersk Gjerning.

Tilslidst sagde Tetu: „Det er heldigt, at Følk ikke kender til denne Biskopernes Fremgangsmaade, ellers vilde de sikkert kaste os alle i Lawrence-Floden. Vi maa holde den skammelige Handel saa hemmelig som mulig. Thi hvis noget skal kunne kaldes Simoni, maa dette være det“.

Jeg svarede: „Men hvorledes kan De tænke, det kan holdes hemmeligt, naar ikke mindre end 40,000 Exemplarer af

denne Avis spredtes ud over hele Frankrige, og over 100 Exemplarer sendes til de Forenede Stater og Canada? Faren er større end De tror. Er det ikke for saadanne Bedrageriers Skyld, som Præsterne har gjort sig skyldige i, at det franske Folk har mistet næsten al Afgøttelse for Religion og for ikke stort mere end et halvt Aarhundrede siden dømte alle Præster og Biskoper i Frankrige til Døden som usle Forbrydere? Huster I, hvorledes vi lod os lokke til at blive Medlemmer af „Tre-Messe-Selskabet“? Hvem af os havde nogen Ide om, at de nye Forpligtelser, vi da paatog os, skulde tvinge os til at tilbringe den største Del af Aaret med at læse Sjælemesser for Præsterne, saa at det bliver umuligt for os at opfylde Folkets fromme Ønsker. Vi var allerede før Medlemmer af to Selskaber: „Den hellige Jomfrus Selskab“ og „St. Mikael's Selskab“, som begge paabød, at der skulde læses en Messe for hver afdød Præst*). Blændede ved Tanken om, at der skulde læses to tusend Messer for os, naar vi døde, snappede vi som fultne Fiske efter Løffemaden uden at tænke paa Krogen. Følgen er, at vi har maattet læse 165 Messer for de 33 Præster, som døde ifjor, hvilket er det samme som, at hver af os maa betale Biskopen 41 Dollars for Messer, som han lader læse i Paris for 8 Dollars. For hver Messe, som vi læser her for en afdød Præst, maa Biskopen sende en af de Messer, vi skulde have læst for vore Sognebørn, til Paris, hvorved han tjener 20 Cent. Jo flere Præster, han kan bevæge til at træde ind i „Tre-Messe-Selskabet“, des flere Thyecent-Stykker putter han derfor i sin egen Lomme. Deraf hans Øver for at faa os alle til at melde os ind i Selskabet. Hvad der mest bekhymrer mig er, at vi ogsaa bliver delagtige i denne simoniske Handel. Thi da vi næsten hele Aaret er optagne med at læse Messer for de døde Præster, har vi ingen Tid tilovers til at læse Messer for Folket, som betaler os derfor, og vi er nødt til at levere Pengene til Biskopen, som sender dem videre til Paris efter at have ladet 20 Cent forsvinde for hver Messe. Men hvad nytter det at klage over det forbigangne? Lad os hellere beslutte os paa at handle visere i Fremtiden“.

Tetu sagde: „Ja, nu har De paapeget Ondet; men ved De ogsaa noget Middel derimod?“

„Jeg kan ikke sige, at det Middel, der staar til vor Raadighed, er nogen Patent-Medicin mod alle vor skrøbelige Kirkes Sygdomme, men jeg haaber, det i al Fald vil have nogen Virkning. Midlet er at opløse „Tre-Messe-Selskabet“ og faa

*) Til sammen med „Tre-Messe-Selskabets“ tre Messer fik vi altjaa i det hele fem Messer at læse for hver Præst.

i Stand et „En-Messe-Selskab“, der bestemmer, at der skal læses en Messe for hver Præst, der dør. Paa den Maade bliver der rigtignok kun læst 1,200 Messer ved vor Død istedenfor 2000, men hvis ikke 1,200 Messer kan aabne Himmels Porte for os, maa Narjagen være den, at vi befinder os i Helvede. Ved denne Indskrænkning faar vi Tid til at læse flere Messer for Folket, og det kommer til at formindste Antallet af Femcent-Messerne, som læses i Paris. Hvis I vil følge mit Raad, vil vi velskikkelig udnævne Pastor Tetu til Præsident for det nye Selskab. Parent skal være Regnskabsfører, og jeg har intet imod at være Sekretær, om I saa synes. Naar vort Selskab er organiseret, vil vi melde os ud af det andet Selskab og velskikkelig sende et Circulære om til Præsterne for at underrette dem om Narjagerne til denne Forandring og ærbødigt anmode dem om at slutte sig til dette nye Selskab for at formindste Antallet af de Messer, som nu læses i Paris for fem Cent pr. Messe“.

To Timer efter var det nye Selskab helt organiseret, og i et ærbødigt affattet Brev underrettede vi Biskopen om, at vi ikke længere var Medlemmer af „Tre-Messe-Selskabet“.

Et Par Timer senere indløb der følgende Brev til mig fra Biskopens Palads:

„Biskopen i Quebec ønsker velskikkelig at tale med Dem om vigtige Sager. So før De kan indfinde Dem hos ham, des bedre.
Charles Gazeault, Sekretær“.

Jeg viste Brevet til Tetu og Hjelpepræsterne og sagde: „Der raser en Storm paa Hviderne; dette er det første Tordenstræld; Luften ser mørk og tung ud. Ved for mig, at jeg maa tale og handle som en modig Præst“.

I Bentesalen i Biskopens Palads traf jeg Gazeault, hans Sekretær, som var min personlige Ven. Han sagde til mig:

„Chiniquy, De seiler paa et oprørt Hav; slipper De godt fra det denre Gang, er De flink; Biskopen er meget vred paa Dem; men tab ikke Modet, De har Retten paa Deres Side“.

Siden aabnede han Døren ind til Biskopens Værelse og sagde: „Mylord, Chiniquy er her og venter paa Deres Befalinger“.

„Lad ham komme ind“, sagde Biskopen.

Jeg traadte ind og fastede mig for hans Fodder, som Præsterne pleier at gøre for deres Biskop, men han gik et Par Skridt tilbage og sagde: „Jeg har ingen Velsignelse for Dem, før De har givet mig en tilfredsstillende Forklaring paa Deres besynderlige Opførsel“.

Jeg stod op og sagde: „Hvad forlanger De af mig?“

„Alt De forklarer mig, hvad det Brev skulde betyde, der var undertegnet af Dem som Sekretær for et nydannet Selskab, der kalder sig „En-Messe-Selskabet“. Og han viste mig Brevet.

Jeg svarede: „Deres Høiærværdighed! Brevet er paa godt Fransk. Deres Høiærværdighed maa derfor have forstaaet det. Jeg kan ikke indse, hvorledes nogen Forklaring af mig kan gjøre det tydeligere“.

„Hvad jeg ønsker at vide, er, hvad De mener med at forlade det gamle og agtværdige „Tre-Messe-Selskab“. Staar ikke alle Biskoper og Præster i Canada som Medlemmer deraf? Synes De ikke, De er i godt nok Selskab? Har De noget at indvende mod, at der siges Messer for Dem, som er i Skjærsilden?“

Jeg svarede: „Deres Høiærværdighed! Der er et Faktum, som De ikke har været tilstrækkelig opmærksom paa. Det store Antal Messer, vi maa læse for de døde Præster, gjør det umuligt for os at læse de Messer, Folket betaler os for. Vi maa derfor levere Pengene i Deres Hænder, og istedenfor at disse hellige Ofre frembæres af Canadas Præster, tager De Deres Tilflugt til Frankriges Præster, hos hvem De faar Messerne læst for fem Cent. Men herimod har vi to Ting at indvende. For det første læses Messerne af Præster, som vi ingen Tillid har til; og skjønt Messerne er billige, er de alligevel for dyre; thi mellem os sagt ved vi, at de Messer, der læses af franske Præster, især af dem i Paris, ikke er en Cent værd. Men vor anden Indvending er af endnu alvorligere Art: I vore Dine bliver denne Fremgangsmaade en Forbrydelse, som vor hellige Kirke altid har fordømt: den bliver Simoni“.

„Er det Deres Mening at sige“, raabte Biskopen opbragt, „at jeg har gjort mig skyldig i Simoni?“

„Ja, det er netop min Mening, og jeg kan ikke begribe, at Deres Høiærværdighed ikke forstaaar, at denne Messehandel, hvorved De tjener 400,000 Francs, medens De selv giver ud 100,000, ikke er andet end Simoni“.

„De fornærmer mig! De er det mest uforstammede Menneske, jeg nogensinde har truffet paa. Hvis De ikke tager tilbage, hvad De har sagt, tager jeg Deres Embede fra Dem og lyser Dem i Ban“.

„Om De lyser mig i Ban, forbedrer De ikke derved Deres egen Stilling; thi Folket kommer til at faa vide, at De har lyst mig i Ban, fordi jeg har protesteret mod Deres Handel med Sjælemesser; de faar vide, at De sender Messerne til Paris og der faar dem læst af Præsterne for fem Cent, medens De for hver Messe putter tyve Cent i Deres egen Lomme.

Og hele Canada vil velsigne mig, men fordømme Dem, som driver Handel med saa hellige Ting".

Jeg sagde disse Ord med den største Ro, saa Biskopen forstod, at jeg ikke frygtede hans Trusler. Han begyndte at gaa op og ned ad Gulvet, medens han vedblev at fortælle mig, at jeg var en usofskammet, oprørsk og farlig Præst.

"Jeg forstaar godt", sagde han, "at De stræber efter at blive Reformator, en anden Luther; men jeg kan sige Dem, at De aldrig bliver andet end en Abekat".

"Hvis Luther aldrig har gjort noget værre end det, jeg gjør idag", sagde jeg, "saa burde han velsignes af Gud og Mennesker. Gud ved, at jeg elsker og agter Deres Høiærværdighed som min egen Fader, og det er derfor, jeg saa dybt beklager, at De ikke kan se, hvad Følgerne vil blive, naar Folket faar vide, at De benytter Dem af deres Uvidenhed og Godtroenhed og lader dem betale 25 Cent for det, som kun koster 5. De Deres Høiærværdighed og ve mig, og ve vor hellige Kirke den Dag, Folket faar vide, at der drives Handel med Messjer for at fylde Biskoppernes og Pavenes Skatkammer".

Jeg kunde se, at disse sidste Ord ikke helt havde forseilet deres Virkning; thi Biskopen var bleven roligere. Han sagde: "De er ung og uden Erfaring; De har en saa stærk Indbildningskraft, at De let ser Spøgelse. Naar De faar lært lidt mer, vil De nok stifte Sind og saa mere Respekt for Deres Overordnede".

Jeg svarede ham: "Det er sandt, at jeg er ung; men de Sandheder, jeg har sagt, er saa gamle som Evangelium. Jeg har saa stor Tillid til de Fordele, SjæleMESSjerne skaffer os, at jeg oprigtig tror, at tolv hundrede Messjer, læst af gode Præster, er tilstrækkelige til at rense min Sjæl og slukke Stjærtsildens Luer. Og desuden foretrækker jeg at faa tolv hundrede Messjer læst af hundrede oprigtige Præster i Canada fremfor at faa en Million læst af Præsterne i Paris".

Disse sidste Ord, som jeg havde udtalt i en halvt spøgende Tone, lod til at formilde Biskopen lidt, og jeg tænkte derfor, det nu var et beleiligt Dieblif til at faa min Velsignelse og sige Farvel. Jeg tog min Hat, saldt paa Knæ for hans Fodder, fik hans Velsignelse og forlod Paladset.

Tetu og Hjælpepræsterne havde været meget urolige under min Graværelse. Da jeg kom tilbage, raabte de alle: "Hvordan er det gaaet?"

"Jeg har kun gode Nyheder at bringe", svarede jeg; "Striden var hed, men kort. Vi har seiret, og hvis vi nu holder fast ved vor Beslutning, venter der os en endnu større Seier. Biskopen er saa sikker paa, at vi er de eneste, som

tænker paa en saadan Reform, at han ikke vil røre en Finger for at hindre de andre Præster i at følge os. Men vi har ikke et Dieblif at spille. Vi maa sende Cirkulære til alle Canadas Præster".

En Time senere sad over tyve Skrivere ved deres Arbeide, og inden 24 Timer var omme, var der sendt ud over tre hundrede Breve. Før Ugen var ude, fik Biskopen Brev fra næsten alle Præsterne, hvori de meldte sig ud af „Tre-Messe-Selskabet“.

Bor Seir var saaledes fuldstændigere, end vi havde ventet. Men Biskopen af Quebec henvendte sig strax til Biskopen af Montreal om Hjælp for at faa ham til at vise os, hvilken uhyre Forbrydelse vi havde begaaet.

Nogle Dage senere fik jeg til min Forstræffelse et meget kort affattet Brev fra Biskopens Sekretær, hvori han underrettede mig om, at Deres Høiærværdigheder, Biskoperne af Montreal og Quebec, ønskede at tale med mig i Paladset. Jeg havde aldrig set Biskopen af Montreal. Hans Væsen og Udseende gjorde et meget behageligt Indtryk paa mig; han saa intelligent, bestemt og ærlig ud. Hans Blik var gennemtrængende, men vidnede om et ædelt og oprigtigt Hjerte. Quebec-Biskopen blev siddende i Sofaen og lod Biskopen af Montreal tage imod mig. Jeg saldt paa Knæ for hans Fødder og bad om hans Betsignelse, som han meget venlig gav mig. Derpaa lagde han Haanden paa min Skulder og sagde: „Saa De er Ghiniqny, den unge Præst, som gjør saadant Opstyr? Hvorfor vil De opløse „Tre-Messe-Selskabet“ og danne et nyt, naar De ved, at Deres Overordnede sætter sig imod det?“

„Deres Høiærværdighed! Mit Svar skal blive saa kort og tydeligt som muligt. Jeg har meldt mig ud af „Tre-Messe-Selskabet“, fordi jeg havde Ret til at gjøre det uden nogens Tilladelse. Jeg haaber, vore ærværdige canadiske Biskoper ikke vil, vi skal tjene dem som Slaver“.

„Jeg siger ikke“, sagde Biskopen, „at De af Deres Samvittighed var tvungen til at blive staaende i „Tre-Messe-Selskabet“; men jeg vilde gjerne vide Grunden, hvorfor De forlader et saa agtet Selskab, der tæller Deres Biskoper og alle de ædleste Præster i Canada blandt sine Medlemmer?“

„Deres Høiærværdighed skal faa et ligefremt Svar. Om Deres Høiærværdighed ønsker at gaa til Helvede, fordi De lader Folket betale 25 Cent for de Messer, De sender til Frankrige og lader Præsterne der læse for fem Cent, saa vil jeg ikke følge Dem. Og om Deres Høiærværdighed vil kastes i Lawrence-floden af den rasende Mængde, naar de faar høre, hvor listig de er blevne bedragne, vil jeg heller ikke følge Dem der“.

„Nuvel“, sagde Biskopen, „lad os aldrig mere tale herom“.

• Dette sagde han med et saa ærligt og oprigtigt Udtryk, at jeg skjønte, han mente, hvad han sagde. Han forstod, at han traadte paa usikker Grund lige overfor Præster, som kjendte deres Rettigheder og vilde handle derefter.

Min Glæde over denne fuldkomne Seier var stor. Jeg knælede atter for Biskopen og fik hans Belsignelse, og derpaa skyndte jeg mig hjem for at fortælle om mit Møde med Biskopen af Montreal.

Det lykkedes os for en Del at indskrænke den skammelige Handel med Sjælemesser; men affstaafe den kunde vi desværre ikke, og jeg ved, at der endnu fortsættes dermed. Siden jeg traadte ud af den katholske Kirke, har Biskopperne i Quebec gjenoprettet „Tre-Messe-Selskabet“, og det er et almindelig kjendt Faktum, som ingen Præst vover at benægte, at der med Frankrige fremdeles drives Mæssehandel i stor Skala.

Men der kommer en Dag, da der skal aflægges Regnskab for denne Verdens store Misgjerninger, og da skal alle Ting aabenbares.

14de Kapitel.

Protestanters Omvendelse til Katholicismen.

„Udenfor den katholske Kirke ingen Frelse“, er en af de Dogmer, den katholske Præst maa tro og lære Folket. Dette var Grunden til, at jeg gjorde alt, hvad jeg kunde, for at saa omvendt Protestanter. Jeg fik vide, at Pastor Anthony Parent, Superior ved Seminariet i Quebec, havde omvendt flere Hundrede Protestanter til Katholicismen, og jeg spurgte, om det var sandt. Han viste mig en Liste, hvorpaa de Omvendtes Navne stod; der var over to Hundrede, og blandt disse var flere af Byens bedste Familier. Efter at jeg med Forbauselse havde betragtet Listen, sagde jeg til ham:

„Sig mig, hvorledes har De faaet disse Protestanter til at tale med Dem om Deres religiøse Wildfarelser? Naar jeg har prøvet at vise Protestanter, at de vilde gaa fortabt, hvis de ikke underkastede sig vor Kirke, saa har de, paa meget faa Undtagelser nær, leet af mig og begyndt at tale om andre Ting.

De maa sikkert anvende et eller andet hemmeligt Middel for at vinde deres Opmærksomhed og Tillid. Vil De meddele mig denne Hemmelighed, for at jeg paa lignende Maade kan frelse Sjæle?"

"De har Ret", svarede han, "jeg ved et Middel til at tæmme deres stolte Sind; men dette Middel er af saadan Art, at jeg hidtil kun har talt derom til min Skriftefader. Da jeg imidlertid ser, at De er meget ivrig for Protestanters Omvendelse, saa vil jeg for vor hellige Kirkes Skyld indvie Dem i min Hemmelighed. De fleste protestantiske Familier i Quebec har irske Tjenestepiger, og af disse, som i Regelen er Katholiker, har de fleste skriftet for mig, da jeg i lang Tid har været den eneste katholske Præst her, som forstaar Engelsk. Det første, jeg pleier at spørge dem om, naar de kommer til Skrifte, er, om deres Herstab er fromme Protestanter, eller om de er kolde og ligegyldige i deres Religionsøvelser. Dernæst spørger jeg, om de staar paa en god Fod med deres Præster, og om disse besøger dem, og inden kort Tid ved jeg ligesaa god Bæstid om Forholdene i de forskjellige Huse, som om jeg selv havde været et Lem af de forskjellige Familier. Paa denne Maade har jeg faaet at vide, at det er daarlig bevendt med mange Protestanters Religion og Tro. De vaagner om Morgenens og gaar tilsengs om Aftenen uden at bede en eneste Bøn. Mange af dem gaar i Kirke om Søndagen mere for at gjøre sig lystig over Præsterne og kritisere deres Prædikener end for Religionens Skyld. Paa samme Maade fik jeg høre, at der var de Protestanter, som syntes godt om vor Kirkes Ceremonier og sølte sig mere tiltalte af dem end af deres egne kolde Gudstjenester, og ligeledes, at mange af dem i hoiere Toner priste vore Opdragelsesanstalter og Klostre. De ved jo selv, at mange Protestanter betror deres Døtres Opdragelse til vore gode Nonner. Efter at have mærket mig alt dette, var mit første Skridt at opjøre de Protestanter, der enten var uden Religion eller allerede venlig stemt mod os. Naar jeg kom til dem, var det første, jeg gjorde, at overrække dem 5 Pd. Strl., ja undertiden 25, idet jeg sagde dem, at det var deres Giendom. Først saa de hyderst forbauset paa mig, og i Almindelighed fandt saa følgende Samtale Sted:

"Er De sikker paa, at disse Penge er mine?" — "Ja", svarede jeg, "det er jeg ganske sikker paa". — "Men hvordan kan De vide, at det er mine? Det er første Gang, jeg har den Vre at tale med Dem; vi er fuldstændig fremmede for hverandre". — "Jeg kan ikke sige, paa hvad Maade jeg har faaet vide, at disse Penge tilhører Dem, men da Pengene blev

mig overrakt, blev Deres Navn og Adresse saa nøiagtig opgivet mig, at her ikke kan være Tale om nogen Feiltagelse“.

„Men“, spørger saa Protestanten, „kan jeg ikke saa vide Navnet paa den Person, som har betroet Dem disse Penge?“ — „Nei, Skriftestolens Hemmelighed er utrænkkelig“, svarer jeg. „Vi har ikke et eneste Exempel paa, at en Præst nogeninde har aabenbaret, hvad han fik vide i Skriftestolen. Alle katholske Præster med mig vilde hellere dø end forraade vore Skriftebørn og deres Hemmeligheder“.

„Men da maa jo Skriftemaalet være en udmærket Indretning“, siger Protestanten; „jeg har aldrig haft nogen Ide om dette før idag“.

„Ja, Skriftemaalet er en guddommelig Institution“, svarer jeg. „Men undskyld, jeg maa nu sige Dem Farvel; mine Pligter kalder mig“.

„Jeg beklager, at De maa gaa saa snart“, svarer da Protestanten. „Jeg haaber, De vil gøre mig den Ære at komme igjen. Jeg vilde gjerne præsentere Dem for min Hustru; jeg ved, hun vilde sætte Pris paa at gjøre Deres Bekjendtskab“.

„Med største Taknemmelighed modtager jeg Deres Indbydelse. Det vil være mig en Fornøielse at gjøre Bekjendtskab med en Familie, hvis Hoved indtager en saa hædret Stilling i vor By. Hvis De tillader, vil jeg komme igjen i næste Uge og gjøre Deres Frues Bekjendtskab“.

„Næste Dag beretter Aviserne, at Hr. den og den gennem Skriftemaalet har faaet tilbage en saa og saa stor Pengesum, og selv om Redaktørerne er ivrige Protestanter, kan de ikke nok prise os og vort Bodsakrament. Ser De, unge Ven, nogle saa Pund var tilstrækkelige til at nedbryde disse stakkels Rjætters Fordomme mod Skriftemaal og vor hellige Kirke i det hele taget. Jeg undlod aldrig at indfinde mig til den fastsatte Tid, og jeg blev næsten altid modtaget som en Messias. Vor Samtale dreiede sig da for det meste om, hvor meget godt Skriftemaalet udretter. Jeg viste dem, hvordan det holder alle Hjertets onde Vidsenskaber i Løkke, og hvorledes arme Syndere i sin Skriftefader finder en Ven, en Raadgiiver, en Fader, ja en virkelig Frelser. Og førend et Par Aar er omme, lyffes det mig i Almindelighed at indlemme hele Familien i vor hellige Kirke. Og kan jeg end ikke altid formaa Forældrene til at gaa over til Katholicismen, saa er jeg dog næsten vis paa, at de inden kort Tid sender deres Døtre til vore trofaste Konner og lader deres Sønner opdrage ved vore Seminarier, og paa denne Maade bliver jo disse sent eller tidlig Katholiker. De ser saaledes, at de Penge, jeg hvert Aar ofrer for denne hellige Sag,

ikke er bortkastede". Her sluttede Pastor Parent sin Beretning med en rungende Latter.

Jeg takkede ham for de interessante Meddelelser og tilføiede: „Jeg maa beundre Deres List og Duelighed til at nedbryde de Stranker, som hindrer Protestanterne i at se, hvilken udmærket Institution Skriftemaalet er; men hvorledes kan De, uden at gøre Dem skyldig i Bedrageri, indbilde disse Mennesker, at de Penge, De giver dem, er komne Dem i Hænde gennem Skriftemaalet?"

„Det nærer jeg ikke den ringeste Frygt for", svarede den gamle Præst; „thi hvis De har lagt nøie Mærke til mine Ord, ved De, at jeg ikke bestemt har sagt, at Pengene er komne til mig gennem Skriftemaal. Hvis Protestanterne er blevne bedragne, saa er det, fordi de ikke selv har været opmærksomme paa, hvad jeg har sagt. Og Viguori og alle vor hellige Kirkes berømte Theologer siger, at saadanne „Tanke-Forbehold" (mentis reservationes) er tilladte".

„Ja", svarede jeg, „jeg ved, at dette er Viguoris Lære, og at den er anerkjendt af Paverne. Men jeg maa tilstaa, at jeg synes, den er i Strid med vor Frelser's Ord: „Eders Tale skal være ja, ja, og nei, nei!"

Parent blev meget opbragt og svarede: „Nu forstaar jeg, min unge Ven, at det er sandt, hvad Perras og Bedard nylig fortalte mig om Dem. Skjont begge disse udmærkede Mænd agter Dem høit, ser de dog en mørk Sky paa Deres Horisont. De siger, De tilbringer altfor megen Tid med at læse Bibelen, og at De ikke tilstrækkelig studerer vor hellige Kirkes Traditioner. De er ogsaa meget tilbøielig til at tolke Bibelen efter Deres egen Forstand, istedenfor alene at holde Dem til Kirkens Fortolkning. Dette er den samme farlige Klippe, paa hvilken Luther og Calvin strandede. Følg mit Raad! Prøv ikke at være klogere end Kirken. Adlyd dens Røst, naar den taler til Dem gennem sine hellige Theologer. Dette er Deres eneste Redning. Hvis Biskopen anede, hvor liden Tro De har til Kirken, vilde han strax affætte Dem fra Deres Embede!"

Disse sidste Ord udtaltes med saadant Eftertryk, at jeg følte, jeg atter havde kompromitteret mig alvorlig. Hvis jeg ikke vilde, han skulde anklage mig for Biskopen som Rjætter og Protestant, havde jeg intet andet Valg end at give ham en Undskyldning. Jeg fremstammede da en Forklaring; men jeg saa godt, han angrede, at han havde betroet mig sin Hemmelighed. Derefter trak jeg mig tilbage, idet jeg bebreidede mig min uforsigtige Optraeden. Skjont jeg ikke kunde billige Superioren's Fremgangsmaade, maatte jeg beundre de storartede Resultater, og jeg besluttede derfor fra nu af at være endnu ivrigere i at

viſe Proteſtanterne deres Bildfarelſer og gjøre dem til gode Katholiker. Dette lykkedes mig altfor vel; thi i de 25 Aar, jeg var Præſt i den katholiſke Kirke, ſit jeg 93 Proteſtanter til at forkaſte Evangeliet's Lys og vælge den katholiſke Kirkes mørke Traditioner til deres Retteſnor. Jeg kan ikke indlade mig paa en detailleret Beretning om diſſe Omvendelſer; det maa være nok at ſige, at jeg havde meſt Held med mig blandt Ritualiſterne. Jeg indſaa ſtrag, at Calvin og Knog havde lagt et uoverſtigeligt Svælg mellem den katholiſke Kirke og Preſbyterianere, Methodiſter og Baptiſter. Men at ikke flere Ritualiſter tager det korte Skridt helt ud, der ſtiller dem fra den romerſke Kirke, er beſynderligt; thi iſtedenfor at ty op til de lyſe Høider, hvor evangeliſt Sandhed har hjemme, har de kun fjernet ſig ganſke lidet fra den katholiſke Kirkes beſmittede Atmoſfære.

15de Kapitel.

Sømandshospitalet i Quebec. — Jeg beſtemmer mig til aldrig at nyde beruſende Drikke. — Jeg angribes af Nervefeber. — Min pludſelige Helbredelſe.

Noget af det forſte, Paſtor Tetu gjorde, efter at han havde ſaaet nye Hjelpepreſter, var at dele ſin ſtore Menighed i fire Dele, for at der ſkulde komme mere Orden og Regelmæſſighed i vort Arbeide. Om diſſe fire Dele traf vi Lod, og paa min Part faldt den nordøſtre Del af Menigheden, hvor Quebecs Sømandshospital laa. Antallet af ſyge Sømand, ſom jeg hver Dag ſkulde beſøge, varierede fra omkring 25 til 100.

I Begyndelſen af 1834 havde et mindre Ildebefindende holdt mig hjemme nogle Dage, da HOSPITALET'S Direktør kom til mig og ſagde, at der laa et uſædvanlig ſtort Antal Syge, ſom Dag og Nat ventede paa mig; han betroede mig, at der var flere ondartede Tilfælde af Kopper, og at flere var døde af Kolera, ſom endnu raſede blandt Sømandene. Til trods for min Læges Indvendinger ſkyndte jeg mig til HOSPITALET. Dr. Douglas, Overlægen, gjentog for mig, hvad jeg allerede havde hørt før,

at der var flere Sygdomstilfælde af den betænkeligste Art. Denne Dr. Douglas var bekendt for at være den dygtigste Kirurg i Quebec. Skjønt han var Protestant, hændede han mig med sit Venskab fra første Stund, vi traf sammen; jeg tror aldrig, jeg har kjendt en ædlere og mere menneskekjærlig Mand. Da jeg havde hilst paa Dr. Douglas, bad jeg Direktøren give mig et Glas Cognac, som jeg vieblikkelig tømte.

„Hvad gjør De?“ sagde Douglas.

„Jeg drak et Glas god Cognac, fordi det er et godt Middel mod al den pestbesmittede Luft, jeg nu kommer til at indaande hele Dagen“, svarede jeg.

„Er det virkelig muligt“, sagde Douglas, „at en Mand, jeg har saa stor Agtelse for, kan være saa uvidende om Alkoholens skadelige Virkninger paa det menneskelige Legeme? Det er saa langt fra, at De nu er beskryttet mod Faren, at De tvertimod er mere udsat for den“.

„Hvis Vin og Cognac skulde være Gift, da havde De allerede i lang Tid været den eneste Læge i Quebec“, sagde jeg, „thi jeg kjender ingen anden Læge, som er Total-Afholdsmand“.

„Kun et Ord endnu“, sagde Douglas. „Imorgen tidlig skal vi obducere Liget af en Sømmand, som pludselig er afgaaet ved Døden her. Skulde De have noget imod med Deres egne Dine at se, hvilke Følger et Glas Cognac kan have?“

„Nei, det har jeg intet imod“, svarede jeg. „Jeg har længe haft Lyst til at studere Anatomi“.

Næste Morgen stod jeg sammen med Dr. Douglas ved det døde Legeme; han havde givet mig et stærkt Mikroskop, for at jeg nøiagtig skulde se alle Alkoholens Virkninger.

„Jeg er ganske sikker paa“, sagde han, „at denne Mand døde af et Glas Rum, som han drak en Time, før han faldt død om. Den Rum har bevirket, at den store Aare, som fører Blodet fra Hjertet, er sprunget“.

I de fire Aar, jeg var Præst ved Sømmandshospitalet, var jeg tilstede ved over to hundrede Obduktioner. Jeg havde derfor god Anledning til at gjøre videnskabelige Iagttagelser. Det første, en Afholdsprædikanter har at gjøre, er efter min Mening at studere Anatomi, være tilstede ved saa mange Obduktioner som muligt, baade af Drankeres Legemer og af deres, der har nydt stærke Drikke „med Maade“, og paa denne Vis studere Alkoholens Virkninger paa Menneskets forskjellige Organer.

Ved Guds store Barmhjertighed blev disse Studier det bedste Middel til at overtale mit Folk til at give Afkald paa berusende Drikke. Og selv lovede jeg høitidelig aldrig at gjøre Brug deraf.

Høsten 1836 havde Handelsflaaden fyldt Sømandshospitalet i Quebec med Tyfuspatienter. Sygdommen havde en alvorlig Karakter, og det varede ikke længe, inden den optraadte epidemisk. Hospitalets Direktør, to af de tjenestegjørende Læger og Størstedelen af Sygevogterne bortreves i Løbet af Vinteren af Sygdommen. Da Vaaren kom, var jeg næsten den eneste, som var bleven staaet; men sidst i Mai maatte jeg underrette Biskopen om, at jeg følte den forfærdelige Sygdoms Symptomer i hele mit Legeme. Jeg forberedte mig paa at dø, thi meget faa af de Angrebne havde overstaaet Sygdommen. Jeg gik til Biskopen og bad ham udnævne en Præst i mit Sted; „thi“ sagde jeg, „jeg føler Giften i mine Arter, og det er høist sandsynligt, at jeg ikke har mere end 10 à 12 Dage at leve i“.

Lægerne erklærede at min Tilstand var meget betænkelig, og i ni Dage havde jeg de heftigste Smerter. Den niende Dag sagde Lægen til Biskopen, at der ikke var noget Haab om Bedring: jeg nød den hellige Nadver og beredte mig til at dø. Men skjønt mine fysiske Kræfter var lammede, var min Aand virksommere end nogensinde. Jeg laa og paakaldte Jomfru Maria og alle Himmels Helgener, idet jeg bønfaaldt dem om at bede Gud se til mig i sin Barmhertighed og frelse min Sjæl. Da Lægerne den trettede Dags Aften skulde forlade mig, hvilede en af dem til de to Præster, som var hos mig: Han er død, og hvis han ikke er det, har han kun et Par Minuter at leve. Aandedrættet er ophørt; vi kan ikke længer føle hans Puls, og han begynder allerede at blive kold“.

Skjønt disse Ord udtaltes ganske lavt, havde de dog naaet mine Øren, og jeg indsaa, jeg var i Fare for at blive levende begravet. Det er umuligt at beskrive min Skræk. Jeg følte stærke Kuldefornemmelser i Hænder og Fødder, og lidt efter lidt meddelte Kulden sig til hele min Krop, som naar Døden nærmer sig. Da gjorde jeg en sidste Anstrengelse for om mulig at blive reddet, idet jeg atter paakaldte den hellige Jomfru. Med Lysets Hurtighed stod et frygteligt Syn for mig. Jeg saa alle mine gode Gjerninger og alle mine Bodsovelser veiede paa Guds Vægt; paa den anden Vægtstaaal var mine Synder. Men mine gode Gjerninger syntes ikke at veie mere end et Sandkorn i Sammenligning med mine Synders Vægt.

Dette forfærdelige Syn forstyrrede ganske min falske og fariseiske Sikkerhed og fyldte min Sjæl med Forfærdelse. Jeg kunde ikke anraabe Kristus eller Gud om Barmhertighed; thi jeg troede oprigtig, hvad min Kirke havde lært mig, at de var vrede paa mig for mine Synders Skyld. Med megen Angst vendte jeg mig derfor til St. Anna og St. Philomene. Med fuld Tillid til disse to Helgeners Vilje og Evne til at hjælpe

mig, bad jeg dem bønfulde Gud om at lade mig leve endnu nogle Aar, og med den største Oprigtighed lovede jeg at paa-lægge mig endnu flere Bødsøvelser og leve et helligt Liv, idet jeg endnu mere end før vilde ofre mig for Syge og Fattige. Desuden lovede jeg, at jeg vilde lade deres Billede male og ophænge i St. Anna's Kirke for at forkynde for hele Verden, hvilken Magt de havde i Himmelen. Jeg havde neppe endt min Bøn, før jeg, besynderligt nok, over mit Hoved saa St. Anna og St. Philomene, siddende paa en smuk gylden Sky, omgivne af et klart Lys. St. Anna saa gammel og alvorlig ud, medens St. Philomene var ung og smuk; men begge saa venlig paa mig, og St. Philomene sagde: „Du skal blive frisk“, hvorefter Synet forsvandt.

Og jeg blev fuldstændig helbredet. Da de to Helgener forsvandt, kjendtes det, som om et elektrisk Stød gik gjennem hele mit Legeme. Smerterne var borte, og jeg følte Kræfterne komme igjen. Jeg kunde løfte Hovedet og strække Hænderne ud, og da jeg saa mig omkring og fik Die paa de fire Præster, som var inde, sagde jeg til dem:

„Nu er jeg frisk igjen; giv mig noget at spise; thi jeg er sulten“.

„Men hvad bethyder dette?“ sagde de. „Lægerne sagde os igaar Aftes, at du var død, og vi har tilbragt hele Natten med at græde og bede for din Sjæl for at frelse den fra Skjærsildens Luer, og nu ser du frisk og glad ud.“

„Jeg var ikke død“, sagde jeg, „men jeg var Døden nær, og da jeg følte det, bad jeg til St. Anna og St. Philomene, at de vilde komme mig til Hjælp og gjøre mig frisk. Og det har de gjort. Jeg har set dem begge, der, over mit Hoved“.

De forbausede Præster troede som jeg, at jeg var bleven helbredet ved et Under, og istemte et Te Deum.

Rygtet om min vidunderlige Helbredelse spredte sig som en Løbeild over hele Byen, og da Lægerne hørte om min pludselige Bedring og ilede til mig, vilde de knapt tro deres egne Dine. To af Lægerne var Katholiker og tre var Protestanter. De saa først paa hverandre uden at sige et Ord, og det var tydeligt, at de ikke alle delte min Tro paa Helgenernes Magt. Medens de to Katholiker ubetinget tilskrev min Helbredelse et Under, nedlagde Protestanterne den kraftigste Indsigelse herimod i Videnskabens og den sunde Fornufts Navn.

Dr. Douglas sagde til mig: „De ved, at De i hele Quebec ikke har en oprigtigere Ven end mig, og De kjender mig godt nok til at vide, at jeg ikke vil saare Deres religiøse Følelser, men jeg siger Dem, at der ikke findes den ringeste Grund til at antage, at Deres Helbredelse skyldes et Under. Hvis De vil

være af den Godhed at besvare mine Spørgsmaal, vil De selv indse, at De tager feil, naar De tilskriver et Mirakel, hvad der er saa almindeligt og naturligt. Skjønt De er fuldstændig helbredet, er De alligevel meget svag; derfor maa De svare saa kort som muligt paa de Spørgsmaal, jeg forelægger Dem, for ikke at anstrenge Dem. Vil De sige os, om dette var det første Syn, De havde under Deres Sygdom?

Svar: „Jeg havde mange andre Syn, men jeg antog, Feberen var Skyld deri“.

Doktoren: „Var ikke disse Syn af forskjellig Art, undertiden smukke og tiltalende, og undertiden skrækindjagende?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Har ikke disse Syn indprentet sig saa stærkt i Deres Hukommelse, at De aldrig kommer til at glemme dem, og anser De dem ikke for at være ganske anderledes virkelige end Fantasier af en syg Hjerne?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Følte De Dem ikke efter disse Syn undertiden bedre og til andre Tider igjen værre, alt efter Synernes forskjellige Natur?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Pleiede De ikke under Sygdommen, naar Deres Sind var i Ro, at bede til Helgenerne, især til St. Anna og St. Philomene?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Da De havde hørt min uforsigtige Ytring om, at De kun havde nogle faa Minuter at leve, og derfor troede, at Døden var nær, som den virkelig var, grebes De ikke da af en større Frygt, end De nogeninde før har følt?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Og tog De Dem ikke da kraftig sammen, for at hindre Døden i at bemægtige sig Dem?“

Svar: „Jo“.

Doktoren: „Bed De, at De er i Besiddelse af en overordentlig stærk Vilje, og at saa Menneſter kan modſtaa Dem, naar De ønsker at sætte noget igjennem? Bed De, at Deres Vilje har ſaadan en Magt, at den har ryddet hele Bjerger af Vanskeligheder afveien her i Quebec? Bed De, at Deres Vilje eller Sjælen, om De ſaa vil, har en virkelig, myſtiſt og undertiden uimodſtaaelig Magt over Legemet, ſaa den kan dæmpe Vidensfaber, lindre Smerter og virkelig helbrede Sygdomme, især naar diſſe er af nervøs Art, ſaaſom Tilfældet er med alle Febersygdomme?“

Svar: „Ja, det ved jeg“.

Doktoren: „Har De ikke læst den Bog, jeg laante Dem,

»The Medical Directory«, hvor der fortælles om flere Tyfus-patienter, som er blevene helbrede paa samme Maade som De?»

Svar: „Jo“.

Derpaa vendte Dr. Douglas sig til de øvrige Læger og sagde: „Vi maa ikke overanstrengte vor kjære Pater Chiniquy; men af hvad han har svaret, vil I allerede forstaa, at her ikke foreligger noget Mirakel. Hans pludselige Helbredelse er en ganske naturlig og almindelig Ting. Synet var, hvad vi kalder Sygdommens Vendepunkt, da Sindet er stærkt optaget med Tanken paa en eneste Ting, og naar da denne mystiske Kraft, som vi kalder Vilje eller Sjæl eller Aand, og som vi endnu kjender saa lidt til, af al Magt kæmper mod Døden, da kan Smærter, Sygdomme, ja selv Døden overvindes og jages paa Flugt.

Kjære Chiniquy, vi har nu hørt af Deres egen Mund, at De som en Kæmpe stred mod Feberen og den sig nærmende Død. Intet Under, at De vandt Seier, og jeg kan forsikre Dem, det var en stor Seier. Jeg ved, det er ikke den første Seier, De har vundet, og jeg er vis paa, det ikke bliver den sidste. Det er Gud, som har givet Dem denne uimodstaaelige Vilje, og forsaavidt kan det siges, at det er ham, som har helbredet Dem. Vedbliv at stride og seire, som De gjorde inat, og De vil faa et langt Liv. Døden vil længe mindes det Nederlag, den led inat, og den vil ikke vove at nærme sig Dem igjen, før De bliver saa gammel, at De beder den komme som en Ven for at gjøre Ende paa dette Livs Glendighed“.

Det kunde synes rimeligt, om Doktorens Forklaring og venlige Ord havde aabnet mine Dine, men saa var ikke Tilfældet. Jeg fandt det meget mere tiltalende, og det stemte jo ogsaa bedre med min Tillid til Helgenernes Magt, at tro, at min Helbredelse skyldtes et Mirakel, og Biskopen og Præsterne og alle de Katholiker, som besøgte mig, bestyrkede mig naturligvis heri.

Blamondon, en talentfuld Maler, som i længere Tid havde opholdt sig i Italien og der vundet stort Ry, var netop kommen tilbage fra Rom. Til ham henvendte jeg mig for at faa malet det Billede, jeg havde lovet Kirken St. Anna du Nord. Han gik ind paa at male det til en Pris af 200 Dollars, og det blev et af hans smukkeste Billeder.

Et Par Maaneder efter at jeg var bleven frisk, gik jeg til Præsten i St. Anna du Nord; han hed Ranvoize og var en Slægtning af mig. Han var omtrent 60 Aar, meget rig og havde et prægtigt Bibliothek. Da han var ung, gik han for at være en af de bedste Prædikanter i Canada. Da vi om Aftenen sad for os selv og talte sammen, sagde han:

„Er det virkelig dit Alvor, at du imorgen vil gjøre dig saaledes til Nar? Dette saakaldte Mirakel er ikke andet end naturæ suprema vis, som de Lærde til alle Tider har kaldt det. Det, du kalder et Syn, var en Drøm af din unge Hjerne, da Feberen havde naaet sit Høidepunkt“.

„Hvor kan du tale saa letfindig?“ sagde jeg; „tror du, Helgenerne ingen Magt har, de, som er saa meget helligere og renere end vi, og som ser Gud Ansigt til Ansigt og som taler med ham? Skulde de ikke hos Gud kunne opnaa, hvad han maaffe vilde nægte os Syndere? Har du ikke daglig for Die Beviser for de Mirakelture, som er gjorte i din egen Kirke? Eller hvorfra er alle de Krykker komne, som bogstavelig talt dækker dens Bæge?“

Nu brast han i Latter og sagde: „Kjære Fætter, jeg har aldrig talt om dette til andre end dig; men da jeg anser dig for at være en Mand med Forstand, haaber jeg, du vil forstaa mig. Nu har jeg været Præst i denne Menighed i over 30 Aar; men skjønt Rygtet om de store og smaa Undere, her skal være sket, har gaaet hele Landet rundt, er jeg rede til at sværge for Gud og bevise det for hvert Menneſte med sund Fornuft, at der ved denne Kirke aldrig er gjort et eneste Mirakel, siden jeg kom hid. Hvad der er blevet udgivet for at være Undere, har ikke været andet end Bedragerier. Tro mig, jeg har studeret disse Kryckers Historie meget nøie. Ni og niti af hundrede er blevene efterladte her af usle, dovnne Tiggere, som har tænkt, at naar de paa Krykker gik fra Dør til Dør for at tigge, vilde de vække mere Medlidenhed og deres Punge hurtigere fyldes; thi hvem vil støde bort en stakkels Krøbling? Disse Krykker tjener derfor som Unbefalingsbreve, der kan aabne baade Hjerter og Punge. Naar saa Tiggeren en skøn Dag har faaet samlet sig saa meget, at han kan kjøbe sig en liden Gaard, eller han er bleven træd og kjed af sine Krykker og gjerne vil blive dem kvit uden at kompromittere sig, hvad har han saa andet at gjøre end at tage sin Tilflugt til et Under? Og saa vandrer han videre fra Dør til Dør og beder om Almisser som sædvanligt, men lægger nu til, at han er paa Veien til „St. Anna du Nord“ for at bede den gode Helgen helbrede hans Ben. De fleste giver nu den stakkels Krøbling 10 Gange saa meget, som de ellers vilde have gjort, og beder ham komme igjen, hvis han bliver helbredet, for at de ogsaa kan velsigne den gode St. Anna. Naar han saa kommer her, giver han mig nogle Dollars for at læse Messer for ham. Jeg tager imod Pengene; jeg vilde være dum ellers, thi jeg ved, han har en velsyldt Pung. Under Messen opstaar der saa i Almindelighed Støi, og der høres Raabet: „Et Mirakel! et Mirakel!“ Krykkerne fastes paa

Gulvet, og Krøblingen gaar ligesaa godt som du eller jeg. Og den sidste Akt af denne religiøse Komædie er den mest indbringende, thi paa Tilbageveien opfylder han sit Løfte og standser ved hvert Hus. Han fortæller om sin underfulde Helbredelse, hvorledes hans Ben pludselig fik sin Førlighed igjen, og under Glædestaarer giver Folk ham ofte sidste Cent. Paa denne Maade forholder det sig med ni og niti af hundrede af de Undere, som tilskrives St. Anna. Med et af hundrede kan det forholde sig anderledes, naar Bedkommende er ærlige Folk, men, tilgiv at jeg siger det, ligesaa blinde og overtroiske som du er; de bliver virkelig helbrede; thi de er virkelig syge. Men deres Helbredelse er den naturlige Virkning af stor Viljesanstrengelse; denne kan fremkaldes af forskjellige naturlige Aarsager og kan virke saaledes, at den fjerner Smerter og hæver Sygdomme".

"En anden Slags Bedragerier er de latterlige, ja jeg vover at sige djævelske Mirakler, som gøres ved de saakaldte Relikvier og Helgenben. Ved du ikke, at disse „Helgenben" for det meste er Ben af Faar eller andre Dyr? Var jeg Pave, vilde jeg kaste alle de Levninger fra Hedenstabet i Havets Dyb og alene vise Syndere hen til Jesus Kristus og ham korsfæstet, som Apostlene Paulus, Peder og Johannes gjør".

I fulde tre Timer vedblev min gamle Slægtning at tale som en ren Protestant om Mirakler, Relikvier, Skjærsilden og Helgener, og det vilde derfor blive for langt at gjentage alt, hvad han sagde. Min sunde Fornuft sagde mig ofte, at han havde Ret, men det stred mod min Kirkes Lære, og derfor søgte jeg mig aldeles ikke overbevist; tværtimod ynkedes jeg over ham, fordi han havde mistet sin Tro.

Klokken var bleven to om Natten, før vi skiltes for at gaa til Hvile; men det var mig umuligt at sove, naar jeg tænkte paa, at denne gamle, lærde Præst var en hemmelig Protestant.

Næste Morgen mødte der frem en uhyre Folkemængde; Klokken 10 var omtrent 10,000 Mennesker samlede i og udenfor Kirken. For denne store Skare fortalte jeg dybt bevæget om det Under, som var sket, og Folkets Bevægelse var ikke mindre end min egen. Dernæst blev Maleriet affløret og op-hængt paa en iøinefaldende Plads i Kirken, hvor Tusender og atter Tusender er komne for at tilbede det fra den Dag af og lige til Aaret 1858, da Biskopen befalede Præsten i St. Anna at brænde det; thi da var mine Dine blevne aabnede, Gud havde vist mig sit frelsende Lys, og jeg havde ladet bekendtgjøre over hele Canada, at jeg i min Wildfarelse havde troet paa et falskt Mirakel.

Omtrent en Maaned efter at jeg var traadt ud af den katolske Kirke, i Aaret 1858, blev jeg i Chicago kaldet til en Irklænder, der før havde været Katholik, og som nu laa syg af

samme Feber, som næsten havde dræbt mig paa Sømands-hospitalet i Quebec. Jeg blev paany smittet af Sygdommen, og i 12 Dage gjennemgik jeg de samme Lidelser som i 1837. Men denne Gang var jeg glad ved at skulle dø; jeg havde ikke længer nogen Frygt for, at mine gode Gjerninger, naar de blev lagt paa Guds Bægtstaal, skulde være som et Sandkorn mod alle mine Synder; thi det var ikke længere mine gode Gjerninger, der skulde betale min Syndegjæld, men det var Jesu Blod. Jeg vidste, at Jesus havde Magt til at frelse mig, og at han havde gjort det for sin Kjærligheds og Barmhjertigheds Skyld. Derfor var jeg glad ved at skulle dø.

Da Doktoren den trettende Dag gif fra mig, sagde han til de Benner, der var tilstede, det samme, som Dr. Douglas havde sagt i Quebec: „Han har kun nogle faa Minuter igjen at leve, hvis han ikke allerede er død“. Ligesom dengang i Quebec havde jeg ogsaa nu min fulde Bevidsthed, skjønt jeg ikke kunde røre en Finger og ikke tale et Ord; og da jeg hørte Lægens Ytring, bad jeg af min inderste Sjæl: „Kjære Jesus! Jeg er glad ved at komme til dig; men hvis det er din Vilje, saa lad mig leve endnu nogle Aar, for at jeg kan forkynde Evangelium blandt mine Landsmænd!“ Denne Bøn var næppe endt, før jeg syntes, jeg saa tolv Biskoper komme imod mig med dragne Sværd for at dræbe mig. Da det første Sværd havedes mod mig, gjorde jeg en fortvivlet Anstrengelse, vristede Sværdet af Morderens Haand og hug til ham i Halsen, saa hans Hoved rullede ned paa Gulvet. Det samme gjorde jeg med den anden, tredje, fjerde og alle de andre, indtil tolv Hoveder laa paa Gulvet, svømmende i Blod. I min Ophidselse raabte jeg: „Ser I alle disse Hoveder, der svømmer i Blod paa Gulvet?“ Bludselig følte jeg ligesom et elektrisk Stød fra Jæse til Fodsaale, og jeg var helbredet, fuldstændig helbredet. Jeg bad mine Benner give mig noget at spise; thi jeg havde intet smagt i tolv Dage. Og med Blædestaarer efterkom de min Opfordring.

Denne sidste Helbredelse gjaldt ikke bare mit Legeme, men ogsaa min Sjæl. Jeg forstod nu, at den første Helbredelse ligesaa lidt som den sidste var et Mirakel, og den katholske Kirkes Bedragerier stod klart for mig. Det var ikke Helgener, Biskoper eller Paver, der havde frelst mig, men Gud ved sin Søn Jesus Kristus.

16de Kapitel.

Min Udnævnelse til Præst i Beauport. — Hvorledes Drukken-
skab holdt paa at odelægge dette Sted. — Afholdsselskaber dannes
og Skolehuse bygges. — Forslyttes til mit Fødested Kamouraska.

Den 21de September 1838 udnævnte Biskopen mig til
Præst i Beauport. Jeg havde mange Gange sagt til de andre
Præster, at Beauport var et af de Steder, hvor jeg nødigst
vilde være Præst. Det var en Slags Forstad til Quebec og
ansaaes for at være en rigtig Dranker-Nede. Det var et meget
frugtbart Sted; i Nærheden var der rige Kalkstensbrud og store
Stove, som forsynede Quebec med Ved. Men trods alle disse
Velstandskilder maatte Beauports Indbyggere regnes blandt de
usleste og fattigste i Canada; thi næsten hver Cent, de fortjente,
fattedes overstyr i Værtshuset.

Min Udnævnelse gjorde mig derfor alt andet end glad, og
mit eneste Haab var, at jeg muligvis kunde bevæge Biskopen
til ikke at lægge denne Byrde paa mine Skuldre, da den var
tungere, end jeg kunde bære den. Og jeg vidste desuden, at
mange af Præsterne hellere end gjerne vilde til Beauport.

Da jeg kom til Biskopens Palads, hørte han taalamodig
paa, hvad jeg havde at sige, og sagde saa: „Min kjære Chi-
niquy, De siger, at Folket i Beauport drikker, og anfører det
som Grund for, at De ikke vil derhen. Men just derfor er
De bleven valgt. De er den eneste Præst i hele mit Bispe-
dømme, der med Haab om Fremgang kan optage Kampen mod
dette indgroede Onde. Og naar alt kommer til alt, har De
ikke noget at beklage Dem over; Beauport ligger i en af de
skønneste Egne af Canada, og en smukkere Præstegaard vil De
vanstelig finde“.

Næste Søndag var Beiret overordentlig smukt; den store
Kirke i Beauport var fyldt til Trængsel, og alle var spændt
paa at høre deres nye Præst. Jeg havde valgt til Text: „Ve
mig, om jeg ikke prædiker Evangelium“ (1 Cor. 9, 16). Op-
fyldt af den dybeste Sindsbevægelse talte jeg om, hvilket uhyre
Ansvar der paahviler en Præst. Min Prædiken gjorde stærkt
Indtryk og var mig til Nytte, saa længe jeg var i Beauport.
Efter Prædiken sagde jeg til dem: „Jeg har en Bøn til Eder,
og siden det er den første, haaber jeg, I ikke vil afslaa den.
Jeg har nu vist Eder, hvilke Pligter en Præst har mod sin

Menighed, og nu beder jeg, at I vil komme igjen Klokken halv tre i Eftermiddag; da vil jeg prøve at vise Eder, hvilke Pligter I har mod Eders Præst“.

Til den fastsatte Tid var Kirken om muligt endnu fuldere end om Morgen. Teksten var: „Og naar han har drevet ud sine egne Faar, gaar han foran dem; og Faarene følger ham, fordi de kjender hans Røst“ (Joh. 10, 4).

To Prædikener paa samme Søndag var noget ganske nyt i den katholske Kirke i Canada, men saa gode Frugter saa jeg af disse Gudstjenester, at jeg vedblev at prædike to Gange hver Søndag i de fire Aar, jeg var i Beauport, skjønt jeg maatte døie mange Ydmygelsjer derfor fra Præsternes Side. Da jeg havde været der i tre Maanedes, besluttede jeg at danne en Afholdsforening i Lighed med, hvad Pater Matthew havde gjort i Irland. Jeg talte om min Plan til Biskopen i det Haab, at han vilde bruge sin Indflydelse til at støtte Sagen; men til min store Sorg og Forbauselse søgte han at latterliggjøre mine Planer og forbad mig endog at tænke mere paa den Slags Reformers.

„Disse Afholdsforeninger“, sagde han, „er et Paafund af Protestanter. De kan prædike mod Drukkenstap saa meget De vil; men lad agtverdige Folk, som ikke er Drukkere, være i Fred. Paulus raadede sin Discipel Timoteus til at drikke Vin. De vil da ikke være ivrigere end man var paa Apostlenes Tid?“

Jeg var meget stuftet over mit Besøg hos Biskopen, men opgav ikke derfor min Plan. Jeg syntes, vi i Canada maatte kunne gennemføre en ligesaa storartet Reform som Pater Matthew gjorde i Irland. Men hver Gang jeg vilde sætte Arbeidet i Gang, stræmtes jeg ved Tanken paa Præsternes Brede, og om mit Forsøg skulde mislykkes, vilde hele Landet gjøre Nar af mig. I min Forlegenhed skrev jeg til Pater Matthew i Irland og bad ham om Raad. Denne ædle Mand raadede mig indtrængende til strax at give mig i Rast med Arbeidet i Canada, ligesom han havde gjort i Irland; saa vilde Gud nok hjælpe, og da havde Menneskers Modstand lidet at sige.

Jeg folte, at han havde Ret, og jeg besluttede mig nu til ikke at vente længer. Første Søndag i Faste, Dagen efter at jeg havde modtaget Pater Matthew's Brev, henvendte jeg følgende Ord til Menigheden, efter at Prædikenen var forbi:

„Jeg har mange Gange sagt Eder, at jeg tror, Gud har kaldet mig til at gjøre Ende paa al den Elendighed og alle de Forbrydelser, som skyldes Brugten af berusende Drikke. Alkohol er baade eders Sjæles og eders Legemers værste Fiende, og denne Fiende vil jeg søge at vinde Bugt med. Men det kan jeg ikke, saalænge jeg staar alene. Jeg maa derfor hverve

en Hær, og Jesus Kristus selv vil være Hærens Fører. Han skal velsigne os og føre os til Seier. Jeg beder, at alle, som vil slutte sig til Sagen, vil komme og tilbringe de tre første Dage i denne Uge sammen med mig i Bøn og Betragtning. Jeg indbyder hver og en af Eder i Jesu Kristi Navn. Jeg indbyder Eder i den hellige Jomfru Marias Navn og i alle Helgenernes Navn, der græder over alle de Forbrydelser, som skyldes berusende Drikke. Jeg indbyder i alle de Hustruers Navn, som sidder her grædende, fordi de har Mænd, som drikker. Jeg indbyder i alle de Børns Navn, som maa sulte og fryse, fordi deres Forældre drikker. Og jeg indbyder Eder for Eders udødelige Sjæles Skyld, som maa blive evig fordømt, hvis vi ikke vinder Bugt med denne uforsonlige Tjende!"

Næste Morgen Klokken otte var Kirken fyldt til Trængsel. Min første Prædiken var Klokken 8½, den anden Kl. 10½, den tredje Kl. 2, og den fjerde Kl. 5. Og jeg prædikede ikke for-gjæves; Menigheden var dybt bevæget, og allerede denne første Dag meldte 75 af de værste Drankere sig som Medlemmer af Afholdssforeningen. Næste Dag, da jeg atter holdt fire Prædikener, fulgte 200 deres Exempel, og den tredje Dag afslagde 300 af mine Sognebørn Ed paa aldrig at røre ved eller smage berusende Drikke undtagen efter Lægens Forfkrift.

Inden kort Tid var Størstedelen af Beauports Indbyggere ikke til at kjende igjen. Gud havde omstabt selv de største Drankeres Hjerter, saa de var blevne som nye Mennesker.

Store Skarer af Nysgjerrige kom fra omliggende Menigheder, og Rygtet om Tildragelserne i Beauport spredte sig over hele Landet. Protestanterne lykønskede mig baade gennem Pressen og paa anden Maade med de heldige Resultater af mit Foretagende*); de katholske Præster derimod udfreg mig

*) Chiniquy beretter, at paa denne Tid kom der en Protestant til ham for at bevidne ham sin og andre Protestanters Sympati for hans Arbejde i Afholdssagen og for at sige ham, at de fulgte ham med sine Bønner. Efter dette Besøg skriver Chiniquy:

"Naar jeg sammenlignede denne Protestants ædle Følelser, høie Filosofi og kristelige Principer med den Foragt og den Mangel paa ædel og kristelig Tænkemaade, som jeg havde mødt hos Biskopen og mine Medpræster, da sølte jeg mig saa forvirret, at jeg ikke engang kunde bede. Jeg var nødt til at erkjende, at disse Protestanter, som min hellige Kirke havde lært mig at forbande som Satans Tjenere, de viste sig nu at være i Besiddelse af en Moral, som stod ligesaa høit over Katholikernes, som Himlen er over Jorden. Jeg var nødt til at erkjende, at disse Protestanter, som min hellige Kirke havde lært mig at betragte som Oprørere mod Kristus og hans Kirke, de levede ganske anderledes efter Guds Lov end vi selv. Det var, som om en Stemme raabte til mig: „Hvad bliver der af den katholske Kirkes Hellighed, naar de saakaldte Kjætttere bedre end Katholikerne følger de Forfkrifter, Kristi Evangelium indeholder? Min

som en Nar og en Kjetter, og de fleste Katholiker fulgte Præsternes Exempel.

Biskopens Brede kjendte ingen Grænser. Et Par Dage efter beordrede han mig til sit Palads, for at jeg skulde gjøre Rede for, hvad han kaldte min „forunderlige Opførsel“. Da vi var alene, sagde han:

„Hvorledes kan De saa snart have glemt, at jeg forbød Dem at oprette denne latterlige Afholdsforening? Hvis det blot var Dem selv, denne protestantiske Komædie kom til at gaa ud over, skulde jeg ikke sige noget, men kun beklage Dem; men nu rammer det hele vor hellige Kirke. Pastor Demars sagde forleden Dag til mig, at De ender med at blive Protestant, og at dette var det første Skridt. Ser De ikke, at det kun er Protestanter, som roser Dem? Skammer De Dem ikke ved at modtage Kjetterens Ros? Dette vil tage en Ende med Forførelse. Jeg nægter ikke, at min første Tanke var at lyse Dem i Van; naar jeg ikke hac gjort det, er det, fordi jeg haaber, De vil gjøre om igjen, hvad De har gjort. De maa opløse dette anti-katholske Selskab og love ikke at indføre flere af disse Reformer, der smager altfor meget af Kjetteri, til at Deres Biskop kan taale dem“.

Jeg svarede: „Deres Hoiærværdighed kan ikke have glemt, at det var mod min Vilje, jeg udnævntes til Præst i Beauport, og De har kun at sige et Ord, saa skal jeg uden Knurren tage min Afsted. Men sfer det, saa vil jeg ogsaa have Lov til at kundgjøre for hele Verden, at min Forgjænger i Beauport i de 23 Aar, han var Præst her, aldrig blev klandret af sin Biskop, fordi han tillod Menigheden at vælte sig i Drukkenstakens Pøl, medens jeg derimod blev forhaanet og udstødt, fordi jeg havde været et Middel i Guds Haand til at trække den op af det Lastens Dyb, hvori den var nedfunket“.

Biskopen følte strax, at Grunden ikke var sikker under ham. Han skjonte, at hans Trusler ingen Virkning havde paa mig, og at det slet ikke var min Agt at gjøre om igjen, hvad jeg

præstelige Værdighed, som jeg dengang holdt ligesaa meget paa, som enhver katholsk Præst gjør, havde faaet et haardt Stød ved denne Protestants Besøg; jeg kunde ikke rive hans Ord ud af mit Hjerte, og de ydmygede mig saa, at jeg hele Dage ikke kunde saa Ro. Han var en meget bekendt Mand i Canada og de Forenede Stater, og han var Udgiver af to af de bedste religiøse Blade i Amerika: »The Montreal Witness« og »The New-York Witness«; hans Navn var John Dougall. Jeg vidste ikke dengang, at det Stød, denne venlige Haand gav mig, var et af de største Beviser paa Guds Barmhertighed mod mig; men nu ved jeg det; thi hvad jeg oplevede den Dag, gjorde, at jeg senere havde lettere for at indse, at hvor meget end den katholske Kirke puffes paa sin Hellighed, saa er den dog et bedragerisk Skin.

havde gjort. Efter en høitidelig Tausshed sagde han: „Kan De ikke indse, at den høitidelige Ed, De har faaet disse stakkels Drankere til at aflægge, er urimelig og uklog? De kommer jo til at bryde den ved første Leilighed“.

„Det har jeg ingen Frygt for“, svarede jeg, „thi dette er Herrens Bærk; var det mit, kunde vi have Grund til at frygte“.

Vi blev afbrudt i vor Samtale af Biskopens Sekretær, som kom for at melde, at en Herre ønskede at faa Biskopen i Tale saa hurtigt som muligt; det blev mig derfor betydet, at jeg kunde fjerne mig, og jeg fik Indtryk af, at Biskopen ligesaa gjerne vilde slippe fra mig, som jeg fra ham.

I den Tid, som nu fulgte, maatte jeg altid døie mange Ydmygelser af Præsterne, naar jeg var sammen med dem. Derfor søgte jeg at undgaa deres Selskab saa meget som muligt. Men Gud holdt mig skadesløs ved den Glæde, jeg følte, naar jeg saa den mærkværdige Forandring, som var foregaaet i Beauport. De syv Bærtshuse maatte snart lukkes, Slagsmaal og Dp-toier ophørte, og Fred, Arbeidsomhed og Velstand raadede overalt.

Før at udtrykke deres Glæde og deres Taknemmelighed mod Gud, fordi han havde ladet denne Sag fremmes blandt dem, besluttede Indbyggerne i Beauport til Minde herom at reise et varigt Monument i Form af en Obelisk, der endnu kan ses midtvejs mellem Quebec og Montmorency-Foslene. Den 27de September 1841 indviedes dette Monument i Dørværelse af en uhyre Folkemængde.

Saa snart det var lykkedes mig at drive Drukkenstabs-Djævelen ud fra min Menighed i Beauport, ansaa jeg det for at være min første Pligt at sørge for Børnenes Undervisning, som under mine Forgængere var bleven saa forsumt, at der i hele Byen ikke fandtes en eneste Skole, der fortjente dette Navn.

Den 25de August 1842 indviede vi det syvende Skolehus i Beauports Menighed, og Børnene skulde fra nu af saa god Undervisning, som det i den Tid var muligt at skaffe dem i noget Landdistrikt i Canada. Denne Menighed, som først havde forekommet mig som en Afgrund, i hvilken jeg maatte gaa tilgrunde, forekom mig nu at være et jordisk Paradis, og mit inderligste Ønske var, at jeg aldrig skulde behøve at flytte. Men en Dag standsede Biskopen af Quebecs Bogn udenfor Porten; hans Undersekretær steg ud og kom ind i Haven til mig med et Brev. Dets Indhold var:

„Kjære Chiniquy!

Hans Høiærværdighed Biskop Signaie og jeg ønsker at tale med Dem om et særdeles vigtigt Anliggende. Vi sender vor Bogn for at føre Dem til Quebec.

Deres hengivne Slav. Turgeon“.

En Time senere sad jeg sammen med de to Biskoper, og Biskop Turgeon sagde:

„Chiniquy, er ikke Kamouraska Deres Fødested?“

„Jo, Deres Høiærværdighed“.

„Synes De om Kamouraska, og interesserer De Dem for dets Belfærd?“

„Ja vist synes jeg om Kamouraska, og ikke alene fordi det er mit Fødested; efter min Mening er det, med sine vakre Omgivelser, sin rene Luft og sin venlige, intelligente Befolkning et af de triveligste Steder i hele Canada“.

„Men, Deres Høiærværdighed! Jeg haaber, det ikke er Deres Hensigt at forflytte mig fra min kjære Menighed i Beauport?“

„Det er ikke vor Mening“, sagde Biskopen, „at bruge vor Myndighed for at bryde de hellige Vaand, som binder Dem til Beauport; men jeg vil for Deres Samvittighed fremlægge de Grunde, der gjør, at vi gjerne vil se Dem som Præst for denne vigtige Menighed“.

J over en Time søgte nu de to Biskoper at vække min Medlidenhed med de stakkels Kamouraska-Beboere, som var ned-sunkne i Drukkenskab og andre Laster, og bevæge mig til at række dem en hjælpende Haand. Og saa venlig talte de til mig, og saa godt forstod de at apellere til mit Hjertelag, at jeg tilsidst, rigtignok under mange Taarer, men med oprigtig Vilje, lovede at give Afkald paa det stille, fredelige Liv, jeg førte, for igjen at styrte mig i endeløs Kamp og Strid.

Min Menighed i Beauport gjorde alt, hvad de kunde, for at faa Biskoperne til at forandre deres Beslutning. Men Offeret maatte gøres; anden Søndag i September holdt jeg min Afstedsprædiken under Menighedens lydelige Graad og Klage, og den 17de i samme Maaned var jeg paa Veien til Kamouraska.

Da jeg kom til Kirken og ikke havde lang Vej igjen til Præstegaarden, tog jeg Afsted med min Kuff og gik ind i Kirken, hvor jeg tilbragte en Time i Bøn og Taarer. Der ude paa Kirkegaarden laa min elskede Moder begravet, hvis milde Ansigt altid stod levende for mig. Foran mig var Alteret, hvor jeg første Gang havde nydt den hellige Nadver, og til venstre havde jeg Prædikestolen, hvorfra jeg skulde optage Kampen mod Guds Fjender.

Al min inderste Sjæl bad jeg til Gud og den hellige Jomfru Maria, og efter Bønnen sølte jeg mig saa styrket, at jeg var som et andet Menneske.

Menigheden havde hørt, at deres nye Præst ikke kunde prædike om andet end Brændevin og Drukkenskab, og de syntes,

det i Længden maatte blive kjedeligt aldrig at høre om noget andet, især da de var ganske bestemte paa at vedblive at drikke.

Næste Søndag var Kirken fuldpakket. Jeg valgte til Text: „Som Faderen har elsket mig, saa har jeg elsket Eder“. Jeg talte til dem om, hvorledes Jesus viser sig at være vor bedste Ven, og stor var deres Forundring, da de hørte mig prædike en hel Time uden at sige et eneste Ord om Ol og Brændevin.

Et Par Dage efter min Ankomst til Kamouraska fik jeg Brev fra de omkringboende Præster, hvori de sagde, at de haabede, jeg ikke vilde danne nogen Afholdsforening i mine nye Menigheder, „thi“, sagde de, „Druckenskab var ikke saa almindelig her som i Quebec og Omegn“. Jeg svarede dem høflig, at saa længe jeg skulde forestaa min nye Menighed, vilde jeg, som jeg hidtil havde gjort, prøve at skjytte mine egne Affærer selv, og jeg haabede, mine Naboer vilde gjøre det samme.

Næste Søndag var der endnu flere Folk i Kirken end før. Jeg havde hørt, at Kjøbmændene havde deres Fartøier færdige for næste Dag at sende dem efter den sædvanlige Vinterforsyning af Rum. Før jeg begyndte min Prædiken, sagde jeg derfor meget alvorlig: „Mine Venner, da jeg har hørt, at Kjøbmændene imorgen agter at rejse til Quebec for at købe Rum, vil jeg som deres bedste Ven raade dem til ikke at gjøre det, og som Kristi Udfending forbyder jeg dem at føre en eneste Draabe af denne Gift til Kamouraska. Hvis de ikke vil blive ruinerede, gjør de bedst i at lytte til mit Raad; thi de kommer ikke til at følge en eneste Draabe deraf efter næste Søndag. Den Dag vil jeg nemlig vise Eder, at Rum, Brændevin og Ol ikke er andet end en affhyelig Gift“. Dernæst prædikede jeg over Frelserens Ord: „Derfor være og I rede; thi I ved hverken Dag eller Time, da Menneskens Søn kommer“. Skjønt Menigheden syntes at være vel tilfreds med Prædiken, var de fleste dog opbragt over den Advarsel, jeg havde givet Kjøbmændene, og efter Gudstjenesten samlede de sig omkring dem og bad dem ikke bryde sig om, hvad jeg havde sagt. „Hvis vor nye Præst tror, han kan trække os efter Næsen, som han har gjort med Drankerne i Beauport“, sagde de, „saa tager han feil. Istedenfor at købe hundrede Tons Rum, som I gjorde ifjor Høst, skal I denne Gang købe dobbelt saa meget, og saa skal vi drikke Præstens Staal. Vi har havt god Høst iaar, og derfor vil vi nu have en glad Vinter“.

Kirken i Kamouraska havde sandsynligvis aldrig indenfor sine Mure set saa stor en Folkemængde som anden Søndag i Oktober 1842, da Skarer af Rysgjerrige var strømmede til for at høre min første Afholdsprædiken og glæde sig over mine, som de haabede, frugtesløse Forsøg paa at danne en Afholds-

forening. Længe før Gudstjenesten begyndte, og desuden hele den foregaaende Uge, havde Menigheden travlt med at love hverandre, at de ikke skulde opgive Brugen af stærke Drikke og ikke slutte sig til nogen Afholdsforening. Men hvad formaar Menneskers Beslutning imod Guds Raad? Jeg var neppe kommen halvveis i min Prædiken, før Størsteparten havde glemt deres Løfter.

Fra den første Dag, jeg kom til Kamouraska, havde jeg noie sat mig ind i al den Glendighed, Brugen af berusende Drikke havde paaført Menigheden. Jeg havde faaet vide, at i Løbet af de tyve sidste Aar var tolv Mænd druknet og otte frosset ihjel, efterladende tyve Enker og sexti Børn i yderste Armod. Sexti Bønder havde mistet deres Gaarde og havde maattet flytte andetsteds hen, hvor deres Familier havde maattet udstaa den største Nød, og alt dette var Følgen af Drukkenstab. Flere Familier havde pantfæt alle deres Eiendele for at betale Brændevinsregninger; syv Mødre var døde af Delirium tremens; en havde hængt sig og en druknet sig, og fire Mænd var dræbte i Slagsmaal.

Da jeg havde regnet op alle disse Fakta, som var almindelig kjendte og ikke kunde benægtes, og havde skildret al den Nød, saa mange Familier maatte udstaa for Drukkenstabens Skyld, fyldtes Kirken med saadan Graad og Hulken, at jeg ofte maatte afbryde min Prædiken. Før jeg sluttede, bad jeg alle dem, som vilde hjælpe mig med at gjøre Ende paa al denne Glendighed, træde frem og aflægge Afholdsloftet ved at kysse det Krucifix, som jeg holdt i Haanden. Et tusend tre hundred og ti kom frem og afslagde Eden. Kun femti af hele Forsamlingen vægrede sig; men næste Gang, jeg talte over samme Emne, meldte ogsaa de sig som Medlemmer af Foreningen.

Allerede samme Dag sendte Kjøbmændenes Hustruer Bud til deres Mænd i Quebec for at underrette dem om, hvordan Sagerne stod, og Følgen var, at ikke et eneste Fad Brændevin blev kjøbt. Kamouraskas gode Exempel fulgtes snart af de øvrige Menigheder i Distriktet; inden kort Tid blev berusende Drikke ligesaa lidt brugt i denne Del af Canada som i Beauport og dens Omegn, og de velsignelsesrige Følger udeblev heller ikke her. En tiltagende Velstand kunde spores overalt, og samtidig hermed vakktes Folkets Sans for Oplysning. Da jeg kom til Kamouraska i 1842, stod Menigheden i Gjæld til Kjøbmændene for 200,000 Dollars; da jeg i 1846 reiste derfra for at tage til Montreal, havde de ikke alene betalt Renter af denne Sum, men Gjælden var formindsket til det halve.

17de Kapitel.

Noviciat i Oblaternes Kloster „Mary Immaculate“.

Aunkenes Liv. — En Aunks Tanker om Klosterlivet.

Bed at reise om i de forstjellige Menigheder for at danne Afholdssforeninger, fik jeg høre om den ene Skandalhistorie værre end den anden fra Præsternes Liv; Beviserne var saa tydelige, at jeg ikke kunde tvivle paa Sandheden af dem, og jeg følte en brændende Skam ved at tilhøre et Præsteskab, der var saa usælt og elendigt. Jeg vidste, at Drebigten var den første, om ikke den eneste Aarsag til alle disse Afstyeligheder, og jeg ansaa det for at være, hvad det virkelig er, en forfærdelig Snare, udlagt for at lokke saavel Skriftefædre som Skriftebørn til Fald. Præsternes Colibat-Ed syntes mig at være en skammelig Maste, anlagt for at skjule en Vederstyggelighed saa stor, at selv Hedenskabets mørkeste Dage ikke kan opvise Magen. Jeg kjendte ingen Fred i min Sjæl, og mit Hjerte var opfyldt af Uro og Betyrning. Jeg mistede ikke alene al Tillid til mig selv, men ogsaa til de øvrige Præster og Biskoperne, ja jeg kjendte ikke en eneste, paa hvem jeg kunde stole. Stjont min kjære Menighed i Kamouraska i denne Tid overvældede mig med Beviser paa Taknemmelighed, Agtelse og Hengivenhed, havde mit Arbeide blandt dem mistet sin Tilloffelse for mig; hvor jeg vendte mine Bine hen, saa jeg Skam og Elendighed, og jeg ønskede intet hellere end at kunne forlade denne usle og onde Verden.

En Dag, da jeg følte mig rigtig nedtrykt af disse mørke Tanker, fik jeg Besøg af Pastor Guigues, der var Forstander for Oblaternen i Klofret »Mary Immaculate« i Longueil, nær Montreal. Han kom for at tilbringe nogle Dage hos mig for sin Helbreds Skyld. Jeg talte til ham om disse skammelige Skandaler og sagde, at alt Mod svigtede mig, naar jeg saa denne Ugudelighedens Strøm med rivende Magt bortfjylle al Hellighed og Renhed.

„Nu er vi alene for Guds Afsyn“, sagde jeg til ham, „og nu vil jeg tilstaa, at jeg føler en usigelig Afsty ved Synet af den moralske Ruin, vor Kirke allesteds kan opvijs. Hvordan kan jeg haabe selv at blive frelst, naar jeg ser saa mange, som er stærkere end mig, gaa tilgrunde?“

Den ærbørdige Superior svarede mig med en Faders Venlighed og en Apostels Alvor:

„Jeg forstaar Deres Frygt; den er desværre altfor grundet. Jeg er Præst ligesom De og ved kun altfor vel, hvilke frygtelige og uberegnelige Farer, der omgiver Præsterne. Vor hellige Kirke vilde for længe siden have været et rent Sodom, hvis ikke Gud i sin Barmhjertighed havde ladet saa mange af vore Præster træde ind i vore Klosterordener, som for vor hellige Kirke er det samme, som Arken var for Noah og hans Børn, et sikkert Tilflugtssted, naar Syndfloden kommer. Kun de Præster, som Gud kalder til at blive Medlemmer af en af disse Ordener, kan føle sig sikre; thi over dem vaager altid en Superiors faderlige og kjærlige Die, og de hellige og strenge Klosterlove er som stærke Mure og høie Taarne, som ingen Fjende kan storme“.

Med uimodstaaelig Beltalenhed skildrede han for mig den Sjælefred, en Præst føler inden Klosters Mure; med straalende Farver forstod han at udmale den Tryghed og Ro man føler ved at lyde sin Superior og ved at vide, at hans Die stadig vaager over en. „Og“, tilføiede han, „det Arbeide Gud kaldte Dem til at udrette i Quebecs Bispedømme, er nu endt; næsten overalt er Afholdsforeninger dannede. I Montreals Bispedømme kunne derimod Deres lange Erfaring og grundige Studier komme mange tilgode. Kom derfor til os. I vort Kloster er vi over tredive Præster, som med Glæde vil hjælpe Dem i Deres vanskelige Arbeide, der er uoverkommeligt for en Mand alene. Desuden kan De ikke varetage Deres store Menighed i Kamouraska og paa samme Tid virke for Afholdssagen. Opgiv den første, og vedbliv med det sidste. Gat Mod, unge Ven. Jeg ved, det maa være et Offer for Dem at forlade Deres kjære Kamouraska; men for nogle Aar siden gav De Afkald paa det smukke Beauport, og naar det nu gjælder Canadas Bedste og Kirkens Vel, saa vil Gud nok give Dem Kraft til at bringe Offeret!“

Jeg havde ingen rimelige Grunde at anføre herimod, og jeg ofrede mit vandre Kamouraska. Den sidste Søndag i September holdt jeg min Afkedsprædiken for strax efter at reise til Longueil og blive Novice i Klostret »Mary Immaculate«.

Første Søndag i November 1846 optoges jeg som Ordensbroder. Aldrig har nogen med større Alvor og Oprigtighed end jeg stillet sig under Klosters hemmelighedsfulde Tæne, og aldrig har nogen havt mere ophøiede Tanker om Klosterlivet. At leve blandt disse hellige Mænd, som havde afslagt Løfte om Fattigdom, Lydighed og Kjærlighed, syntes mig at være det største og bedste, Gud kunde give mig her i Verden. Nu var

jeg kommen i en rolig Havn, hvor de farlige Storme, som havde voldt saa mange Skibbrud og ogsaa havde truet mig, ikke længer kunde naa mig. Ordensbrødrenes hellige, ydmyge og beskedne Liv skulde være mig et Exempel og lære mig at vandre paa Guds Veie, og i min Superior havde jeg en Fader, hvis veiledende Haand Dag og Nat skulde beskytte mig som et Skjold.

Det Fattigdomsløfte, jeg havde aflagt, skulde for altid bevare mig fra verdslig Omsorg. Jeg skulde nu saa Føde, Klæder og Husrum uden at bekymre mig derom; thi min Fader, Superioren, vilde skaffe mig alt dette, naar jeg kun elskede og adlød ham. Og skulde jeg end ved at adlyde ham, begaa en Feil, saa vilde denne Feil ikke regnes mig til Last.

Men af, hvor kortvarige blev disse Drømme! Da Fader Guignes ved min Optagelse i Klostret høitidelig overrakte mig den latinske Bog, der indeholdt Klosterreglerne, sagde han, at det var en hemmelig Bog, der indeholdt Ting, som jeg ikke maatte omtale for noget Menneske. Da jeg næste Morgen i min Celle takkede Gud og Jomfru Maria for al deres Naade, faldt pludselig den Tanke mig ind: „Har du ikke utallige Gange hørt sige, at den hellige katholske Kirke absolut fordømmer alle hemmelige Selskaber? Og tilhører du ikke nu et hemmeligt Selskab? Hvordan kan det Taushedsløfte, du har aflagt, stemme med de Forbandelser, Paverne udslynger mod alle hemmelige Selskaber?“ Længe prøvede jeg forgæves at finde Rede i disse Modsigelser, da jeg tilsidst heldigvis erindrede, at jeg ikke var andet end et Lig, som ikke havde nogen Vilje og ikke maatte bruge sin Fornuft, men kun adlyde. Og nu gav jeg mig med største Opmærksomhed til at læse igjennem mine Klosterregler. Inden jeg havde læst ret meget, forstod jeg, hvorfor det ikke maatte komme Secular-Præsterne for Die; til min store Forbavselse fandt jeg dem her omtalt med den dybeste Foragt, og jeg sagde til mig selv: „Hvor vilde ikke Præsterne blive opbragte, hvis de havde en Aelse om, hvad disse franske Fremmede holder dem for! Mon Præsterne vilde modtage dem som Himmelsens Sendebud og i saa høie Toner prise dem, hvis de vidste, at det første, Oblaterne har at lære, det er, at alle Secular-Præster er nedjuntne i Uædelighed, Uvidenhed, Verdslighed, Dovenskab og Graadseri, og at de er en Vanære for Kirken, som sikkert vilde være gaaet tilgrunde, om ikke de hellige Klosterordener havde opretholdt den“. Efter Læsningen af disse Regler stod det klart for mig, at det hele Klostervæsen var det mest farisæiske System, Verden kan opvise.

Naar Oblaterne studerer deres Klosterregler, som er deres eneste Evangelium, maa de komme paa den Tanke, at de i Hel-

lighed staar høit over de stakkels Secular-Præster og alle andre syndige Mennesker. Oblaterne alene er Kristne, de alene er frelst; ellers er hele Verden fordømt. Oblaterne er Jordens Salt og Verdens Lys. Jeg tænkte ved mig selv: „Var det for at opnaa denne farisæiske Fuldkommenhed, at jeg forlod mit kjære Kamourasta og opgav den hæderlige Stilling, Gud der havde givet mig?“

Men naar jeg saa paa den anden Side tænkte paa de uhorste Skandaler, Præsterne havde været Aarsag til næsten i hver Menighed, jeg havde besøgt, saa maatte jeg indrømme, at det var rimeligt, Oblaterne havde smaa Tanker om Secular-Præsterne, og jeg sagde til mig selv: „Hvis nu Oblaterne virkelig fører et helligt Liv, er det da en Forbrydelse, om de ser, at der er stor Forstjæl paa dem og paa Kirkens Præster? Og er jeg kommen hid for at dømme disse hellige Mænd? Nei, jeg er kommen for at føre et kristeligt Liv, og jeg lover mig selv ikke at lytte til min Forstand, men blive et viljeløst Redskab i min Superiors Haand“. Og for mer og mer at opnaa dette, bad jeg af hele min Sjæls Styrke Gud og Jomfru Maria om Hjælp.

Den første Uge gik alt godt, naar undtages, at jeg en Dag blev alvorlig skræmt ved Middagen. Vi havde spist Suppen og sad og hørte meget opmærksomt paa Forelæsningen af en Helgenhistorie, da jeg pludselig følte et fast Greb om mine Ben. Jeg satte i et Skrig, slap Gaffel og Kniv og sprang op. Alle de andre brast i Latter, og jeg spurgte! „Hvad skal dette betyde? Hvem greb om mine Fødder?“ Fader Guignes vilde forklare mig det; men det var ikke saa let en Sag; thi hver Gang han aabnede Munden for at sige noget, brast baade han og de andre i en ubetvingelig Latter. Tilslidst fik han sagt: „Det var Pater Lagier, som vilde kysse Deres Fødder!“ Og nu kom Pater Lagier krybende frem, svedende og forpustet; han lo, saa han ikke kunde reise sig. For at opfylde Klosters Forfrister om Ydmyghed, var han krøben under Bordet for at kysse alles Fødder.

Siden var jeg daglig Vidne til lignende Optrin, og jeg forsøgte forgæves at døve min Forstands Røst, som sagde mig, at dette ikke var andet end en djævelsk Karikatur af kristelig Ydmyghed.

To Gange om Ugen gik jeg til min Skriftefader, Pater Allard, som var Forstander for Novicerne, og for ham klagede jeg ofte over, at jeg ikke kunde vinde Bugt med min oprøriske Fornuft. Men han vidste altid at opmuntre mig og trøstede mig med, at sent eller tidlig skulde jeg saa erfare den fuldkomne indre Fred, som er lovet enhver ydmyg Munk, naar han

er kommen saa langt, at han kan betragte sig selv som en død Ting i sine Overordnedes Hænder. Mine oprigtige Bestræbelser efter at forløse mig med Klosterreglerne skulde imidlertid snart faa et nyt Stød.

Jeg havde læst i Reglerne, at en sand Munk noie maa vogte paa dem, han omgaas, og hemmelig underrette sin Superior om de Synder og Feil, han opdager hos dem. Første Gang, jeg læste denne underlige Forskrift, var jeg saa optaget af andre Ting, at jeg ikke fæstede mig synnerlig ved den. Men anden Gang, jeg læste den, sølte jeg Skammens Rødme stige op i mine Kinder, og jeg sagde: „Vi er altsaa en Bande Spioner?“ Det varede ikke længe, før jeg saa de sørgelige Virkninger af denne farlige Forskrift. En af Klosterbrødrene, hvem jeg var oprigtig hengiven for hans mange gode Egenskabers Skyld, og som ofte havde givet mig Beviser paa sit Venstreb, sagde en Dag til mig:

„For Guds Skyld, Chiniquy, sig mig, om det er Dem, som har klaget paa mig til Superioren; jeg skal have beklaget mig over Fader Guignes' Opførsel mod mig“.

„Nei, kære Ven“, sagde jeg, „af to Grunde har jeg aldrig sagt noget saadant. For det første har De i min Nærværelse aldrig sagt et Ord, som kunde faa mig til at tro, at De havde saadanne Tanker om vor gode Superior; og selv om De havde sagt mig noget saadant, vilde jeg hellere miste Tungen end blive en Spion“.

„Det glæder mig at høre det“, sagde han; „en af Klosterbrødrene sagde, det var Dem, som havde anklaget mig, skjønt jeg er ganske uskyldig; men jeg havde ondt for at tro det“. Og grædende tilføjede han: „Hvor jeg angreder paa, at jeg forlod min Menighed for at blive Munk! Disse Klosterregler, som vi har svoret at følge, gjør dette Kloster og formodentlig alle andre ogsaa til et rent Helvede. Naar De har været her en Tid, vil De se, hvorledes dette Spioneri opbygger en Mur imellem os og forstyrrer det gode Forhold, der ellers kunde finde Sted mellem os“.

„Jeg er ganske af Deres Mening“, svarede jeg. „Nu forstaar jeg, hvorfor Klosterbrødrenes Samtale og Omgangstone er saa tvungen og ufri, og hvorfor ingen vover at udtale sine Meninger om alvorlige Emner“.

„Der gives naturligvis nogle af Brødrene“, vedblev min Ven, „der som De og jeg heller vilde miste Livet end blive Spioner; men Størstedelen af dem og især de franske Præster, som nylig er komne hid, kan ikke høre os sige ti Ord, før de otte skal rapporteres til Superioren som upassende og ufristelige. Jeg siger ikke, at det altid er af Ondskab, de giver saadanne falske Beretninger; men de fleste af dem er trangsynte og uvidende

og forstaaer ikke Halvparten af, hvad de hører. For hver mindste Ting løber de til Superioren, som opmuntrer Spioneriet som det bedste Middel til at gjøre os til døde Væsener. Da vi aldrig faar at vide, hvem vore Anklagere er, mister vi al Tillid og dermed al Kjærlighed til hverandre; derfor er dette Spion-System en Forbandelse og et Helvede for vore Klostre“.

Skjønt jeg dybt beklagede dette Spioneri, forsøgte jeg dog at faa mig selv til at tro, at ligesaa lidt som de mørke Pletter paa Solen formindsker dens Skønhed og Glans, ligesaa lidt burde denne mørke Side ved Klosterlivet forringe mine høie Tanker derom, og jeg vedblev derfor at betragte Oblaternes Munkeorden som det Sted, hvor jeg kunde finde Beskyttelse mod de Storme, som raser i Verden. Jeg havde imidlertid ikke længe været i Klostret, før jeg atter blev Vidne til et af de Skibbrud, der saa ofte havde faaet mig til at skjælve. En Dag, da vi sad ved Frokosten, bankede det pludselig paa Porten. Det var Forstanderen for Seminariet St. Sulpice, som kom for at indtage sin Frokost sammen med os og hvile en Stund i vort Kloster; han var nemlig paa Rejse til Frankrig. Denne ulykkelige Mand gik for at være en stor Taler, og han var en af de vakreste Mænd i Montreal; men han havde levet et saa udsvævende Liv med sine kvindelige Skrifteborn og med Nonnerne, at Biskop Bourget ikke turde andet end jende ham tilbage til Frankrig. Fader Guigues benyttede denne Begivenhed til at vise, hvor stor Grund vi havde til at takke Gud, som havde samlet os inden Klostrets Mure, hvor ingen Gjende kunde trænge ind. Men af, snart skulde vi erfare, at Menneskets Hjerte overalt er lige svagt og syndefuldt.

Ikke længe efter at Forstanderen i St. Sulpice havde besøgt os, fik vi en ny Husholderesse i Klostret. Hun var Enke, havde et fordelagtigt Udseende og vindende Væsen og var omkring 40 Aar gammel. Hun havde ikke været fire Maanedere i Klostret, før hun forelskede sig i sin Skriftefader, en af de frommeste franske Oblater, og en vakker Dag viste det sig, at de havde overtraadt et af Guds hellige Bud. Præsten fik sin Straf, og hun blev affædiget; men Skammen hvilte tungt paa os alle. Fra denne Dag forsvandt den ene efter den anden af de Illusioner, jeg havde gjort mig om Klosterlivets Fred, og jeg saa, at Oblaterne ikke var bedre end andre Mennesker. Først havde jeg set alt i lysende Farver; men nu var mine Dine aabnede, og jeg saa alt i naturligt Lys.

Om Vaaren 1847 blev jeg alvorlig syg, og Doktoren raadede mig til at lægge mig ind paa Hospitalet i Montreal. Her gjorde jeg Bekjendtskab med en gammel, meget snaksom Kone; hun var en af Forstanderskerne paa Hospitalet, og

hendes Familienavn var Urtubise. Hun var endnu meget opbragt over to Klosterbrødres Opførsel, som under Foregivende af Sygdom nylig var komne til Hospitalet for at faa Anledning til at forføre de unge Nonner, som var Sygeplejersker der. Hun fortalte, at hun havde jaget dem paa Porten og forbudt dem nogensinde oftere at vise sig paa Hospitalet. Efter at hun havde berettet mig flere lignende Historier, spurgte jeg hende, om hun havde kjendt Maria Monk, da hun var Nonne der i Klostret, og hvad hun syntes om hendes Bog: „Kloster-Affsløringer“). — „Jo, hende kjendte jeg godt“, sagde hun; hun var hos os i sex Maaneder. Jeg læste hendes Bog; og om ikke alt, hvad hun siger, er aldeles korrekt, saa er der ialfald saa megen Sandhed i den, at hvis Folk kjendte til Halvparten deraf, vilde det være nok til, at de rev ned hvert eneste Kloster“.

Efter at Søster Urtubise havde meddelt mig disse sorgelige Hemmeligheder, vilde jeg nødig gjøre mit Ophold paa Hospitalet længere end høist nødvendigt, og skjønt jeg endnu ikke var fuldstændig helbredet, tog jeg strax tilbage til Klostret i Longueil. Dagen før var to Klosterbrødre komne tilbage fra en Missionsrejse blandt Tømmerfloderne og Skovhuggerne ved Ottawa og dens Bisloder. Jeg glædede mig til at høre interessant Beretninger om deres Rejse og Ophold i Skovene og haabede, dette skulde lede mine Tanker bort fra de uhyggelige Emner, jeg i det sidste havde været syjselsat med. Men kun en af Brødrene var at faa i Tale, og hvad han havde at berette var lidet interessant, og han saa trist og nedtrykt ud. Den anden fik strax ved sin Tilbagekomst Befaling til at gaa til sin Celle og holde sig der i ti Dage, i hvilken Tid det ikke tillodes ham at tale med nogen. En gammel Klosterbroder fortalte mig Grunden dertil, dog først efter at jeg havde lovet ham ikke at sige det til Superioren. „Den stakkels Pater D.“, sagde han, „har paa Rejsen forført et af sine Skristebørn. Hun var gift med en Mand, i hvis Hus Missionærerne altid nyder den største Gæstfrihed. Hendes Mand opdagede hendes Utroskab og var nær ved at dræbe hende. Han jagede de to Klosterbrødre ud af sit Hus og skrev et frygteligt Brev til Superioren“.

„Hænder den Slags Ting ofte blandt Oblaterne?“ spurgte jeg.

Den gamle Munks Dine fyldtes med Taarer, og han sagde med et dybt Suk: „Gud give, jeg kunde sige, at dette var første Gang, en Oblat-Broder har gjort sig skyldig i en saadan Forbrydelse. Men De ved jo selv, hvordan det gik med vor Hus-

*) Bogen er udkommet paa norsk under Titlen: „Klosterlivet afsløret“.

holderste for ikke længe siden, og De kjender ogsaa til Pater Delmonts Liv med Nonnerne i Ottawa".

"Hvis det forholder sig saa", sagde jeg, "hvori bestaar da Kloster-Geistlighedens Fortrin for Secular-Geistligheden?"

"Den eneste Forskjel, jeg ved", svarede han, "er, at Munkene mer end Kirkens Præster hengiver sig til et lastefuldt Liv. Munkene er ved Klostermurene skilt fra Verden, og derfor er de mer udsatte for Fristelse end Præsterne, der har en mægtig Beskyttelse i den stadige Omgang med Slægtninge og Menighed, og føler, at alles Dine er rettede paa dem. Der er viselig mer Hyklari blandt Munkene end blandt Kirkens Præster. Enhver Forsamling, den være stor eller liden, en By, en Landsby, en Menighed, en Familie, enhver Forsamling, hvis Medlemmer virker i fuldt Dagslys, er en guddommelig Organisation, der styrker Samfundet og gjør det saa rent og helligt, som det kan blive her paa Jorden. Naturligvis findes der svære Fristelser og store Fald ogsaa der; men Fristelserne er ikke saa uovervindelige og Faldene ikke saa uoprettelige som i disse mørke Huler og Fængsler, der kaldes Klostre og er opbyggede af Satan, for at Mørkets Gjerninger der skal kunne trives. Naar en Præst og en Kvinde i et vel organiseret Samfund falder, saa paaføres derved hele Familier, Slægtninge og Venner, Stam, og derfor bliver baade Præster og Kvinder der mere forsigtige. Men hvad har en Munk og en Nonne at frygte bag Klostrets tykke Mure? I det høieste paalægges der dem en latterlig Bodsøvelse, der ikke paa nogen Maade hindrer, at de fremturer i Fasten. Nei, i Klostret glemmer Menneskene, at de er skabte i Guds Billede; de taber Agtelsen for sig selv og for andre og dermed den bedste Beskyttelse mod Fristelsen. Hvad Slags Selvagtelse kan man vel vente hos en død Ting?"

Opstræmt af al den Vederstyggelighed og alle de Farer, jeg saa omkring mig, havde jeg troet at finde Beskyttelse indenfor Klostrets Mure; men neppe var jeg kommen der, før jeg saa disse Mure vakle som en drukken Mand, og Guds Røst talte til mig og sagde: "Kom ud i Solens fulde Lys! Stol ikke paa Mure, byggede af Menneskehænder; de er kun Støv. Kom ud og stil dig under Kristi Fane; hans Evangelium skal beskytte dig!" Jeg adlød denne Røst. Den 1ste November 1847 skiltes jeg under mange Taarer fra Klosterbrødrene; thi blandt dem havde jeg fundet mange ædle Mennesker, der var en bedre Skjæbne værd, og hvor gjerne skulde jeg ikke have givet mit Liv for at kunne skjænke dem den Frihed og det Lys, Gud i sin Barmhjertighed havde givet mig; men det stod ikke i min Magt.

18de Kapitel.

Biskop Bourget faar vide, hvorfor jeg har forladt Oblaterne. Efterat hele Montreals Bispedomme vindes for Afholdssagen, giver Biskopen mig officielt Titelen „Canadas Afholdsapostel“.

At Gud lod mig tilbringe disse elleve Maaneder blandt Oblaterne i »Mary Immaculate«, var en af hans største Velgjerninger mod mig. Jeg havde, før jeg kom til Klostret, saa høie Tanker om Klosterlivets Renhed og Hellighed, at jeg selv maatte opholde mig blandt dem, før jeg kunde se det i et andet Lys. Dette, at Protestanterne ikke havde Klostre, syntes mig at være det bedste Bevis for, at de var som døde Grene, der var affkaarne fra det saande Vintræ og derfor maatte gaa tilgrunde. Men ved at sende mig til Klostret sønderbrød Gud de stærkeste Baand, som bandt mig til min Kirke; og uagtet jeg endnu et Par Aar forsøgte at tro paa min Kirkes Hellighed, saa havde dog mit Ophold i Klostret betydelig forringet min Erbødighed og Agtelse for den.

Længe før jeg forlod Oblaterne, havde mange ansete Præster i Montreals Bispedomme sagt mig, at hvis jeg med Fremgang vilde arbejde for Afholdssagen, maatte jeg arbejde paa egen Haand og ikke staa under nogen Munkesorden. En af dem, som talte saa, var Pastor Brassard i Longueuil, som i lang Tid havde været min Belgjører og Ven. Ingen havde havt større Tanker om Oblat-Ordenen, da den først kom til Canada, end han; men deres Kloster laa hans Præstegaard saa nær, at han ikke længe kunde beholde disse Tanker. Hans skarpe Intelligens og retskafne Karakter opdagede snart, at ikke alt er Guld, som glimrer.

Længe inden jeg forlod Oblaterne, sagde Brassard til mig: „Oblaterne er ikke de Mænd, De holder dem for. Jeg har taget meget feil af dem, og det kommer til at gaa Dem ligesaa. De kommer ikke længe til at holde ud blandt dem; derfor tilbyder jeg Dem paa Forhaand et Fristed i mit Hus, saasnart Deres Samvittighed byder Dem at forlade Klostret“.

Af denne venlige Indbydelse benyttede jeg mig Aftenen den 1ste November 1847. Den følgende Uge tilbragte jeg med at faa istand en Indberetning til Biskop Bourget for at forklare ham, hvorfor jeg havde forladt Oblaterne, et Skridt, jeg vidste,

han var meget misfornøiet med; thi han havde selv indført disse Munk fra Frankrig, og de var hans Yndlinge. Da jeg for elleve Maanedes siden meldte mig ind i Klostret, skulde han netop reise til Rom og udtrykte da sin Glæde over, at jeg sluttede mig til Oblaterne. Jeg havde imidlertid saa gode Grunde for at forlade dem, og den Indberetning jeg holdt paa med, indeholdt saa mange uimodsigelige Fakta, at jeg var sikker paa, det ikke alene vilde lykkes mig at formilde Biskopen, men ogsaa vinde hans Agtelse i høiere Grad end før. Og jeg blev ikke skuffet.

Et Par Dage efter besøgte jeg Biskopen, som tog meget koldt imod mig og sagde: „Det raske Skridt, De har taget, har forbauset og bedrøvet mig. Skammer De Dem ikke ved at vise Deres Venner, at De har saa liden Stadighed? Nu har De gjort Dem latterlig baade i mine og Folkets Øine, og der er allerede daarlige Rygter i Omløb om Dem; der siges, at Superioren har været nødt til at jage Dem fra Klostret for Deres Gjenstridighed og Egenindighed“.

„Deres Høiærværdighed“, svarede jeg, „tillad mig at sige, at da jeg tog det alvorlige Skridt at forlade Klostret, var jeg ikke bange for, hvad Verden vilde sige om mig. Mit eneste Ønske er at faa min Sjæl frelst og vie min Gud og mit Folk Resten af mit Liv paa en bedre Maade end jeg hidtil har gjort. Det Rygte, De taler om, som siger, at jeg skulde være bleven jaget fra Oblaternes Kloster, foruroliger mig ikke det mindste; thi det savner al Grund. Lige fra den første Dag, jeg kom der, og til den Dag, jeg gik derfra, viste alle Klostrets Medlemmer, saavel Superioren som Klosterbrødrene, mig de oprigtigste Beviser paa Venstab og Agtelse. Hvis De havde set Brødrenes Taarer, da jeg sagde Farvel til dem, vilde De have forstaaet, at bedre Venner kunde jeg aldrig have haft. Vær saa god at læse dette Dokument; det vil vise Dem, at jeg ikke har tabt mit gode Rygte i Klostret“. Og jeg viste ham følgende Brev, som Superioren havde givet mig ved Afreisen:

„Jeg, Undertegnede, Forstander for Novicerne i Oblaternes Kloster »Mary Immaculate« ved Longueil, bevidner herved, at Chiniquys Opførsel i den Tid, han har været i vort Kloster, har svaret til de gode Studsmaal, han ellers overalt har faaet, og at han nu, naar han forlader os, ikke mindre end før fortjener sine Embedsbrødres Tillid. Desuden ønsker vi at afgive vort Vidnesbyrd om hans ihærdige Arbeide i Afholdsagens Tjeneste. Det er vor Mening, at de grundige Studier, Chiniquy her i

Longenils Stilhed har gjort med Hensyn til dette vigtige Hverv, vil blive ham til bethdelig Støtte og sikre hans Arbejde god Fremgang.

L. J. Allard,

Forstander for Novicerne i »Mary Immaculate«.

Under Læsningen af dette Dokument forsvandt lidt efter lidt det haarde Udtryk i Biskopens Ansigt, og da han leverede mig det tilbage, sagde han med udsøgt Venlighed: „Gud være lovet, at jeg finder Dem lige værdig til min Agtelse og Tillid nu, som da De traadte ind i Klostret. Men vil De nu ikke forklare mig den virkelige Marsag til, at De saa hurtigt forlod Oblaterne?“

„Deres Høierværdighed skal saa vide Marsagen; men De ved, der gives Ting af saa delikat Natur, at man nødig vil lade dem komme over sine Læber, og da endel af det, jeg har at berette, er af saadan Natur, har jeg nedskrevet det paa dette Papir, som jeg beder Dem læse“. Og jeg rakte ham min Indberetning paa omtrent 30 Sider.

Da Biskopen meget nøie havde gennemlæst en fem, sex Sider, sagde han: „Er De sikker paa, at alt, hvad De har skrevet, er Sandhed?“

„Ja, Deres Høierværdighed; det er ligesaa sandt, som at jeg staar her“.

Da blev Biskopen bleg; han bed sig i Læben, drog et dybt Suk og sagde: „Er det Deres Mening at aabenbare disse sorgelige Mysterier, eller kan vi haabe, De vil beholde dem skjult?“

„Deres Høierværdighed“, svarede jeg, „hvis De og Oblaterne behandler mig, som jeg kan vente at blive behandlet, siden jeg er en ærlig katholsk Præst, og jeg faar beholde den Stilling som jeg har Ret til at indtage i Kirken, da byder min Samvittighed mig at skjule dette. Men skulde jeg blive mishandlet og forfulgt, enten af Oblaterne eller fra en anden Kant, da maa jeg lade Verden vide de virkelige Marsager, hvorfor jeg har forladt Klostret; De vil forstaa, at naar det gjælder Selvforsvar, maa jeg drage alt frem for Dagens Lyg“.

„Efter at have givet Dem det hæderlige Vidnesbyrd, De viste mig, kan Oblaterne hverken sige eller gjøre noget imod Dem“, svarede Biskopen.

„Nei, det er sandt, at jeg ikke har noget at frygte af Oblaterne“, svarede jeg; „men det er ikke de eneste, som kunde tvinge mig til at forsvare mig. De kjender en anden, som har min Fremtid i sin Haand“.

„Jeg forstaar“, sagde Biskopen med et elskværdigt Smil

men jeg kan forsikre Dem, at De aldrig behøver at frygte noget fra den Kant. Jeg vilde have foretrukket at se Dem virke som Medlem af denne Munteorden, men kanske De har Ret, naar De tror, at De vil kunne udrette mere for Afholds-sagen, naar De gaar ud blandt Folket som sendt af Gud, istedenfor af en Superior, og ialfald kan det tænkes, at mange vil finde, at dette er for Dem mere værdigt. Jeg er glad ved at kunne sige Dem, at jeg har talt om Dem til hans Hellighed; han har bedet mig give Dem en Medaillon med hans Portræt og desuden et pragtfuldt Krucifix. Hans Hellighed giver 300 Dages Afslad til hver, som ved at kysse dette Krucifix vil aflægge Afholds-Eden. Vent et Dieblit", sagde Biskopen, „og De skal faa begge Dele“.

Da Biskopen kom tilbage og rakte mig disse to umiskjendelige Tegn paa Pavens venlige Sindelag mod mig, var min Glæde og Taknemmelighed stor. St. Petri Esterfølger og Kristi Stedfortræder havde sendt mig disse Gaver, og da Biskopen rakte mig dem, talte han til mig saa venlig, som om jeg havde været hans egen Søn. Han gav mig Magt til at prædike og høre Skrifte i hele hans Bispedømme, og da jeg skulde gaa, lagde han Hænderne paa min Hoved og bad Gud velsigne mig og mit Arbeide.

Af Taknemmelighed mod Pastor Bassard besluttede jeg, at i hans Menighed ved Montreal skulde den første store Strid mod Guds og Folkets Fjende udfjæmpes, og den første Uge i Advent begyndte jeg mit Arbeide der. Men jo nærmere Dagen kom, da jeg skulde drage Sværdet mod denne Goliath, des vanskeligere syntes min Stilling mig, og des ivrigere anraabte jeg ham om Hjælp, som alene kan give Lys og Kraft.

Jeg havde bestemt aldrig paa noget Sted at holde nogen Afholdsforelæsning uden først nøiagtig at have undersøgt:

1) Hvor mange Dødsfald og Ulykkestilfælde Brugen af berusende Drikke havde forarsaget paa vedkommende Sted.

2) Hvor mange Enter og Børn de afdøde Drankere havde efterladt sig.

3) Hvor mange rige Familier der var blevne ruinerede, og hvor mange fattige, der var blevne endnu fattigere af samme Grund.

4) Hvor mange Penge der i de sidste tyve Aar omtrentlig var givet ud for berusende Drikke.

I tre Dage talte jeg saa for fuldt Hus to Gange om Dagen. Min Text var: „Se ikke til Vinen, hvor rød den er, hvorledes den perler i Bageret, hvor glat den gaar ned! Til sidst skal den bide som en Slange og hugge som en Hugorm“. (Ordspr. 23, 31—32).

Den første Dag viste jeg Alkoholsens fordærlige Virkninger paa Lunger, Hjerne, Lever, Nerver, Muskler og Blod, ja paa hele Menneskets Livsvirksomhed.

Anden Dag viste jeg, hvorledes Alkohol er Fædres, Mødres og Børns uforsonligste og grumme Fjende, hvorledes Unge og Gamle, Rige og Fattige, Bønder, Kjøbmænd, Haandværkere, ja hele Menigheder og Byer og Lande trækker under dens Nag.

Dg den tredje Dag viste jeg, at berusende Drikke er Sjælens og Forstandens Fjende, og derfor Kristi og Kirkens Fjende.

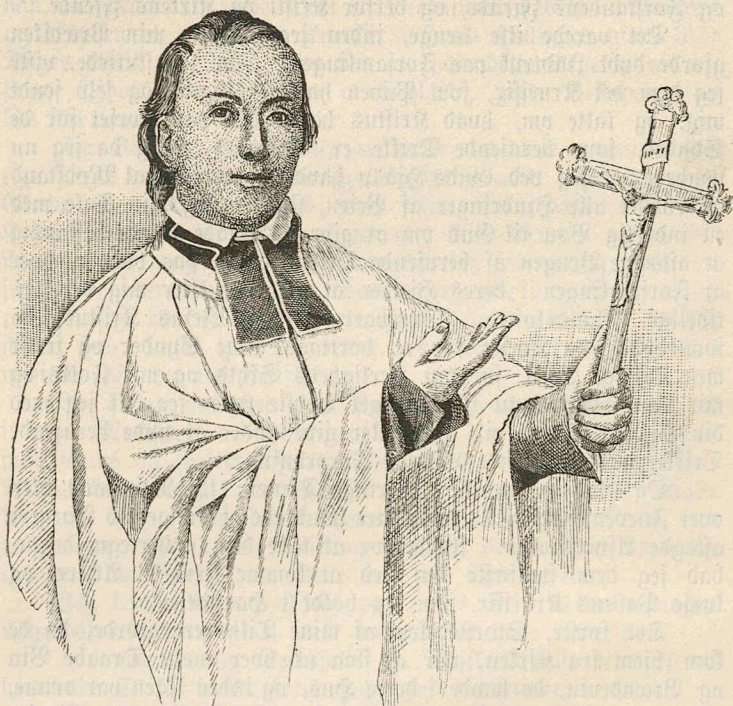
Det varede ikke længe, inden jeg saa, at min Prædiken gjorde dybt Indtryk paa Forsamlingen. Før jeg sluttede, viste jeg dem det Krucifix, som Paven havde velsignet og selv sendt mig, og talte om, hvad Kristus havde lidt paa Korset for de Synder, som berusende Drikke er Aarsag i. Og da jeg nu haabede, at jeg ved Guds Hjælp havde overvundet al Modstand og ryddet alle Hindringer af Veien, sluttede jeg min Tale med en inderlig Bøn til Gud om at give os Naade til for bestandig at aflægge Brugten af berusende Drikke, og derpaa bad jeg hver af Forsamlingen i deres Hjerter at gjentage efter mig det høitidelige Afholdslofte: „Dyrebare Frelser, Jesus Kristus, du som døde paa Korset for at borttage mine Synder og frelse min skyldige Sjæl, for din Herligheds Skyld og mit Folks og mit Lands Vel samt til mit eget Bedste lover jeg, at jeg med din Hjælp aldrig vil nyde eller give andre at nyde berusende Drikke, undtagen efter Lægers Forordning.“

Og Gud velsignede sin ringe Tjener; thi Resultatet blev over Forventning. To tusend tre hundrede af Longeuils Borgere afslagde Afholdseden. Istedensfor at lade dem undertegne denne, bad jeg dem stadfæste den ved at komme frem til Alteret og kysse Pavens Krucifix, som jeg holdt i Haanden.

Det første, Størstedelen af mine Tilhørere gjorde, da de kom hjem fra Kirken, var at slaa ud hver eneste Draabe Vin og Brændevin, de havde i deres Hus, og inden Ugen var omme, fik jeg en Mængde Anmodninger fra omkringliggende Menigheder om at komme og holde Afholdsforelæsninger for dem. I fire Aar holdt jeg 1800 Forelæsninger i 200 Menigheder og havde overalt samme Fremgang, idet over to hundrede Tusend meldte sig ind i Afholdsforeningen. Brænderier, Bryggerier og Bærtshuse stængtes, og Gierne maatte vælge sig andre Livserhverv. Paa enkelte Steder hændte det, at Kjøbmændene Aftenen før min Afreise lod føre alle deres Vin- og Brændevinsfade til Torvet, hvor de stabledes op i en Pyramide og tændtes Ild paa. Det var i Regelen mig, som anmodedes om at gjøre dette sidste. Naar saa Folkemængden, som var strømmet sammen for at se dette usædvanlige Skuespil, blev Bidne til

deres Fjendes Undergang, pieiede de at istemme Iydelige Jubelraab, og naar Baalet var kommet rigtig i Brand, blev Bunden paa det sidste Fad Rum slaaet ind og dets Indhold tomt i Ilden. Tilfældst steg jeg op paa det tomme Fad og holdt en Afstedstale til den forsamlede Mængde.

Men hvad der foruroligede mig og betog mig noget af

Pater Chiniquy,

Canadas Afholds-Apostel,

Efter et Maleri, taget 1846 af Hamel.

Glæden, var de overdrevne Uresbevisninger og den ufortjente Ros, som nu fra alle Kanter strømmede ind paa mig; thi jeg følte, at jeg ikke fortjente det. Først maatte jeg modtage en Hylldning fra Præster og Indbyggere i Longueil og tilgrænsende Menigheder, ved hvilken Anledning der overrastes mig mit Portræt, malet af Hamel. Endnu værre blev det i Slutningen

af Mai 1849, da Dommeren Mondelet, udsendt af Montreals Biskop og Præster og Menigheder og ledsaget af 15,000 Mennesker kom for at overrække mig en Guldmedalje og en Gave paa 400 Pund Sterling.

Men den største Overraskelse havde Gud i Beredskab til mig i Slutningen af Juni 1850. 40,000 Afholdsmand havde udsat mig til at fremlægge for Parlamentet en Ansøgning om, at Bærtshusholderne herefter skulde gøres ansvarlige for den Skade, berusende Drikke afstedkom i Drankees Familier, til hvem de havde solgt deres giftige Varer. Underhuset udnævnte en Komite, bestaaende af ti Mænd til at hjælpe mig med at opstille en saadan Lov, og stor var min Glæde, da den gik igjennem. Jeg var selv tilstede, da min Yndlingsplan faaledes gik i Opfyldelse. Men hvor forbauset blev jeg ikke, da en af Parlamentsmedlemmerne, Dewitt, reiste sig og foreslog, at Parlamentet skulde give mig et Taknemmelighedsbevis i Form af en stor Pengegave. Efter ham fremtraadte Ministeren Lafontaine og endnu et halvt Duzin andre, og alle skildrede de i overdrevne Udtryk, hvad jeg havde udrettet for Canada. Disse Taler varede i omtrent to Timer, og derefter vedtoges enstemmig, at Parlamentet som et offentligt Bevis paa Folkets Taknemmelighed skulde give mig 500 Pund.

Kort før havde Biskopen af Montreal, Bourget, officielt givet mig Titelen „Canadas Afholds-Apostel“ i følgende Dokument paa Latin:

Ignatius Bourget, ved den hellige apostoliske Stols Naade og Barmhjertighed Biskop af Montreal.

„Alle, som læser dette Brev, underretter vi om, at „Afholds-Apostelen“ Charles Chiniquy er Præst i vort Bispedømme, at vi kjender ham meget godt og med Rette anser ham for at føre et rosværdigt Liv, som det sømmer sig hans geistlige Stilling. Ved Guds Naade har han, saavidt os bekjendt, aldrig paadraget sig nogen Dadel af vor Kirke.

Vi anmoder alle, Erkebiskoper, Biskoper og andre geistlige Embedsmænd, med hvem han maatte komme i Berøring, om at de for Kristi Skyld modtager ham med Venlighed og Kjærlighed og, saa ofte han begjærer det, tillader ham at fejre det hellige Messes-Offet og udøve andre kirkelige Handlinger. Selv er vi rede til at tilstaa ham baade disse og andre endnu større Privilegier. Til Bevis herpaa har vi ladet dette Brev undertegne med vort Navn og Segl i

St. James' Palads i Aaret et tusende otte hundrede og femti, den fjettede Dag i Juni Maaned.

† Ignatius, Biskop af Marianopolis.

Efter Ordre af den ærværdige Biskop af Mariano-
polis, D. D.

J. D. Pare, Sekretær".

Jeg kan ikke beskrive, hvor jeg følte mig ydmyget og skamfuld ved al denne ufortjente Ros og disse offentlige Udsagnelser; jeg vidste jo, at Herren ikke tilkom mig. Hver Gang, jeg havde været Gjenstand for saadan Hyldest, pleiede jeg at tilbringe en Del af Natten med Bøn til Gud og Jomfru Maria om Hjælp, for at mit Hjerte ikke skulde fordærves af Hovmod over al denne verdslige Ære. Derefter pleiede jeg at læse Kristi Lidelseshistorie, lige fra hans Indtog i Jerusalem til hans Død paa Korset, og jævnlig gjentog jeg for mig selv følgende Vers af det nye Testamente: „Hvad gavner det Mennesket, om han vinder den ganske Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?"

19de Kapitel.

Min Prædiken om Jomfru Maria. — Biskop Prince's
Enkønskninger. — Min første alvorlige Tvivl om den katholske
Kirke. — Kirkesædrenes modsatte Meninger om
Mariadyrkelsen.

Den 15. August 1850 prædikede jeg i Kathedralen i Montreal, om hvilken Magt Jomfru Maria har i Himlen, naar hun beder for Syndere. Jeg var Jomfru Maria oprigtig hengiven; intet syntes mig naturligere end at bede til hende og stole paa hendes Beskyttelse. Hensigten med min Prædiken var at vise, at Jesus ikke kan aflaa de Bønner, som hans Moder forelægger ham, og at hver Gang nogen har bedet hende udvirke noget hos sin Søn, saa har han opfyldt hendes Begjæring. Min Prædiken var naturligvis mere sentimental end skriftmæssig, som Tilfældet altid er med de katholske Præsters Prædikener; men jeg troede selv oprigtig paa, hvad jeg prædikede.

„Hvem af Eder, kjære Brødre“, sagde jeg til mine Tilhørere, „kan aflaa en elsket Moders Bønner? Hvem af Eder vil nægte at gjøre, hvad hun med Taarer beder Eder om, saasandt det staar i Eders Magt? Hvis min elskede Moder levede, vilde jeg heller lade min høire Haand hugge af, end sige nei til, hvad hun bad mig om.

Disse Følelser vilde Gud indskrive i hvert Menneskes Hjerte, da han paa Sinai Bjerg under Lynild og Torden gav Moses sine Love, og disse samme Følelser ønskede Jesus at vække i vore Sjæle, da han udgjød sit Blod paa Golgatha. Selv opfyldte Jesus til Fuldkommenhed Budet om sønlig Lydighed og Ærbødighed; skjønt han var Gud og Menneske, siger Evangeliet om ham, hvor der er Tale om Joseph og Maria: „Han var dem underdanig“. Og staar der ikke fremdeles skrevet: „Jesus Kristus er igaar og idag den samme, ja til evig Tid?“ Han er ikke forandret. Han er endnu Marias Søn, som han var, da han var 12 Aar gammel. Og derfor siger vor hellige Kirke os, at vi kan have ubegrænset Tillid til Jomfru Marias Forbønner.

En anden Grund, hvorfor vi bør gaa til Jomfru Maria for at saa, hvad vi beder om, er, at vi er Syndere, Oprørere, i Guds Dine. Jesus Kristus er vor Frelser. Ja, men han er ogsaa vor Gud, retfærdig og hellig. Han hader vore Synder med et uudsletteligt Had. Hvis vi elskede ham, som vi skulde, og tjente ham tro, da kunde vi ikke alene haabe, men endog være forvisse om at blive bønhørte. Men nu har vi glemt ham og fortørnet ham; vi har traadt hans Love under Fødder; vi har været med om at nagle ham til Korset; vi har gennem-boret hans Hjerte med Spydet og har udgødt hans Blod. Hvordan skulle vi saa kunne vove at træde frem for hans Ansigt? Maa vi ikke frygte for at nærme os denne Løve af Juda Stamme, som vi har naglet til Korset?

Hvor findes vel en Oprører, som ikke skjælver, naar han stilles Ansigt til Ansigt med den mægtige Fyrste, mod hvem han har draget sit Sværd? Hvad gjør han, naar han vuffer at erholde Tilgivelse! Mon han selv træder frem for den vrede Majestæt? Nei, han ser sig om for at finde en eller anden indflydelsesrig Person, der kan udvirke hans Tilgivelse. Og hvis han finder en saadan, overgiver han ham sit Bønnskrift, og ved dennes Formidling tilstaas der Oprøreren Naade, hvad han aldrig vilde have opnaaet, om han selv havde vovet at vise sig.

Derfor har vor hellige Kirke gennem Kristi useilbare Statholder, Pave Gregor XVI., sagt os, at „Maria er Synderes eneste Haab“.

Vi er alle hyndige Dyrere, og mod Jesus, Kongernes Røge har vi tusende Gange reist os. Han har derfor god Grund til at afflaa vore Bønner, hvis vi selv vover at træde frem for ham. Men ved hans høire Haand sidder hans guddommelige Moder. Hun er ogsaa eders Moder. Thi det var ikke alene til Johannes, men ogsaa til hver af os, at Jesus sagde: „Se din Moder“.

Jesus har aldrig nægtet Himmelens Dronning noget af det, hun beder om; det kan han ikke. Lad os derfor gaa til hende og bede hende tale vor Sag, og hun vil gjøre det.“

Jeg troede dengang, som alle katholske Præster, at disse Sofismer var Kristi sande Religion. Min Prædiken gjorde vensynlig et dybt Indtryk. Biskop Prince, som befandt sig blandt Tilhørerne, takkede og lykønskede mig med den gode Virkning, den vilde have paa Menigheden; og jeg selv troede oprigtig, at alt, hvad jeg havde sagt, var sandt og ret. Da Aftenen kom, og jeg skulde gaa tilfængs i mit hyggelige lille Bærelse i Biskopens Palads, tog jeg min Bibel og bad Gud velsigne sit Ord, saa jeg maatte forstaa det og faa Nytte deraf. Derpaa slog jeg op og læste det 12te Kapitel hos Mathæus, og mærkværdigt nok, da jeg kom til det 46de Vers, søgte jeg mig saa underlig betagen, som om jeg for første Gang betraadte ukendt Grund. Skjønt jeg havde læst dette og de følgende Vers mange Gange før, forekom de mig saa nye, som om jeg aldrig havde set dem, og mine Tanker stod en Stund næsten stille. Derpaa gav jeg mig til langsomt og med stor Opmærksomhed og Erbødighed at læse om, hvorledes Maria kom til det hellige Sted, hvor Jesus, Frelseren, stod midt iblandt Folket og uddelte Livsens Brød til dem.

X Hvor lykkelig maatte hun ikke være nu, da hun nærmede sig det Sted, hvor hun skulde træffe ham! Hvilket glædeligt Møde vilde det ikke blive! Nu skulde hans Kjærlighed og Erbødighed opveie alle de Anstrengelser, hun havde udstaaet undervejs. Mit Hjerte bankede af Længsel efter at faa være Vidne til dette Møde og høre, hvad Jesus vilde sige til sin Moder. Og jeg læste langsomt for rigtig at indprente mig hvert Ord: „Men der han endnu talte til Folket, se, da stod hans Moder og hans Brødre udenfor og begjærede at tale med ham. Da sagde en til ham: Se din Moder og dine Brødre staa udenfor og begjære at tale med dig. Men han svarede og sagde til den, som sagde ham det: Hvem er min Moder, og hvem er mine Brødre? Og han rakte sin Haand ud over sine Disciple og sagde: Se min Moder og mine Brødre. Thi hvo, som gjør min Faders Vilje, som er i Himlene, han er min Broder og Søster og Moder“.

Jeg var neppe færdig med det sidste Vers, før store Sveddraaber randt ned af min Pande, og mit Hjerte begyndte at slaa saa voldsomt, at jeg hvert Dieblif ventede at besvime. Da hørte jeg en Røst, min Samvittigheds Røst sige til mig: „Forstaar du ikke, at du idag fra Prædikestolen har løiet, naar du sagde, at Jesus aldrig havde afflaaet Marias Bøn? Skammer du dig ikke ved at føre dig selv og dine uvidende Landsmænd bag Lyset ved saadanne dumme Løgne?“

Læser, læs om igjen disse Ord, og du vil forstaa, at Jesus altid sagde „Nei“ til Marias Bønner, undtagen da han var Barn. Han bebreidede hende altid, naar hun i fleres Nærverelse bad ham om noget. Og nu kom hun her i Folkets Paashyn for at bede ham om det naturligste, en Moder kan bede sin Søn om, og han svarede hende med en Bebreidelse. Er det af Mangel paa Agtelse og Kjærlighed til Maria, at han talte saa? Nei, aldrig har en Søn elsket sin Moder, som han gjorde. Men det var en alvorlig Protest mod den gudsbeispottelige Mariadyrkelse, som den øves i den katholske Kirke.

Denne Røst bragte hele min Krop til at skjælve og gjorde mig aldeles forvirret; et Dieblif frygtede jeg for, at jeg var besat af en ond Aand.

„Min Gud!“ raabte jeg, „hav Barmhertighed med mig; kom mig til Hjælp, frels mig fra mine Fjenders Haand!“

Og hurtig som Lynet kom Svaret: „Det er ikke Satans Røst, du hører; det er mig, din Frelser og Gud, som taler til dig. Læs, hvad Marcus, Lucas og Johannes siger dig, om hvorledes jeg modtog min Moders Bønner fra den Dag, jeg begyndte offentlig at lære og prædike som Guds Søn og Verdens Frelser“.

Nalende efterkom jeg Opfordringen; med skjælvende Haand tog jeg Bibelen, slog op det 3dje Kapitel hos Marcus og begyndte at læse ved det 31te Vers: „Da kom hans Brødre og Moder, og de stod udenfor, sendte Bud til ham og lod ham falde. Og Folket sad omkring ham; men de sagde til ham: Se, din Moder og dine Brødre spørge efter dig udenfor. Og han svarede dem og sagde: Hvem er min Moder eller mine Brødre? Og han saa rundt omkring paa dem, som sad om ham, og sagde: Se min Moder og mine Brødre! Thi hvo, som gør Guds Vilje, denne er min Broder og min Søster og Moder“.

Læsningen af dette virkede paa mig, som naar et Sværd stodes igjennem en, der allerede er dødelig saaret; jeg følte mig som lammet. Imidlertid vedblev samme Røst at lyde i mine Øren: „Ser du ikke, at du har sagt en Usandhed, hver Gang du har sagt, at Jesus altid opfyldte sin Moders Bønner?“

Længe vidste jeg ikke, hvorledes jeg skulde møde disse Tanker, som saa ubarmhjertig vilde tilintetgjøre den Tro og den Agtelse, jeg hidtil havde næret for min Kirke. Efter over en halv Times forgjæves Kamp faldt det mig endelig ind, at Lukas havde beskrevet dette Møde mellem Maria og Jesus paa en anden Maade. Jeg aabnede derfor atter den hellige Bog og læste det ottende Kapitel hos Lukas. Men hvorledes skal jeg udtrykke min Angst, da jeg fandt, at Behreidelsen til Maria her var fremstillet paa en endnu alvorligere Maade end hos de to andre Evangelister: „Men hans Moder og Brødre kom til ham og kunde ikke faa ham i Tale for Folket. Og det blev ham tilkendegivet af nogle, som sagde: Din Moder og dine Brødre staa udenfor og ville se dig. Men han svarede og sagde til dem: Min Moder og mine Brødre er disse, som høre Guds Ord og gjøre det“ (Luc. 8, 19—21).

Det syntes mig, som om disse Evangelister sagde til mig: „Hvor vover du med din frasaldne Kirke at lære, at Jesus altid har opfyldt Marias Bønner, naar vi efter Guds Befaling forkynder, at hver Gang hun i Folkets Nærværelse bad ham om noget, efter at han havde begyndt at prædike og virke som Guds Søn og Verdens Frelser, svarede han hende med en Behreidelse?“

Hvad kunde jeg svare? Skjælvende fra Hoved til Fod kastede jeg mig paa mine Knæ og anraabte Jomfru Maria om Hjælp og om at bede for mig, saa jeg ikke skulde give efter for denne Fristelse og miste min Tro paa hende. Men jo mere jeg bad, des høiere lød den samme Røst, som sagde: „Hvor vover du at sige, at Jesus hørte Marias Bønner, naar vi paa Guds Befaling lærer det modsatte?“

Min Angst blev større og større og jeg raabte: „O, min Gud! Se til mig i din Barmhjertighed; styrk min Tro paa din hellige Kirke! Den kan ikke tage fejl; den kan ikke være en frasalden Kirke!“ Men jeg raabte forgjæves om Hjælp. Denne Kamp under Taarer og Bøn varede fra Klokkeren ti om Aftenen til henved tre om Morgen, da det faldt mig ind, at Jesus paa sin Moders Bøn forvandlede Vand til Vin; denne Tanke gav mig nogen Trøst; nu haabede jeg at kunne overbevise mig om, at i dette Tilfælde havde Jesus adlydt sin hellige Moders Bøn. Jeg aabnede ivrig min Bibel og læste: „Og paa den tredje Dag holdtes et Bryllup i Kana i Galilæa, og Jesu Moder var der. Men ogsaa Jesu og hans Disciple var budne til Bryllupet. Og da der manglede Vin, sagde Jesu Moder til ham: De have ikke Vin. Jesus sagde til hende: Kvinde, hvad har jeg med dig at gjøre? Min Time er endnu

ikke kommen. Hans Moder sagde til Tjenerne: Hvad han siger Eder, det gjører! (Joh. 2, 1—5).

Lige til denne Tid havde jeg altid, ifølge den katholske Kirkes Lære, troet, at denne Text viser, at Jesus gjorde sit første Mirakel paa sin Moders Begjæring. Men nu var det, som om Evangelisterne vilde sige: „Hvor kan du være saa blind, at du ikke ser, at langt fra at opfylde Marias Bøn benytter Kristus dette første Mirakel til at protestere mod hendes Formidling? Maria faar en alvorlig Paamindelse om aldrig at bede ham om noget, og til os retter han en Formaning om aldrig at stole paa hendes Formidling. Maria ynkedes over de stakkels Folk, som ikke havde Raad til at skaffe Gjæsterne Vin, og hun beder sin Søn give dem, hvad de behøvede. Men hvordan svarer han paa hendes Bøn? Han giver hende en alvorlig Bebreidelse. Istedensfor at sige: „Ja, Moder, jeg skal gjøre som du vil“, siger han: „Kvinde, hvad har jeg med dig at gjøre?“ hvilket tydelig vil sige: „Kvinde, du har ikke med denne Sag at gjøre. Jeg vil ikke, at du skal underrette mig om Brudgommens Nød. Det var efter mit eget Ønske, jeg kom her for at hjælpe dem og vise dem min guddommelige Magt. Jeg vil ikke, at du skal stille dig mellem Menneſtehedens Nød og mig. Verden skal ikke tro, at du har nogen Magt eller Indflydelse over mig, eller at du har mere Medlidenhed med Menneſtene, end jeg har. Til mig og til mig alene maa Adams faldne Børn komme for at blive frelst. Hvad har du med mit Frelſerværk at gjøre? Intet, slet Intet. Jeg ved, hvad jeg har at gjøre, og det er min Faders Vilje og ikke din!“

Dette er just, hvad Jesus mente med den Tilretteviſning, han gav Maria. Han vilde banlyſe alle Tanker om, at hun nogenſinde ſkulde være Midler mellem Jesus og Menneſtene. Og dette forstod Maria godt, da hun sagde til Tjenerne: „Hvad han siger Eder, det gjører!“ Det var som om hun vilde sige: Kom aldrig til mig, men gaa til ham. Der er ikke noget andet Navn under Himmelen, ved hvilket det bør os at vorde frelst.

Disse Tanker jagede som en Stormvind gjennem min Sjæl. Hver Sætning var som et Lynglimt i en mørk Nat. Lige til Dagen brød frem, kjæmpede jeg mod Gud, der nu i min Sjæl vilde udrydde al den Løgn og alt det Bedrageri, den katholske Kirke havde indviklet mig i. Min Forstand var næsten overbevist; men mit stolte og oprørſte Sind vilde endnu ikke bøie sig.

Da jeg om Morgenens kom ned til Frokostbordet, mærkede Biskopen strax, at der var noget i Veien med mig og ſpurgte: „Er De ſyg? De ſer ud, som om De ſkulde have grædt hele Natten?“

„Ja, Deres Hoiærværdighed tager ikke feil; jeg har grædt hele Natten“.

„Men hvad skal det betyde!“ raabte Biskopen. „Vil De sige mig Grunden til Deres Sorg?“

„Ja, men det maa ske i Sûrum“, svarede jeg.

Biskop Prince havde været min personlige Ven fra den Tid, jeg studerede ved Nicolet Seminarium, hvor han var Professor i Rhetorik. Han pleiede ofte at skrifte for mig og interesserede sig meget for Afholdssagen. Da vi var alene, sagde jeg: „Deres Hoiærværdighed, jeg takker Dem, fordi De tillader mig at lette mit Hjerte for Dem ved at aabenbare Dem Grunden til min Sorg. Denne Nat har været en af de frygteligste i mit Liv; jeg har været plaget af svære Anfægtelser. Deres Hoiærværdighed husker de venlige Ord, De igaar henvendte til mig om min Prædiken, men inat forvandledes Gaarsdagens Tilfredshed til den dybeste Sorg. De lykønskede mig med den Naade, hvorpaa jeg havde vist, at Jesus altid havde opfyldt Marias Bønner. Men inat er det gaaet op for mig, at dette er en bespottende Løgn, og den hellige Skrift selv har næsten overbevist mig om, at ikke alene De og jeg, men hele vor hellige Kirke gjør sig skyldig i Løgn, naar de forkynder Læren om Mariadyrkelsen som en evangelisk Sandhed.“

Den stakkels Biskop blev yderst forstrækket over denne ligefremme Tale og svarede hurtig: „Jeg haaber, De ikke har givet efter for disse Fristelser og har til Hensigt at blive Protestant, som saa mange af Deres Fjender hvister sig imellem“.

„Jeg haaber, Deres Hoiærværdighed, at jeg med Guds Hjælp skal vedblive at være vor hellige Kirkes trofaste og lydige Præst saa længe jeg lever. Alligevel maa jeg tilstaa, at min Tro igaar Aftes fik et alvorligt Stød; men jeg haaber, at De, som min Biskop, vil kunne oplyse mig. Jeg har aldrig trængt mere til Raad og Hjælp end idag. Deres Hoiærværdighed gratulerede mig, fordi jeg havde sagt, at Kristus altid havde opfyldt Marias Bønner. Men hvordan kan vi saa dette til at stemme med denne Bibeltekst?“ Og jeg rakte ham Mathæus Evangelium, pegte paa de fem sidste Vers i tolvte Kapitel og bad ham læse dem høit.

Han gjorde det og sagde: „Hvad ønsker De saa?“

„Alt saa vide, Deres Hoiærværdighed, hvorledes vi kan sige, at Jesus altid opfyldte sin Moders Bønner, naar denne Evangelist siger os, at saa aldrig var Tilfældet, efterat han begyndte sin Virksomhed som Verdens Frelser. Er det ikke at forkynde en bespottelig Løgn, naar vi fremsætter en Lære, som ligefrem strider mod Evangeliet?“

Biskopen stod som forstenet. Tilfaldt fremstammede han et

uforstaaeligt Svar, gjorde Undskyldninger, fordi han ikke havde Tid til at blive længere, og idet han rakte Haanden ud for at sige Farvel, jagde han: „De vil finde Svar paa Deres Spørgsmaal og Tvivl hos Kirkesædrene“.

„Kan De laane mig Kirkesædrene, Deres Høiarværdighed?“

Han svarede: „Nei, jeg har dem ikke.“

Dette Biskopens sidste Svar rystede min Tro i dens Grundvolde, og jeg følte den bitreste Sorg. I det oprigtige Haab, at Kirkesædrenes Forklaringer vilde kunne jage min Tvivl paa Flugt, begav jeg mig strax til den største Boghandler i Montreal, og han skaffede mig fra Frankrige en udmærket Udgave af Kirkesædrene. Med den yderste Opmærksomhed studerede jeg nu hver Side, hvor jeg fandt noget om Mariadyrkelsen og den Lære, at Jesus aldrig afflog hendes Bønner.

Hvem kan skildre min Skam og Bedrøvelse, da jeg fandt, at Kirkesædrene i de sex første Aarhundreder aldrig hylkede Mariadyrkelsen, og at alt, hvad jeg hidtil havde læst derom hos mine Theologer og i andre asketiske Bøger, ikke var andet end den mest uforklammende Løgn, der var tildigtet Kirkesædrenes Bærker hundrede Aar efter deres Død?*)

Da jeg havde opdaget, hvorledes min Kirke havde forfalsket Kirkesædrene, hørte jeg i de lange søvnløse Nætter, jeg tilbragte under Bøn og Studier, en Røst, som sagde til mig: „Gaa ud fra Babylon!“

Men hvor skulde jeg gaa hen? Hvor kunde jeg udenfor den katolske Kirke finde den Frelse, som kun fandtes indenfor dens Mure? Og jeg sagde til mig selv: „Bisælselig findes der Bildfarelser i min fjære Kirke. Aarhundrederes Støv er faldet paa dens dyre Akenodiærs skinnende Guld; men vilde jeg ikke finde endnu større Bildfarelser blandt disse Hundreder af protestantiske Sekter, som forbander hverandre og strides med hverandre for hele Verdens Dine?“

Mit Begreb om de evangeliske Samsund, der sammensattes under Navnet Protestanter, var saa forvirret, at det var umuligt

*) Skulde jeg beskrive al den Sjælekal, jeg følte, naar jeg læste Kirkesædrene og sammenlignede deres Skrifter med min Kirkes Lære, kunde jeg fylde hele Bind. Naar jeg fordybede mig i dette Studium, var det i det Haab, at jeg hos dem skulde finde Lægedom for de Saar, der var tilføiet min Tro og min Tillid til den katolske Kirke. Men af, det var forgjæves; Saarene blev kun større og Smærterne ulideligere. Gregor den store, en af Roms lærdeste Paver, skriver: „Jeg siger med fuld Overbevisning, at hvo der talder sig overste Biskop eller onsker at kaldes saa, han sætter sig i sit Hovmod høiere end de øvrige, og dette Hovmod leder ham i Bildfarelser; thi et saadant ugudeligt Menneſte onsker som en Gud at staa over alle andre Menneſter. Derfor, hvo som onsker at kaldes overste Biskop, han ophøier sig selv fremfor de øvrige Biskoper“.

for mig at finde den Samstemmighed, som jeg syntes maatte være absolut nødvendig for Kristi Kirke. Den Time var endnu ikke kommen, men den nærmede sig, da min kjære Frelser skulde lade mig forstaa sine ophøiede Ord: „Jeg er Vintræet, I er Grenene!“

Nogen Tid senere betragtede jeg en Vinranke, som jeg selv havde plantet i min Have, og jeg blev da opmærksom paa, at ikke en eneste Gren lignede en anden. Nogle var meget store, nogle smaa, nogle lange, nogle korte, enkelte strakte sig opad, medens andre bøjede sig nedad, nogle stød ret op som en Pil, medens andre krøgede sig som Lynild, nogle vendte sig mod øst, nogle mod vest, nogle mod nord og nogle mod syd. Men skjønt Grenene var saa forskellige fra hinanden, bar de dog alle udmærket Frugt.

20de Kapitel.

Brev fra Biskop Vandeveld i Chicago om at tage hele Mississippidalen i Besiddelse. — Mit Besøg i Chicago Mar 1851. — Vestens Prærier. — Tilbagekomst til Canada.

Den 15. December 1850 modtog jeg følgende Brev:

„Som De ved, hører baade Illinois og hele Mississippidalen til de frugtbareste Egne i Verden; i en nær Fremtid vil ikke alene de Forenede Stater, men hele Verden herfra hente sin største Kornforsyning. Disse Egne vil komme til at betragtes som den store Republik's Hjerte og Aarer; har man først taget dem i Besiddelse, kan man gjøre Regning paa at blive hele Republikens Styrer. Nu er det vor Hensigt i al Stilhed at bemægtige os disse uhyre Strækninger i vor hellige Kirkes Navn og for at udvide dens Magt. Vor Plan for at naa dette Maal er meget let at udføre. Hvert Aar gaar der en stadig vøgende Emigrantstrøm af Katholiker fra Europa og Canada til de Forenede Stater. Hidtil har disse Katholiker spredt sig blandt den protestantiske Befolkning, og altfor ofte har de derved lidt Skibbrud paa deres Tro.

Hvis vi nu kunde bevæge hele Emigrantstrømmen til at ned sætte sig i disse frugtbare Stater, Illinois, Missouri, Iowa og Kansas, hvor Jorden er at faa for næsten intet, saa kunde vi haabe, at den katholske Kirkes Tilhængere her snart vilde løbe op til en ti a tyve Millioner, og hvis disse Mængder var enige, vilde de snart kunne tilrive sig en saadan Magt, at hele Styrelsen kom til at hvile i deres Hænder.

Nu anmoder vi Dem om at stille Dem i Spidsen for Udvandringen baade fra Canada, Frankrig og Belgien. De skal hindre Emigranterne i at ned sætte sig blandt Protestanterne ved at bevæge dem til at følge Dem til Illinois, og der vil De snart staa i Spidsen for en Befolkning, som i Mægt, Rigdom og Magt vil forbaase Verden. Den almægtige Gud har forunderlig velsignet Deres Arbejde i Canada i den hellige Afholdssag. Men nu, da dette Arbejde er gjort, anviser den samme Gud Dem et andet ligesaa stort og ædelt Hverv. Ved at benytte Deres store Indflydelse blandt Deres Landsmænd, vil De let kunne bevæge dem til at rejse hid til Illinois, og her vil De kunne danne et katholsk Samfund, som ved sin Mængde, sin Enighed og sin Rigdom vil fornye og gjenoplive vor Kirkes forlums Glans.

Vi har allerede i Bourbonnais en smuk Koloni af franske Canadensere. De længes efter at se og høre Dem. Kom og hjælp os, saa at denne endnu lille Koloni ved en ny Tilstrømning af fransktalende Katholiker fra Europa og Amerika kan voxe sig stor og indtage hele Illinois's Territorium. Jeg skal anmode Paven om at udnævne Dem til min Medbiskop, og De vil snart blive min Efterfølger; thi jeg føler mig allerede for svag til alene at bære Byrderne i mit store Bispedømme. Tænk nu nøie over, hvad jeg her foreslaar Dem og send mig Deres Svar. Men vær af den Godhed at lade mit Forslag blive en Sag mellem Dem og mig, indtil vi har bragt vor Plan til Udførelse.

Deres hengivne

Oliver Vandeveld, Biskop i Chicago".

Jeg svarede ham, at Biskoperne i Boston, Buffalo og Detroit allerede havde anmodet mig om at stille mig i Spidsen for den fransk-canadiske Emigration for at styre dens Kurs mod de rige Landstrækninger i Vesten. Jeg sagde, at jeg ligesom han troede, at det var det bedste Middel til at hindre mine Landsmænd fra at falde i Protestanternes Hænder. Jeg sagde

ham, at jeg vilde anse det som en stor Gæde, om det maatte forundes mig at tilbringe Resten af mit Liv med at udvide min hellige Kirkes Magt og Indflydelse, og lovede, at jeg i Juni Maaned vilde gøre ham min Opvartning i Chicago paa Veien til Kolonien i Bourbonnais. Naar jeg saa med egne Dine havde set Illinois og hele Mississippidalen, vilde det falde mig lettere at give et afgjørende Svar.

Uden at nævne noget om Biskop Vandevelds Plan, besluttede jeg mig til at rejse og kom til Chicago den 15. Juni. Byen havde dengang et ganske andet Udseende end nu. En Del Gader, jeg maatte passere for at komme til Biskopens Bolig var næsten ufremkommelige, og mange Steder var der lagt Planker over Gaderne, forat Folk ikke skulde drukne i Sand og Ler. Indbyggerantallet oversteg dengang ikke 30,000, og den eneste Jernbane, som fandtes paa disse Kanter, var ikke mere end 40 engelske Mile lang og gik kun til Aurora.

Jeg kunde næppe tro mine egne Dine, da jeg traadte ind i det usle Hus, som gik under Navn af „Biskopens Palads“. Gulvet i Spisestuen stod under Vand, saa det var meget vanskeligt at anbringe mine Fodder paa en rimelig Plads, da vi spiste til Middag. Men Biskopens Venlighed og Imødekommenhed gjorde, at jeg følte mig lykkeligere i denne usle Bolig end jeg senere gjorde i hans stolte Efterfølgers, O'Regan's hvide Marmorpalads.

Jeg blev i Chicago en Uge. Hver Aften holdt jeg Afholdelsesforelæsninger, og om Dagen lyttede jeg til Biskopens Planer om at gøre den katolske Kirke til Hersterinde over hele Mississippidalen. Jeg vilde gjerne have givet min sidste Blodsdraabe for at kunne skaffe min Kirke Magt og Anseelse i kommende Tider og følte mig nu lykkelig og taknemmelig, fordi Gud havde valgt mig til at hjælpe Paven og hans Biskoper med at bringe en saa storartet Plan til Udførelse.

Fra Chicago rejste jeg i tre Dage over de store Prærier til Bourbonnais, hvor jeg blev i tre Uger og undersøgte Landet lige fra Kankakee-Floden til Mississippi, og da jeg i Juli Maaned kom tilbage til Chicago, blev det aftalt med Biskopen, at jeg skulde komme igjen om Høsten og hjælpe ham med hans Planer. Min Afreise fra Canada skulde dog holdes hemmelig lige til det sidste paa Grund af den Modstand, jeg sandsynligvis vilde møde hos min Biskop. Det eneste, jeg havde at gøre, naar jeg kom tilbage til Canada, var at henlede Emigranternes Opmærksomhed paa Illinois. I den Hensigt skrev jeg et Brev, som ikke alene optoges i canadiske Aviser, men ogsaa i mange belgiske og franske.

Da jeg var kommen tilbage til Quebec, gjorde jeg Biskop

Bourget, som dengang opholdt sig nogle Dage der i Byen, min Opvartning for at give ham en kort Beretning om min Rejse. Da jeg traadte ind i hans Værelse, fandt jeg ham sjsjelsat med at læse mit Brev.

„Er det muligt, Chiniquy“, sagde han, „at De har kunnet sætte Deres Navn under et saa skjændigt Opraad? Forstaar De ikke, at dette Brev vil give Udvandringen forøget Vægt og forvandle Canadas frugtbareste Egne til Ørkener?“

„Deres Høiærværdighed maa ganske have misforstaaet mit Brev“, svarede jeg, „og hvis De læser det om igjen, vil De se, at den reneſte Patriotisme og Kjærlighed til vor Kirke har ditteret hver Linje“.

Biskopens ærgerlige Svar viste tydeligt, at jeg gjorde bedst i at befri ham for min Nærværelse, og efterat jeg havde bedet om hans Velsignelse, forlod jeg ham saa hurtig, jeg kunde.

Sidst i August kom jeg tilbage til Longueil og fortalte min gode Ven Brassard om min sidste Samtale med Biskop Bourget. „Jeg kan ikke sige Dem, hvorledes jeg har faaet det at vide“, sagde han, „men jeg er ganske sikker paa, at der er en Plan igjære for at ødelægge Dem. Det gjælder om at tilintetgjøre Deres Popularitet, saa at ingen skal fristes til at følge Dem til Illinois. Thi skjønt De har holdt Deres Afrejse saa hemmelig som muligt, ved alle og enhver, at det er Dem, Biskoperne har udset til at lede Udvandringen“.

„Er det Deres Mening at sige, at Biskopen af Montreal og hans Præster skulde ville gjøre sig skyldige i noget saa skjændigt?“ spurgte jeg.

„Ja, det er just min Mening“, gjentog Brassard. „Biskopen har ved Deres Hjælp indført mange Reformer i sit Bispedømme, og De har skilt Dem saa godt fra dette Arbejde, at Deres Popularitet nu er bleven for stor. Derfor vil Deres Fjender gjerne blive af med Dem, og nu skal intet Middel styes for at naa dette Maal. Vær derfor paa Deres Post; thi De har mægtige Fjender!“

Et Par Timer efter denne Samtale fik jeg Bud om, at Bourget, Biskopen af Montreal, ønskede at tale med mig, og næste Morgen gik jeg til ham. Han modtog mig meget venlig, som om han ganske havde glemt sin Brede fra forrige Gang, sagde nogle Ord om Afholdsſagens Fremgang og spurgte saa: „Er De ikke Fru Cheniers Skriftefader?“

„Jo“, svarede jeg, „det har jeg været, lige siden hun kom til Longueil“.

„Jeg formoder, De ved, at hendes eneste Barn er Nonne i Congregations-Kloſtret. Kunde De ikke bevæge Fru Chenier til ogsaa at blive Nonne?“ spurgte Biskopen.

„Jeg forstaaer ikke, hvorfor jeg skulde raade Fru Chenier til at forlade sit vakre Sted, hvor hun føler sig saa lykkelig, for at stænge sig inde i en Klostercelle“, svarede jeg.

„Men hun er endnu ung og vakker og kan bukke under for de Farer og Fristelser, som omgiver hende“, svarede Biskopen.

„Det er sandt, at Fru Chenier endnu er ung og ser godt ud“, sagde jeg, „og Rygtet siger, at hun er rig; men skulde jeg give hende et godt Raad til at undgaa de Fristelser, De taler om, vilde jeg før tilraade hende at gifte sig. En god Egtefælle vilde være en bedre Beskyttelse mod alle Farer end et stiummelt Kloster“.

„De taler som en Protestant“, sagde Biskopen opbragt.

„Vi har lagt Mærke til, at skjønt en hel Del unge Damer skrifter for Dem, er aldrig en af disse bleven Nonne; og dog er Kysthedsløftet den sikreste Vei til Hellighed!“

„Jeg beklager, at jeg ikke kan være af Deres Hoiærverdiigheds Mening“, svarede jeg. „Det Middel, De der nævner mod Synd, er en forholdsvis ny Opfindelse. Men Gud selv giver os et andet Raad, naar han siger: „Det er ikke godt, at Mennesket er alene; jeg vil give ham en Medhjælp, som kan være hos ham“. Og den samme Gud siger gennem sin Apostel Paulus: „For at undgaa Skjorlevnet have hver Mand sin Hustru og hver Kvinde sin Mand“. Desuden ved jeg altfor vel, hvorledes Størstedelen af Nonnerne holder deres Kysthedsløfte og jeg kan derfor ikke tro, at denne nye Opfindelse er bedre end den gamle, Gud selv har givet os“, tilføiede jeg.

„Dette er Protestantisme, Chiniquy, den rene Protestantisme!“ raabte Biskopen vred.

„Det er ikke Protestantisme; det er Guds egne Ord. Men jeg ønsker ikke at være opfættig mod Dem, og kan De give mig en eneste rimelig Grund, hvorfor jeg skulde forsøge at bevæge Fru Chenier til at gaa i Kloster, skal jeg gjøre det første Gang, hun kommer til Skrifte“.

Nu blev Biskopen blidere stemt og sagde: „For det første vilde Fru Chenier opnaa et stort aandeligt Gode ved at aflægge Kysthedsløftet og leve i Fattigdom i et Kloster. For det andet er hun rig, og vi trænger til Penge. Gik hun i Kloster, vilde vi snart komme i Besiddelse af hendes Formue, da hendes eneste Barn allerede er Nonne i Congregationsklosteret“.

„Deres Hoiærverdiighed har allerede hørt, hvad jeg har at sige om Deres første Grund“, svarede jeg. „Saavel Nonnernes egne Beretninger som deres Skriftefædres har overtydet mig om, at i et kristeligt Hjem trives Dyd og Renhed bedre end i de mørke Nonnefængsler, hvor Størstedelen af Nonnerne forbaander de Lænker, de er bundne med, og som de ikke længer

kan bryde. Og hvad Deres anden Grund angaar, saa strider den mod min Samvittighed, og den kan derfor ikke overbevise mig. Det er ikke for at berøve Folk deres lovlige Guds, at jeg er bleven Præst. Jeg ved, at Fru Chenier har fattige Slægtninge, som godt kan trænge, hvad hun efterlader dem".

"Menner De hermed at ville sige, at Deres Biskop er en Thy?" raabte Biskopen vred.

"Paa ingen Maade, Deres Høiærværdighed. De som Biskop jer sandsynligvis en hel Del Ting i et ganske andet Lys, end jeg i min ringe Stilling kan se dem. Men ligesom Deres Høiærværdighed er nødt til at følge sin Samvittigheds Røst i alle Ting, saa maa jeg ogsaa følge min".

"Det er ikke første Gang, De glemmer den Underdanighed, De skylder Deres Overordnede", svarede Biskopen strengt, "men jeg vil ønske, det maa blive den sidste. Det eneste jeg nu paa-lægger Dem, er at holde denne Samtale hemmelig".

"Det vil være mere i min egen Interesse end i Deres at holde den hemmelig", svarede jeg. "Og jeg haaber, at hverken Deres Høiærværdighed eller den alsmægtige Gud, som alene har hørt os, nogensinde vil tvinge mig til at aabenbare den".

Da jeg ud paa Eftermiddagen kom tilbage til Brassard, spurgte han, hvad nyt Biskopen havde haft at sige mig.

"Han har bedet mig holde vor Samtale hemmelig", svarede jeg, "ellers skulde De have faaet høre en frydret men temmelig uimagerlig Historie".

Brassard lo og sagde: "Sajaa, en Hemmelighed? Da har dog Biskopen ofte nok talt baade med mig og andre om denne Hemmelighed og bedet os overtale Dem til at bevæge Fru Chenier til at gaa i Kloster. Og andet var det ikke, han vilde tale med Dem om".

"Er det ikke en forfærdelig Skam, Brassard", sagde jeg, "at vore Nonneklostre skal være Snarer til at ødelægge saamange intet anende Familier? Jeg ved, at Biskopen og hans Smigrere vil hade og forfølge mig, fordi jeg modsætter mig dem, men jeg er stolt af denne Forfølgelse. Sandhedens og Evangeliets Gud vil staa paa min Side, og da frygter jeg dem ikke".

Brassard svarede: "Jeg kan ikke dable Dem, fordi De i dette Tilfælde er uenig med Biskopen. Jeg sagde ham paa Forhaand, hvordan det vilde gaa; thi jeg kjendte Deres Tanker om Nonnerne. Og skjønt jeg ikke gaar saa vidt som De, er jeg dog af den Mening, at Klostrene til alle Tider har været Hovedaarsagen til de Uhykker som har rammet Kirken. Det er bedrøveligt at se, hvor let vore stakkels Nonner giver efter for deres altfor svage Skriftefædres syndige Ønsker. Hvem skulde

have troet, at Fader Allard f. Ex. skulde være saa farlig for de unge Nonner, at mange af dem skulde tabe deres Hjerte for hans Skyld? Har De hørt, hvorledes de unge Mænd i Landsbyen, der var forargede over, at han tilbragte Størstedelen af Natten hos Nonnerne, samlede sig paa Broen en Aften og pryglede ham grundig?"

Kloffen slog nu tolv, og det var Tid at gaa tilfængs; men inden vi skiltes, sagde Brassard: „Min kjære Chiniquy, jeg er bange, Biskopen og hans Raadgivere aldrig vil glemme, at De har vristet det Bytte, de nu saa længe har længedes efter, ud af deres Klør. De tilgiver Dem aldrig, at De saa uforfærdet har sagt dem Deres Mening“.

„Jeg frygter dem ikke“, sagde jeg, „men sætter min Fortrøstning til Gud. Det er for hans Vre, jeg strider!“

21de Kapitel.

Planer om at tilintetgjøre mig. —

Jeg faar Hjælp hos Jesuiterne og seirer over mine Fjender. —

Biskopen giver mig Opreisning.

En Dag i September 1851, da jeg hørte Skrifte i en Kirke i Montreal, kom der en vacker, ung Pige for at bekjende sine Synder. Hendes Bekjendelser viste, at hun var dybere sunken, end jeg kunde tænke mig det muligt, og skjønt jeg to Gange forbød hende at gjøre det, nævnte hun Navnene paa flere Præster, som havde deltaget i hendes Drgier. Den Maade, hvorpaa hun fortalte om alle disse Vederstyggeligheder, var saa cynisk og fræk, at jeg strax faldt paa den Tanke, at hun var udsendt for at ødelægge mig. Jeg afbrød hende derfor og sagde: „Den Maade hvorpaa De bekjender Deres Synder, viser, at De ikke er kommen her for at faa Tilgivelse af Gud, men for at ødelægge mig. Det skal ikke lykkes Dem. Jeg forbyder Dem nogensinde oftere at skrifte for mig; skulde jeg faa se Dem her igjen, lader jeg Dem jage ud af Kirken“.

Hun sagde noget, som jeg ikke forstod; men af hendes

Stemme og Gehærder skjønte jeg, at hun var yderst opbragt. Jeg saa hende derpaa sige nogle Ord til en Kust, som ogsaa var i Kirken for at skrifte, hvorpaa hun fjernede sig.

Da jeg om Aftenen kom hjem, sagde jeg til Brassard, at jeg troede, den unge Pige var kommen til Kirken for om muligt at skade mig.

„Ja, sagde jeg Dem ikke for nogen Tid siden“, svarede han, „at der var en Plan igjære for at ødelægge Dem? Biskop Bourget har ikke for ingenting Ord for at være det mest hævn-gjerrige Menneſte i Canada“.

Nogen Tid efter fik jeg Brev fra Biskop Bourget, hvori han meddelte mig, at han havde frataget mig alle præstelige Rettigheder og Lyst mig i Ban. Jeg havde nemlig gjort mig skyldig i en Forbrydelse, som han ikke vilde nævne, ligesaa lidt som den Person, med hvem Forbrydelsen var begaaet.

Jeg viste Brevet til Brassard og sagde: „Deres Spaadom gaar i Opfyldelse. Men hvad synes De om en Biskop, som bantſjer en Præst uden at lade ham vide Grunden og uden at sige ham, hvem hans Anklagere er? Strider ikke saadant mod Kirkens Love?“

„Biskop strider det mod Kirkens Love“, svarede Brassard, „og dog hænder det hver Uge, at Biskopperne dømmer Præster uden at lade dem vide hvorfor og uden at opgive deres Anklagere“.

„Da vil jeg ikke tillade Biskopen at behandle mig paa en saadan Maade“, svarede jeg. „Hvis han vover at træde Guds og Evangeliets Love under Fødder for at bringe mig i Fordærvelse, saa skal jeg lære ham en Lektie, som han aldrig skal glemme. Gud ſte Lov, at det ikke er Inkviſitionens blodige Kors, men den britiſke Loves Fane, der vaier fra Canadas Taarne for at beskytte Liv og Væ. Jeg er uskyldig, og Gud ved det. Han skal hjælpe mig. Nu gaar jeg til Biskopen.“

To Timer senere bankede jeg paa Biskopens Dør. Han tog meget koldt, men høfligt imod mig.

„Deres Hoiærværdighed ved“, sagde jeg, „hvorfor jeg er kommen. Jeg har faaet et Brev fra Dem, hvori De beskylder mig for en Forbrydelse uden at nævne, hvad det er, eller hvem der har anklaget mig. Jeg kommer nu for i Guds og Jesu Kristi Navn at bede Dem lade mig vide, hvorfor jeg er anklaget, for at jeg kan bevise Dem og mine Anklagere min Uskyldighed“.

„Jeg kan ikke opfylde Deres Onſke“, svarede Biskopen.

Da slog jeg op i mit nye Testamente, 1 Tim. 5, 19 og læste: „Antag ikke noget Klagemaal mod nogen af de Ældste uden efter to eller tre Vidners Udsagn!“ Derpaa sagde jeg:

„Jeg haaber, det ikke er Deres Hoiærværdigheds Mening at handle mod Kristi Bud, som er beseglet med hans Blod“.

„Jeg tager ingen Bibel-Lektioner af Dem!“ raabte Biskopen ude af sig selv af Brede, „og jeg har intet Svar at give Dem paa Deres uforfammede Spørgsmaal. De er lyft i Van, og jeg har intet mere at gjøre med Dem“.

Nu først forstod jeg Brassards Sindelag imod mig, og jeg indsaa tilfulde min sørgelige Stilling. Skjønt jeg vidste, hvor uretsfærdig og tyrannisk Biskopen var, gjaldt han dog blandt Folket for at være en ren Helgen. Paa hans Befaling vilde nu alles Dren og Hjerter vende sig fra mig. Jeg følte mig, som om jeg var bleven styrtet ned i en Afgrund, hvorfra det var umuligt at undslippe. Hvad hjalp det, at jeg var uskyldig, naar hele Verden vilde tro, at jeg var skyldig!

Biskopen havde med et faaet travlt med at skrive Breve og syntes ikke længere at tage nogen Notits af min Nærværelse. Saaledes hengik flere Minuter, men da holdt jeg det ikke mere ud. Jeg faldt paa Knæ for Biskopen, greb hans Hænder og sagde med graadfuldt Stemme: „Deres Hoiærværdighed! I vor Herres Jesu Kristi Navn og for Guds Ansigt sværger jeg, at jeg ikke har gjort noget, som kunde bringe en saadan Dom over mig. Lad mig kun stilles Ansigt til Ansigt med mine Anklagere, og jeg skal bevise min Uskyldighed“.

„De er skyldig! Gaa Deres Vej!“ raabte Biskopen, idet han trak sine Hænder tilbage, som om jeg havde besmittet dem, og sprang op fra Stolen.

Hvor mange Gange jeg har takket Gud, fordi jeg i det Dieblis ikke havde en Dolk, thi isaafald vilde jeg have stødt den i Biskopens Hjerter. Mærkværdigt nok bragte denne Mands djævelske Ondskab mig mit Mod igjen. Jeg følte mig snart igjen stærkt nok til at trodse Stormen og følte i mig noget af den Rjæmpekraft, som Gud ofte meddeler den Fortrykte i Tyranners Nærværelse. Jeg kunde nu atter haabe paa Gud, som kjendte min Uskyldighed og min Modstanders Haardhed, og uden at sige et Ord mere forlod jeg Verelset og skyndte mig tilbage til Longeuil. Brassard brast i Graad, da han fik høre om Biskopens Opsørsel mod mig.

„Ja, De er dømt, skønt De er uskyldig“, sagde han. „Det bedste Beweis paa Deres Uskyldighed er, at han saa standhaftig nægter at nævne Deres Anklagere. Men De vil aldrig kunne staa Dem mod saa mægtig en Modstander!“

„Kjære Brassard, der tager De feil!“ sagde jeg; „jeg har aldrig været sikrere paa at gaa af med Seiren end netop nu. Kunde jeg bare saa vide, hvem mine Anklagere er, skulde jeg tvinge denne Tyran til at tage sin Dom i sig igjen og det

snarere, end han har gjort Regning paa! Jeg havde først tænkt at reise til Chicago, hvor Biskop Bandedeld nu venter mig; men nu er jeg fast bestemt paa ikke at reise, før Biskopen har taget sin uretsfærdige Dom tilbage. Jeg gaar nu til Jesuiter-Seminariet. Der vil jeg tilbringe en Uge i Stilhed og Bøn. Ingen er saa dygtige til at opbære skjulte Ting som Jesuiterne. Jeg haaber de vil hjælpe mig!"

Klokken sex om Eftermiddagen sad jeg i et af Jesuiter-Seminariets hyggelige Værelser og talte med dets ærværdige Direktør, Schneider. Jeg fortalte ham, hvorledes Biskop Bourget, dengang jeg forlod Oblaterne, tiltrods for den Fordom, han havde havt mod mig, kraftig havde understøttet mit Arbejde i Afholdssagen, men hvorledes disse venlige Følelser havde forvandlet sig til det bitreste Had fra den Dag, jeg havde nægtet at overtale Fru Chenier til at blive Komme. Jeg fortalte ham ogsaa om min Mistanke til den ulykkelige, unge Pige, som kom til mig i Skriftestolen. „Og nu“, tilføjede jeg, „vil jeg bede Dem hjælpe mig med at tvinge Biskopen til at tage sin Dom tilbage. Gjør han det ikke, er jeg fast bestemt paa at aabenbare det hele og i hele Folkets Paasyn tvinge ham til at nævne mine Anklagere“.

„Gjør De det“, sagde Direktøren, „er jeg bange for, at De ikke alene vil tilføje Biskopen af Montreal, men ogsaa hele vor hellige Kirke en ubodelig Skade“.

„Vor Kirke vil lide ubodelig Skade, hvis den taaler en saadan Opførsel af en af sine Biskoper“, sagde jeg, „men det er umuligt!“

„Deri har De Ret“, svarede Jesuiten. „Vor Kirke kan ikke billige en saadan Handlemaade. Over hundrede Gange har den fordømt lignende Uretsfærdighed hos andre Biskoper. Det første, vi har at gjøre, er at faa Rede paa, hvem Deres Anklagere er. Min Mening er, at denne Pige, som kom til Dem i Skriftestolen, ved mere om Deres Fjenders Planer, end Biskopen ønsker, vi skal faa vide. Det er Skade, at De ikke fik hendes Navn og Adresse. Jeg skal gjøre, hvad der staar i min Magt for at overbevise Biskopen om, at det ikke alene er i hans egen Interesse, men ogsaa i vor hellige Kirkes, at han hurtigt muligt tilbagekalder Dommen“.

Den tredie Dag, jeg var i Seminariet, kom Pater Schneider til mig tidligere end sædvanligt og sagde: „Endelig er det nu lykkedes mig efter meget Besvær at faa Rede paa den Kust, som den unge Pige henvendte sig til i Kirken. Hvis De ikke har noget imod det, vil jeg sende Bud efter ham; han kjender kanske Pigen og kan faa hende overtalt til at komme hid“.

To Timer efter indfandt Kusten sig. Jeg gjentjendte i

ham et Medlem af vor Afholdsforening; han havde før været en Dranker, men syntes nu at være bleven et andet Menneske. Jeg spurgte ham, om han kjendte Navnet paa den Pige som i Kirken havde tiltalt ham, da hun forlod Skriftestolen.

„Ja, jeg kjender hende godt“, svarede han, „og hun har et meget daarligt Rygte, skjønt hun tilhører en agtværdig Familie“.

„Tror De, De kunde bevæge hende til at komme hid, naar De sagde hende, at en Præst paa Jesuiter-Seminariet ønskede at tale med hende?“

„Intet er lettere“, svarede han. Om to Timer vil hun være her, hvis jeg træffer hende hjemme“.

Kloffen tre bankede Rusten igjen paa Døren og sagde: „Nu er hun her. Hun har ikke mindste Auelse om, at det er Dem, som ønsker at tale med hende. Hun sagde, at De var i Constant og holdt Forelæsninger. Hun synes at være meget forbitret paa Dem og beklager sig over, hvor uhøflig De var, da hun vilde skrifte for Dem“.

„Sagde hun virkelig det?“ spurgte jeg.

„Ja, hun sagde det for at forklare mig sin Ophidselse, da hun kom fra Skriftestolen. Hun bad mig dengang føre hende hjem. Hun var rent rasende og sagde, De skulde komme til at undgjalde for Deres Opførsel. De gjør bedst i at være paa Deres Post. Hun er en af de værste Piger i Montreal og har en farlig Tunge“.

Jeg var nu ganske sikker paa, at hun var leiet af Biskopen for at ødelægge mig, for at han kunde faa et Paastud til at handle som han havde gjort. Jeg hentede Schneider, for at han kunde bevidne min Ustyldighed, og derpaa blev Pigen ført ind til os.

Hun var nær falden om paa Gulvet af Forstrækkelse, da hun fik se mig. Jeg tiltalte hende venlig og hentede et Glas friskt Vand til hende. Da hun var kommen sig, sagde jeg: „De har anklaget mig for Biskopen og jagt, jeg har gjort mig skyldig i en stor Forbrydelse. Derfor har Biskopen lyst mig i Ban. De alene kan gjøre den Skade god igjen. I denne Præsks Nærværelse beder jeg Dem sige, om jeg er skyldig eller ustyldig i den Forbrydelse, De har anklaget mig for. Men tal Sandhed! Den alvidende Gud hører hvert Ord, som udgaar af Deres Mund“.

Den stakkels Pige brast i Graad; med Lømmetørklædet for Dinene sagde hun med skjælvende Stemme:

„De er ustyldig!“

„Svar mig paa endnu et Spørgsmaal“, sagde jeg. „Var

det ikke for at friste mig til Synd, De kom til mig i Skriftestolen, og ikke for at bekjende Deres Synder?

„Jo, det var for at friste Dem“, svarede hun.

„Tal fremdeles Sandhed, og den barmhjertige Gud vil tilgive Dem. Var det ikke for at hævne Dem, fordi jeg havde irrettesat Dem, at De gif til Biskopen med den falske Anklage?“

„Jo!“

Pater Schneider havde imidlertid skrevet ned disse Spørgsmaal og Svar og derpaa taget fire Afskrifter, alle undertegnede med hans Navn. Jeg lod dernæst den unge Pige sværge med Haanden paa Biblen, at hun havde talt Sandhed, hvorpaa jeg gav hende nogle Formaning og lod hende gaa.

„Her ser vi, at Gud ikke slaar Haanden af dem, som sætter sit Haab til ham“, sagde jeg til Schneider.

„Ja, nu er Deres Ufhyldighed bevist“, sagde han. „Men sig mig var det ikke nok at udfærdige et Exemplar af disse Spørgsmaal og Svar? Hvorfor bad De mig skrive fire?“

„Det skal jeg sige Dem“, svarede jeg. „Et skal Biskopen have; et beholder De; Brassard skal have et, og selv vil jeg ogsaa have et. Jeg tror nemlig Biskopen istand til at kunne odelægge det ene, jeg sender ham; men er han dum nok til det, kan jeg gjøre ham det broget nok med de øvrige tre.“

„Det har De ganske Ret i“, svarede Schneider. „Det eneste, De nu har at gjøre, er at sende dette til Biskopen med et bestemt Forlangende om, at han tager sin Dom tilbage. Resten kan De overlade til mig. Nu er Striden endt, og De har vundet en fuldstændig Seier. Biskopen vil uden Tvivl gjøre alt muligt for saa snart som muligt at faa Dem til at glemme denne mørke Side i hans Liv.“

Den kloge Jesuit havde Ret. Da jeg nogen Tid efter indfandt mig hos Biskop Bourget for at sige Farvel, før jeg reiste til de Forenede Stater, modtog han mig med den største Venlighed og Høflighed som nogensinde er bleven mig vist af en Biskop. „Min kjære Chiniquy“, sagde han, „De kan stole paa mit Venstabs, og jeg vil altid være Dem taknemmelig for, hvad De har udrettet i mit Bispedømme.“

„Det glæder mig at erfare, at min Biskop nærer saa venlige Følelser lige overfor mig“, svarede jeg, „og jeg saa gjerne, at Deres Belærverdighed gav mig et skriftlig Bevis herpaa.“

„Med største Fornøjelse“, svarede han, hvorpaa han strax greb en Pen og skrev følgende:

Montreal, den 13. Oktober 1851.

Hr. Pastor C. Chiniquy!

De har anmodet mig om Tilladelse til at forlade mit Bispedømme for at tilbyde Biskopen af Chicago Deres

Tjenester. Da De endnu tilhører Quebecs Bispedømme, finder jeg, at De heller bør henvende Dem til Biskopen af Quebec. Hvad mig angaar, kan jeg ikke andet end takke Dem for alt hvad De har udrettet blandt os, og jeg nedkalder Himmelens rigeste Velsignelse over Dem. De vil altid staa mit Hjerte nær, og jeg haaber, jeg en Dag maa faa Anledning til at vise Dem, hvilke taknemmelige Følelser jeg nærer for Dem.

Deres ydmyge Tjener
(Bourget) Ignatius, Biskop af Montreal".

Efterat han med den mest udsøgte Venlighed havde raft mig Brevet, faldt jeg paa Knæ for ham og sagde: „Deres Højærværdighed! Før jeg forlader Canada, beder jeg om Deres Velsignelse!“

Han velsignede mig, trykkede mig til sit Bryst med en Faders Omhed og sagde: „Den alsmægtige Gud være med Dem, hvor De gaar, til Deres Dages Ende!“

22de Kapitel.

Udser Plads til min Koloni. — Bygger det første Kapel. — Præsternes Misundelse. — Koloniens store Fremgang. — Præsten i Bourbonnais jages bort fra sin Menighed.

Jeg ankom til Chicago den 29. Oktober 1851 og tilbragte de første seks Dage hos Biskop Vandeveld for nøiere at sætte mig ind i hans Kolonisationsplaner. Han gav mig den mest udstrakte Myndighed, en Biskop kan give en Præst, og hans værdifulde Raad kom mig senere til megen Nytte.

Der medgik tre Dage for at komme til Bourbonnais over Prærierne. Disse dannede dengang uhyre Ødemarker med næsten ufremkommelige Veie. Mange af Farmerne derude havde paa deres Præsts, Courjeaults, Opfordring reist lange Veie for at møde mig. Da jeg havde hvilet ud nogle Dage i deres nye Koloni, forklarede jeg Pastor Courjeault, at Biskopen havde udsendt mig for at grunde et Samfund af katholske Emigranter,

om muligt i saa stor Skala, at vi kunde regjere hele Illinois, og at jeg nu vilde begive mig længer syd for at udse en Plads til Kolonien. Men til min uendelige Sorg fyldtes ved denne Meddelelse den ulukkelige Præsts Hjerter med Misundelse og Had. Det samme havde været Tilfældet med Pastor Lebel i Chicago. Jeg havde ventet mig noget ganske andet af disse to Præster, for hvem jeg hidtil havde næret den oprigtigste Agtelse. Saalænge de havde staaet i den Tro, at jeg kom til Vesten for at øge Tilstrømningen af Emigranter til deres smaa Menigheder, havde de vist mig den største Velvilje; men fra det Dødblik, de hørte det gjaldt om at grundlægge en stor Koloni i selve Hjertet af Illinois var de begge enige om at lægge mig de størst mulige Hindringer i veien. Havde jeg kunnet ane en saadan Modstand netop fra den Kant, hvorfra jeg havde haabet at faa mest Støtte i mit Kolonisationsarbejde, havde jeg aldrig forladt Canada. Men nu var det for sent at vende tilbage. Jeg var saa heldig at overtale sex af de mest formaaende Kolonister i Bourbonnais til at følge mig paa min Reise over Prærierne, der laa som et uendeligt Hav foran mig, og hjælpe mig med at finde den bedste Plads til min vordende Koloni. Dette lykkedes os over Forventning, hvad Regeringens Ingeniører ogsaa senere har stadfæstet, idet de har udtalt, at St. Anne har den sundeste Beliggenhed i hele Illinois.

Inden et Par Uger var gaaede, efterat jeg havde udvalgt dette Sted, var allerede femti Familier fra Canada flyttede derhen og havde opslaaet deres Telte omkring mit. Dette var Begyndelsen til St. Anne.

Vi var nu i Slutningen af November, og skjønt Veiret var mildt, maatte vi ingen Tid spille, men gjøre, hvad vi kunde, for at skaffe alle disse Familier solidere Tag over Hovedet, saa ikke Vinterens Kulde skulde sprede Sygdom og Nød blandt dem. De fleste af disse Emigranter var fattige og uvidende Folk, som ikke havde nogen Ide om de utrolige Vanskeligheder, der maa overvindes, naar der skal grundes en ny Koloni. Fra først af havde vi kun to smaa Huse til at bo i. I tre Maanedre maatte vi ligge i Bøffelhud paa det bare Gulv med vore Frakker til Hovedpude.

Da jeg den 31. December optog en Fortegnelse over mine Emigranter, fandt jeg, at Kolonien talte to hundrede, hvoraf Halvparten var Born. Derefter forestillede jeg dem, at hvis de, hver Familie for sig, vilde forsøge at bygge sig Hytter, vilde neppe nogen af dem blive færdige inden Vinteren kom paa; men hvis de alle slog sig sammen om at hjælpe hverandre, kunde vi haabe at faa opført et tilstrækkeligt Antal smaa men solide Huse paa forholdsvis kort Tid. Læseren kan knapt fore-

stille sig, hvor hurtig de første 40 smaa Huse blev færdige. Mændene arbejdede med en Lyft og Iver, som jeg maatte beundre, og Kvinderne tilberedte vore fælles Maaltider. Hver Dag var jeg med et Par Venner ude paa Jagt og bragte hjem en Mængde Raphøns, Vildænder, Vildgjæs, Raadyr o. a.

Da jeg fandt, at et tilstrækkeligt Antal Huse var blevne opførte, sammenkaldte jeg en Dag alle mine Emigranter og sagde til dem: „Mine Venner! Ved Guds Barmhjertighed er det nu lykkedes Eder at skaffe Eder Beskyttelse mod Vinterens Storme, men der staar endnu noget tilbage. Vi maa nødvendigvis have opført en toetages Bygning, hvis øverste Etage skal benyttes til Skole for eders Børn og til Kirke om Søndagen, medens nederste Etage skal være min Bolig. Det er ganske nødvendigt at skaffe Børnene en Skole, og vor Koloni er allerede saa stor, at vi ikke kan holde vore Gudstjenester i et almindeligt lidet Hus som hidtil“.

Mit Forslag blev enstemmig antaget, og allerede næste Dag begav 72 Mænd sig til Skoven for at fælde Træer. Dette var den 16. Januar 1852, og tre Maaneder efter, den 17. April, var den vakre Bygning færdig og blev indviet af Biskop Vandeveld.

Imidlertid var Tilstrømningen af Emigranter saa stor, at vor Koloni nu talte 500 voksne Menneffer. Kapellet, som vi fra først af havde troet skulde blive for stort, maatte derfor snart forlænges, og om Vaaren maatte vi ogsaa udvide Grænserne for vor Koloni; thi da ankom over 100 nye Familier fra Canada.

„Jeg maa bede Dem følge mig til Bourbonnais“, sagde Biskop Vandeveld til mig, en halv Times Tid efterat han havde indviet Kapellet.

To Timer senere standsede Hestene udenfor Pastor Courjeaults Hus. Flere af Bourbonnais' mest ansete Indbyggere var budne til Middag i Præstegaarden.

Kloffen var bleven tre om Eftermiddagen, og vi skiltes ad for at læse vore Bønner, hvad der tog os omtrent en Time. Jeg var netop bleven færdig dermed og gik en Tur i Haven, da jeg saa Courjeault komme gaaende mod mig fra Kirken. Da han kom nærmere, havde han et saa forstræmt og fortvilet Udtryk, at han næsten ikke var til at kjende igjen; han sukede og stønnede og førte i et væk Haanden op til Panden; og da han vilde til at tale, kunde han ikke saa Ordene frem for Graad.

„Chiniquy“, sagde han, „jeg har en mørk Hemmelighed at betro Dem. I mere end et Aar har jeg levet med Kirkebetjentens Datter som om hun havde været min Hustru. Nu

har hun sagt mig, at hun inden faa Dage vil blive Moder, og hun forlanger, at jeg skal skaffe hende 500 Dollars, ellers truer hun med at aabenbare det for Biskopen og Menigheden. Hvad skal jeg gjøre? Undertiden ser jeg ingen anden Udvei end at faste mig i Floden for at gjøre Ende paa mit usle Liv. Tror De, Biskopen kan tilgive mig ogsaa denne Synd?"

"Dette er i Sandhed en stor Ulykke", svarede jeg, "og det eneste Raad jeg kan give Dem, er, at De gaar til Biskopen og uden Omsvøb siger ham alt".

Grædende reiste han sig fra Bænken og gik for at finde Biskopen. Jeg blev siddende som forstenet, af hvad jeg havde hørt.

En halv Time senere kom Biskopen til mig: "Chiniquy", udbrød han, "hvilken Scandale! Hvilken Vanære for Kirken! Denne Courjeault maa jo være en ren Djævel. Hvad skal jeg gjøre med ham? Og hvordan skal jeg forhindre, at Scandalen bliver kjendt?"

"Deres Høiærværdighed", svarede jeg, "jeg føler det som et stort Ansvar at raade Dem i denne uanselige Sag. Er Deres Høiærværdighed fuldt forvisset om, at Courjeault angreb, hvad han har gjort, og at Menigheden intet aner, saa finder jeg det bedst, at De beholder ham her og sender Pigen til Canada", svarede jeg, "skjont ogsaa denne Maade at ordne Sagen paa kan have sine sørgelige Følger".

Skjont det nu var sent paa Aftenen og jeg før havde bestemt at blive Natten over i Bourbonnais, reiste jeg dog nu, saa hurtig jeg kunde, tilbage til St. Anne. Bourbonnais syntes mig at være som et brændende Hus, jeg ikke hurtig nok kunde redde mig ud af.

En Uges Tid var nu alt roligt; men saa en Mandag kom fire Mænd fra Bourbonnais for at fortælle mig, hvad de nu havde foretaget, og for at bede mig ikke slaa Haanden af dem i denne Prøveffens Tid. Strax efter at jeg havde forladt dem, havde de sammenkaldt et Møde og der vedtaget følgende Beslutninger:

- 1) De vilde og kunde ikke længer beholde Courjeault som Præst;
- 2) Der skulde ikke tilføies ham nogen personlig Fornærmelse;
- 3) Naar han næste Søndag skulde begynde sin Prædiken, vilde de alle paa en Gang forlade Kirken for derved at lade ham forstaa, at de ikke længer vilde have ham til Præst;
- 4) De vilde underrette Biskopen om, hvad de havde foretaget sig, og anmode ham om at tillade mig at bestyre

Menigheden i Bourbonnais, indtil en anden Præst kunde blive udnævnt.

Mærkeligt nok fik Courjeault intet at vide om dette Møde og anede derfor ei, hvad der forestod ham. Næste Søndag var Beiret vakkert og Kirken fuld af Menneſter. Da Præſten havde forrettet Meſſen, gif han ſom ſædvanligt op paa Prædikeſtolen for at begynde ſin Prædiken; men paa et givet Vink reiſte hele Menigheden ſig og ſkyndte ſig ud af Kirken, ſom om der havde været Ildløs. Den ſtakkels Præſt, ſom ikke havde anet Uraad, blev yderſt beſtyrtet ved at ſe ſig alene; han gjenbandt dog ſnart ſin Aandsnærværelſe og ilede ud for at overtale ſin Menighed til at ſtandſe og høre ham.

„Jeg ſer, at dette er Guds Straf over mig“, ſagde han, „og jeg fortjener det; jeg bebreider Eder ikke, at I ikke vil have mig til Præſt. Eders Onſke ſkal blive opfyldt. Jeg reiſer herfra og kommer aldrig mer tilbage. Tilgiv mig min Synd og bed for mig“.

Efter diſſe Ord paafulgte en dyb Taushed, ikke en Stemme hævede ſig. Hver gif til ſit; men mange var dybt grebne, og enkelte kunde ikke holde ſine Taarer tilbage.

Courjeault forlod Bourbonnais ſamme Nat; men hans Opførelſe havde betydningsfulde Følger; thi ved Guds Naade blev denne Præſts Misgjerninger et Middel til at aabne manges Dine. Den ene efter den anden kom til mig og ſpurgte, om Kristus virkelig havde forordnet Celibatet. „Jeg ſkal give Eder det nye Teſtamente“, ſvarede jeg, „ſaa kan I ſelv ſe, hvad der i den hellige Bog ſiges derom“.

Jeg ſkrev ſtrax til en Boghandler i Montreal og bad ham ſende mig en ſtor Kaſſe med Ny-Teſtamenten. Det varede ikke længe, inden mine Koloniſter forſtod, at Jeſus ikke alene aldrig havde forbudt ſine Apſtler og Præſter at giſte ſig, men endogsaa havde givet dem Frihed til at have Huſtruer og leve ſammen med dem ifølge Pauli Vidneſbyrd: „Have vi ikke Ret til at føre en Søſter omkring ſom Huſtru, ligesom de andre Apſtler og Herrens Brødre og Keſas?“ (1 Kor. 9, 5). De læſte om igjen og om igjen diſſe Kristi Ord: „Derſom I blive i mit Ord, er I i Sandhed mine Diſciple, og I ſkulle erkjende Sandheden og Sandheden ſkal frigjøre Eder. Derſom da Sønnen ſaar frigjort Eder, ſkulle I være virkelig fri“. (Joh. 8, 31, 32, 36).

Diſſe Løfter om Frihed, ſom Kristus giver dem, der læſer og følger hans Ord, fyldte deres Hjerter med uſigelig Glæde. De forſtod ſnart, at Paven og hans Biſkoper ſelv havde tilvendt ſig deres ſtore Magt, og at de Lænker, hvor-

under de fuffede, hindrede dem i at opnaa ſamme Velſtand, Oplyſning og Frihed ſom deres heldigere ſtillede Brødre, Proteſtanterne.

Det fulde Dagslys var endnu ikke trængt frem til dem; men det var ikke langt borte.

23de Kapitel.

Kirken opbrændes. — Biſkop Vandeveld indgiver ſin Afſkedsanſøgning. — Den nye Biſkops Opførſel mod mig og Emigranterne.

Den 20. Mai 1852 fik jeg Brev fra Biſkop Vandeveld, hvori han blandt andet ſiger: „Paſtor Courjeault har nu ſaaet ſin fortjente Straf; men jeg er bange for, at De har en anden og farligere Fjende i Paſtor Lebel. Han har nylig i canadiske Aviſer ladet indrykke et Brev, ſom er fuldt af de ſkammeligſte Løgne mod Dem. Lebel fortjener at blive ſendt tilbage til Canada til Straf for, at han udspreder ſaadanne Uſandheder; men Deres Landsmænd trænger en franktalende Præſt, og derfor er jeg bange for, at vi er nødt til at beholde ham. Imidlertid har jeg ladet ham vide, at hvis han engang til kommer med uſandfærdige Hiſtorier, vil han blive ſtraffet efter Fortjenefte“.

I Løbet af de næſte ſex Maaneder kom over 500 nye Familier fra Frankrig, Belgien og Canada, og denne Tilvæxt til vor Koloni glædede mig meget. Men Glæden blev ikke ublandet; thi jeg fik høre, at Courjeault var kommen tilbage fra Frankrig, hvor han kun havde tilbragt en Maaned. Han vovede ikke at viſe ſig i Bourbonnais, men tog Bolig nogle ſaa Mil borte ved Grænsen til Indiana, og herfra ſkrev han til mig og truede mig med, at hvis jeg vedblev at foreſtaa Embedet i Bourbonnais, vilde der blive ſat Ild paa den ſmukke, men ufuldendte Kirke derſteds, og jeg kunde ikke længer være ſikker for mit Liv.

Dette Brev ſendte jeg ſtrax til Biſkopen og bad ham om

Raad. Han svarede, at han troede Courjeault istand til at opfylde sine Trusler, og tilføiede: „Skjønt jeg endnu ingen klare Beviser har, er jeg bange for, at Lebel og Courjeault tilsammen har fattet den djævelske Plan at brænde Kirken.“

Jeg skrev til Biskopen: „Det eneste jeg nu kan gjøre, er at paasthynde Kirkens Fuldbendelse saa meget som muligt; først naar den er færdig, vil jeg kunne saa den asfureret. En ny Indsamling i Menigheden har indbragt 400 Dollars; dertil har jeg lagt 300 Dollars af mine egne Penge, og for denne Sum haaber jeg, vi skal kunne saa Kirken færdig“.

I de næste to Maaneder arbejdedes der nu baade Nat og Dag, og den 1. Mai 1853 var Kirken færdig. Dette var en Lørdag, og det var umuligt for mig at saa den asfureret før Mandag. Søndag var en herlig Dag med straalende Solskin; Træerne og Blomsterne i vore haver og Skove udsendte sin Bellugt, Fuglene sang i den rene Luft, og alt syntes at tyde paa, at det skulde blive en herlig Sabbatsdag.

Da jeg efter Gudstjenesten var kommen hjem og havde sat mig ved Middagsbordet, kom to Smaagutter løbende til Præstegaarden og raabte: „Brand! Brand!“

Jeg styrtede ud og saa Ild og Røg trænge frem af Kirkens Tag og Bæge. Med frygtelig Hurtighed greb Ilden om sig; vore Slukningsforsøg var til ingen Nytte, og inden to Timer var hele Bygningen nedbrændt. Der syntes ikke at være ringeste Tvivl om, at dette var Mordbrand. Blandt de mange Tilreisende, som var komne for at se Kirken, havde Smaagutterne lagt Mærke til to Mænd, som havde staaet længe og talt sammen og siden forladt Kirken senere end de andre; men ellers vidste ingen noget at berette.

Klokken 6 om Eftermiddagen var næsten hele Menigheden samlet paa Brandstedet. Jeg talte da til dem og bad dem ikke tabe Modet. „Dette er en tung Prøvelse“, sagde jeg, „men just naar Prøvelsen kommer, gjælder det at vise, at vi er Mænd, som ikke saa let lader os skræmme. Istedensfor at julle og klage, vil vi strax stride til Arbejde igjen og opføre en Kirke, som Ilden ikke saa let skal kunne fortære. Vi vil denne Gang bygge den af Sten, og den skal staa der som et uimodsigeligt Bevis paa vor Tro, vor Offervillighed og vort Mod“.

Inden en Time var der indsamlet 4000 Dollars i Kontanter, og tager jeg med, hvad der lovedes af Arbejdstid, Lønner, Sten og andet Materiale, kan jeg sætte det samlede Beløb til 9000 Dollars.

Et Par Dage efter kom Biskop Vandeveld fra Chicago for at raadføre sig med mig om, hvad der var at gjøre. Alt syntes at tyde paa, at Courjeault og Lebel havde foranlediget Branden,

og hvad mig angaar, havde jeg ikke længer nogen Tvivl derom, da jeg fik høre, at Courjeault kort efter var traadt ind i et Trappistkloster.

Biskopens uventede Besøg glædede mig først meget; thi jeg tænkte, han vilde kunne sige mig nogle opmuntrende Ord; men min Sorg blev stor, da han sagde: „Seg maa meddele Dem noget, som jeg endnu ikke har betroet nogen anden. Jeg kan ikke længer vedblive at være Biskop i Illinois. Jeg tør ikke længer paatage mig Ansvarer ved en saa høi Stilling; thi jeg har ikke Evne til at opfylde de Pligter, min Kirke paalægger mig. Præsterne i mit Bispedømme lever et saadant Liv, at hvis jeg skulde følge de givne Forskrifter, maatte jeg afsætte dem alle med Undtagelse af Dem og et Par andre. Enten er de Drankere eller det, som værre er; mange af dem har Børn med deres Søstendebørn, og to af dem med deres egne Søstre. Jeg tror ikke, der er ti af dem, som tror paa Gud. Religionen er for dem kun en lønnende Komedie.

Biskopen syntes at være oprigtig bedrøvet, og jeg vilde gjerne gjort et Forsøg paa at forjage hans mørke Tanker og bringe ham til at fatte en anden Beslutning. Men da det allerede var bleven sent paa Nat, besluttede jeg at opsætte hermed til om Morgen, saameget mer, som jeg selv var bleven altfor modløs af, hvad jeg havde hørt, til at kunne trøste en anden. Men ah! næste Dag skulde blive en af de tungeste i mit Liv!

Ved Frokosttid næste Morgen, da jeg gik for at vække Biskopen, fandt jeg ham til min store Forfærdelse drukken. Før han lagde sig, havde han bedet min Husholderse give ham den Vinflaske, jeg brugte naar jeg feirede Messen. Det var en stor Flaske, som tog over en Liter; den var næsten fuld, da han fik den, og om Morgen fandt jeg den tom.

Jeg havde rigtignok hørt sige, at Biskop Vandeveld, ligesom de fleste Biskoper og Præster i de Forenede Stater skulde være glad i stærke Drikke; men jeg havde aldrig troet det; thi ved Bordet og altid, naar jeg var tilstede, var han meget maadeholden. Jeg kan ikke beskrive, hvilken Sorg jeg følte ved denne Opdagelse. Jeg havde hidtil havt saa store Tanker om ham for hans Begavelses og mange Kundsabers Skyld; dertil var han varmhjertet og from som saa, og jeg havde altid sat stor Pris paa, at han skjenkede mig sin fulde Tillid. Kirkens Udelæggelse ved Mordbrand havde forekommet mig som en stor Ulykke; men at se min Biskop i en saadan Tilstand var endnu værre. Jeg havde Midler til at gjenopføre Kirken; men min Tillid til Biskopen kunde jeg aldrig saa igjen. O, hvilke bitre Aivaler led jeg ikke den Dag; men siden har jeg mangen Gang

takket Gud ogsaa for disse Prøvelser; thi uden dem vilde jeg aldrig have forstaaet, at jeg var en Slave af Rom, og vilde aldrig have faaet Magt til at bryde de Lænker, som bandt mig til den katholske Kirke.

Resten af Dagen, som jeg maatte tilbringe i Biskopens Selskab, forholdt jeg mig saa taus som muligt. Han selv var meget forlegen, da han spurgte, hvad jeg syntes om hans Plan. Jeg svarede, at jeg ikke kunde andet end billige hans Beslutning; jeg for min Part vilde jo heller leve blandt vilde Dyr i Skovene end blandt Præster og Biskoper, som var Drankere og Gudsfor nægttere.

Nogle Maaneder efter hørte jeg, at Paven havde udnævnt ham til Biskop i Natchez i Louisiana; Biskop O'Regan blev hans Efterfølger i Chicago.

Den 11. December 1854 er en Dag, som har præget sig i min Erindring; thi da gjorde jeg Biskop O'Regan for første Gang min Opvartning, og han gjorde et saa ubehageligt Indtryk paa mig, at jeg aldrig kan glemme det. Hans Ansigt var frastødende; Fræthed, Tyranni og Stoltthed stod at læse i hans Træk. Som Skik og Brug er, faldt jeg paa Knæ for ham og bad om hans Velsignelse, efterat jeg først havde sagt mit Navn og kysset hans Haand. „Jasaa, saa De er Pater Chiniquy?“ sagde han. „Det var jo morsomt at saa se Dem, skjønt De har ventet længe med at aflægge mig Deres Besøg.“

Jeg indsaa snart, at nu da Kolonien var bleven saa stor, vilde det være mig umuligt paa samme Tid at forestaa Menigheden i Bourbonnais. Med Biskopens Tilladelse fraspagde jeg mig derfor denne sidste, og en Præst sendtes derhen. Det varede imidlertid ikke længe, før der fortæltes skandaløse Historier om ham og hans Tjenestepige; Bourbonnais's Borgere gjorde Indsigelse mod at have en saadan Præst i sin Midte og tvang Biskopen til at give ham Afsted. Hans Efterfølger blev den førnævnte Lebel, som tidligere var bleven bortvist fra Chicago, fordi han stod i et utilladeligt Forhold til sin Niece. Hans Drukkenskab og andre Laster gjorde imidlertid, at han snart ogsaa maatte forlade Bourbonnais, og i hans Sted blev der ansat en Mand, som tidligere var bleven forvist fra Belgien for sin daarlige Opførsels Skyld. Han havde budt Biskop O'Regan 5000 Dollars, hvis han vilde skaffe ham en Menighed, og Biskopen, som gjerne vilde tjene Penge, havde modtaget Tilbudet og sendt ham til Bourbonnais. Han kaldte sig Gorthuval.

Strax efter at han var kommen til Bourbonnais, kom han sammen med Lebel paa Besøg til mig i St. Anne. Jeg modtog dem saa høflig, jeg kunde, skjønt de begge var temmelig drukne.

Om Eftermiddagen gik de ud paa Jagt, og da de kom hjem om Aftenen, var de saa omtaagede, at Lebel ikke mærkede, han havde mistet Støvlerne; de var blevne siddende i en Myr. Jeg hjalp dem op i Bognen saa hurtig som muligt, og de reiste tilbage til Bourbonnais. Næste Dag skrev jeg til dem og forbød dem uogensinde mer at sætte deres Fod i mit Hus.

Saa Dage efter blev jeg ikke lidet forbauet ved fra Biskopen at faa et Brev, som endte med følgende Ord: „Det gjør mig ondt at høre, at de ikke kommer godt ud af det med Deres Nabopæster. Dette bør der rettes paa; jeg haaber, De snart forsoner Dem med dem og herefter lever paa en venstabelig Fod med dem“.

Jeg sendte ham følgende Svar: „Jeg ved, at det er min Pligt at adlyde min Biskop; men naar min Biskop til Naboer sender mig Præster, der lever et saa uordentligt Liv som Lebel og Corthuval, maa min Biskop undskyldes, at jeg ikke besøger dem“.

Biskopen blev yderst opbragt over dette Brev, og det fortaltes, at han skulde have sagt: „Jeg skulde give, hvad det skulde være, til den, som kunde stille mig af med den ustyrlige Chiniquy“. Blandt dem, som hørte denne Biskopens Udtalelse, var en Mand, som i 1854 var indstævnet for Domstolen i Troguois som anklaget for Mened. I den sidste Tid havde han spekuleret i Landejendomme, og da han var gridt som en Hai, havde jeg advaret mine Emigranter mod ham. Dette kunde han ikke tilgive mig, og han svarede derfor Biskopen: „Hvis De vil betale Udgifterne, skal jeg paatage mig at faa Chiniquy kastet i Fængsel“. Hertil svarede Biskopen: „Ingen Pengesum er for stor, hvis De kan befri mig for en Præst, som skaffer mig mere Bryderi end alle andre tilfammen“.

Overensstemmende med Biskopens Onske indstævnedes jeg for Domstolen i Kanfaké den 6. Mai 1855; men mine Anklagere tabte og dømtes til at betale Omkostningerne.

24de Kapitel.

Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse.

Den 8. December 1854 sad Pave Pius IX. paa sin Trone, iført sit prægtige røde og hvide Silke- og Damastes Skrud og med den tredobbelte Guldkrone, prydet med Diamanter, paa Hovedet. Fem hundrede høie Geistlige omgav ham, og for hans Fodder knælede mer end 50,000 Menneſter i den prægtige St. Peters Kirke i Rom. Efter nogle Minuters dyb Stilhed reiste en Kardinal sig, nærmede sig med høitidelige Skridt Paven, faldt paa Knæ for ham og ſagde: „Hellige Fader, ſig os, om vi kan tro og lære, at Guds Moder, den hellige Jomfru Maria, var ubesmattet i ſin Undfangelse?“

Paven ſvarede: „Seg ved ikke, lad os bede om den Helligaands Lys?“

Kardinalen gik tilbage til ſin Plads; Paven og den uoverſkuelige Folkeſtare faldt paa Knæ, og Koret iſtemte: *Veni Creator Spiritus*. (Rom Helligaand med Skabermagt.)

Den ſidſte Tone af den hellige Hymne var neppe hendøet under Tempelhvælvet, før den ſamme Kardinal igjen forlod ſin Plads traadte frem for Paven, boiede Knæ for ham og ſagde: „Hellige Fader, ſig os, om Guds hellige Moder, den velſignede Jomfru Maria, blev ubesmattet undfanget af ſin Moder?“

Paven ſvarede igjen: „Seg ved ikke; lad os bede om den Helligaands Lys“.

Dg igjen iſtemtes: „*Veni Creator Spiritus*“.

Atter paafulgte en høitidelig Stilhed, og atter fulgte Mængdens Dine den purpurklædte Kardinal, ſom nu for tredje Gang nærmede ſig Petri Efterfølger, faldt paa Knæ for ham og ſagde: „Hellige Fader, ſig os, om vi kan tro, at den velſignede Jomfru Maria, Guds Moder, var ubesmattet?“

Som om han pludſelig havde ſaaet en direkte Meddelelſe fra Himmelen, ſvarede nu Paven: „Ja, vi maa tro, at den velſignede Jomfru Maria, Guds Moder, var ubesmattet i ſin Undfangelse. Der er ingen Frelſe for den, ſom ikke tror det!“

Dg med høi Røſt iſtemte nu Paven *Te Deum*. Roms tre hundrede Kirkeſlokker ringede, og Fæſtningens Kanoner tordnede. Den ſidſte Akt af den latterligſte og ſkjændigſte Komedie, Verden nogensinde har været Vidne til, var over; Himlens Døre var for altid lukkede for den, ſom ikke vilde tro paa den

mod Bibelen stridende Lære, at der havde været en Evadatter, som ikke havde arvet Adams syndige Natur, til hvem Herren sagde i sin Retfærdighed: „Du er Støv og skal blive til Støv igjen!“ og om hvis Børn Sandhedens Gud har sagt: „Der er ingen retfærdig, end ikke en; alle have syndet!“

I Kirkens første Aarhundreder søger vi forgæves at finde Spor til denne Bildfarelse. De første mørke Skyer, hvormed Satan her forsøgte at fordunkle Evangeliets Klarhed, viste sig først i Slutningen af det 8. og Begyndelsen af det 9. Aarhundrede; men denne Branglære havde dengang ingen Fremgang, og de, som først fremsatte den, var nogle uvidende Fanatikere, hvis Navne man ikke engang kender.

Det var først i det tolvte Aarhundrede, at denne Lære begyndte offentlig at forkyndes af nogle ensfoldige Munkke; men dengang satte Tidens lærdeste Mænd sig derimod. Vi har et mærkeligt Brev fra St. Bernhard, hvori han badler nogle Munkke i Lyon, fordi de prædikede dette nye Dogme.

Lidt senere tog Petrus Lombardus disse Lyoner-Munkes Parti og skrev en Bog for at støtte den af dem forkyndte Lære; men hans Paastande gjendrevs af Thomas af Aquino, som af den katholske Kirke med Rette ansaas for at være den bedste Theolog paa den Tid.

Senere begyndte Franciskanermunkene at anvende al deres Indflydelse for at overbevise Verden om, at Maria var ubesmittet i sin Undfangelse; men de mødte en kraftig Modstand hos den ikke mindre ansete Dominikanerorden. I mere end et Aarhundrede førtes denne Strid, og alle Europas Katholiker delte sig i to Partier. Jomfru Marias „ubesmittede Undfangelse“ var det stadige Stridsspørgsmaal ikke alene ved Universiteterne, men blandt Biskoper, Præster og Nonner; det disputeredes, angrebes og forsvaredes ikke alene fra Kathedere og Prædikestole, men ogsaa paa Gader og Stræder, og naar de stridende Parter havde udtømt alle de Argumenter, som deres Opfindsomhed, Lærdom eller Fanatisme kunde optænke, hændte det ikke sjælden, at det kom til alvorlige Haandgribeligheder, ja endog til Blodsudgydelse. For at stanse dette Uvæsen sendte Europas Fyrster den ene Deputation efter den anden til Rom, for af Paven ufeilbare Mund at høre, hvad de skulde tro og ikke tro i denne Sag.

Filip III. og Filip IV. anstrengte sig af yderste Evne for at faa Paverne Paul V., Gregor XV. og Alexander VII. til at stanse Blodsudgydelserne og afvæbne de Stridende ved at erklære „Marias ubesmittede Undfangelse“ for et katholsk Dogme. Men deres Anstrengelser mislykkedes. Det eneste Svar, de ufeilbare Paver kunde give, var, at „dette Dogme ikke var opklaret i

Bibelen, aldrig var bleven forkyndt hverken af Apostlerne eller Kirkesædrene, aldrig antaget af den katholske Kirke som en Trosartikel".

Det eneste Paverne kunde gjøre for at bilægge Striden, var at forbyde begge Partier at kalde hverandre Kjætttere.

Ved Treidentiner-Conciliet samlede Franciskanerne og alle Tilhængere af „den ubesmittede Undfangelse" al sin Styrke for at faa et Paabud, der skulde bekræfte det nye Dogme; men da de havde Majoriteten af Biskopperne mod sig, lykkedes det dem ikke.

Det var forbeholdt den ulykkelige Pius IX. at føre den katholske Kirke ind i dette sidste Stadium af menneskelig Daarstab. I forrige Aarhundrede havde en Munk ved Navn Pater Leonard en Drøm, under hvilken Jomfru Maria kom til ham og sagde, at al Strid og alt Kjættteri og al Udplittelse ikke vilde ophøre, før en Pave udstedte et Paabud til alle Katholiker om, at de skulde tro, hun var ubesmattet i sin Undfangelse. Denne Drøm blev nedstreven og trykt og fik under Titelen „En himmelsk Aabenbarelse" stor Udbredelse. Blandt dem som troede paa denne Aabenbarelse, var ogsaa Pius IX. Da han var i Landslygtighed i Gaeta, havde han selv en Drøm om samme Emne. Den hellige Jomfru kom til ham og sagde, at han skulde komme tilbage til Rom og staae Kirken evig Fred, naar han havde erklæret „den ubesmittede Undfangelse for et Dogme, som alle maatte tro paa for at blive salige. Denne Drøm gjorde et dybt Indtryk paa ham, og han lovede, at han vilde proklamere det nye Dogme, saasnart han kom tilbage til Rom. Vi ved, hvorledes han holdt dette Løfte.

Men langt fra at have sikret Kirken evig Fred, har Pius IX. ved denne Proklamation gjort mer for at røkke Katholikernes Tro end alle deres Fjender tilhammen. Ved at paatvinge Folk denne nye Trosartikel paa en Tid, da saa mange ved Læsning af svundne Tiders Historie har lært selv at opgjøre sig en Mening, nedrev Pius IX. den stærkeste Støtte, den katholske Kirke nogeninde har havt.

Jeg skal aldrig glemme, med hvilke Følelser jeg modtog Biskop O'Regans Ordre til at forkynde denne nye Lære for min Menighed, som da kun bestod af Katholiker. Jeg saa jo nu, at alt, hvad jeg havde lært om Kirkens Ufeilbarhed og Uforanderlighed, kun havde været tomme Løgne. Og det gik mange som mig. Jeg har set gamle Præster, for hvem jeg udøste mit Hjerte, sælde Taarer ved Tanken paa al den Skade, som dette nye Dogme vilde tilføie Kirken.

Erkebiskopen af Paris og flere af de lærdeste franske Geistlige indsendte til Paven en Protest mod dette nye Dogme, før

det blev proklameret, og forudsagde de fordærvelige Følger, det vilde drage efter sig; men deres advarende Røst gjorde intet Indtryk paa den forblindede Pave.

Da Paven om Morgen den 8. December 1854 to Gange svarede: „Jeg ved ikke“ paa Spørgsmaal: „Er Jomfru Maria ubesmattet i sin Undfangelse?“ og saa et Minut efter paa det samme Spørgsmaal svarede: „Ja, den hellige Jomfru var ubesmattet i sin Undfangelse“, opførte han for hele Verdens Dine den skjændigste Komædie. Hvad vilde man tænke om et Menneſte, ſom, naar Dommeren udfpurgte det om en Sag, i det ene Dieblif ſagde, det intet vidſte derom, og i det næſte, at det vidſte alt? Vilde et ſaadant Menneſte ikke med Rette blive ſtraffet ſom Meneder?

Samme lidet miſundelſesværdige Stilling indtog Pave Pius IX. den 8. December 1854. I ti Aarhundreder havde den katholiſke Kirke erklæret, at den intet vidſte om „Jomfru Marias Undfangelſe“, og den gjorde Krav paa at anſes ſom ufeilbar, ogſaa naar den ſagde ſig intet at vide.

Den ſamme Kirke forſikrer os nu gjennem Pave Pius IX.'s ufeilbare Paabud, at den altid har vidſt om og troet paa Jomfru Marias ubesmattede Undfangelſe. Hvilken Dom maa Kriſtenheden udtale over ſaadan en Fræthed, og hvilken Straf vil Sandhedens Gud idomme den, ſom ſvarer Ja og Nei paa ſamme Spørgsmaal? Faktum er, at Pius IX. ved at proklamere dette Dogme miſtede ſin Anſeelſe hos Millioner af ſine Tilhængere.

Nogle Dage efterat jeg for min Menighed havde oplæſt dette pavelige Paabud, kom en af mine Koloniſter til mig og gjorde mig følgende Spørgsmaal: „Pater Chiniquy, jeg forſtod ikke ganſte, hvad De læſte op for os ſidſte Søndag. Siger Paven os i det Brev, at vi kan finde dette nye Dogme om „Ubesmattet Undfangelſe“ i Bibelen, eller at Kirkefædrene har lært det, eller at Kirken har troet paa det lige fra Apoſtlernes Tid?“

Jeg ſvarede: „Ja, min Ven; alt det ſiger Paven os i det Brev, jeg læſte op“.

„Men, Paſtor“, vedblev han, „kan De viſe mig nogle af de Steder i Bibelen, ſom handler om Jomfru Marias ubesmattede Undfangelſe?“

„Det gjør mig ondt at maatte ſige Dem“, ſvarede jeg, „at jeg aldrig i den hellige Skrift har fundet et eneſte Ord, ſom ſiger os, at Maria var ubesmattet; men jeg har fundet mange Ord, og det meget klare Ord, ſom ſiger ganſte det modſatte,

f. Ex.: „Formedelst Gns Fald er Fordømmelsen kommen over alle Mennesker“ (Rom. 5, 18). Dette lille, men ubønhørlige „alle“, indeklutter ogsaa Jomfru Maria; og fremdeles: „Der er ikke Forskjel; thi alle have syndet, og dem fattes Guds Gæ“ (Rom. 3, 22, 23). Og i samme Kapitel: „Der er ingen retfærdig, end ikke en“ (Rom. 3, 10). Og saavidt jeg ved, har Herren ikke paa noget Sted i Skriften tilbagefaldt dette forfærdelige „end ikke en“.

„Hvem af Kirkesædrene har da lært, at vi maa tro paa den ubesmittede Undfangelse, hvis vi ikke vil blive evig fordømte?“

„Kjære Ven“, svarede jeg; „jeg vilde ønske, De aldrig havde forelagt mig disse Spørgsmaal; men siden De beder om at faa vide Sandheden, skal De faa den at vide. Jeg har noie studeret Kirkesædrene, men har endnu ikke fundet en, som var af den Mening“.

„Jeg haaber, De undskylder, at jeg gjør Dem nok et Spørgsmaal“, vedblev han. „Men i de sidste Dage har vi talt meget om denne nye Troesartikel, og derfor ønsker jeg at vide bedre Bæst. Siger ikke Paven i sit Brev, at den katholske Kirke til alle Tider har troet og lært dette Dogme om den ubesmittede Undfangelse?“

„Jo, det siger Paven; men i de sidste ni Aarhundreder har over hundrede Paver erklæret, at Kirken aldrig har troet det. Flere Paver har endog forbudt os at sige, at det var en Troesartikel, og har givet os Frihed til at tro, hvad vi vilde i denne Sag“.

„Men hvis det forholder sig saa med dette nye Dogme, hvordan kan vi da vide, om det ikke forholder sig paa samme Maade med de øvrige Kirkens Dogmer om Skriftemaal, Skjærpsild o. s. v.?“

„Kjære Ven“, svarede jeg, „lad det ikke lykkes Djævelen at svække Deres Tro. Det er onde Tider, vi lever i. Lad os bede Gud, at han vil oplyse os“.

Dermed gik Manden sin Vej; men hans forfærdelige Spørgsmaal — de maatte være forfærdelige for en katholsk Præst — og de Svar, jeg havde været nødt til at give ham, martrede min Sjæl. Mit Hjerte bankede og mit Hoved varkede, og jeg kunde længe ikke bede. Et Lys holdt paa at gaa op for min Sjæl; men jeg tog det for at være en Djævelens Fristelse. Guds Røst talte til mig og sagde: „Gaa ud fra Babylon!“ Men jeg kjendte ikke denne Røst og forstod ikke dengang, at Gud vilde udfri mig af Vildfarelsernes mørke Guler. I sin

uendelige Barmhertighed slap han mig dog ikke; han var den stærkere, for hvem jeg maatte bøje mig*).

25de Kapitel.

Præstemøde. — Biskop O'Regan forbyder mig at udbrede Biblen blandt mine Kolonister. — Han faar mig kastet i Fængsel, men jeg frikjendes. — Vaaren 1856 føres jeg som Fange til Urbana, men frikjendes igjen. — Abraham Lincoln forsvarer mig.

Den 1. August 1855 fik jeg gennem Biskop O'Regans Sekretær Anmodning om at deltage i et Præstemøde, der skulde afholdes paa Universitetet i Chicago. Det skulde begynde den 28. August og vare i sex Dage. Alle Bispedømmets Præster blev tilfagte at møde.

Mandag Formiddag havde vi faaet Ordre til at indfinde os i Universitetets store Sal, hvor Biskoppen vilde tale med os om en vigtig Sag. Vi vidste paa Forhaand, hvad det var

*) Den afdøde Cardinal Manning's Efterfølger i England, Cardinal Vaughan, gjør paa den mest anmassende Maade Propaganda for sin Tro. Det Maal, han har sat sig og Kirken, er intet mindre end Katholicismens Gjenindførelse i England. Han har nylig stillet dette Land under „Jomfru Marias og Apostlen Petrus's særlige Beskyttelse“ og har i den Anledning foranstaltet høitidelige Ceremonier. I en af de Bønner, Cardinalen henvendte til Jomfru Maria, brugte han følgende absurde Ord:

„O, du Jesu Kristi ubejmitede, jomfruelige Moder og Dronning i din Søns Rige, vi knæler ydmygt for dig og tilbyder dig dette jomfruelige Land. Engang var det dit. Før det blev plyndret for sin hellige Tro var alle dets Børn dine Børn, og over det hele Land æredes du som dets Beskytterinde og Dronning. Nu helliger vi det igjen til dig, indvier det til dig som din retmæssige Eiendom.“

»The Workmann« for 14. September 1893, hvorfra denne Oplysning er taget, tilføier:

En saadan Ergjerrighed har altid været et Særkjennde for den katholske Kirke. Den er aldrig tilfreds, før den har tilrevet sig den højeste Magt. Det er ikke vanskeligt at tænke sig, hvordan det vilde gaa protestantiske Kristne, hvis den skulde gjenvinde sit gamle Herredomme i England.

Udg. Anm.

for et Forslag, han vilde gjøre os. Vi skulde forpligte os til at skaffe tilveie de 100,000 Dollars, som udkrævedes for til Biskoppen at bygge et Palads, der var Staten Illinois værdigt. Vi vidste ogsaa, hvilken Daarskab det var at gaa saa ødselt tilværks i vort unge og fattige Bispedømme; men ingen vovede at hæve sin Næst derimod. Alle lovede at gjøre, hvad de kunde, for at faa samlet den nødvendige Sum, og for at vise vor gode Vilje, ydede vi strax paa Stedet 7000 Dollars i Kontanter og Bærler. Derefter gav Biskoppen os sin Betsignelse og lod os gaa.

Jeg havde kun fjernet mig et Par Skridt fra Universitetet, da en irsk Præst, som jeg ikke kjendte, kom løbende efter mig og sagde: „Biskop O'Regan ønsker at tale med Dem strax“. Fem Minutter senere var jeg alene med Biskopen, som uden videre Omsvøb sagde til mig: „Chiniquy; det er besynderlige og forunderlige Ting, jeg fra alle Kanter hører om Dem; men det værste af alt er, at De i al Hemmelighed er Protestant. Istedenfor at prædike vor hellige Kirkes Lære om den ubesmittede Undfangelse, Skjærsilden, Skriftemaal osv., tilbringer De en stor Del af Deres Tid med at uddele Bibler og Ny-Testamenter blandt Deres Emigranter. Nu ønsker jeg at høre af Deres egen Mund, om det er sandt eller ikke“.

Jeg svarede: „En Del af, hvad De der har hørt, er sandt, en Del ikke. Naar der siges, at jeg ikke forkynder vor hellige Kirkes Lære om Skjærsild, Skriftemaal, Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse osv., saa er det Bagtalelse. Men det er sandt, at jeg uddeler Bibler og Ny-Testamenter blandt mine Emigranter“.

„Og istedenfor at skamme Dem herover, synes De at være stolt deraf!“ raabte Biskopen vred.

„Jeg forstaar ikke, hvorfor jeg skulde skamme mig over at uddele Guds Ord; siden det tilkommer mig at prædike det hellige Ord for mine Kolonister, maa det ogsaa være baade min Ret og min Pligt at give dem det. Og det er min faste Overbevisning, at ingen Prædiken kan være saa virksom og kraftig, som naar Gud selv taler til os gennem sin hellige Bog“.

„Nu indser jeg altfor vel, at det er Sandhed, naar man siger om Dem, at De er en Protestant i Forklædning; og det har De været lige siden den Dag, De blev præsteviet. Altid paaberaaber De Dem Bibelen. For Dem er Bibelen alt og den hellige Kirke med sine Paver og Biskoper intet. Naar vor hellige Kirke har udnævnt Dem til Præst i dette Bispedømme, var det, for at De skulde forkynde dens Lære, men slet ikke for at udbrede Bibelen. Og glemmer De det, skal jeg nok vide at minde Dem derom!“

Efter denne Trubfel havde jeg ikke andet at gjøre end at gaa min Vej. Men disse Forfølgelser, som jeg maatte udstaa for min Bibels Skyld, kunde Gud ske Lov ikke formindste min Kjærlighed og Tillid til Guds Ord. Da jeg kom hjem, tog jeg den kjære, hellige Bog, tryffede den til mit Hjerte og bad min himmelske Fader give mig Naade til at elske den inderligere og opfylde dens Bud bedre og bedre for hver Dag, det var mig forundt at leve her i Verden.

En Maaned var næppe forløben efter Præstemødet i Chicago, før man over hele Illinois kunde høre de sværeste Anklager mod vor Biskop. Naar man reiste fra Chicago til Kairo, kom man ikke igjennem en eneste By, uden at man i de største Aviser kunde læse, at Biskop O'Regan var en Lhy, en Meneder og endnu værre. „Han har stjaalet den vakre Messedragt, vi kjøbte til vor Kirke“, sagde de franske Canadensere i Chicago. „Den Tomt, vi skulde bygge vor Kirke paa, har han solgt for 40,000 Dollars og puttet Pengene i sin egen Lomme“, sagde Tyfterne. Og alle Katholiker i Illinois sagde: „Hans Gjerrighed er saa stor, at han endog sælger de Dødes Ben for at berige sig“.

Biskopen havde i længere Tid havt til Hensigt at affætte mig; men da han hverken i mit private eller i mit offentlige Liv som Præst kunde finde nogen Grund hertil, havde han anmodet sin Agent Spink om at faa mig indstævnet for Domstolen; herpaa kunde saa Biskoppen begrunde min Affættelse.

Men Biskopen og Spink tabte ogsaa denne Gang, idet Domstolen fritjendte mig ved Dom af 13. November 1855.

Jeg var fuld af Glæde over, at jeg havde sejret over mine Fjender, og holdt netop paa at takke Gud for denne Seir, da mine to Advokater, Osgood og Paddock, kom til mig og sagde: „Vor Seir er ikke saa sikker, som vi troede. Spink har under Guds Afslæggelse erklæret, at han ikke har Tillid til Domstolen i Kankakee og har faaet Sagen indanket for Domstolen i Urbana. De løslades nu mod Kaution, men maa indfinde Dem i Urbana den 19. Maj næste Aar“.

Jeg var nærved at besvime, da jeg hørte dette. Tanken paa de uhyre Vanskeligheder, der maatte overvindes, før mine 15 à 20 Vidner kunde indfinde sig paa et Sted, der laa over 100 engelske Mile borte, var nok til at betage mig Modet. Det syntes, som om Gud havde slaaet Haanden af mig og overgivet mig til mine Fjender. Men snart skulde jeg erfare, at han var hos mig ogsaa i denne tunge Stund og var rede til at give mig et nyt Bevis paa sin faderlige Omsorg og Kjærlighed.

Da jeg med tungt Hjerte vilde til at forlade Retsalen, kom en Herre, som jeg aldrig før havde set, hen til mig og sagde:

„Jeg har fulgt Deres Sag lige fra Begyndelsen, og jeg tror, det bliver en mere indviklet Affære, end De aner. Deres Forfølger, Spink, er kun et Rædstab i Biskopens Hænder. Da De er den eneste af hans Præster, som har vovet at sætte sig op imod ham, er han fast besluttet paa at blive Dem kvit, og for at opnaa dette, vil han benytte alle de Midler, der staa til hans Raadighed. Og ligger De først i Strid med en Biskop, saa har De alle Biskoper hele Verden over til Fjender; thi vel hader de andre Biskoper D'Regan, men i en Sag som denne vil de dog støtte ham. I denne Del af Illinois vil han ikke kunne faa nogen Domstol til at erklære Dem skyldig; dertil er De altfor godt kjendt. Men paa et fremmed Sted vil Deres Fjenders falske Vidner let kunne paavirke Juryn, og da hjælper det lidet at være uskyldig. Skjønt de Advokater, De hidtil har havt, er duelige Mænd, kommer De til at behøve en endnu dueligere i Urbana. Henvend Dem derfor til Abraham Lincoln i Springfield. Gaar De ham til at forsvare Dem, vil De nok gaa seirende ud af Kampen“.

„Jeg takker Dem meget for Deres Venlighed“, svarede jeg; „men hvem er Abraham Lincoln? Jeg har aldrig hørt ham nævne før?“

„Abraham Lincoln er den bedste Advokat og det ærligste Menneske i hele Illinois“, svarede han.

Jeg vendte mig til mine Advokater og spurgte dem, om de havde noget imod, at jeg anmodede Lincoln om at hjælpe dem med at forsvare mig i Urbana.

De svarede: „Kan De sikre Dem Vincolns Hjælp, saa gjør endelig det. Vi kjender ham godt og ved, at han er den redeligste og dygtigste Advokat, vi har“.

Uden at spille et Dieblis gik vi strax til Telegrafkontoret og telegraferede til Lincoln for at spørge ham, om han, skjønt jeg var ham ganske fremmed, vilde paatage sig at forsvare min Vre og mit Liv for Domstolen i Urbana næste Aar.

Tyve Minuter efter indløb følgende Svar: „Jeg er villig til at forsvare Deres Vre og Deres Liv. Abraham Lincoln“.

Min ukjendte Ven, om hvem jeg blot fik vide, at han var Katholik, betalte Telegrammet, trykkede min Gaand og sagde: „Gud velsigne Dem, Pater Chiniquy! Bliv ved at stride for Sandhed og Retfærdighed, saa vil Gud nok hjælpe Dem!“

Nogle Minuter senere kom Spink til Telegrafkontoret. Og saa han telegraferede til Lincoln for at begjære hans Hjælp i Urbana; men det var nu for sent.

Næste Aar, 1856, ved Paasketid altsaa, kort før jeg skulde føres som Arrestant til Urbana, havde jeg ikke mer igjen af den Dje, som i den katholske Kirke anvendes ved Barnedaab,

samt naar Døende faar den sidste Nadver. Jeg sendte derfor min lille Sølvkande til Biskopen for at faa den fyldt, men fik den tom tilbage, tilligemed et meget grovt Brev fra Biskopen, fordi jeg ikke havde sendt fem Dollars som Betaling for Olien. Dette var just, hvad jeg ventede; thi jeg vidste, at han plejede at lade Præsterne betale fem Dollars, hvor de kun skulde have betalt to à tre Cent.

Dette Brev tog jeg med mig, da jeg den 9. April 1856 begav mig til hans Høiærværdighed Erkebiskopen af St. Louis, Henrick, for at fremsføre mine Klagemaal mod Biskopen af Chicago. Hans Høiærværdighed meddelte mig, at mange Præster fra Chicago Bispedømme havde klaget paa Biskopen, og han maatte medgive, at Biskop O'Regans Tyverier og Løgne var almindelig bekendt; men han vidste ingen Hjælp derfor. „Det eneste Raad jeg kan give Dem“, sagde han, „er at De skriver til Paven, og faa klart som muligt fremsætter de Grunde, De har for Deres Klager. Jeg skal ogsaa selv skrive til hans Hellighed“.

Jeg blev imidlertid nødt til at udsætte min Skrivelse til Paven; thi nogle Dage efter at jeg var kommen tilbage til min Koloni, maatte jeg fremstille mig for Fogden i Kankakee, som den 19. Maj 1856 skulde føre mig som Arrestant til Fogden i Territoriet Champoign.

Det var da, jeg for første Gang traf sammen med Abraham Lincoln. Han var en stor og kraftig Mand med et godt og ærligt Ansigt og et saa tiltalende Bæsen, at man strax følte sig tiltrukket af ham.

Da han tryffede min Haand, sagde han: „De tog fejl, da De i Telegrammet sagde, at jeg ikke kjendte Dem. Jeg har hørt meget om Deres uforfærdede Optræden lige overfor Deres tyraniske Biskop og om, hvad De har gjort for at beskytte Deres Landsmænd i Illinois, og igaar fortalte Deres Advokat mig, at Biskopen nu anvender alle Midler for at blive af med Dem. Men jeg haaber, det vil blive en let Sag at krydse hans Planer og beskytte Dem mod hans Intriger“.

Dernæst spurgte han, hvorledes jeg var kommen paa den Tanke at bede om hans Hjælp. Jeg fortalte ham da om mit Møde med den ukjendte Herre, som havde raadet mig til at henvende mig til Abraham Lincoln, „fordi han var den bedste Advokat og det hæderligste Menneske i hele Illinois“.

Da lo han paa sin ejendommelige Maade og sagde: „Deres ukjendte Ven vilde have været Sandheden nærmere, om han havde sagt, at Abraham Lincoln var den styggeste Advokat i hele Illinois.“

I sex Dage stod jeg som Anklaget for Domstolen i Urbana,

og Gud alene ved, hvad jeg led i denne Tid. Men ved at give mig Abraham Lincoln til Forsvarer og David Davis til Dommer, havde han givet mig den bedste Bestyttelse, jeg kunde faa. Abraham Lincoln blev som bekendt senere de Forenede Staters høit ærede Præsident 1861 til 1865, og David Davis valgtes i 1882 til de Forenede Staters Vicepræsident.

Jeg har aldrig hørt nogen være saa veltalende som Lincoln, da han Punkt for Punkt gjendrev mine Anklageres Beskyldninger. Efter dette veltalende Forsvar vilde jeg være bleven fritkendt, hvis ikke en af Jurymændene havde været Katholik. Skjønt de elleve andre Jurymænd, som var Protestanter, fritjendte mig, vilde denne irske Katholik have mig dømt skyldig. Da Jurymen saaledes ikke kunde komme til Enighed, kunde ingen Dom afgives; men Spink fik udvirket, at Sagens Behandling udsattes til Høsten samme Aar, og indtil da maatte jeg fremdeles være Arrestant.

Menneskelig talt vilde jeg have været en af de elendigste Stabninger, derjom jeg ikke havde haft min dyrebare Bibel, som jeg i denne Prøvelsernes Tid Dag og Nat fordybede mig i. Jeg vidste, at alle mine Gjenvordigheder skyldtes min Kjærlighed til Bibelen, som er den fornemste Sandhedens Kilde, Gud har givet Menneskene. Det, som kraftig holdt mig oppe, var Overbevisningen om, at Gud kjendte Mærken til min Elendighed. O, hvor kjær blev ikke denne Bog mig! Af den lærte jeg at kjende mine Pligter saavel som mine Rettigheder, og den gav mig Mod til at møde mine mange Fjender. Og Guds Røst lod stadig til mig: „Frygt ikke; jeg er hos dig!“

26de Kapitel.

Biskop O'Regan beslutter at fjerne mig fra min Koloni. — Tre Præster faar det Hverv at lyse mig i Ban. — Min Aenighed sender en Adresse til Biskoppen. — Jeg fores atter som Arrestant til Urbana. — Lebel's Plan for at volde min Ruin. — Troken Moffat beviser min Uskyldighed, og jeg frikjendes.

Efter at Biskop O'Regan engang var kommen ud paa Misgjerningernes Skraaplan, blev Klagerne over ham stedse hyppigere. Ikke fornøiet med at have stjaalet den kostbare Messchagel, som

tilhørte den fransk-canadiske Kirke, fattede han nu en Plan, som satte alle Katholikker i Illinois op mod ham endnu mere end før. Denne Plan gik ud paa fuldstændig at ødelægge saavel mine Landsmænds Menighed i Chicago som min Koloni i St. Anna. Baade den franske Præst i Chicago og jeg skulde jages bort fra vore Menigheder.

Til en Begyndelse skulde Kirkerne stænges og efter nogen Tids Forløb sælges til høistbydende. Begyndelsen skulde gøres i Chicago.

Ikke længe efter Paaasken, i Maret 1856, blev Pastor Lemaire affat og uden ringeste Marjag jaget bort fra Bispedømmet; mine Landsmænd befandt sig saaledes pludselig uden Præst. Nogle Dage senere folgtes den Præstegaard, som Menigheden havde ladet bygge til deres Præst, for 1,200 Dollars, og den vakre Kirke, som det havde kostet saa mange Opofrelser at faa opført, flyttedes et andet Sted hen og udlejedes til irske Katholiker for 2,000 Dollars om Maret. Alle disse Penge satte Biskopen i sin egen Lomme uden at spørge Menigheden, hvad den syntes om en saadan Fremgangsmaade.

Skjønt jeg var vant til at høre noget af hvert om Biskopen, fæstede jeg ikke Lid til, hvad Rygtet berettede, saa utroligt forekom det mig, og jeg reiste til Chicago i det Haab, at det vilde vise sig at være overdrevet. Men desværre, det var altfor sandt. Den blomstrende franske Menighed eksisterede ikke længer.

Da Biskopen fik høre, at jeg var i Chicago, sendte han Bud efter mig, og da jeg om Eftermiddagen kom til ham, fandt jeg ham i en meget ophidset Stemning. „Chiniquy“, sagde han, „De havde lovet at benytte Deres Indflydelse lige overfor Deres Landsmænd; men istedenfor at have forbedret sig, er de nu mere uforfammede end nogensinde. Det maa være Deres Skyld. Jeg maa derfor sende Dem til et affides Sted, hvor De faar saa meget at varetage, at De ikke kan blande Dem op i mine Affærer. De skal rejse til Kahokia, og hvis De ikke inden 15. September har indfundet Dem der, affætter jeg Dem og lyser Dem i Ban for paa den Maade at sætte en Stopper for Deres Intriger“.

„Deres Hviærværdighed“, sagde jeg, „taler om Affættelse, men uden at lade mig vide, hvorved jeg har gjort mig skyldig til en saadan Straf, eller hvem mine Anklagere ere. Jeg maa da sige Dem, at hvis De affætter mig uden foregaaende Under søgelse, bliver jeg nødt til at benytte mig af alle de Midler, vor hellige Kirke stiller til en Præsks Raadighed, hvor det gjælder for ham at forsvare sin Ære og bevise sin U skyldighed.“

Det bliver derfor til Deres egen Skade, hvis De fælder en saadan Dom".

Mit rolige Svar ophidsede ham endnu mer. Han slog i Bordet og sagde: „Deres Trusler stræmmer mig ikke, og jeg gjentager, hvad jeg har sagt. Hvis De ikke inden den 15. i næste Maaned er i Rahokia, affætter jeg Dem og lyser Dem i Ban".

Vi fik høre, at den 3. September skulde vi lyses i Ban, og jeg sagde til Menigheden: „Naar I ser Flaget vaie fra Kirketaarnet, maa I møde talrig frem". Og da Præsterne kom, var der samlet over 3000 Mennesker ved Kirken. Nogle Minuter før havde jeg sagt til dem: „Jeg takker Eder, fordi saa mange er modt frem; men jeg har en Bøn til Eder, og det er, at I ikke paa nogen Maade forulemper eller forhaaner de Præster, Biskopen sender hid for at opføre denne Komedie. De ere ikke ansvarlige; det er deres Herre og Mester, Biskop D'Regan, som tvinger dem dertil".

Klokken 2 kom Præsterne, og hele Forsamlingen jublede og klappede i Hænderne, da de fik Nye paa dem. Jeg har aldrig set mine Emigranter saa muntre og glade, som da en af de stakkels Præster med skjælvende Stemme forsøgte at oplæse følgende Dokument, som han spigrede op ad Kirkedøren:

„Hr. Pastor Chiniquy, hidtil Præst i St. Anna i Chicagos Bispedømme, har jeg af kanoniske Grunde affat.

Ovennævnte Pastor Chiniquy har, skjønt han har været affat, forrettet Messer og uddelt Sakramentet, hvorved han har gjort sig til Schismatiker.

Efterjom ovennævnte Chiniquy saaledes har krænket Kirkens Love og ikke villet bøie sig for dens Autoritet, lyses han ved dette Dokument i Ban.

Jeg forbyder alle Katholiker at have nogetsomhelst med ham at gjøre, hvad aandelige Ting angaar; hvo der overtræder dette Forbud bliver lyft i Ban.

Undertegnet

† Anthony, Biskop af Chicago.

Den 3. September.

Saa snart Præsterne havde fjernet sig, gik jeg hen for at betragte det opspigrede Dokument, og fandt da, hvad jeg havde ventet, at Biskopen ikke selv havde undertegnet det og heller ikke nogen anden bekendt Person; selgelig havde det ingen Gyldighed. Af Frygt for, at jeg skulde jagtøge ham, som jeg havde truet med at gjøre, vovede han ikke at paatage sig Ansvar for sin egen Handling og havde derfor ikke undertegnet Papiret. Formodentlig var han uvidende om, at han ved ikke

selv at undertegne Dokumentet eller lade det undertegne af en af sine Befuldmægtigede selv ipso facto var lyst i Ban. Jeg fik bagefter høre, at han havde faaet en tolvaars Gut til at skrive under.

Der stod i Dokumentet, at Biskopen den 19. August af kanoniske Grunde havde affat mig; men til vore fire Udsendinge havde han erklæret, „at Chiniquy var en af hans bedste Præster, paa hvis moralske Vandel intel kunde udsættes“; sølgelig havde han ingen kanonisk Grund til at lyse mig i Ban. Menigheden forstod godt, at det hele var en elendig Komedie, anlagt paa at stille dem fra deres Præst, og Virkningen blev en ganske anden end den tilsigtede; aldrig havde Menighedens Hengivenhed for mig været større end efter denne uforglemmelige Dag.

Næste Søndag, da Folk fra alle Kanter af Kolonien var samlede i Kankakees Raadhus for at forhandle om forskjellige Anliggender, fattedes enstemmig følgende Beslutning:

„Vi franske Canadensere i Distriktet Kankakee forpligter os herved til, saavidt det staar i vor Magt, at hjælpe Pastor Chiniquy under den Forsølgelse, han er udsat for fra Biskopen af Chicagos Side“.

Denne mine Landsmænds faste Beslutning om at staa mig bi var mig til stor Opmuntring. Otte Dage senere samlede de paany og skrev følgende Brev til Biskopen af Chicago, af hvilket der sendtes Afskrifter til alle Biskoper i de Forenede Stater, samt til Paven, Pius IX.:

„Til hans Høiærværdighed

Anthony O'Regan i Chicago!

Vi undertegnede, tilhørende Menigheden i St. Anna, finder med Bedrøvelse, at De har foragtet den ydmyge Bøn, vi stillede til Dem gennem vore fire Udsendinge, og at De nu har til Hensigt at tage fra os vor kjære Præst, som har været os til saa stor Hjælp og Støtte. De har lyst ham i Ban og kaldet ham Schismatiker og har forbudt os at have noget med ham at gjøre i religiøse Anliggender. Men nu erklærer vi, at skjønt vi som gode Katholiker altid er rede til at lyde Deres Befalinger, naar de stemme med Kirkens og Evangeliets Bud, vil vi ikke adlyde dem, hvor de er dikterede af Egennytte og Uretfærdighed. Da vi ved, at Chiniquy er en god og from Præst, og at han til Trods for Deres latterlige Dom endnu er i Besiddelse af sin fulde kirkelige Magt og Myndighed, har vi besluttet at beholde ham som vor Præst, og vi beder Dem derfor spare Dem Besværet med at staffe os en anden. Desuden har vi enstemmig besluttet at

hjælpe ham med de nødvendige Midler til at bevise sin Ustyldighed, og lykkes dette ham ikke her i Amerika, vil vi sætte ham i Stand til at rejse til Rom.

Efter disse Oplysninger haaber vi, De ikke vil gjøre flere Forsøg paa at fjerne Chiniquy fra vor Koloni, og ligesaa vist som det er vort Ønske, at vi herefter i Biskopen af Chicago ikke maa finde en Tyran, men en Fader, ligesaa sikkert lover vi, at Deres Hoiærværdighed da i os skal finde ikke Oprørere, men lydige og trofaste Kirkens Børn".

Dette Brev, der var undertegnet af mer end fem hundrede Familiefædre, og optoges i næsten alle Aviser, læstes over hele de Forenede Stater; men istedenfor at stemme Biskopen gunstigere, havde det en ganske modsat Virkning. For at vise Verden, at han havde havt gode Grunde til at tilintetgjøre Menigheden i Chicago og var i sin gode Ret, naar han nu vilde gjøre det samme med St. Anna, lod han udsprede de skjændigste og løgnagtigste Historier. Disse maatte imodegaas, og jeg lod derfor indrykke i Aviserne et Brev til Biskopen, hvor jeg gjorde Rede for alle de Aarsager, jeg havde til at gjøre ham Modstand.

Mit Brev til Biskopen havde imidlertid endnu mere opirret ham imod mig, og han havde allerede udklækket nye Planer for at ødelægge mig. Det første han gjorde, var at forsones sig med Pastor Lebel, som han for nogen Tid siden paa en vanærende Maade havde jaget fra sit Bispedømme. Denne havde senere faaet et meget godt Embede i Bispedømmet i Michigan. Nu indbød Biskopen ham til sit Palads og gjorde meget Bæsen af ham. Jeg forstod godt, at disse to Mænds Forsoning ikke spaaede godt for mig, men mit Haab var, nu mere end nogensinde, at den barmhjertige Gud, som hidtil saa naadig havde beskyttet mig, ogsaa denne Gang vilde staa mig bi. Imidlertid udspreddes der de beshynderligste Rygter om mig; der sagdes, at Lebel havde saa grove Anklager at fremsføre mod mig, at jeg kunde blive sat fast derfor. Hvilke var da de nye Misgjerninger, jeg anklagedes for? Ingen kunde sige det. Men Biskopen og hans Venner Lebel og Spink jubledes og mente, at denne Gang skulde Chiniquy ikke kunne klare sig.

Endelig kom den Dag, da jeg skulde stilles for Domstolen i Urbana. Jeg ankom did den 20. Oktober sammen med mine to Advokater Asgood og Paddock samt tolv Vidner. Et Par Minuter før min Ankomst var Abraham Lincoln kommen fra Springfield. Jeg traf ham strax i Selskab med Dommeren David Davis, den senere Vice-Præsident for de Forenede Stater.

Efter at Juryn var valgt og havde aflagt Eden blev Pastor Lebel kaldt frem som første Vidne og opfordret til at sige, hvad han havde at udsætte paa min Karakter. Det vilde blive altfor langt her at gjentage hele hans Indlæg, som varede en Time; han begyndte med at sige, at Chiniquy var et af de usleste Mennesker, der fandtes, og at alle Slags daarlige Rygter var i Omlob om ham. En hel Del af disse Rygter gav han tilbedste, skjønt han ikke kunde sværge paa, at de var sande. Men ét vidste han med Sikkerhed var sandt, sagde han, for det havde han selv undersøgt. Han beklagede dybt, at han var nødt til at aabenbare det; thi det var ikke blot Chiniquys Uere, som her stod paa Spil; det gjaldt ogsaa om hans egen kjære Søsters, Madame Bossey's Rygte. „Pastor Chiniquy“, sagde han, „har forsøgt at begaa den skammeligste Forbrydelse med min Søster, Madame Bossey. Hun har under Eds Afleggelse berettet mig det hele, og selv vilde hun idag været her tilstede som dette ugudelige Menneskes Anklager, hvis hun ikke ved alvorlig Sygdom var hindret fra at møde“.

Skjønt hvert Ord var den skammeligste Løgn, gjorde dog Beretningen et saa paalideligt og troværdigt Indtryk, at baade jeg selv, mine Advokater og mine Vidner blev som lynslagne. Den, som aldrig har faaet udslynget saadan en Bagtalelse mod sig i en Retsaal, fuldpakket af Tilhørere, baade Venner og Fjender, kan aldrig forestille sig, hvilke Følelser, der rørte sig i min Sjæl i denne tungeste Stund i mit Liv. Dødsstilhed herskede i Salen. Alles Bine rettedes paa mig, og jeg hørte Folk hvifte: „Den Usling!“ Som giftige Pile trængte disse Ord ind i mit Hjerte, og skjønt jeg var uskyldig, ønskede jeg dog, at Jorden vilde aabne sig og skjule mig i sit mørke Dyb.

Imidlertid afbrødes Tausgheden snart af Lincoln, som begyndte at krydsforhøre Lebel paa en saadan Maade, at dennes Vidnesbyrd i manges Bine tabte det meste af sin Vægt. Derpaa lod han mine tolv Vidner fra Bourbonnais træde frem. Disse, der før havde været Lebels Sognebørn, afslagde Ed paa, at han var en Dranker og ryggesløs Person, om hvem de vidste, at han var yderst opbragt paa mig, fordi jeg havde givet ham saa mange alvorlige Formaning, og sagde, at de ikke troede et Ord af Lebels Vidnesbyrd, selv om han bekræftede det med Ed.

Kloffen ti om Aftenen hævedes Retten for at gjenoptage Sagen næste Morgen. Jeg og mine to Advokater fulgte Lincoln hjem for at raadslaa om, hvad der var at gjøre næste Dag. Jeg var meget modfalden. Aldrig havde Livet forekommet mig saa byrdefuldt, og jeg fristedes til at forbande den Dag, jeg blev født. Skjønt mine Advokater ikke sagde det,

kunde jeg dog af deres Ansigtsubtryk se, at ogsaa de var urolige.

„Min kjære Chiniquy“, sagde Lincoln, „jeg kan ikke nægte, at dette ser noget broget ud. Jeg nærer ikke den ringeste Tvivl om, at hvert Ord, han sagde, var Løgn; men jeg er bange for, at Juryn tænkte anderledes. Vi maa derfor enten se at gjendrive hans falske Vidnesbyrd med et andet eller faa ham til ved sine Svar at bevise, at han har Løiet. Dette lykkedes mig ikke idag; men ialfald har hans Vidnesbyrd tabt noget af sin Bægt. Skulde det ikke være Dem muligt at skaffe et Vidne, som var tilstede i Huset den Dag, og som direkte kunde modbevise, hvad deres Fiender anfører mod Dem?“

„Hvorledes skulde jeg vel kunne gjøre det?“ spurgte jeg; „de har jo ikke engang angivet nogen Dato for den foregivne Forbrydelse“.

„Deri har De ret, ganske ret“, svarede Lincoln. „Altsaa kan ikke det nytte. Jeg har aldrig set saa listige Sturke som disse to Præster. Der er ikke Tvivl om, at Biskopen staar bag det hele. De husker, hvorledes jeg fik Lebel til at bekjende, at han nu stod paa en meget venstabelig Fod med Biskopen. Skjønt jeg ikke har opgivet Haabet om at udfri Dem, maa jeg dog tilstaa, at jeg af flere Grunde frygter, De vil blive erklæret skyldig og enten blive idømt strenge Bøder eller sat fast. Det er sandsynligt, at Lebels Søster imorgen vil vise sig i Retten. Hendes Sygdom var rimeligvis kun et Paastud, for at hendes Broder imidlertid kunde stemme Opinionen til hendes Fordel. Og indfinder hun sig ikke, maa der sendes en Fredsdommer til hende for at faa hende til at aflægge Ed paa sit Vidnesbyrd, og vi vil i saa Fald møde flere Vanskeligheder, end om vi havde med hendes mundtlige Vidnesbyrd at gjøre. Denne Kvinde er tydeligvis et Redskab i sin Broders og Biskopens Hænder og rede til at aflægge Ed paa hvadsomhelst, naar de befaler hende det, og jeg ved intet, som er saa vanskeligt at modbevise som saadanne kvindelige Vidnesbyrd, især naar vedkommende Kvinder ikke selv indfinder sig i Retten. Skal vi imorgen kunne vente en gunstig Dom, maa derfor den almægtige Gud selv tage Sagen i sin Haand; gaa og bed, han alene kan frelse Dem!“

Disse Lincolns Ord gjorde et dybt Indtryk paa mig. Jeg er ofte siden bleven spurgt, om Lincoln havde nogen Religion. Ja derom kan jeg ikke nære nogen Tvivl; dertil røbede hans Ord i denne Stund en altfor stor Fortrøstning til Gud. Det var mig umuligt at skjule min Angst og Sorg; men i hans Ansigt læste jeg saa megen Venlighed og Sympathi, at jeg aldrig skal glemme det. Ude af Stand til at sige et eneste Ord

forlod jeg ham for at gaa til mit Børelse. Kloffen var da næsten elleve. Jeg laasede Døren og saldt paa Knæ for at bede, men var ikke istand til at faa frem et Ord.

Den forfærdelige Anklage, som en af min egen Kirkes Præster havde udslynget mod mig, gjenslød i mine Øren. Min Vre og mit gode Navn var for bestandig ødelagt, og næste Dag skulde Dommen fældes og alle mine Venner vende mig Ryggen.

Hvilken frygtelig Nat tilbragte jeg ikke! Der var Dødblikke, da det forekom mig ganske frugtesløst at bede; thi jeg var jo i mine Fjenders Bold, og Gud havde slaaet Haanden af mig.

Nei, Gud havde ikke slaaet Haanden af mig. Han viste mig paany sin underfulde Naade.

Kloffen tre om Morgenen hørte jeg en Bankten paa Døren. Jeg skyndte mig at lukke op; der stod Abraham Lincoln med glædestraalende Ansigt.

Jeg kunde næppe tro mine egne Øine.

„Fat Mod, Chiniquy“, sagde han; „nu har vi disse elendige Præster i vor Magt. Deres djævelske Plan er røbet, og hvis de ikke forlader Byen inden det bliver Dag, er jeg bange for, de bliver lynchet. Gudskelov, nu er De frelst!“

Denne pludselige Overgang fra den dybeste Sorg til den største Glæde var næsten for meget for mig; jeg følte det, som om jeg skulde kvæles. Jeg greb Lincolns Haand, trykkede den til mine Læber og brast i heftig Graad. „Gud velsigne Dem, min kjære Lincoln!“ raabte jeg; „men hvorledes kan det gaa til, at De bringer mig saadanne Efterretninger?“

„Saa snart Lebel igaar havde afgivet sit Vidnesbyrd, telegraferedes der til de største Chicagoavisere, „at Chiniquy sandsynligvis vilde blive dømt, da Lebels Vidnesbyrd ikke syntes at levne nogen Tvivl om, at han var skyldig“. Og Avisgutterne raabte paa Gaderne: „Chiniquy skal hænges!“ Blandt dem, som købte Aviserne, var ogsaa en af Deres Venner ved Navn Terrien. Da han kom hjem, fortalte han sin Hustru, at De sandsynligvis vilde blive dømt; og da hun hørte det, sagde hun: „Det maa aldrig ske; Chiniquy er uskyldig!“

„Hvordan ved du det“, spurgte hendes Mand.

„Jeg var i Nærheden, da Pastor Lebel lovede sin Søster 160 Acres Land, hvis hun vilde aflægge falsk Ed og anklage Chiniquy for en Forbrydelse, som hun sagde, hun var vis paa, han aldrig havde tænkt paa at begaa“.

„Hvis det forholder sig saa“, sagde hendes Mand, „da kan vi ikke rolig se paa, at Chiniquy bliver dømt. Du maa strax rejse med mig til Urbana“.

„Det kan jeg ikke; du ved jo, jeg er for syg til det. Men Frøken Moffat var sammen med mig Vidne til det; hun ved ligesaa god Betsed derom som jeg. Hun maa følge dig til Urbana“.

Terrien og Frøken Moffat begav sig strax paa Veien hid og ankom nu i Nat. Frøken Moffat har allerede givet mig en detailleret Beretning om Lebels djævelske Plan. Jeg har bedet hende ikke vise sig for nogen, før Retten er sat imorgen. Da skal jeg sende Bud efter hende. Og da faar Spink og hans stjaendige Præster se til at passe sig. Nu er Seiren vis! Men vi trænger begge til Hvile. God Nat!“

Efter at jeg først havde takket Gud for min vidunderlige Redning, lagde jeg mig til at sove, og styrket og vedervæget stod jeg op næste Morgen.

Men Lebel havde ikke sovet stort den Nat. Han vidste fra Skriftestolen, at der i Chicago fandtes to, som havde været Vidne til hans Aftale med Søsteren, og skjønt de havde lovet ikke at aabenbare det for nogen, følte han sig dog ikke sikker. Da Rattoget var kommet fra Chicago, gik han ned paa Hotellet for at se efter, hvilke Reisende, der var ankomne, og det første, han saa, var Philomene Moffat. En skrækelig Anelse gjennemførte ham: „Kan det være muligt, at hun er kommen hid for at vise hele Verden, at jeg er en Meneder?“ tænkte han.

Han sendte strax Bud til hende for at faa hende i Tale; men da kom hun netop fra Lincoln.

„Hvordan gaar det til, at De er her?“ raabte han. „Hvorfor er De kommen hid netop i nat?“

„Det skal De faa at vide i Morgen“, svarede hun.

„Glemlige Menneske, er De kommen hid for at styrte mig i Ulykke?“ raabte han.

„Nei“, svarede hun, „De har styrtet Dem selv i Ulykke! Lincoln ved alt!“

„Min Gud, min Gud!“ raabte han og strakte Hænderne ud mod hende; „hvad skal jeg gjøre?“ Derpaa stak han Haanden i Lommen, tog frem sin Tegnebog og sagde: „Jeg giver Dem 100 Dollars, hvis De vil rejse tilbage til Chicago med første Tog“.

„Nei, selv om De bød mig saa meget Guld, som dette Hus kunde rumme, vilde jeg ikke rejse herfra“, svarede hun.

Da intet kunde nytte, gik han til Spink og sagde: „Tag Deres Anklage mod Chiniqay tilbage; vi er forlorne, han ved alt!“

Uden at spille et Dieblis sprang han dernæst hen til den anden Præst, underrettede ham i Hast om, hvordan Sagerne stod og sagde, de maatte forlade Urbana saa hurtigt som mu-

ligt, hvis de ei vilde lynchés af Folket, som snart vilde faa alt at vide.

Da Retten næste Morgen var sat, var Salen aldeles fuld-pakket med Menneſter, og en stor Skare havde desuden ſamlet ſig udenfor. Spink var ligbleg, da han reiſte ſig og ſagde: „Jeg maa underrette Domſtolen om, at jeg tager min Anklage mod Paſtor Chiniquy tilbage; jeg er nu overbevist om, at han er uſkyldig i den Forbrydelse, han er bleven anklaget for“.

Efter at Abraham Lincoln paa mine Begne havde akcepteret denne Opreiſning, holdt han en kort, men udmærket Tale, den bedſte jeg nogensinde har hørt, om den Gruſomhed og Uretfærdighed, jeg havde været udsat for fra mine Forfølgeres Side; han ſkildrede de to Præſters Nederdrægtighed med ſaa ſtarke Farver, at det var godt for dem, at de allerede var flygtet fra Byen; thi man begyndte ſtrax at ſøge efter dem for at tage Hævn for, hvad de havde ladet mig lide.

Hvad Spink angaar, fik han ſin fortjente Straf; thi da han kom til Biſkopen for at ſaa Omkoſtningerne ved Proceſſen betalte, ſvarede Biſkopen ganſke rolig: „Jeg ſagde, jeg ſkulde holde Dem ſtadesløs, hvis De kunde vinde Bugt med Chiniquy, ſom De lovede mig. Men nu er det Chiniquy, ſom har vundet over Dem, og derfor ſaar De ikke en enefte Cent“.

I Abraham Lincoln havde jeg lært at kjende ikke alene den dygtigſte Advokat, jeg nogensinde har truffet paa, men og ſaa den oprigtigſte og ædleſte Ven. Da Proceſſen havde været over et Aar og optaget ſaa meget af hans koſtbare Tid, uden at han endnu havde ſaaet en Cent, anſaa jeg mig at ſtaa i betydelig Gjæld til ham. Mine to andre Advokater, ſom ikke havde udrettet Halvdelen af hans Arbeide, havde forlangt 1000 Dollars hver, uden at jeg ſyntes det var for meget. Efter at jeg havde takket ham for de uvurderlige Tjenefter, han havde gjort mig, bad jeg ham give mig en Regning, idet jeg forſikrede ham, at ſkjønt jeg ikke kunde give ham det hele Beløb kontant, vilde jeg dog betale ham til ſidſte Hvid, naar han kun vilde vente.

Med det venlige Smil, der var ham eget, ſvarede han: „Min kjære Chiniquy; jeg føler mig ſtolt og hædret ved at have kunnet gjøre for Dem, hvad jeg har gjort. Men jeg har gjort det mindre i Egenſkab af Advokat end Ven. Skulde jeg tage imod Penge for det, vilde det ødelægge den Glæde, jeg føler over at have udfjæmpet Striden. Deres Sag er eneſtaaende; jeg har i min lange Praxis aldrig ſtødt paa noget lignende. Jeg har aldrig truffet en Mand, der er bleven ſaa gruſom forfulgt og har fortjent det ſaa lidet. Deres Fiender er Djæble i Menneſteſkikkelſer og den Sammenſværgelſe, de

havde faaet iftand mod Dem, noget af det mest ondskabsfuldt udtænkte, jeg har hørt tale om. Men saa er og den Maade, hvorpaa De i sidste Stund udfriedes af deres Hænder ved Frøken Møffats pludselige Optræden, noget af det mærkværdigste, jeg har været Vidne til. Det minder mig om, hvad min Moder sagde til mig, da jeg var Barn, men som jeg altfor ofte har glemt: „Gud hører Bønner“. Disse min Moders Ord randt mig i Hu, da jeg sagde til Dem: „Gaa og bed, Gud alene kan hjælpe Dem“. Men jeg maa tilstaa, at jeg ikke dengang havde videre Tro paa, at Deres Bøn saa hurtig og paa en saa vidunderlig Maade vilde blive opfyldt. Lad os nu tale om, hvad De skylder mig. De er mig intet skyldig. Jeg antager, at De er en ruineret Mand; thi Omkostningerne ved en saadan Proces maa være uhyre. Deres Tjender ønsker at ruinere Dem; men jeg vil ikke være dem behjælpelig hermed; thi jeg haaber, jeg har Ret til at regne mig blandt Deres oprigtigste og mest trofaste Venner?”

„De har Ret“, svarede jeg; „De er den oprigtigste og ædleste Ven, Gud har givet mig, og det er sandt, at jeg er en ruineret Mand. Men De har en stor Familie at forsørge; De maa og have sat Dem i store Udgifter for at kunne foretage den lange Rejse fra Springfield og hid to Gange, og Deres Hotelregninger under Deres Ophold her maa være betydelige; det er derfor ikke billigt, at De intet skal have for Deres Arbejde“.

„Nuvel, De skal saa Deres Billie!“ sagde han. Derpaa tog han et Stykke Papir og skrev:

Urbana, May 23 — 1857.

Due A. Lincoln

fifty dollars

for value recieved —*).

Han rakte mig det og sagde: „Kan De underskrive det?“ Da jeg havde læst det, sagde jeg: „Men dette maa jo være Deres Spøg. Det er jo umuligt, at De kun kan forlange femti Dollars for en Tjeneste, som mindst er værd to tusend“.

Men han klappede mig paa Skulderen og sagde leende: „Skriv De under; det er nok! En eller anden Rigmænd skal saa Lov til at betale Resten“.

Saa underskrev jeg da og meddeler her Aftryk af Regningen.

*) „Skylder A. Lincoln 50 Dollars for modtagen Hjælp“.

Urbana, May 23-1857

Mr Lincoln

fifty dollars,

for value received.

J. Chiniquy

Slappelsen, der fulgte efter den Spænding, jeg saa længe havde været i, min Belgjorers Venlighed ved at forlange saa lidet for en saa stor Tjeneste, samt en stræffelig Forudsølelse af, at han med sit Liv kunde komme til at bøde for, hvad han havde gjort mod mig, bevirkede, at jeg brast i Graad.

Da Lincoln hørte det, vendte han sig om mod mig og sagde: „Hvorfor græder De, Chiniquy? De burde jo nu føle Dem som den lykkeligste Mand i Verden. De har overvundet Deres Fjender og fejrer den mest glimrende Seier“.

„Kjære Lincoln“, svarede jeg; „jeg er naturligtvis glad over at have vundet en saadan Seier; men jeg frygter for, hvad den kan komme at koste Dem. De saa, at flere Jesuiter fra Chicago og St. Louis var tilstede i Retsalen. De vare komne for at høre mig blive dømt; men De rev Offeret ud af deres Klør og vendte Anklagen mod dem selv, idet de viste, hvilken djævelsk List og Mangel paa kristelig Kjærlighed, de havde lagt for Dagen ved at smede en saa nederdrægtig Plan for at for-dærve mig. Dette kan de ikke tilgive Dem, og hvad jeg nu frygter er, at de kommer til at tage en blodig Hævn over Dem*)“.

Han forsøgte først at slaa det hen i Spøg, men siden blev han mere alvorlig og sagde: „Seg ved, at Jesuiterne aldrig glemmer og aldrig tilgiver. Men det faar være det samme, naar og hvorledes man dør, naar man kun dør med Bevidstheden om at have gjort sin Pligt“.

Derpaa stiltes vi ad for denne Gang.

*) Den gripende Beretning om, hvorledes disse Chiniquys Ord til Lincoln gik i Opfyldelse, da denne for anden Gang, valgt til Præsident,

27de Kapitel.

En Deputation, som sendes af Biskopperne i Canada indrommer, at vi har Ret. — Paa Betingelser, der indrommes af de Deputerede samtykker jeg i at trække mig ud af Striden. — En af dem bryder sit Lofte og forraader os for selv at blive ansat som Præst i min Coloni. — Mit sidste Møde med ham og Brassard.

Da jeg 1ste Januar 1855 alene paa mine Knæ for Guds Ansigt fattede den Beslutning at modsætte mig Biskop O'Regans Tyranni, var jeg langt fra at forudsæ, hvilke Følger disse Stridigheder vilde drage efter sig. Min eneste Hensigt var at bringe ham til at handle ærlig, retfærdig og kristelig mod mine Kolonister, der med mig havde forladt sit Land og for bestandig sagt Farvel til alt, hvad der var dem kjært i Canada for at leve i Fred i Illinois som Kirkens lydlige Børn, men ikke for at blive behandlede som Slaver i Frihedens Land.

Hvis nogen dengang havde sagt mig, at denne Strid vilde føre til, at jeg fuldstændig skilte mig fra den katolske Kirke, vilde jeg sikkert have givet efter. Mit eneste Ønske var at rense Kirken fra de Misbrug, som var voget op omkring den som et tæt Ugræs, der truede med at kvæle den. Det syntes mig, som om det var hver Præsts Pligt at gjøre alt, hvad der stod i hans Magt for at afvætte den Skjændsel, som Biskoppernes Ondskab og Tyrani havde paaført den. Det var mit Haab, at Gud vilde benytte mig som et Redskab til at udføre dette Værk.

Alligevel havde jeg strax fra Begyndelsen en Anelse om, at Biskopperne vilde blive mig for mægtige, og at de for eller senere vilde knuse mig. Men jeg haabede, at selv om jeg laa under i Striden, vilde andre indtage min Plads og fortsætte Kampen, indtil Seiren var vunden.

Den store Seier, Gud havde ladet mig vinde i Urbana, havde styrket min Overbevisning om, at Gud stod paa min Side, og at han vilde beskytte mig, saa længe jeg kjæmpede for Sandhed og Ret. Det syntes mig, som om jeg ikke kunde tabe, naar jeg kjæmpede mod Løgn og Overtro, som Biskopperne overalt i de forenede Stater og Canada havde sat istedetfor Bibelsens og Kirkefædrenes Lære.

Høsten 1856 havde Striden med O'Regan antaget Dimensioner, som hverken jeg eller det katolske Præsteskab i Amerika nogenfinde havde kunnet ane. Baade den politiske og

blev myrdet af Jesuiternes Haandslangere, vil blive optaget i anden Del, da det der passer bedre ind i Sammenhængen.

religiøse Presse i de Forenede Stater og Canada drøftede ivrig Marsjagerne til Striden og dens mulige Følger.

Fra først af var Biskopperne forargede over O'Regans Opførsel. De saa med Glæde, hvorledes en Præst i hans eget Bispedømme sandsynligvis vilde tvinge ham til at være mere forsigtig for ikke at vække Forargelse ved saavel sit offentlige som private Liv. Men paa samme Tid haabede de, at Biskopen ved at lyse mig i Ban, vilde skræmme min Menighed, saa at de ikke længere vilde staa paa min Side. Spink havde sagt dem, at jeg sikkert vilde tabe Processen i Urbana, og naar han først havde faaet mig i Fængsel, vilde jeg være ude af Stand til at afstedkomme flere Forstyrrelser.

Men hvor forbløffede blev de ikke, da de saa, at min Menighed bare lo af Banlysningen, at jeg vandt min Proces, og at jeg gik seierrig ud af den Kamp, som ingen Præst siden Luther's og Knox's Dage er sluppen ukladet fra. Nu blev der først rigtig Uro i Leiren. Jeg blev erklæret for Oprører og Schismatiker, og Biskopperne udslyngede alle som en de værste Forhandelser over mit Hoved; men før de fuldstændig vilde tilintetgjøre mig, gjordes der endnu en sidste Anstrængelse for at overbevise mig om mine Vildfarelses. Pastor Brassard i Longeuil og Pastor Desaulnier, Forstander for Seminariet i St. Hyacinthe, blev udsendte af Biskopperne i Canada for at forestille mig det usømmelige i min Opførsel og bevæge mig til at underkaste mig Biskopens Vilje og godtgjende Banlysningen.

Biskopperne havde gjort klogt i at vælge netop disse to Præster til sine Udsendinge; thi ingen andre kunde antages at øve en større Indflydelse paa mig. Brassard havde ikke alene været min Lærer ved Seminariet i Nicolet, men han havde ogsaa, som før sagt, hjulpet mig paa mange Maader. Da jeg i 1825 ikke havde Penge nok til at fortsætte mine Studieringer og stod i Begreb med at forlade Landet for at søge mig en Stilling andensteds, rakte han mig en hjælpende Haand, idet han sammen med Seminariets Forstander Leprohon tilbød sig at bestride alle mine Udgifter under Resten af min Studietid. Han havde siden den Dag elsket mig som sin Søn, og jeg havde set op til ham som til en Fader. Den anden, Desaulnier, havde været min Klassekammerat paa Seminariet fra 1822 til 1829; i al denne Tid havde vi været fortrolige Venner, og dette Venskab havde vedvaret, ogsaa efterat vi havde forladt Seminariet.

Det var den 24de November 1856, at disse to ankom til St. Anna. Først et Par Minuter før deres Ankomst fik jeg vide, at man ventede dem, og jeg kan ikke beskrive den

Glæde, jeg følte, ved Tanken paa at skulle se dem igjen. Jeg stolede saa fast paa deres Oprigtighed og Venstab, og jeg var vis paa, de snart vilde indse, at vi havde Retten paa vor Side, og modig tage vort Parti mod vor Undertrykker. Men det viste sig snart, at jeg havde taget feil. De ansaa mig for en Oprører og Uroftifter, og skjøndt de ikke nærede nogen Uvilje mod mig, var de alligevel forfærdede over, at jeg vovede at sætte mig op mod Kirken.

Paa Reisen fra Canada til St. Anna havde mange fortalt dem, at jeg ikke var den samme, som før, at jeg var bleven stolt og hovmodig og sandsynligvis ikke vilde taale, at de blandede sig i mine Affærer. De blev derfor meget forbausede, da de saa mig ile dem imøde for at ønske dem velkommen.

Jeg udtalte strax det Haab, at Gud havde sendt dem for at gjøre Ende paa den lange Strid og tilveiebringe en Forsoning. Da jeg tænkte, at de maatte være trætte efter Reisen, spurgte jeg, om de ikke vilde gaa ind i Gjæsteværelset for at hvile lidt.

„Gjæsteværelse!“ sagde Desaulnier; „Biskoppernes Instrux forbyder os at være Gjæst hos Dem, siden De er en banlyst Mand!“

Da sagde Brassard: „Min kjære Desaulnier! Jeg maa sige Dem noget, som jeg hidtil har tiet med. Da jeg havde læst Forbudet mod at være Chiniquy's Gjæst, sagde jeg til Biskopen, at hvis han vilde stille saadanne Betingelser, maatte han vælge en anden Udsending. Skulde jeg rejse til Chiniquy, maatte jeg have frie Hænder til at handle som Fornuft og Samvittighed bød mig.

Dg nu siger min Samvittighed mig, at vi ikke kan begynde vor Mission med at fornærme en Mand, som giver os en saa venlig og hjertelig Modtagelse. Folket i Canada har valgt os til sine Udsendinge, fordi vi er Chiniquy's Venner og derfor bedst skikkede til at udføre dette Hverv. Jeg tager derfor med Glæde mod hans venlige Indbydelse“.

„Dg det samme gjør jeg“, sagde Desaulnier. „Thi heller ikke jeg er kommen her for at fornærme min bedste Ven, men for at redde ham“.

Disse hjertelige Ord forhøjede den Glæde, jeg følte ved at se dem, og jeg sagde: „Hvis I er komne her for at følge eders Samvittigheds Røst, da vil I maatte medgive, at Menigheden og Præsten i St. Anna heller ikke har gjort andet end at følge sin Samvittighed. Men“, tilføiede jeg, „det er nu ikke Tiden til at forklare eder mine Bevæggrunde. I maa være trætte og kan trænge til Hvile“.

Først efterat vi havde spist til Aften, gav de mig Brevet

fra Biskopperne i Montreal, London og Toronto, hvori de bød mig at underkaste mig min Overordnede og tilfagde mig sit oprigtigste Benskab, hvis jeg vilde adlyde.

Da sagde Desaulnier: „Kjære Chiniquy! Folket og Biskopperne i Canada har sendt os, for at vi skulde hjælpe Dem op af den bundløse Afgrund, hvori baade De og Deres Menighed er sunket. Vi har bare en Dag at være her, saa der er ingen Tid at spille“.

Jeg svarede: „Hvis det er, som De siger, at jeg er sunket i en Afgrund, og De er kommen for at hjælpe mig op igjen, vil ingen være Dem mere taknemmelig end jeg. Men det første, De har at gjøre, er at undersøge, om jeg virkelig befinder mig i en saadan Afgrund“.

„Men er De da ikke banlyst?“ raabte Desaulnier. „Og har De ikke tiltrods for Banlysnningen fortsat med at læse Messe, prædike og høre Skrifte? Har De ikke derved gjort Dem „irregulær“ og til Schismatiker og saaledes fuldstændig skilt Dem fra Kirken? Og da kan kun Paven gjenindsætte Dem i Deres Embede“.

„Nej, min kjære Desaulnier“, svarede jeg; „jeg er ikke mere banlyst, end De er, af den simple Grund, at en Banlysningsdom, som ikke er undertegnet, er aldeles ugyldig. Her er det Banlysningsdokument, som har voldt saa meget Opstyr. Undersøg det nu selv. Se efter, om det er undertegnet af Biskopen eller nogen anden bekjendt Person“. Og dermed rakte jeg ham Dokumentet.

Efterat han længe noie havde undersøgt det uden at sige et Ord, sagde han endelig:

„Hvis jeg ikke med mine egne Dine havde set det, vilde jeg ikke have troet, at en Biskop kunde spille en saa skændig Komedie. De har i Aviserne flere Gange villet overbevise os derom; men jeg maa tilstaa, at Deres bedste Venner, og deriblandt jeg selv, ikke har villet tro det. Det kunde aldrig falde mig ind, at en Biskop hele Landet over kunde proklamere, at De var banlyst, naar han ikke havde andet at støtte sig til, end denne værdiløse Lap Papir. Men hvis han for Alvor vilde banlyse Dem, hvorfor har han saa ikke selv undertegnet Dokumentet eller ladet det undertegne af en af sine Befuldmægtigede?“

„Det er let at forstaa“, svarede jeg, „thi skønt vor Biskop er en af de største Sturke i Illinois, er han en endnu større Kujon. Jeg havde truet med at bringe ham for Domstolen, hvis han vovede at affætte mig eller lyse mig i Ban, og saa fandt han paa, at den eneste Udvej var ikke at undertegne Dokumentet. Thi derved gjorde han det umuligt for mig at sag-

søge ham; for at kunne gjøre det, maatte jeg have hans egen Underskrift. Men hvor skal jeg finde nogen, som vil aflægge Ed paa, at det er Biskopens Underskrift? Vil De sværge paa det, Desaulnier?"

"Nei, det vil jeg ikke", svarede han; "thi jeg er ganske sikker paa, at det hverken er Biskopen eller hans Sekretær, som har skrevet under. Men det er sandt", vedblev han, "for vi reiste fra Chicago, spurgte vi Biskopen, om han havde foretaget nogen Undersøgelse angaaende Deres offentlige og private Liv, og om han havde fundet Dem skyldig i nogen Forbrydelse. Da han syntes at blive forvirret, sagde vi ham, at det var i Egenkab af Folkets og Biskopernes Udsendinge, at vi stillede dette Spøragsmaal til ham, da det var nødvendigt for os at kjende Deres Stilling, hvis vi skulde kunne haabe at faa en Forsoning istand mellem Dem og Biskopen.

Han svarede, at han aldrig havde foretaget nogen Undersøgelse, skjønt De flere Gange havde bedet ham derom, og det af den simple Grund, at han var overbevist om, at De var en af hans bedste Præster. Det eneste, han havde at udsætte paa Dem, var Deres Stivsindethed og Deres Mangel paa Lydhighed mod Deres Overordnede, samt at De blandede Dem i Uffærer, som ikke vedkom Dem. Han paastaar desuden, at De havde nægtet at reise til Rahokia. Men da han sagde dette, stammede han og blev ganske rød i Ansigtet, saa jeg fik Mistanke om, at det var Løgn, hvad det ogsaa har vist sig at være. Han gjorde sig desuden skyldig i en Løgn til; thi han sagde, at han selv havde undertegnet Banlysningssdokumentet. Det er ubegribeligt, at en Biskop kan opføre sig saaledes. Hvis De reiste til Rom og viste Paven dette Dokument, vilde De vinde en let Seir over Biskopen; thi Kirkens Love siger, at en Præst, som benytter falske Underskrifter, selv ipse facto er suspenderet fra sit Embede for et Aar.

Brassard sagde: "Vi kan gjerne fortælle Chiniquy, at de canadiske Biskoper anser D'Regan for en Skurk og er forvisjede om, at hvis Chiniquy underkaster sig Biskopens Dom, under Protest og appellerer til Paven, vil denne gjenindsætte ham i hans Embede".

Vi blev siddende oppe til Kl. 3 om Morgenen for at tale om den vanskelige Stilling, hvori jeg befandt mig, og om hvorledes vi bedst skulde faa en Ende paa Striden; men da vi til den Tid endnu ikke var komne til noget Resultat, begav vi os til Hvile efter en kort Bøn.

Næste Morgen fortsatte vi vor Samtale.

For at vise dem, at det var mit oprigtige Ønske at faa Ende paa Striden, samtykkede jeg i at opgive min Stilling som

Sognepræst i St. Anna paa den Betingelse, at Brassard blev udnævnt i mit Sted. Det blev imidlertid bestemt, at jeg som Hjælpepræst skulde bistaa ham med Arbejdet i Kolonien. Paa Biskopens Begne lovede de, at hvis jeg vilde undertegne efterfølgende Dokument, vilde han tilbagefalde sin Baulysning, gien- give den fransk-canadiske Menighed i Chicago dens Kirke og lade dem faa en fransk-talende Præst. Det Dokument, der skulde undertegnes, lød saaledes:

„Til Hans Høiærværdighed D'Regan,
Biskop af Chicago!

Jeg beklager, at min Optræden og mine Udtalelser imod Dem har vakt Anstød og bragt Folk paa den Tanke, at jeg heller skulde ville stille mig fra vor hellige Kirke end underkaste mig Deres Myndighed. For at vise Verden og Dem, at det er mit Dnske at leve og dø som Katholik, skynder jeg mig at underrette Deres Høiærværdighed om, at jeg bøier mig for Deres Dom, og at jeg lover, at jeg herefter aldrig skal udføre nogen præstelig Handling uden Deres Tilladelse.

Deres i Kristo lydlige Søn
C. Chiniquy“.

Klokken var 11 om Aftenen, da jeg samtykkede i at undertegne dette Dokument, som først, naar de ovennævnte Betingelser var opfyldte, skulde overrækkes Biskopen. De to Deputerede var meget tilfredse med Udfaldet af deres Mission, og Desaulnier sagde:

„Det er indlysende, at Chiniquy og hans Menighed lige fra Begyndelsen af har haft Retten paa deres Side, og at han aldrig har tænkt at unddrage sig Kirkens Myndighed. Hvis Biskopen herefter ikke vil leve i Fred med Menigheden og Præsten i St. Anna, saa maa vi sige ham, at det ikke er Chiniquy, men Biskop D'Regan, som vækker Splid i Kirken, og da vil jeg sammen med Chiniquy rejse til Rom for at appellere til Paven, hos hvem vi let vil kunne udvirke, at Biskopen af Chicago bliver fjernet“.

Brasard sagde, at han var enig i Desaulniers Udtalelser og tilføjede, at han ogsaa var villig til at følge mig til Rom for at bevidne min Ufkyldighed og Biskopens daarlige Opførsel.

Efter at have takket dem for deres venlige Ord, spurgte jeg Desaulnier, om han dristede sig til for hele min Menighed at gjentage, hvad han her havde sagt i min og Brassards Nærværelse.

„Jeg vilde ikke have det mindste imod at gjentage for

Deres Menighed, at jeg ikke finder det ringeste at udsætte paa Deres Opførsel; men dertil gives der ingen Anledning, thi da Klokken allerede er elleve, er de fleste gaaet tilfjængs, og jeg maa afsted Kl. 6 imorgen tidlig, hvis jeg skal naa Morgentoget i Rankakee".

"Det har De Ret i", svarede jeg; "det havde jeg ikke tænkt paa".

Derpaa faldt vi paa Knæ og holdt en kort Bøn, hvorefter jeg fulgte dem til deres Bærelser og bød dem Godnat.

Ti Minuter efter var jeg nede i Byen og bankede paa hos et Par af mine Menighedsmedlemmer og sagde: "Der er ikke et Minut at spille. Tag en Hest og rid saa hurtigt som mulig omkring i Byen for at underrette Menigheden om, at hvis de i Morgen Kl. 5 indfinder sig i Kirken, kan de af de Deputeredes egen Mund saa høre, hvad de tænker om vort Forhold til Biskopen".

Næste Morgen, da Klokken endnu ikke var fem, bankede Desaulnier paa min Dør og sagde med Forbauelse og Uro malet paa sit Ansigt: "Chiniqny, hvad skal al denne Vognrammel betyde? Pleier Deres Menighed at komme til Kirken, før Klokken er fem om Morgen?"

"Hvad mener De?" sagde jeg; "jeg sov saa fast, at jeg intet har hørt?"

"De maa da vel høre al denne Støj", svarede han, "og skjönt det endnu er mørkt, ser jeg, at en hel Del Mennesker samler sig ved Kirken. Hvad kan det betyde?"

"Jeg skal klæde mig paa og gaa ned og se, hvad det er", svarede jeg.

Nu kom ogsaa Brasjard for at saa vide, hvad det skulde betyde, at en saadan Menneskemængde var paa Benene paa denne Tid af Døgnet. "Hvad kan være paafærde?" sagde han. "Kan det være muligt, at Deres Menighed kommer for at straffe os, fordi vi blander os i deres Anliggender?"

"J kan være ganske rolige", svarede jeg; "min Menighed vil ikke gjøre Eder noget. Men huffer J ikke, at igaar Aftes Kl. 11 sagde Desaulnier, at han ikke vilde have noget imod i hele Menighedens Nærværelse at gjentage, hvad han igaar sagde til mig, da De var tilstede. En Engel fra Himmelen maa have hørt det og har kaldt Menigheden sammen, for at de i Kirken af Deres egen Mund kan saa høre, hvad De tænker om vort Forhold til Biskopen".

"Ved De hvad!" sagde Desaulnier, "ingen anden end Chiniqny kunde nogensinde være faldet paa at spille mig saadant et Puds, og ingen anden Menighed end Deres vilde have gaaet med paa det. Jeg vilde naturligvis aldrig have givet

dette Løfte, hvis jeg ikke havde været aldeles vis paa, at jeg aldrig vilde faa Anledning til at opfylde det. Men", tilføiede han, „nu er det for sent at tilbagefalde, hvad jeg har sagt; saa jeg bliver nødt til at holde mit Løfte, skjønt jeg ved, at det vil kompromitere mig i manges Øjne“.

Stor var Menighedens Glæde, da Desaulnier fortalte dem, at han og Brassard havde tilbragt en hel Dag og to Nætter med at undersøge, hvorledes jeg og mine Kolonister havde forholdt os i Striden mod Biskopen uden at finde, at vi havde overtraadt nogen af Guds og hans hellige Kirkes Love.

Glædestaarer randt ned ad alles Kinder, da først Desaulnier og siden Brassard sagde dem, at Biskopen ikke havde den ringeste Ret til at affætte deres Præst, siden han selv havde sagt dem, at Chiniquy var en af hans bedste Præster; de havde og handlet vel i ikke at bryde sig om Banlysningsdommen, som ikke var andet end en skjændig Komedie, da den ikke var undertegnet af nogen kjendt Person.

Desaulnier vedblev derpaa: „Brassard kommer til at blive eders Sognepræst, og Chiniquy vil forblive iklandt Eder som hans Medhjælper. Han har undertegnet et Dokument, hvori han underkaster sig Biskopen paa den Betingelse, at denne lader Eder i Fred og tilbagekalder den Dom, han har udtalt. Hvis han ikke gaar ind paa disse Vilkaar, bliver vi nødt til at sige ham, at det ikke er Chiniquy, men han selv, som volder Splid i Kirken, og da vil vi følge Chiniquy til Rom for at tale hans Sag og bevise hans Uskyldighed for hans Hellighed Paven“.

Derpaa knælede vi alle ned og takkede og lovede Gud, og den Morgen, den 26. November 1856, vendte Menigheden i St. Anna med glade Hjerter tilbage til deres Hjem.

Kl. 6 var Desaulnier paa Veien til Chicago for at overrække Biskopen en skriftlig Fremstilling af de Betingelser, hvorunder jeg var villig til at underkaste mig ham og tvinge ham i Biskoperne i Canadas Navn og for Kirkens helligste Interessers Skyld til at gaa ind paa disse Betingelser. Brassard blev tilbage hos mig for at vente paa Brev fra Biskopen og siden følge mig til Chicago, hvor den endelige Forsoning mellem mig og Biskopen skulde finde Sted.

Næste Dag modtog han følgende Brev fra Desaulnier:

„Chicago, den 26. November 1856.

Hr. Pastor Brassard!

Det er uundgaelig nødvendigt, at De sammen med Chiniquy kommer hid til Chicago saa hurtigt som muligt. Følgelig venter jeg Dem iovermorgen, for at Sagen kan blive endelig afgjort.

Iffat Desaulnier“.

Efter at vi begge havde læst Brevet, sagde jeg: „Føler De ikke, at disse kolde Ord ikke spaaer noget godt? Jeg beklager, at De ikke fulgte Desaulnier til Biskopen. De kender hans svage og vanfølsomme Karakter; han er modig i Ord, men let modtagelig for enhver Paavirkning. Jeg er bange for, at D'Regans Stivhjertighed og Hæftighed har skræmt ham og betaget ham alt Mod. Men lad os strax reise. Og vær sikker paa, Brassard, at hvis Biskopen ikke gaar ind paa at stille Dem i Spidsen for Kolonien, skal intet kunne bevæge mig til at forraade mit Folk og lade dem blive et Bytte for Ulven, som vil sønderrive dem“.

Den 28. November Kl. 10 om Formiddagen kom vi til Illinois-Stationen i Chicago, hvor Desaulnier ventede os. Han var bleg som et Lig. Jeg tog ham tilside og spurgte: „Hvad nyt?“

Han svarede: „De og Brassard har ikke andet at gjøre end pakke eders Kufferter og forlade St. Anna for at reise til Canada. Biskopen vil ikke gaa ind paa Deres Betingelser. Han vil, at jeg indtil videre skal være Præst i St. Anna, og at De og Brassard saa hurtigt som muligt skal reise tilbage til Canada og sige Biskoperne der, at de kan passe deres egne Anliggender“.

„Har De glemt, at De lovede mig og min Menighed, at De vilde følge mig og Brassard til Rom, hvis Biskopen nægtede at gaa ind paa de Vilkaar, De selv var med at bestemme?“ spurgte jeg.

„Det er Biskopen ganske ligegyldigt, enten De reiser til Rom eller ikke. Han har ansat mig som Præst og Leder af Kolonien, som De derfor maa forlade saa snart som muligt“.

„Desaulnier“, svarede jeg, „nu er De en ligesaa stor Forræder, som Judas var, og vil De have samme Løn som Judas, kan De reise til St. Anna. Der vil De blive behandlet efter Fortjeneste. De havde selv Lyst til at blive Præst i min Koloni, og derfor fulgte De mig til Biskopen, for at De nu kan høste Frugterne af mit Arbejde. Men De vil snart finde, at De har taget feil. For Deres egen Skyld raader jeg Dem til aldrig mere at sætte Deres Fod i St. Anna“.

Desaulnier svarede: „Biskopen vil ikke underhandle mere med Dem, med mindre De offentlig tilbagekalder, hvad De har skrevet imod ham i Anledning af, at han bemægtigede sig den fransk-canadiske Menigheds Kirke i Chicago, og i Alviserne offentliggjør, at Biskopen ved denne Anledning var i sin gode Ret“.

„Brassard“, sagde jeg, „kan jeg med god Samvittighed afgive en saadan Erklæring?“

Han svarede: „Nei, det maa De paa ingen Maade gaa ind paa!“

„Hører De det, Desaulnier?“ sagde jeg; „Brassard siger det samme, som Deres Samvittighed vilde sige Dem, hvis De havde nogen. Hvis De nu stiller Dem paa den Mands Side, som De for et Par Dage siden kaldte en elendig Skurk, da er De ikke bedre end han. Hvad mig angaar, vil jeg vende tilbage til min kjære Menighed i St. Anna“.

„Hvad vil De der?“ spurgte Desaulnier; „Biskopen har jo forbudt Dem at blive der længer“.

„Hvad jeg vil der?“ svarede jeg. „Jeg vil lære disse sande Kristi Disciple at foragte og afstøje alle Tyranner og Forrædere, selv om de er Præster og Biskoper. Farvell!“

Derefter omfavnede jeg Brassard, som var altfor bevæget til at kunne tale. Jeg trykkede ham til mit Bryst og sagde: „Farvel, min kjære Brassard! Reis tilbage til Canada og fortæl mine Venner, hvorledes denne Forræders Feighed og Uergjerrighed har tilintetgjort vort Haab om at faa Ende paa denne bedrøvelige Strid. Jeg vender tilbage til mine Brødre i St. Anna, mer end nogensinde bestemt paa at beskytte dem mod vore Overordnedes Ugudelighed og Tyranni. Nu vil det blive lettere at vise dem, at Kristus ikke har gjenløst os med sit Blod paa Korset, for at vi skulde blive disse hjerteløse Tyranners Slaver.“

Med større Iver end nogensinde før vil jeg lære min Menighed ikke at lytte til Biskoppernes moderne Evangelium, men isteden derfor følge Jesu Kristi gamle Evangelium, som er den faldne Menneſtehed's eneste Trøst og Haab“.

Brassard vilde sige noget, men Bevægelsen kvalte hans Stemme. De eneste Ord, han fik frem, da han trykkede mig til sit Bryst, var: „Farvel, min kjære Ven, farvell!“.

28de Kapitel.

Desaulnier udnævnes til General-Vikar i Chicago for at knuse os. — Min Menighed er bestemt paa at forsvare sine Rettigheder. — Menigheden i Chicago sender Breve til Biskopperne og Paven. — Biskopen af Montreals Brev til mig og mit Svar. — Braslard tvinges til mod bedre Vidende at erklære, at vi havde Ret; mit Svar og hans Bøn om Tilgivelse.

Det var ganske naturligt, at Biskopen efter Desaulniers Forræderi vilde gribe til nye Forholdsregler for at knuse os. To Præster, Campo og Maillour, sendtes fra Canada for at hjælpe ham med at bringe min Menighed til at underkaste sig. — I December Maaned fik jeg følgende Brev fra Braslard:

„Alle Biskoper forener sig nu om at udslynge deres Forbandelser over Dem, fordi De saa helttemodig har modsat Dem Biskopens Tyranni. Jeg har sagt dem Sandheden, men de vil ikke lytte til mine Ord. Biskop Bourget sagde mig rent ud, at De for hvilkenjombhelst Pris maatte tvinges til at underkaste Dem Biskopens Myndighed, og han truede med at lyse mig i Ban, hvis jeg fortalte Folk, hvad jeg ved om Desaulniers skammelige Opførsel. Hvis jeg stod alene i Verden, vilde jeg ikke bryde mig om en saadan Banlysning; men jeg ved, at det vilde dræbe min gamle Moder. Jeg haaber derfor, at De ikke vil tage mig min Tausshed ilde op, og at De vil betragte dette Brev som konfidentielt. De ved, i hvilken Forlegenhed De vilde bringe mig ved at offentliggjøre det“.

Den franske Menighed i Chicago indsaa strax, at Biskopen, som nu havde Desaulnier til at hjælpe sig, vilde sætte alt ind paa at knuse dem. De troede, at den bedste Maade, hvorpaa de kunde tvinge ham til at vise dem Retfærdighed, var at offentliggjøre de Klagemaal, de havde mod ham, og udstedte et Dpraab til alle de Forenede Staters Biskoper og til Paven:

Den 22. Januar 1857 anmodede de »The Chicago Tribune« om at optage dette Dpraab, som sluttede med følgende Resolutioner:

- 1) Hans Høiærværdighed Biskop O'Regan af Chicago har ganske tabt den fransk-canadiske Menigheds Tillid, siden han tog vor Kirke fra os.
- 2) Hans Høiærværdighed O'Regan har usfælt bagvasket den fransk-canadiske Menighed, naar han har sagt, at han tog vor Kirke fra os, fordi vi ikke kunde betale den.

- 3) Hans Høierværdighed D'Regan har tiltaget sig en altfor tyrannisk Magt, naar han til vore Deputerede, som kom for at spørge ham, med hvilken Ret han havde taget vor Kirke fra os for at give den til en anden Menighed, sagde: „Jeg har Ret til at gjøre hvad jeg vil, med eders Kirke og eders Kirkeeiendomme; jeg kan sælge dem, stifte Pengene i min egen Lomme, uden at nogen kan drage mig til Ansvar derfor“.
- 4) Alle de Processer, hans Høierværdighed Biskop D'Regan har havt for Domstolene, har været af en saadan Natur, at det maa staa klart for hele Illinois' Befolkning, at han er ganske uværdig til den Stilling, han beklæder.
- 5) Vi anklager hans Høierværdighed for at have gjort sig skyldig i Simoni ved at forlange af en Præst, at denne skulde betale ham 100 Dollars for at faa Tilladelse til at udøve sine Embedspligter.
- 6) Naar hans Høierværdighed D'Regan forbyder irske og tyske Katholiker at besøge fransk-katholske Kirker, men tillader Franskmænd og Canadensere at besøge irske og tyske Kirker, sker dette af pekuniære Hensyn, og en saadan Fremgangsmaade anser vi for at være stridende mod Kirkens Aand.
- 7) Det fransk-canadiske Folk i Illinois har med Forbauelse og Sorg været Vidne til, hvorledes Pastor Desaulmier har gjort sig til denne ubarmhjertige Tyrans Haandlanger.
- 8) Pastor Chiniquy i St. Anna fortjener Tak af alle Katholiker i Illinois, fordi han var den første, der vovede at modsætte sig Biskopens Tyranni.
- 9) De franske Katholiker i Chicago har besluttet af al Magt at støtte Pastor Chiniquy i hans Kamp mod Biskopen af Chicago.
- 10) Et trykt Exemplar af disse Resolutioner sendes alle Biskoper og Erkebiskoper i de Forenede Stater og Canada, for at de kan indse Nødvendigheden af at give Kirken i Illinois en Biskop, som er sit høie Embede værdig.
- 11) Et Exemplar af disse Resolutioner sendes hans Hellighed Pius IX. for at bevæge ham til at anstille Undersøgelser angaaende den sørgelige Stilling, hvori vor nuværende Biskop har bragt Kirken i Illinois.
- 12) De Forenede Staters selvstændige og frihedselskende Presse anmodes om at offentliggjøre ovenstaaende Adresse og Resolutioner.

B. Rosinot,
Ordfører.

David Franchere,
Sekretær“.

Denne Klage fra mer end to tusind Katholiker i Chicago blev optaget i næsten alle amerikanske Blade og kom som et Tordenflag over O'Regan og Desaulnier. De anmodede alle Amerikas Biskoper om at ile dem til Undsætning, og i flere Maanedes udslyngedes der fra alle katholske Prædikestole de værste Forbandelser over mit arme Hoved. Mange af Biskoperne bekyldte i Aviserne mig og min Menighed for at være Schismatikere, hvis Hovmod og Stivsinde forstyrrede Kirkens Fred. Det bitreste af disse Angreb kom fra Biskop Bourget, som ved at besudle min Gæde troede at skulle bringe min Menighed til at slaa Haanden af mig. Men han faldt selv i den Grav, han havde gravet for mig.

Den stakkels Pige, som han havde benyttet som et Redskab til at styrte mig i Fordærvelse, var nu død. Men han havde endnu hos sig de falske Betydninger, han havde faaet hende til at fremkomme med. Han havde sandsynligvis ødelagt det Dokument, Jesuiten Schneider havde sendt ham, hvori hun tilbagekaldte sine Betydninger, og da han ikke vidste, at jeg havde gjemt de tre Kopier af Dokumentet, troede han, at han nu trygt kunde brændemærke mig som Forsører, der af ham var jaget bort fra Canada.

Biskopen skriver til Menigheden i Bourbonnais:

„Den 27. September 1851 fratog jeg ham (Chiquin) al præstelig Myndighed, af Narjager, som jeg opgav ham i et Brev. Dette Brev har han sandsynligvis endnu, og finder han, at jeg har behandlet ham uretfærdig, kan han offentliggjøre det“.

Jeg kunde næppe tro mine egne Dø, da jeg læste dette skjændige og troløse Angreb, der var værre end noget andet, jeg endnu havde været udsat for. Alligevel kan jeg ikke sige, at det kom overraskende paa mig; thi jeg havde været forberedt paa det. Da Pastor Schneider spurgte mig, hvorfor jeg tog fire Afskrifter af den ulykkelige Piges Tilbagekaldelse, sagde jeg ham, at jeg kjendte Biskop Bourgets Troløshed og troede ham ham istand til at tilintetgjøre det Exemplar, jeg sendte ham, for en anden Gang igjen at kunne udstyde sine giftige Pile mod mig. Dette var Narjagen til, at jeg tog tre Afskrifter, en til Brassard, en til Schneider og en til mig selv; thi da havde jeg intet at frygte. Jeg er overbevist om, at Gud, som kjendte Biskop Bourgets Ondskab, indgav mig denne Tanke for at frelse mig.

Jeg sendte ham øieblikkelig gennem Pressen følgende Svar:

St. Anna, 18. April 1857.

Til

Hs. Høiærværdighed Biskop Bourget!

J Deres Brev af 19. Marts siger De, at De af-
satte mig nogle Dage, før jeg forlod Canada for at rejse
til de Forenede Stater, og De opfordrer mig til at an-
give Grunden hertil. Jeg skal efterkomme Deres Onske:

Den 28. September 1851 fandt jeg paa mit Bord
et Brev fra Dem, hvori De underretter mig om, at De
har affat mig, fordi jeg skulde have begaaet en grov For-
brydelse, som jeg var bleven anklaget for. Min Anklagers
Navn var ikke nævnt og heller ikke af hvad Art min For-
brydelse var. Jeg opsogte Dem strax for at faa vide
mine Anklageres Navne, saa jeg for Dem kunde bevise
min Ufskyldighed; men De afflog min Bøn.

Da faldt jeg paa Knæ for Dem og bad Dem med
Taarer, at De i Guds Navn vilde stille mig Ansigt til
Ansigt med mine Anklagere; men mine Taarer og Bønner
rørte Dem ikke. De stødte mig bort med en Haardhed,
som jeg ikke havde ventet hos en Biskop.

I de følgende 24 Timer rasede en sand Storm i min
Sjæl. Den Tanke var mig næsten uudholdelig, at jeg nu
var i en Mands Vold, som under Religionens Maske
vovede at begaa en saa grusom Handling. De havde be-
sødet min Vre; De havde udslynget mod mig de skamme-
ligste Beskyldninger, og nu berøvede De mig ethvert Middel
til at retfærdiggjøre mig.

Fortvivlet begav jeg mig til Jesuiterkollegiets For-
stander, Pater Schneider, der i Almindelighed var min
Skriftesfader, og for denne gode Ven udøste jeg mit Hjerte.

Ved Forsynets Styrelse lykkedes det os efter et Par
Dages Forløb at komme paa Spor efter min Anklagereske,
en prostitueret Kvinde. Uden at nævne mit Navn sendte
jeg Bud efter hende, og da jeg hørte, hun var kommen,
sagde jeg til Pater Schneider: „De ved, at Biskopen ved
en prostitueret Kvindes Hjælp har søgt at styrte mig i
Fordærvelse; nu maa De komme og være Vidne til, at
min Ufskyldighed bevises!“

Da vi traadte ind til den stakkels Kvinde, sagde jeg
til hende:

„I den almægtige Guds Navn beder jeg Dem tale
Sandhed, og i denne ærværdige Præsts Nærværelse sige,
om jeg nogeninde har gjort mig skyldig i den Forbrydelse,
De har anklaget mig for hos Biskopen.“

Ved disse Ord brast den ulykkelige Kvinde i Graad;

hun skjulte Ansigtet i sine Hænder, og under lydelig Gul-
ten sagde hun: „Nei, De er ustyldig!“

Jeg spurgte igjen: „Var det ikke for at friste mig og
ikke for at forsjone Dem med Gud, at De kom for at strifte
for mig?“

„Jo, De har Ret; det var for at friste Dem“, svarede
hun.

„Tal fremdeles Sandhed“, sagde jeg, „saa vil Gud
tilgive Dem, og jeg ogsaa. Var det ikke for at hævne
Dem, fordi jeg havde irettesat Dem, at De anklagede mig
hos Biskopen?“

„Jo, det var den eneste Grund, som bevægede mig
til at gjøre det“, sagde hun.

Alle disse Spørgsmaal og Svar blev nedskrevne og
undertegnede af en af Deres Præster, Forstanderen for
Jesuiterkollegiet, Pastor Schneider, som fremdeles lever i
Montreal og kan bevise Sandheden af, hvad her er sagt.

Deres Hoiærvardighed lader forstaa, at jeg blev af-
sat nogle Dage, før jeg forlod Canada for at rejse til
Illinois. Tillad mig at sige, at jeg ikke er af Deres Hoi-
ærvardigheds Mening i denne Sag.

Vi har en Kirkelov, som siger: „Hvis en Dom er
uretsfærdig og ugrundet, bør ikke den, over hvem Dommen
er udtalt, tage sig nær deraf; thi i Guds Dine kan en
uretsfærdig Dom ikke skade nogen. Heller ikke bør den, som
er rammet af en saadan uretsfærdig Dom, foretage noget
Skridt for at faa den hævet; thi den er i sig selv ughyldig“.

De ved meget godt, at den Dom, De fældte over
mig, af flere Grunde var ughyldig, og at jeg ikke var af-
sat. Thi da jeg, nogle Timer før jeg skulde forlade Ca-
nada, kom for at bede om Deres Belsignelse, ikke alene
gav De mig denne, men viste mig ogsaa andre Tegn paa
Venskab, og da jeg spurgte, om jeg skulde forlade Dem
med det Indtryk, at De var misfornøiet med mig, svarede
De, at det modsatte var Tilfældet.

Jeg sagde, at jeg ønskede et skriftligt Bevis herpaa,
og med Deres egen Haand skrev De:

Montreal, Canada, 13. Oktober 1851.

„De ønsker at forlade mit Bispedømme for at tilbyde
Biskopen af Chicago Deres Tjeneste; men da De tilhører
Quebecs Bispedømme, gjør De bedst i at henvende Dem
til Biskopen af Quebec. Hvad mig angaar, kan jeg ikke
andet end takke Dem for Deres Virksomhed blandt os, og
jeg nedkalder Himmels rigeste Belsignelser over Dem.

Jeg vil altid bevare Dem i venlig Erindring og haaber, jeg engang vil faa Anledning til at vise Dem min Taknemmelighed.

Deres ydmyge Tjener
(Bourget) † Ignatius, Biskop af Montreal“*).

Jeg bad Dem derefter give mig et eller andet haandgribeligt Bevis paa Deres Agtelse, for at jeg kunde vise det frem, hvor jeg kom.

De svarede, at det havde De intet imod, og spurgte, hvad jeg ønskede. „Jeg vilde gjerne“, svarede jeg, „af Deres Høierværdighedens egne Hænder modtage en Messekalk, som jeg kunde bruge Resten af mit Liv!“

De svarede: „Med største Fornøielse vil jeg opfylde Deres Ønske!“ og De bad en af Deres Præster bringe Dem en Kalk. Imidlertid kunde Nøglen til det Stab,

*) Dette Brev har maattet gjøre det aabenbart, med hvilke Midler, den katolske Geistlighed i Norge værger sig mod Chiniquy og hans Vidnesbyrd. I „Morgenbladet“ Nr. 475, 1893, oplyste jeg, hvorledes Biskop Fallize havde fornyet Beshyldningerne mod Chiniquy for Uædelighed og deraf følgende Afstøttelse 28. Septbr. 1851 og erklæret Cand. Helgevold, Udgiveren af Chiniquys Bog om Skriftemaalet for „naiv nok (eller noget værre)“ til at afstrykke Biskop Ignatius' „tidligere“ Skrivelse. Fallize overjaa nemlig i sin blinde Iver, at (Bourgets) Ignatius' ovenstaaende Brev ikke var „tidligere“, men dateret 13. Oktober, og at altsaa ved dette Brev Beshyldningen for Uædelighed og Afstøttelsen var annulleret. — Fallize greb lige overfor denne Beshyldning mod ham til den Udvei at paastaa, at Ignatius' Brev „godt kunde være rettet af en Biskop til en suspenderet Præst“, og „at dets faderlige Tone ikke beviser noget“. — Efter at „St. Olaf“ havde opvartet med denne aabenbare Udflugt, greb Pastor Kleis i „Dagbladet“ for 25. Novbr. 1893, sandsynligvis i Følelsen af, at enhver kunde gjennefsue det umulige i Fallizes Udflugt, til den 3die Udvei. „Det er en Gemenhed og en Løgn, at Chiniquy den 13. Oktober 1851 skulde have modtaget et „brillant Certificate“ af Biskopen af Montreal. Til de falske og forfælskede Dokumenter, som i Chiniquismen er bleven benyttet af Pastor Storjohann, Pastor Færden og Co., maa altsaa henregnes det Brev, som har fristet deres Skarpsindighed“.

Man betænke nu, lige overfor denne mageløse Frækhed i at nægte endog Kjendsgjerninger, om det behøves, at Chiniquy i April 1857 offentliggjorde Biskop Ignatius' Brev i 10,000 Exemplarer alene i Montreal, hvor Ignatius endnu var Biskop. Istedesfor ved dette truende Vidnesbyrd at blive søvnløs i 3 Døgn, skulde nok heller Ignatius have faaet Chiniquy dømt for „Gemenhed og Løgn“. — Hvorledes maa nu denne Beshyldning for „Gemenhed og Løgn“ falde tilbage paa deres Hoveder, som endnu vover at paastaa, at Skrivelsen er et forfælsket Dokument? Provst J. Wahls Dom om Fallize, at „han er en meget fantasirig Mand og egner sig aabenbart til at være Romanforfatter“ (Alm. Kirket. 1. April 1892) faar gennem Oplysningen af hans Fremgangsmaade i dette Tilfælde sin fulde Stadfæstelse.

Udg.

hvor de hellige Kar opbevaredes, ikke staffes tilveie, da den Præst, der havde dem i Forvaring, netop var gaaet ud.

Det var mig umuligt at vente, da Toget snart skulde gaa, og jeg sagde derfor: „Hvis Deres Høiarværdighed vil sende den til Pastor Brassard i Longeuil, sender han den efter mig til Chicago“. Dagen efter sendte Deres Sekretær Kalken til Brassard, og denne Kalk har jeg endnu. Brassard lever fremdeles og kan bevidne Sandheden af, hvad jeg har sagt.

Deres Høiarværdighed, jeg tror ikke, en Biskop giver en Præst, han nylig har affat, en Messetalk. Ved at give mig denne Kalk beviser De derfor tydelig, at De selv ikke anser mig for at være affat.

Erhødigst C. Chinique“.

Nogle Dage efter at dette Brev havde staaet at læse i Canadas Aviser, skrev Brassard til mig:

„Deres Brev har fuldstændig blottet vor stakkels Biskop og vist hele Verden, hvor ondskabssuld, uretsærdig og hykkelsk han er. Det har gjort et saadant Indtryk paa ham, at han i tre Døgn hverken har kunnet spise eller sove. Alle er enige om, at De har givet ham en haard, men fortjent Revselse“.

Det var den 1. April 1857, at jeg fik dette Brev fra Brassard. Jeg var da langt fra at ane, at jeg den 15. i samme Maaned i Canadas Aviser skulde læse følgende Udtalelse af ham:

„Til Redaktøren af »Courier du Canada«.

St. Roch de l'Michigan, 9. April 1857.

Hr. Redaktør! Jeg beder om Blads i Deres ærede Blad for følgende Vinier: Da det har været sagt, at jeg skulde have billiget Pastor Chiniquys Optraeden, anser jeg det for min Pligt at oplyse, at jeg aldrig hverken i Tale eller Skrift har opmuntret ham til at sætte sig op mod Kirken. Da jeg i November Maaned sammen med Desaulnier, Forstander for Seminariet i Hyacinthe, var i St. Anna, gik al min Stræben ud paa at formaa min gamle Ven til at forlade den Vej, han havde slaaet ind paa.

Det er højst beklageligt, at en Mand som Chiniquy har brudt med Kirken. Selv de, der stod ham nærmest,

maa herester med Afsty vende sig fra ham; thi for enhver troende Katholik gjælder det først og fremmest at værne om Kirkens Enhed.

Alligevel maa vi erindre, hvad denne Mand har udrettet iblandt os ved sit Arbejde for Afholdssagen. Vi maa derfor forene os i Bøn om, at dette forvildede Gaar maa føres tilbage til Hjorden.

Jeg anmoder om, at denne Redegjørelse maa blive optaget ogsaa i andre Blade.

Deres forbundne
Moses Brassard".

Jeg skjønte, at dette Brev ikke var et Udtryk for Brassards Følelser, men at Biskop Bourget stod bag det hele. Jeg syntes alligevel det var min Pligt at skrive til ham. Jeg retfærdiggjorde min og min Menigheds Optræden endnu engang udførlig og paaviste, at vi var blevne mishandlede paa det skammeligste af Biskopen i Chicagoo.

Dette Brev havde en større Virkning paa Brassard, end jeg havde ventet. Han skammede sig over sin Feighed og skrev til mig for at bede mig om Tilgivelse for den Uretfærdighed, han paa Biskopens Befaling havde begaaet mod mig. Jeg gjengiver her en Del af hans Brev:

St. Roch, den 29. Mai 1857.

Kjære Chiniquy! Jeg er mer end nogensinde overbevist om, at De aldrig er bleven virkelig assat; thi Biskop Bourget fortalte mig, at Biskop O'Regan kun havde assat Dem ganske privat i sit private Værelse, og ifølge Liguori har en saadan Dom ingen Gyldighed. Jeg beder Dem om Tilgivelse for, hvad jeg har skrevet imod Dem. Jeg blev tvungen til at gjøre det, fordi jeg ikke havde udtalt mig tilstrækkelig fordømmende om Dem og fordi De stadig i Deres Skrivelser paaberaabte Dem mit Navn. Det var Biskopen af Montreal, Bourget, som tvang mig til at optræde mod Dem; men jeg vilde ikke gjøre det om igjen, om det forlangtes af mig. Udenbar ikke for nogen, hvad jeg har sagt i dette Brev; det er skrevet i al Fortrolighed.

Deres hengivne Ven
L. M. Brassard.

Ingen Præst i Canada havde staaet saa høit i min Agtelse som Brassard, derfor fyldtes ogsaa mit Hjerte med den bitreste Sorg over, at han kunde begaa en saadan Redrigheid. Det

sidste Baand som bandt mig til den katholske Kirke var nu over-
skaaret. Hidtil havde det ikke alene været mit Haab, men min
faste Overbevisning, at der fandtes mange ærlige og oprigtige
Præster i denne Kirke, og for mig stod Brasjard som Ærlig-
heden selv. Nu laa ogsaa han i Smudset som et sorgeligt
Vidnesbyrd om Kirkens Corruption.

Ved offentlig at erklære, at jeg var skyldig, naar han vidste,
at jeg var uskyldig, havde han ikke alene glemt den Agtelse, han
skyldte sig selv; men han havde saa fuldstændig tabt al Res-
pekt, at han forlangte, at jeg skulde fortie Indholdet af hans
Brev, paa samme Tid som han selv gjennem Pressen opfordrede
hele Landet til at fordømme mig som en Forbryder.

Alligevel nærede jeg ingen bitre Følelser mod denne tabte
Ven. Jeg havde den inderligste Medlidenhed med ham og tilgav
ham af hele mit Hjerte. Men gjennem hans Ord syntes jeg
at høre Engelenes advarende Røst til Loth: „Frels dit Liv! Se
ikke bag dig, og bliv ikke paa hele Sletten! Fly til Bjergene,
for at du ikke skal blive bortrykket“.

29de Kapitel.

Jeg skriver til Pius IX. og Napoleon III. og oversender dem
Dokumenterne angaaende Striden mellem mig og Biskopen.
— Kardinal Bidini faar det Hverv at anstille Undersøgelser. —
Biskopen kaldes til Rom og bliver nødt til at tage sin Afsked.
— Biskop Smith i Dubuque i Iowa udnævnes til hans Efter-
følger. — Stortvikar Dunn kommer for at underrette mig om,
at Striden mellem Biskopen og mig nu endelig er afsluttet. —
Jeg rejser til Dubuque for at underkaste mig den nye Biskop.

Jeg havde ikke glemt det Raad, som Erkebiskopen i St.
Louis, Kenrick, gav mig, nemlig at henvende mig til Paven
selv med mine Klager. Desaulniers og Brasjards Forræderi
havde bragt mig i en meget vanstelig Stilling, og den eneste
Maade, hvorpaa jeg endnu kunde redde mig selv og min Menighed
fra fuldstændig Ruin, var at rette et saadant Slag mod vor

grusomme Forfølger, at han for Fremtiden ikke mer vilde være istand til at skade os. Jeg besluttede at sende Paven alle de Klager, som var blevne fremskorte mod Biskopen samt en Redegjørelse for alle de Processer, han havde havt ved Domstolene, og som han næsten altid havde tabt. Der medgik næsten to Maanedes tid til at samle og ordne alle disse Dokumenter, der tilsammen udgjorde over 200 Foliøsider. Jeg sendte dem til Pave Pius IX., ledsaget af følgende Skrivelse:

„Hellige Fader!

For Kristi Skyld bønfaller jeg Eders Hellighed om at undersøge hvorvidt Indholdet af disse Dokumenter stemmer med Sandheden. Hvis saa er Tilfældet, beder jeg, at De vil forbarme Dem over de stakkels Aar, som nu er prisdgivne en Biskops Vilkaarlighed, hvis tyranniske Opførsel ikke kan taales blandt et kristent Folk“.

For at hindre Pavens Tjenere i at kaste dette Brev og disse Dokumenter i Papirkurven, sendte jeg en Afskrift af det hele til Keiser Napoleon III., idet jeg ærbødigt anmodede ham om gjennem sin Gesandt i Washington og det franske Konsulat i Chicago at undersøge, hvorvidt Indholdet af disse Dokumenter var overensstemmende med Sandheden. Jeg fortalte ham hvorledes hans Landsmænd traadtes under Fødder af Biskop O'Regan, der begunstigede Irlanderne paa Franskmændenes Bekostning, og hvorledes Kirker, som var blevne opførte for Franskmændenes Penge, blev frataget dem og givet til irske Emigranter. Napoleon havde netop sendt en Hær til Kina for at hævne en Uretfærdighed, som var bleven begaaet mod en derboende Franskmand. Jeg skrev til Keiseren: „Den uretfærdige Behandling, som en af Eders Landsmænd har været udsat for i Kina, er for intet at regne mod hvad Hundreder af Eders Landsmænd her hver Dag maa taale. Et eneste Ord fra Frankrigs Keiser til hans Hellighed vilde her udrette det samme som en Hær har gjort i Kina, nemlig tvinge den uretfærdige og ubarmhertige Undertrykker til at lade Franskmændene i Illinois vederfares Retfærdighed“.

Jeg endte mit Brev med at sige: „Min Bedstefader var født i Spanien, men ægtede en fransk Kvinde og blev senere fransk Borger. Han blev Kaptein i den franske Flaade og til Løn for sine Tjenester fik han en Eiendom i Canada, hvor han senere bosatte sig, og hvor baade min Fader og jeg er født. Der rinder saaledes fransk Blod i mine Aarer, og jeg vover derfor at henvende mig til det ædle franske Folks Keiser med

den ydmyge Bøn, at Deres Majestæt vil gaa i Forbøn for os hos hans Hellighed Pave Pius IX".

Dette dristige Skridt havde større Virkning, end jeg havde ventet. Reisen var dengang almægtig i Vatikanet; han havde ført Paven fra Civita Vecchia til Rom, hvorfra han havde fordrevet de italienske Republikanere, og han var fremdeles Pavens Ven og Beskytter.

Da jeg nogle Maaneder senere kom til Chicago, viste Storkvinden Dunn mig et Brev fra Biskop O'Regan, der var bleven kaldet til Rom for at aflægge Regnskab for, hvorledes han havde bestyret sit Embede. O'Regan skrev: „Sag kan ikke begribe, hvad der kan have bevæget Napoleon til at anvende sin Indflydelse hos Paven for at styrte mig, eller med hvad Ret han blander sig i mine Affærer“.

Siden fik jeg vide, at det skyldtes Napoleons Indflydelse, at Cardinal Bidini, der var bleven sendt til de Forenede Stater for at undersøge Biskop O'Regans Forhold, tog bort Parti. Cardinen raadførte sig med Biskopperne i de Forenede Stater, der enstemmig erklærede, at O'Regan var uværdig til at beklæde sit høie Embede. O'Regan blev derfor kaldet til Rom, og Paven udnævnte ham til Biskop i Bispedømmet „Dora“, der havde ophørt at eksistere for 1200 Aar siden. Dette var det samme som at udnævne ham til Biskop paa Maanen. O'Regan trøstede sig imidlertid snart. Han tog ud af Bankerne i Paris de hundrede Tusender af Dollars, som han saa uretmæssig havde tilvundet sig, og rejste til Irland, hvor han grundede en Bank og døde i 1865.

Den 11. Marts 1858 Kl. 10 om Aftenen blev jeg ikke lidt overrasket ved at høre Storkvinden Dunns Stemme. Han ønskede at saa blive Ratten over hos mig, og hans første Ord var: „Mit Besøg her maa holdes hemmeligt. Biskopen af Dubuque, som er bleven udnævnt til at bestyre Bispedømmet i Chicago, har befaleet mig at rejse hid, men i største Hemmelighed. Han bad mig sige Dem, at Deres Triumf i Rom er fuldstændig. De har vundet den mest glimrende Seier en Præst nogensinde har vundet over sin Biskop, og det kan De takke Napoleon for. Det er efter hans Raad, der under de nuværende Omstændigheder har ligesaa meget at sige som en Befaling, at Cardinal Bidini har taget Dem i Forsvar. Han har indberettet til Paven, at alt, hvad de havde anført angaaende Biskopens Forhold, var overensstemmende med Sandheden, og at hans Undersøgelser har bragt endnu værre Ting for Dagen. Flere Biskoper i de Forenede Stater har enstemmig bevidnet, at Biskop O'Regan var et daarligt Menneſte og aldeles uværdig til at beklæde sin høie Stilling, hvorfor de har anmodet Paven

om at udnævne en anden Biskop i hans Sted. I Rom anses de Domme, som O'Regan har sældet over Dem, for ureferdige og ugylldige, og vor nye Biskop har derfor faaet Befaling til at behandle Dem som en tro Kirkens Søn.

Jeg er kommen ikke alene for at lykønske Dem med Deres Seier, men ogsaa for at takke Dem i mit eget og Kirkens Navn, fordi De har befriet vort Bispedømme fra en saadan Plageaand som O'Regan. Et Par Aar til under hans Regimenter vilde ganske have gjort det af med vor Kirke i Illinois. De behandlede imidlertid den stakkels Biskop temmelig haardt, saa at mange har dem mistænkt for, at De i Deres Hjerte er mer Protestant end Katholik. Vi ved bedre; vi ved, at den Banlysningsdom, som opsløges paa Kirkedøren af tre Præster, der var saa drukne, at de ikke vidste, hvad de gjorde, ingen Gylldighed har, saa meget mer som den ikke var undertegnet af Biskopen. Det hele var ikke andet end en skjændig Komedie; men mange anser Dommen for fuldt gylldig og betragter Dem som Schismatiker. Biskop Smith finder det derfor raadeligt, at De sender ham et Dokument, hvori De underkaster Dem Kirken".

Jeg takkede Storrådet for hans Venlighed og for de gode Nyheder, han bragte mig og bad ham forene sig med mig i Tak til Gud, der saa vidunderlig havde hjulpet mig igjennem alle disse Gjenvordigheder. Vi kaldt paa Rnæ og gjentog Psalmistens Ord: „Min Sjæl, lov Herren, og alt, hvad i mig er love hans hellige Navn“, o. s. v. (Ps. 103). Derpaa sagde jeg, at jeg ikke havde noget imod at give et nyt Bevis paa min Underkastelse under Kirken; jeg tog et Stykke Papir, og med en Følelse af ubestrikelig Glæde og Taknemmelighed mod Gud satte jeg mig ned for at skrive. Men som jeg overveiede, hvorledes jeg bedst skulde forme min Erklæring, kaldt pludselig den Tanke mig ind: „Er ikke dette en udmærket Anledning, til at bringe de fristende Røster til Tausshed, som saa længe har plaget mig og tilhviiset mig, at den katholske Kirke ikke har Guds Ord, men Menneskers Paafund og Traditioner til sin Rettefærdighed?"

Jeg besluttede da at forme min Erklæring paa en saadan Maade, at disse Røster kunde forstumme, og jeg selv styrkes i min Tro paa, at min elskede Kirke grundede sin Lære paa Guds hellige Ord, saaledes som det forkyndes i Evangeliet. Jeg skrev derfor i mit og min Menigheds Navn følgende:

„Vi vil leve og dø i den hellige romersk-katholske Kirke, udenfor hvilken der ikke gives nogen Frelse, og vi lover

at underkaste os Kirkens Autoritet i Overensstemmelse med Guds Ord og Evangeliets Lære.

C. Chiniquy."

Jeg rakte min Skrivelse til Dunn og sagde: „Hvad synes De om denne Erklæring?"

Han læste den hurtig og svarede: „Den er netop, som vi kunde ønske den."

„Ja, det siger De", svarede jeg; „men jeg er bange for, at Biskopen ikke vil sige det samme. Ser De ikke at min Underkastelse er betinget? Jeg siger, at vi vil underkaste os Biskopens Autoritet, men kun i Overensstemmelse med Guds Ord og Evangeliets Lære."

„Skulde der være noget at udsætte paa det?" sagde Dunn.

„Nei, det synes ikke jeg; men jeg tror alligevel, at hverken Paven eller Biskopen vil godkjennde denne Erklæring".

„Det forstaar jeg ikke," svarede Storrøveren; „De maa forklare Dem tydeligere."

„Min kjære Dunn," sagde jeg, „jeg skal nu betro Dem noget, som jeg hidtil kun har aabenbaret for min Skriftefader. De ved, at der ikke findes en Præst, som har studeret Bibelen og Kirkesædrene med større Iver og Opmærksomhed end jeg i de sidste Aar har gjort. Det var ikke alene for at styrke min Tro, men ogsaa for bedre at kunne forsvare vor Kirke mod de Angreb, der rettedes mod den, at jeg tilbragte saa mange Dage og Nætter med at studere den hellige Skrift.

„Jo mere jeg sammenlignede Bibelen og Kirkesædrene med vor Kirkes Lære, des mere fristedes jeg til at tro, at vor Kirke ikke længer har Guds Ord til sin Rettefærdighed, men følger menneskelige Traditioner. Jo mere jeg studerer, des mer plages min Sjæl af fristende Røster, som Dag og Nat siger til mig: „Ser du ikke, at din Kirke ikke følger Guds Ord, men Menneskers Paafund og Traditioner?"

„Og jo mer jeg beder, at Gud vil lade disse Røster forstumme, desto stærkere lyder de i mine Øren. Det var for at faa en Ende paa disse Fristelser, at jeg udtrykte mig, som jeg gjorde i min Erklæring. Hvis Biskopen godkjenner denne, vil han gjøre mig til et lykkeligt Menneske for Resten af mit Liv; men jeg er bange for, at den vil blive forkastet".

„De tager feil, min kjære Chiniquy", sagde Dunn; „jeg er sikker paa, at Biskopen vil finde Deres Erklæring fuldt tilfredsstillende, og at den tilstrækkelig beviser Deres Rettroenhed for Verden."

Vi blev enige om, at jeg den 25. Marts skulde rejse med ham til Dubuque for at overrække Biskopen min Erklæring,

efter at min Menighed havde undertegnet den. Kl. 7 om Aftenen den nævnte Dag tog vi med Toget til Dubuque, hvor vi ankom næste Morgen. Kl. 11 om Formiddagen begav jeg mig til Biskopens Palads. Han modtog mig med den største Venlighed og Hjertelighed. Efter at han to Gange havde læst min Erklæring, som jeg med skjælvende Haand havde overrakt ham, trykkede han mig til sit Bryst og sagde:

„Hvor lykkelig De gjør mig ved denne Erklæring! Hvor glad vil ikke Paven og alle Biskoper i Amerika blive, naar de faar se dette Dokument! Thi jeg vil ikke lægge Skjul paa, at vi var bange for, De vilde stille Dem fra Kirken og nægte at underkaste Dem dens Autoritet.“

Jeg svarede, at jeg ikke var mindre lykkelig over at se en Ende paa disse Stridigheder, og jeg lovede ham, at med Guds Hjælp skulde jeg altid vise mig som Kirkens lydige Søn.

Vi forsatte vor Samtale, lige til vi skulde spise Middag, da Biskopen førte mig ind i Spisestuen og gav mig Hæderspladsen ved sin høire Side. Det glædede mig at se, at saavel Biskopen som de to Storkvæder var Afholdsmand.

Under Maaltidet sagde Biskopen til Dunn: „De maa ledsage Chinipuy til St. Anna for i mit Navn at overbringe Menigheden den glædelige Efterretning, at Freden er gjenoprettet.“

Idet han derpaa vendte sig til mig, sagde han: „Jeg saa gjerne, at De tilbragte en fjorten Dages Tid i et eller andet Kloster, som De selv kan vælge. Efter saa megen Strid og Uro tror jeg, det vilde gjøre Dem godt at tilbringe nogen Tid i Stilhed i saa fredelige Omgivelser.“

Jeg svarede: „Hvis Deres Høiærbærdighed ikke havde tilbudt mig dette, vilde jeg selv have udbudet mig det som en Gavn, og jeg takker Dem for Deres venlige Omhu for mig. Hvis De ikke har noget derimod, vælger jeg Saurins berømte Kloster St. Joseph i Indiana. Jeg haaber, der intet er i Vejen for at jeg kan rejse did allerede paa Mandag, efter at jeg først sammen med Dunn har overbragt min Menighed den glædelige Efterretning om Fredens Gjenoprettelse.“

„De kunde ikke gjøre et bedre Valg“, svarede Biskopen.

„Men“, sagde jeg, „jeg haaber Deres Høiærbærdighed ikke har noget imod at give mig en skriftlig Erklæring, som kan bevise for alle dem, der ikke vil tro mig paa mit Ord, at Striden nu er bilagt, og at mit Forhold til Kirken og mine Overordnede er det samme som før den ulykkelige Strid begyndte.“

„Javist“, sagde Biskopen, „De trænger en saadan Erklæring fra Deres Biskop, og De skal strax faa den. Jeg vil gaa ind og skrive den med det samme.“

Han havde endnu ikke skrevet to Linjer, da Dunn saa paa sit Uhr og sagde: „Der er ikke et Dieblis at spille, hvis vi skal naa Chicagotoget“.

Jeg sagde da til Biskopen: „Vil Deres Høiærværdighed være af den Godhed at sende dette vigtige Dokument til Chicago, saa kan jeg hente det paa Posthuset der, naar jeg paa Mandag reiser til St. Joseph“.

Biskopen lovede dette, og efter at vi havde modtaget hans Betsignelse, tog vi hurtig Afsted med ham.

Paa Veien til St. Anna standsede vi den følgende Dag i Bourbonnais for at hilse paa Storrøstar Mailloux. Vi traf ham netop som han skulde gaa til Middagsbordet. Han var synlig nedslaaet over Bistop O'Regans Nederlag i Rom.

Efter at Dunn havde fortalt ham, at vi nu var paa Veien til St. Anna for at overbringe Menigheden Efterretningen om Stridens Betsættelse, spurgte han koldt, om vi ikke havde noget skriftligt Bivis for disse mærkelige Nyheder.

„Tror De, jeg lyver? spurgte Dunn.

„Jeg siger ikke, at De lyver“, svarede Mailloux; „jeg tror, hvad De siger; men jeg vil gjerne høre Betingelserne for denne uventede Fredsslutning. Har Chiniquy underkastet sig Kirken?“

„Ja“, svarede jeg, „og her er en Afskrift af min Erklæring.“

Da han havde læst den, sagde han: „I denne Erklæring underkaster De Dem ikke Kirken, men Bibelen, hvilket vil sige noget ganske andet. Denne Erklæring kunde være skrevet af en Protestant; jeg forstaar ikke at Biskopen ikke har været opmærksom derpaa!“

Dunn svarede: „Min kjære Mailloux! Jeg har altid hørt, at „man ikke bør være mere loyal end Kongen selv.“ Jeg havde haabet, De vilde glæde Dem med os over Fredens Gjenoprettelse; men jeg ser, jeg har taget feil. Imidlertid maa jeg sige Dem, at om De er aldrig saa stridslysten, har De nu ingen at strides med; thi Chiniquy blev igaar af Biskopen erklæret for Kirkens lydige Søn, og dette maa være Dem nok.“

Uden at sige et Ord hørte jeg paa denne pinlige Samtale. Min Sjæl var dybt bedrøvet, og jeg hørte igjen den samme Røst, som tilraabte mig: „Ser Du ikke at den katholske Kirke ikke følger Guds Ord, men Mennefters løgnagtige Traditioner?“

Jeg sølte mig meget lettet, da vi forlod Mailloux's Hus. Da vi kom til St. Anna, fandt vi hele Menigheden forsamlet paa Torvet for at modtage os; de istemte høie Fryderaab, da de hørte Fredsbudskabet.

Næste Dag, den 27. Marts, var Palmesøndag. En usædvanlig stor Menneftemængde var forsamlet i Kirken, ikke alene

for at bivaane denne Kirkefest, men for at høre Biskopens Udsending proklamere Freden. Han holdt en Tale paa engelsk, og jeg oversatte den paa fransk. Tilslidst overrakte han mig en indviet Palmegren til Tegn paa den Fred, som nu var gjenoprettet mellem min Menighed og de kirkelige Autoriteter.

For at mine Læsere kan forstaa, hvor blind jeg dengang var, maa jeg til min Skam bekjende, at jeg glædede mig over at have faaet Fred med disse syndige Mennesker. Men Gud havde Barmhertighed med mig. Han skulde snart lade mig bryde den Fred, jeg netop havde indgaaet med denne Kirke, som forblinder hele Verden med sine Bedragerier, for at jeg senere kunde vandre i Evangeliets Lys og smage den Fred og Glæde, som overgaar al Forstand.

30te Kapitel.

Jeg faar et udmærket Vidnesbyrd af Biskopen. — Min Hviletid. — Storsvikar Saurin og hans Medhjælper Pastor Granger. — Dunn underretter mig om, at Jesuiterne forbereder en ny Storm. — Biskop Smith kalder mig til Dubuque. — Han forlanger en ny Underkastelses-Erklæring af mig. — Jeg nægter at give den. — Kristus tilbyder sig som Gave. — Jeg faar Tilgivelse. — Rig og lykkelig vender jeg tilbage til min Menighed.

Biskop Smith opfyldte sit Løfte og sendte mig et Vidnesbyrd, der skulde vise baade Benner og Tjender, at der nu skulde følge en Fredens Tid efter de lange Stridigheder. Jeg læste Biskopens Skrivelse sammen med Dunn, der glædede sig ligesaa meget som jeg over den Venlighed og Agtelse, Brevet udtrykte for mig og min Menighed. Aldrig før havde et Dokument paa en saa rosende Maade omtalt min private og offentlige Tjerd. Jeg lagde det i min Mappe som den kosteligste Skat, jeg nogensinde havde eiet, og jeg var Biskopen meget taknemmelig for hans Venlighed mod mig. Jeg skrev strax et Brev til ham

for at takke ham og bad ham om hans Forbønner i den Tid, jeg skulde tilbringe i St. Josephs Kloster.

Hans Belærverdighed, Storvikar Saurin, og hans Hjelpepræst, Granger, modtog mig som en kjær Embedsbroder, og under mit Ophold i Klosteret viste de mig altid det oprigtigste Venstabs. De var begge Mønstre paa katolske Præster, og jeg vilde behøve en hel Bog, dersom jeg skulde berette om alle de Exempler, jeg saa paa deres Iver, Gudhengivenhed og overordentlige Dygtighed. Jeg vil blot sige, at Storvikar Saurin med Rette anses som en af de mest begavede Mænd, den katolske Kirke eier i de Forenede Stater. Der er maaske ingen, der saa meget som denne Mand har hidraget til Katholicismens Udbredelse i dette Land. Min Afgtelse og Erbødighed for ham tiltog, hver Gang jeg havde Lejlighed til at tale med ham. Det eneste, jeg ikke kunde billige hos ham, var:

1) Naar en af de lavere Geistlige kom for at tale med ham, maatte de kaste sig paa Knæ for ham, som om han havde været en Gud, og de maatte forblive i denne ydmygende og nedværdigende Stilling, indtil han med en Haandbevægelse eller et Ord bød dem rejse sig.

2) Skønt han havde lovet de mange protestantiske Forældre, som havde betroet ham deres Børns Opdragelse, at han ikke vilde gjøre noget Forsøg paa at forandre deres Tro, vedblev han dog stadig at gjøre Proselyter. Flere af hans protestantiske Elever gik over til den katolske Kirke i den Tid, jeg var der.

Skønt jeg som katolsk Præst maatte glæde mig over de mange Seire, min Kirke vandt ved vore Skoler og Klostre, kunde jeg ikke andet end misbillige den Maade, hvorpaa Præsterne for at iværksætte disse Omvendelser, brød deres Løfter til Forældrene. Alligevel tænkte jeg dengang, som jeg tænker nu, at en Protestant, som betror sine Børns Opdragelse til en katolsk Præst eller Nonne, ikke selv kan have nogen Religion. Det er simpelthen en Urimelighed at love at respektere en Mands Religion, naar denne Mand ingen Religion har. Hvorledes kan vi respektere det, som ikke eksisterer?

Saa Menneſter har forſtaaet den dybe Mening, ſom ligger i Frelſerens Ord til ſine Diſciple, da de kom tilbage til ham og fortalte alt, hvad de havde gjort og lært: „Kommer nu I afſides med mig til et øde Sted og hvilér lidt“ (Marc. 6, 31). Enhver, hvem Gud har betroet det ſtore Hverv at forkynde Kriſti Evangelium for Verden, burde noie overveie diſſe Ord. De ſaa Hviledage, jeg tilbragte i St. Joſeph, var en af de ſtorſte Velgjerninger, Gud har bevist mig.

Min Hovedbeſtjæftigheſe var at læſe og betragte Guds Ord. Bibelen havde aldrig været mig ſaa dyrebær, ſom ſiden jeg i

min Underkastelses-Erklæring havde paaberaabt mig den som Grundlag for min Tro, og min Kirke havde aldrig været mig fjærere, end siden Biskopen godkjendte min betingede Underkastelse. Jeg følte en hellig Stoltthed og Glæde over endelig at have bragt den Stemme til Tausshed, som saa ofte havde vaakt Tvivl i min Sjæl ved at tilraade mig: „Ser du ikke, at i den katholske Kirke er det ikke Guds Ord, men bedrageriske menneskelige Lærdomme, som du følger?“ Min Kirke havde gennem sin Biskop netop givet mig, hvad jeg betragtede som en useilbar Forsikring om det modsatte ved at godkjende min og Menighedens Erklæring aldrig at ville underkaste os nogen anden kirkelig Myndighed end den, hvis Befalinger og Lære grundede sig paa Kristi Evangelium.

Just som jeg i denne Tanke havde fundet Trøst og Opmuntring for min Sjæl, overrakte Storvikar Saurin mig den 5. April (Mandag efter Paaste) et Brev fra Dunn, hvori denne underrettede mig om, at et nyt Uveir, hvortil Jesuiterne var Ophavsmaendene, snart vilde bryde løs over mit Hoved, og at jeg maatte være beredt paa nye og værre Stridigheder end nogenfinde før.

Den næste Morgen leverede Saurin mig et andet Brev, dennegang fra Biskopen af Dubuque, og med en Deltagelse, som jeg aldrig stal glemme, sagde han: „Det gjør mig ondt at finde, at De endnu ikke er ved Enden af Deres Gjenvordigheder. Biskop Smith kalder Dem til Dubuque i alt andet end venlige Ordslag.“

Men mærkeligt nok gjorde denne Esterretning, som under andre Omstændigheder vilde have voldt mig Betynring og Uro, nu lidet Indtryk paa mig; ja jeg følte mig endog glad tilmode. I mit kjære Evangelium, som i den sidste Tid havde været min daglige Trøst, havde jeg fundet en Rustning, der skulde beskytte mig mod alle Angreb, og et Sværd, hvormed jeg skulde overvinde selve Helvedes Magter.

Fra hvert Blad i Bibelen lød min Frelser's Røst til mig: „Frygt ikke; jeg er med dig.“

Paa Veien til Dubuque standsede jeg i Chicago for at min trofaste Ven Storvikar Dunn at faa vide Aarsagen til dette nye Uveir.

Han sagde: „De huster, hvor misfornøiet Storvikar Mailloux var med Deres Underkastelses-Erklæring. Saa snart vi havde forladt ham, sendte han den unge Præst, som er hos ham, til Jesuiterne i Chicago for at sige dem, at Kirkens og Biskoppernes Myndighed for altid vilde være tilintetgjort, hvis det blev Dem tilladt at underkaste Dem paa saadanne Betingelser. Han gjorde dem opmærksom paa, at De ikke havde underkastet Dem Kirkens

og Biskoppernes, men kun Bibelsens Autoritet. Jesuiterne delte hans Mening. De sendte øieblikkelig Bud til Dubuque og sagde til Biskopen: „Indser De ikke, at Chiniquy er en forklædt Protestant, og at han har bedraget Dem med sin Underkastelses-Erklæring, hvori han ikke har underkastet sig Deres Autoritet, men kun Bibelsens? Frygter De ikke, at Paven og Biskopperne vil fælde en haard Dom over Dem, fordi De har ladet Dem fange i den Fælde, som denne forklædte Protestant har stillet for Dem?“

Vor Biskop er et prægtigt Menneske, naar han bliver overladt til sig selv; men han er blød som Voks i Hænderne paa dem, der vil paavirke ham.

Jesuiterne, som vil regjere Præsterne og Kirken med deres Jernscepter, og som stræber at forvandle Paven og Biskopperne til nogle hjerteløse Tyranner, har raadet vor Biskop til at tvinge Dem til ubetinget at underkaste Dem hans Myndighed. Det er ikke Guds Ord, vi nu skal høre os for, men Biskoppernes Myndighed. Biskopen og Jesuiterne har telegrafisk meddelt flere Biskoper Deres Underkastelses-Erklæring, og de er alle enige om, at den maa forkastes og De tvinges til at afgive en ny. Hvad agter De at gjøre?“

„Det ved jeg endnu ikke“, svarede jeg, „men den barmhjærtige Gud vil vise mig, hvorledes jeg skal handle.“

Ikke længe efter blev Dunn bannlyst af Biskopen. Han erklærede offentlig, at han ikke brød sig det ringeste om Dommen, og lige før sin Død udtalte han, at han ikke havde noget Ønske om at faa Bannlysningen ophævet.

Med Ankomsten til Dubuque begav jeg mig øieblikkelig til Biskopens Palads. Jeg traf ham i Samtale med en Jesuit, og jeg følte mig saa hjælpeløs som et Skib mellem to Isbjerge.

„Deres Hoiærverdighed ønsker at tale med mig?“ spurgte jeg.

„Ja,“ svarede han. „Har De den Attest, jeg sendte Dem til Chicago i forrige Uge?“

„Ja, Deres Hoiærverdighed, jeg har den hos mig,“ svarede jeg.

„Vil De være af den Godhed at vise mig den?“ spurgte han.

„Med Fornøielse, her er den,“ svarede jeg og rakte ham det dyrebare Dokument.

Saa snart han havde forvisset sig om, at det var samme Brev, han havde sendt mig, sprang han hen til Kammeren og kastede Dokumentet i Ilden.

Jeg blev saa forbauset, at jeg først stod som lamslaaet; men snart befinde sig mig og skyndte mig hen til Kammeren for at forsøge at redde Papiret. Men det var for sent; Ilden havde allerede fortæret det.

Jeg vendte mig til Biskopen og sagde: „Hvorledes kan De uden min Tilladelse ødelægge et Dokument, som er min Eiendom?“

Han svarede med en haanlig Mine: „Jeg er Deres Overordnede og behøver ikke at aflægge Dem noget Regnskab.“

Jeg svarede: „Ja, Deres Høiærværdighed, De er min Overordnede! De er Biskop, og jeg er bare en stoffels Præst. Men den almægtige Gud i Himmelen er baade Deres og min Herre. Han har givet mig Rettigheder, som jeg aldrig vil opgive for at behage noget Menneſte, og i denne almægtige Guds Navn protesterer jeg mod Deres Uretfærdighed.“

„Er De kommen her for at irettesætte mig?“ spurgte Biskopen.

„Nei, Deres Høiærværdighed. Jeg kom paa Deres Befaling, og jeg vil gjerne vide, om det var for at tilføie mig denne Fornærmelse, at de bød mig komme.“

„Jeg bød Dem komme, fordi De bedrog mig sidste Gang De var her,“ svarede han. „De ved meget godt, at i den Erklæring, De gav mig, underkastede De Dem slet ikke min Myndighed. Dengang godkjendte jeg den; men nu har jeg faaet Vinene op for Deres Bedrageri og maa derfor forkaſte den.“

Jeg svarede: „Hvordan kan De ſige, at jeg har bedraget Dem? Det Dokument, jeg overrakte Dem, var ſkrevet paa godt Engeliſt. De læste det to Gange og forstod det meget godt. Hvis her ſkal være Tale om Bedrageri, maa De have bedraget Dem selv; De kan ikke bestylde mig for at have bedraget Dem.“

Han tog Dokumentet, ſom laa paa hans Bord og læste det langſomt igjennem. Da han kom til Ordene: „Vi underkaſter os Deres Autoritet i Overensſtemmeſe med Guds Ord og Evangeliets Lære“, ſtanſede han og ſagde: „Hvad mener De med dette?“

„Jeg mener, hvad jeg har ſkrevet,“ svarede jeg. „Jeg mener, at jeg aldrig vil underkaſte mig noget Menneſtes Befalinger, uden naar de ſtemmer overens med Sandhedens Retfærdighedens og Hellighedens Love, ſaaledes ſom de er os aabenbarede i Bibelen.“

Han svarede heftig: „De taler ſom en Protestant. Jeg kan aldrig godkjende en ſaadan betinget Underkaſteſe.“

Da hørte jeg atter den ſamme Røſt: „Ser du ikke, at i den katholiſke Kirke er det ikke Guds Ord, men bedragerſte menneſkelige Lærdomme, ſom du følger?“

Takket være Gud gjorde jeg i denne høitidelige Stund intet Forſøg paa at bringe denne Røſt til at forſtumme. Jeg opſendte en ſtille, men brændende Bøn til Gud og ſagde med

min Sjæls hele Styrke: „O Gud, tal igjen til din ringe Tjener og giv ham Naade til at holde fast ved dit hellige Ord!“

Derefter sagde jeg til Biskopen: „Det gjør mig ondt, at De forkaster min Underkastelses-Erklæring og forlanger en anden. Vil De være af den Godhed tydeligere at forklare mig, af hvad Art den nye Erklærings Indhold skal være?“

Biskopen svarede i en høfligere Tone: „Jeg haaber, Chiniquy, at De som en god Præst ikke vil sætte Dem op imod Deres Biskop, men give mig den Erklæring jeg forlanger. De kan bare sløffe Ordene: „Evangeliets Lære“ og „Guds Ord“, saa er jeg fornøjet.“

„Men, Deres Høiærværdighed, jeg har netop skrevet disse Ord, fordi jeg og min Menighed kun vil adlyde de Biskoper, som følger Guds Ord. Vi vil kun underkaste os den Kirke, som respekterer Kristi Evangelium.“

Biskopen for op og sagde: „Sløf Ordene: „Evangeliets Lære“ og „Guds Ord“,“ ellers maa jeg straffe Dem for Deres Opsættighed.“

„Deres Høiærværdighed,“ svarede jeg, „jeg har skrevet disse Ord for at vise hele Verden, at Guds Ord og Kristi Evangelium er den Grundvold, vor hellige Kirke hviler paa. Forkaster vi denne Grundvold, paa hvad skal vi da grunde vor Tro?“

Han svarede heftig: „Chiniquy, jeg er Deres Overordnede; jeg vil ikke trættes med Dem. De er min Underordnede; det er Deres Pligt at adlyde mig. Giv mig strax en Erklæring, hvori De tydelig siger, at De vil underkaste Dem min Myndighed og adlyde, naar jeg befaler.“

Jeg svarede rolig: „De forlanger ikke alene at adlydes som et Menneske, men som en Gud; og det nægter jeg bestemt at gaa ind paa.“

„Hvis saa er,“ svarede han, „kan De ikke vedblive at være Præst i den katolske Kirke.“

Da rakte jeg Hænderne mod Himlen og sagde: „Løvet være den almægtige Gud!“

Jeg tog min Hat og gik til mit Hotel. Da jeg var kommen ind paa mit Værelse, laasede jeg Døren og faldt paa Knæ for at overveie for Guds Næsyn, hvad jeg havde gjort. Nu stod den forfærdelige Sandhed klart og tydelig for mig: min Kirke kunde ikke være Kristi Kirke. Det var ingen Protestant, men en af Kirkens mest ansete Biskoper, som havde aabenbaret mig denne sorgelige Sandhed, at min Kirke var Guds Ords usorsonlige Fjende. Jeg skulde ikke saa blive staaende i Kirken en eneste Dag længer, hvis jeg ikke vilde fornægte Kristi Evangelium. Nu blev det klart for mig, at Kirken kun be-

nyttede Evangeliet som en Måske, bag hvilken den kunde skjule sine Misgjerninger, sit Tyranni, sin Overtro og Afgudsdyrkelse.

Jeg forstod nu, at den Røst, som saa ofte havde vaakt Tvivl i min Sjæl, var den barmhjertige Guds Røst, der vilde føre mig bort fra de Fordærvelsens Veie, hvorpaa jeg vandrede.

„Min Gud, min Gud!“ udbød jeg, „den katolske Kirke er ikke din Kirke. For at lyde min Samvittigheds Røst maatte jeg forlade den. Da jeg maatte vælge mellem Kirken og Bibelen, betænkte jeg mig ikke. Jeg kunde ikke opgive dit hellige Ord. Nu forlader jeg Romerkirken. Men, Herre, hvor er den sande Kirke? Hvor skal jeg gaa hen for at blive frelst?“

I over en Time laa jeg der og bad til Gud; men intet Svar kom. Jo mere jeg græd og bad, des tættere blev Mørket omkring mig. Det forekom mig, at Gud havde forladt mig, og en usigelig Angst fyldte min Sjæl. Denne Angst blev endnu større, da jeg tænkte paa, at ved at forlade den katolske Kirke havde jeg stilt mig fra mine kjære Forældres, mine Brødres, mine Venners og mit Lands Kirke, fra alt hvad der var mig kjær og dyrebart.

Jeg haaber ingen af mine Læsere nogensinde vil komme til at erfare, hvad det vil sige at opgive Venner, Slægtninge, Forældre, Vre, Land, Alt! Og dog angrede jeg ikke, hvad jeg havde gjort. Jeg anraabte Gud om Kraft til at bære det Kors, som var lagt paa mine sjøge Skuldre, men forgjæves.

Jeg forstod, at saa længe jeg levede, vilde jeg ingen Fred faa blandt Menneskene. Paven, Biskopperne og Præsterne over den hele Verden vilde fordømme mig. Fra alle Prædikestole vilde de udslynge Forbandelser over mig, og gennem Pressen vilde de angribe mit Navn og min Vre. Fortvivlet tænkte jeg efter, om der ikke skulde være nogen, der kunde hjælpe mig i denne forfærdelige Strid; men jeg kunde ingen finde. De Millioner, der tilhørte den katolske Kirke, maatte alle forbande mig. Mine bedste Venner, min egen Menighed, ja mine egne Brødre var nødte til at vende sig bort fra mig med Afsky. Kunde jeg hos Protestanterne vente nogen Hjælp og Beskyttelse? Nei, thi jeg havde hele mit Liv talt og skrevet imod dem.

Jeg var forladt af Gud og Mennesker; hvad skulde der blive af mig? Den katolske Kirke havde udstødt mig, Protestanterne vilde intet vide af mig; hvor skulde jeg gaa hen for at skjule min Skam? Hvorledes kunde jeg igjen gaa ud i Verden, hvor jeg vidste, der ingen Plads var for mig, hvor ingen vilde trykke min Haand, og intet Smil møde mig? Livet blev mig en utaalelig Byrde. Mit Hoved varfedes; jeg var nærved at miste Forstanden. Døden syntes mig i dette Dieblis at være den største Betsignelse, der kunde vederfares mig, og

— skal jeg tilstaa det? Jeg greb en Kniv for med den at gjøre Ende paa min elendige Tilbørelse. Men den barmhjer-
tige Gud, som kun havde villet ydmyge mig ved at vise mig
min Hjælpeløshed, holdt min Haand tilbage, og Kniven faldt
til Jorden.

Denne forfærdelige Sjælekamp varede i flere Timer. Uop-
hørlig anraabte jeg Gud om at vise mig, hvad jeg skulde gjøre,
og hvor jeg skulde gaa hen. Den kolde Sved stod paa min
Pande, mit Hjertes Slag blev svagere og svagere; jeg ventede
hvert Dieblis, at jeg skulde besvime eller falde død om paa
Gulvet. Da faldt den Tanke mig ind: „Hvis jeg dør, hvor
gaar jeg da hen? Dyrebare Frelser!“ raabte jeg, „kom mig
til Hjælp; vis dit velsignede Maaen for mig!“

Først nu hufkede jeg paa, at jeg havde mit kjære nye
Testamente hos mig, og den Tanke faldt mig ind: „Kanste jeg
der kan finde Svar paa mine Bønner!“ Med skjælvende Haand
aabnede jeg den hellige Bog paa Lykke og Fromme, og mit
Blik faldt paa disse Ord: „J er dyrefjæbt; vorder ikke Men-
nefters Trælle!“ (1 Cor. 7, 23).

Disse Ord faldt som en lægende Balsam paa mit faarede
Hjerte og skjænkede mig fuld Forvisning om, at i Kristus alene
var der Frelse at finde. En velgjørende Ro fyldte min Sjæl,
og jeg sagde til mig selv: Jesus har kjøbt mig, saa er jeg
hans. Ham tilhører jeg; han alene har Ret over mig. Hans
Ord skal ledsage mig og være mit Lys ved Dag og ved Nat.
Har Jesus kjøbt mig, saa har han frelst mig, og da er jeg
frelst. Men hvorved har han frelst mig? Ved sin Død paa
Korset!

Men, sagde jeg til mig selv, har Jesus frelst dig med sin
Død paa Korset, hvortil da alle disse Bodsevelser og Bønner
til Jomfru Maria og Helgenerne, hvortil Drebtigt, Afslad,
Stjærtsild, Bievand, Sjælemesser o. s. v.? Alt dette stod nu
for mig som Gjøglespil; Jesus alene blev tilbage som min
Sjæls Frelser.

Hvilken Glæde følte jeg ikke over denne herlige Sandhed!
Men det varede ikke længe, inden min Sjæl atter indhyllede i
et forfærdeligt Mørke. En mørk Sky viste sig for mig; den
voktede og voktede og blev til et Bjerg, og da det kom nærmere
saa jeg, at Bjerget var mine Synder. Det kom imod mig,
som ført af en mægtig Haand, for at knuse mig. Jeg prøvede
at undslippe, men kunde ikke. Jeg stod som fastnaglet. Da
sænkedes Bjerget sig over mig og lagde sig med en frygtelig
Bægt paa mit Bryst; jeg kunde næppe aande. Jeg raabte
med høi Stemme: „Min Gud, min Gud, forbarm dig over
mig! Mine Synder knuser mig! Jeg er fortabt! Frels mig!“

Længe kom intet Svar; men endelig begyndte Lysstraaler at trænge ind i det Mørke, som omgav mig; Mørket spredtes, og jeg saa Frelseren selv komme mig imøde, bøiet under sit tunge Kors; jeg saa hans blodbestænkede Ansigt, Tornekronen paa hans Hoved og Naglegabet i hans Hænder. Med et mildt og kjærligt Blik sagde han til mig: „Jeg har set dine Taarer og hørt dine Raab. Jeg kommer for at byde dig en Gave, som jeg har kjøbt med mit Blod. Denne Gave er et evigt Liv. Vil du til Gjengjæld give mig dit Hjerte? Vil du vælge mit Ord til en Lygte for din Fod og et Lys paa din Sti?“

Jeg svarede: „Dyrebare Jesus! Hvor liflig klinger dine Ord i mine Øren! Ja, jeg vil elske dig! Men ser du ikke dette Bjerg, som holder paa at knuse mig? Tag det bort, Herre! Tag mine Synder bort!“

Jeg var endnu ikke færdig med at tale, da han udstrakte sin mægtige Haand og rørte ved Bjerget, som i samme Dieblif forsvandt i Dybet. En salig Følelse fyldte min Sjæl; Guds Engle kunde ikke være lykkeligere end jeg var i denne velsignede Stund. Med usigelig Glæde sagde jeg til Frelseren: „Dyrebare Jesus, du har skjænket mig mine Synders Tilgivelse; du har givet mig et evigt Liv; du har gjenløst mig med dit Blod. Jeg ved det; jeg føler det; men dette er mig ikke nok. Min Menighed maa du ogsaa frelse, og hele mit Folk! Din Gave har gjort mig saa rig og lykkelig; giv derfor ogsaa dem denne Gave!“

Jeg følte mig som et nyt Menneske, efterat jeg havde faaet Vinene op for denne store Sandhed, at Frelsen er en Gave. Den Angst, der havde fyldt min Sjæl, var forvandlet til salig Glæde; al min Frygt var forsvundet, og jeg kjendte i mig en Kraft og et Mod som aldrig før. Selv om al Verdens Biskoper og Præster nu angreb mig, følte jeg mig stærk nok til at møde dem.

Jeg længtes nu efter at fortælle min Menighed, hvor store Ting Gud havde gjort imod mig. Jeg forlod derfor saa hurtigt som muligt Dubuque og reiste tilbage til St. Anna. Under min Graværelse havde Biskopen sendt Menigheden et Telegram, hvori han bød dem jage sin Præst, fordi denne havde nægtet at underkaste sig hans (Biskopens) Myndighed. De havde imidlertid ikke ladet sig skræmme, men enstemmig erklæret, at havde deres Præst nægtet at adlyde Biskopen, havde han sikkert sine gode Grunde derfor. Dette fik jeg imidlertid først høre senere.

Jeg kom til St Anna Søndag Morgen, netop som Guds-tjenesten skulde begynde. En uhyre Menneskemængde havde samlet sig udenfor Kirken. De stimlede sammen om mig og

ſagde: „De kommer fra Biſkopen; hvilke gode Nyheder bringer De os?“

Jeg ſvarede: „Følg mig ind i Kirken, ſaa ſkal jeg fortælle Eder, hvor ſtore Ting Gud har gjort mod mig.“

Da de havde indtaget deres Plads, ſagde jeg til dem: „Ege til igaar var jeg eders Præſt, men nu er jeg det ikke længer. Jeg har brudt de Lænker, ſom bandt mig til Paven og Biſkopernes Fodder.“

Jeg havde næppe udtalt diſſe Ord, før der over hele Kirken løb et Raab af Forbaisſe og Harm, og hele Menighededen ſtreg i Munden paa hverandre: „Hvad ſkal dette betyde?“

„Mine kjære Venner!“ ſagde jeg, „jeg er ikke kommen tilbage for at bede Eder følge mig! Jeg har ikke lidt Døden for Eder for at frelſe Eders Sjæle! Jeg har ikke udgydt mit Blod for at kjøbe Eder en Plads i Himmelen! Det har Kiſtus gjort! Følg derfor Kiſtus og ham alene! Jeg vil nu fortælle Eder, hvorledes jeg har aſkaſtet Menneſkers Ag for her- eſter kun at følge Kiſtus. I ved, at vi den 21. Marts under- tegnede en Erklæring, hvori vi underkaſtede os Biſkopen og lovede at lyde hans Befalinger, naar diſſe ſtemte med Guds Ord og Evangeliets Lære. I hufter, hvor ſtor baade eders og min Glæde var, da Storvikar Dunn den 28. Marts under- rettede os om, at Biſkop Smith havde godkjendt denne Under- kaſtelse. Men igaar erklærede ſamme Biſkop, at ſiden vi kun havde underkaſtet os Evangeliets Lære og ikke hans Myndig- hed, maatte han forkaſte vor Erklæring og forlange en ny. Da jeg ærbødigt anmodede ham om at ſige mig, i hvad Form denne Erklæring ſkulde affattes, ſagde han, at vi kun behøvede at ſleiſe Ordene: „Evangeliets Lære“ og „Guds Ord“. Gjorde vi det, vilde han anſe os for gode Katholiker. Hidtil troede vi alle, at Guds Ord og Kiſti hellige Evangelium var den Grundvold, hvorpaa den katholiſke Kirke hvilede; men igaar fik jeg af Biſkopens egne Læber høre, at vi var Daarer, ſom kunde tro dette. Den katholiſke Kirke træder Guds Ord under Fodder og taaler ikke engang, at vi nævner det i vor Under- kaſtelſes-Erklæring. Da Biſkopen ſagde mig, at jeg maatte vælge mellem Guds Ord og Kirken, var jeg ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvad jeg ſkulde gjøre. Intet kunde bevæge mig til at fornægte Kiſti Evangelium; jeg vilde heller lide Døden tusende Gange. Jeg har nu gjort mit Valg og er ikke længer Præſt i den katholiſke Kirke; men Kiſti Discipel er jeg, og hans Evangelium vil jeg følge, dette Evangelium, der for mig, ligeſaa vel ſom for Paulus, er „en Guds Kraft til Salig- gjørelſe“ (Rom. 1, 16).

Da jeg ſpurgte Biſkopen, hvorledes han vilde, vor Erklæ-

ring skulde lyde, sagde han: „De maa underkaste Dem min Myndighed uden Betingelser; De maa love at adlyde alle mine Befalinger!“

Hertil svarede jeg: „Da forlanger De ikke alene at adlydes som et Menneske, men som Gud, og det kan jeg aldrig gaa ind paa!“

„Saa kan De heller ikke vedblive at være Præst i den katholske Kirke“, svarede han.

Da rakte jeg mine Hænder mod Himmelen og raabte: „Lovet være den almægtige Gud!“

Derpaa fortalte jeg dem om den Sjælekamp, jeg siden havde gennemgaaet, og om, hvorledes den forskæstede Frelser, netop da jeg holdt paa at bukke under, havde skjænket mig mine Synders Forladelse, hvorledes han havde givet mig Frelsen som en Gave og derved gjort mig rig og lykkelig. Den samme Gave bød jeg nu dem og bønfaaldt dem om at tage imod den.

Min Tale varede i over to Timer; men det vilde blive altfor vidtløftigt, om jeg her skulde gjentage den i dens Helhed. Hovedindholdet var: „Jeg vil ikke lægge noget Tryk paa Eders Samvittighed og vil ikke foreskrive Eder, hvad I har at gjøre i denne alvorlige Stund. Jeg føler, at Timen er kommen, da jeg maa gjøre et stort Offer. Jeg maa forlade Eder. Men nei, jeg vil ikke gaa, førend I selv siger mig, at jeg skal. I maa selv bryde de Bænd, som nu saa længe har forenet os. Giv Algt paa mine Ord! Om nogen tror, det er bedre at følge Paven end Kristus, at det er bedre at stole paa sine egne Gjerninger og sin egen Fortjeneste, end paa Lammets Blod, om nogen heller vil høre en katholsk Præst forkynde Menneskers Lærdomme end høre mig forkynde Guds Ord, som det lyder til os i Evangeliet, da rejse han sig for derved at tilkjendegive, at han ønsker, jeg skal gaa!“

Til min store Forbauselse rørte ingen sig. Overalt i Kirken lød der Graad og Hullen. Ikke en eneste reiste sig for at høre mig gaa.

Det var mere, end jeg havde turdet haabe. Thi skjønt jeg vidste, at mange ved at læse i det nye Testamente havde faaet Dinene op for Biskoppernes Tyranni og Kirkens Overtro, var jeg dog bange for, at Størstedelen ikke vilde vove at afkaste Kirkens Nlag og unddrage sig dens Autoritet. Efter nogle Minuters Tausshed sagde jeg: „Hvorfor rejser I Eder ikke strax for at bede mig gaa? I ved, at jeg ikke længer er Eders Præst; jeg har nægtet at finde mig i Biskoppernes Tyranni og har valgt Kristi Evangelium som min eneste Rettesnor. Hvorfor tager I ikke Mod til Eder og beder mig gaa?“

Fremdeles reiste ingen sig. Da forstod jeg pludselig, at

der var foregaaet en stor Forandring med min Menighed. Hele deres Opførsel og Udseende syntes nu at vise mig dette. Det var Glædestaarer, som fyldte alles Dine, og af deres Ansigter syntes jeg at læse, at Gud havde tændt sit Lys i deres Hjerter, og at de nu var villige til at ofre alt for at følge Kristus og ham alene. Det var som om de sagde til mig: Vi har modtaget den Gave, Kristus rækker os, og vi er rige i denne Gave; vi trænger intet mer. Bliv hos os og lær os mer og mer at elske baade Gaven og dens Giver!

Min Sjæl fyldtes med Glæde og Haab, og jeg sagde til dem:

„Elskede Venner! Den almægtige Gud, som har raft mig sin frelsende Haand, vil ogsaa frelse Eder. Jeg ser, at I vil være Guds frie Børn og ikke længer trække under Menneskers Nag. Gud har tændt sit Evangeliums Lys i eders Hjerter, og I har modtaget den Gave, han rakte Eder. Saa reis Eder, alle I, som heller vil følge Kristus end Paven, som heller vil adlyde Guds Ord end Menneskers Værdomme! Staa op!“

Da reiste Menigheden alle som en. De havde afkastet Ægyptens Nag for med mig at gaa ind i det forjættede Land.

31te Kapitel.

Min ny ansvarsfulde Stilling. — Vi aflægger Navnet „Romersk-katholske“ og kalder os „Kristne Katholiker“. — De katholske Biskopers Bestyrrelse. — Biskop Duggan skynder sig til Chicago. — Han kommer ogsaa til St. Anna for at bevæge min Menighed til at underkaste sig hans Ændighed. —

Han kan intet udrette og maa forlade Byen under
Mængdens Haan.

Hvordan skal jeg finde Ord for at udtrykke den Glæde, jeg følte, da jeg i mit Studerekammer tænkte paa de store Ting, Gud havde gjort lige for mine Dine? Den Skare, som omgav Frelseren, da han befalede Lazarus at komme frem af Graven, kunde ikke være mere forbauset end jeg var, over at

se mine Landsmænd saa pludselig aftaste de Slavelænter, de saa længe havde baaret. Moses kunde ikke være gladere end jeg, da han ved det røde Havs Bredder istemte den herlige Lovsang:

„Jeg vil synge for Herren; thi han er høit ophøiet. Fæst og Rytter kastede han i Havet. Herren er min Styrke og Lovsang, og han blev mig til Frelse; denne er min Gud, og jeg vil prise ham, min Faders Gud, og jeg vil ophøie ham!“ (2. Mosebog 15, 1—2).

Min Glæde blev imidlertid med ét forvandlet til Sorg, da jeg tænkte paa, hvor uværdig det Redskab var, som Gud havde udvalgt til at udføre dette Værk. Jeg søgte, at dette var Begyndelsen til den mærkeligste Kirkereform, som nogensinde havde fundet Sted i Amerika, og jeg var forjagt, naar jeg tænkte paa, hvilket Arbejde, der ventede mig. Jeg skjønte, at jeg var kaldet til at lede mit Folk ind i et nyt og ubekendt Land. De frygtelige Banffeligheder, som ved hvert Skridt havde mødt Luther, Calvin og Knox, vilde ogsaa møde mig. Stærke som de var, havde de dog ofte været nedslaaede og nær ved at tabe Modet. Hvordan skulde det saa gaa mig, der stod saa langt under dem i Kundskab, Visdom og Erfaring?

Om Natten sagde jeg til Gud i mine Bønner: „Hvorfor har du ikke udvalgt et værdigere Redskab til at føre mine Brødre ud af Trældommen?“ Jeg vilde have ghyet tilbage for alle de Banffeligheder, som forestod mig, hvis ikke Gud i sit Ord havde sagt til mig:

„Thi betragter, Brødre, eders Kald, at ikke mange Vise efter Kjødets, ikke mange Mægtige, ikke mange Fornemme er kaldte, men hvad der er daarligt i Verden har Gud udvalgt for at beskjæmme de Vise, og hvad der er skrøbeligt i Verden har Gud udvalgt for at beskjæmme den Stærke, og hvad der er lavt i Verden og hvad der er ringeagtet og hvad der er intet har Gud udvalgt for at tilintetgjøre det, som er noget, for at intet Kjød skal rose sig for ham“ (1. Cor. 1, 26—30).

Disse Ord beroligede mig og gav mig nyt Mod. Næste Morgen sagde jeg til mig selv: „Er ikke dette Værk Guds Værk, skulde han da lade sit Værk usfuldendt? Jeg er svag, det er sandt; men han er stærk og mægtig. Min Visdom er ringe; men han er Lysets og Naadens Gud. Jeg er syndig; men han er hellig. Han vil, at Verden skal vide, at det er ham alene, som udretter alt“.

Hvis jeg skulde berette alle Enkelthederne i den mærkelige Kamp, som jeg og min Menighed udfjæmpede i disse stormfulde, men velsignelsesrige Dage, vilde det fylde en hel Bog. Jeg vil bede Læseren følge mig til et katholsk Hjem og

være Vidne til den Forbauselse og Sorg, hvormed Hustruen, da hendes Mand kommer hjem fra Kirken, hører ham sige: „Min kjære Hustru, jeg har for altid forladt den katholske Kirke, og jeg haaber, at du vil gjøre det samme. De nedværdigende Lænker, som bandt os som Slaver til Paven og Biskopperne, er nu brudte. Kristus alene skal herefter regjere os. Hans hellige Ord skal være vor eneste Kettesnor. Frelsen er en Gave, og denne Gave har jeg modtaget og føler mig lykkelig derved“.

I et andet Hjem er det ikke Manden, men Hustruen, som har været i Kirken, og som ved Hjemkomsten forkynder sin Mand, at hun for altid har unddraget sig Pavens og Biskoppernes Myndighed, og at det er hendes faste Beslutning aldrig at adlyde nogen anden Herre end Kristus og aldrig bekjende sig til nogen anden Religion end den, som Evangeliet lærer.

Ofte optoges dette vel fra først af som en Spøg; men naar dette viste sig at være Alvor, gav det ofte Anledning til Taarer og bitre og haarde Ord. Men Lysets, Sandhedens og Frelsens Gud var nær, og fordi det var hans Bærf, stillede snart Stormen og Taarerne tørre.

En Uge var næppe gaaet, før Evangeliets Sag havde vundet en af sine skønneste Seire over dets uforsonlige Fjende Paven. Inden faa Dage havde 405 Familier af de 500, som boede i St. Anna, ikke alene antaget Kristi Evangelium som deres eneste Kettesnor, men endog offentlig afslagt Navnet „Romerske-Katholske“ for at kalde sig „Kristne Katholiker“; og efter et Par Maaneders Forløb var der ikke mere end femten Familier, som ikke havde brudt med den katholske Kirke.

De Skoler, som jeg havde oprettet rundt omkring i Kolonien, besøgte flittig af Menighedens Børn, men blandt de Elldre var der mange, som aldrig havde lært at læse. Nu bevirkede imidlertid den religiøse Bevægelse, som var opstaaet iblandt dem, at alle saa hurtig som muligt vilde indhente det forsmte for selv at kunne læse det Evangelium, der havde frigjort dem. Derfor forvandlede snart hvert Hus i Byen til en Skole, hvor Foreldrene var Elever og Børnene Læremestre. Inden kort Tid var der kun faa, som ikke selv kunde læse i Bibelen.

Skjønt vi havde vundet en storartet Seir over Paven, havde vi dog endnu mange Banstieligheder at kæmpe med. Fjenden havde vistnok faaet et dødeligt Saar, Biskoppernes Magt i Menigheden var brudt, og Folket havde besluttet kun at bøje sig for Guds Ord. Men mange var endnu tilbuede i falske Forestillinger, Bildfarelser og Overtro, der sam en Taage lagde sig for deres Dine og hindrede dem i at se Evangeliets klare Lys.

Det var min Skyldighed at hjælpe Menigheden ud af disse Bildfarelser; men naar jeg tænkte paa, hvilke Vansteligheder Reformatorerne i det 15. Aarhundrede havde haft at kæmpe med, og hvilke sørgelige Rivninger der havde hindret dem i deres Arbejde, forstod jeg, hvilket vansteligt Hverv jeg havde paataget mig. Men jeg anraabte Gud om Visdom og Kraft, og aldrig havde jeg tydeligere end i denne vanstelige Tid erfaret Bønnens Velsignelse.

Ligesom i alle katholicke Kirker havde vi ogsaa i Kirken i St. Anna en hel Del Malerier; af disse fremstillede de fleste Træk fra Jersersens Lidelseshistorie, og over hvert af dem hang et Kors. Flere Gange om Dagen plejede vi at knæle ned foran dem og raabe med høi Røst: „O hellige Kors, vi tilbeder dig!“

Vi henvendte vore inderligste Bønner til dem, som om de kunde høre os, vi bad dem fornye vore Hjerter og rense vore Sjæle. Vi havde ogsaa en Marmorstatue, der forestillede Jomfru Maria som Barn ved sin Moders, St. Annas, Fødder. Denne Gruppe var et Mesterværk, som nogle rige Benner i Montreal havde foræret mig ikke længe efter at jeg i 1852 havde forladt Canada for at grundlægge Kolonien i St. Anna. Vi havde plejet at oplynde vore brændende Bønner til denne Statue, men efter at vi havde afkastet Pavens Aag, kunde jeg aldrig komme ind i Kirken og se dette Afgudsbillede, som var opstillet ved Alteret, uden at bestjæmmes.

Jeg vilde have givet meget til for at kunne fjerne alle disse Malerier og Marmorbilleder; men jeg vovede ikke at røre ved dem; thi jeg var bange for derved at forarge enkelte svage og ubefæstede Sjæle. Jeg holdt dengang netop paa at læse om, hvorledes Knor og Calvin brændte Relikvierne paa vældige Baal, og jeg ønskede, at jeg kunde gjøre det samme; men det var med mig som med Jakob, der ikke kunde holde Skridt med sin Broder Esau paa Veien til Landet Seir, fordi „Børnene er svage, og der er Kvæg og nybære Røer med mig, og drev de dem en Dag for meget, da døde alt Kvæget“ (1 Mos. 33, 13).

Den barmhjertige Gud saa min Nød og lærte mig, hvorledes jeg skal gaa tilværks uden at saare de svage i Troen.

En Søndag prædikede jeg over dette Bud: „Du skal ikke gjøre dig udskaaret Billede eller nogen Lignelse o. s. v. (2 Mos. 20, 4). Da Menigheden efter Gudstjenesten havde fjernet sig, blev jeg igjen i Kirken for at bede. Mit Blik faldt paa Marmorgruppen ved Alteret og atter bestjæmmedes jeg ved Tanken paa, at vi havde tilbedet dette Afgudsbillede.

Da kom jeg til at huske paa, at da Statuen blev sat op

paa Fodstykke. havde jeg befæstet den til Væggen med en stærk Silkesnor, for at den ikke skulde falde ned. Jeg sagde til mig selv: Hvis jeg skar Snoren over, vilde Statuen sikkert ramle ned og slaa sig istykker ved den mindste Rystelse af Kirkegulvet.

Jeg betænkte mig ikke længe, men tog Kniven op af Lommen, og i næste Øjeblik var Snoren overskaaret.

Det gik, som jeg havde ventet. Næste Søndag, da Menigheden faldt paa Knæ for at bede, kom Kirkegulvet i Bevægelse, og Marmorgruppen ved Alteret faldt med et stærkt Brag til Jorden og gik istykker. Da Menigheden saa dette, sagde de til hverandre: „Hvor kunde vi dog være saa taabelige at sætte vor Lid til disse Afguder og bede dem hjælpe os, naar de ikke kan hjælpe sig selv?“

Saaledes forsvandt den sidste Levning af Afgudsdyrkelse fra vor Kirke. Næste Dag tog Menigheden selv ned alle de Billeder, for hvilke de saa ofte havde bøiet Knæ, og tilintetgjorde dem.

Lige fra Begyndelsen af havde det været mit Drist, at Menigheden ved at læse i Bibelen lidt efter lidt skulde faa Vinene op for de mange Bildfarelser, hvori de endnu var hildede. Jeg forstod snart, at mange af Menigheden nu ansaa Skjærsilden for at være opfundet af Præsterne, for at de kunde berige sig paa deres forblindede Brødres Bæstøtning, men jeg var ogsaa overbevist om, at der endnu var mange, for hvem dette ikke var gaaet op.

Jeg var i lang Tid i Tvivl om, hvordan jeg skulde bære mig ad for at faa denne Bildfarelse udryddet; men endelig fandt jeg paa følgende Udvei.

Allehelgensdag, 1. November, var kommen. Det havde paa denne Dag altid været Skik at optage en Kollekt, for at Præsterne for de indkomne Penge skulde læse Messer for Sjælene i Skjærsilden.

Efter Prædiken, medens jeg endnu stod paa Prædikestolen, sagde jeg til Menigheden:

„J ved, at det altid har været Skik paa denne Dag at samle ind Penge, for at der skulde læses Messer for Sjælene i Skjærsilden. Efter at vi forlod den katholske Kirke, har vi anvendt megen Tid til at læse det nye Testamente, men vi har deri ikke fundet et eneste Ord om Skjærsilden. Overalt i denne Bog lærer vi, at alene Lammets Blod kan borttage vore Synder. Jeg ved imidlertid, at mange af Eder endnu har beholdt eders gamle Forestillinger om Skjærsilden. Det er ikke min Mening at gaa i Rette med Eder herfor; men saa meget vil jeg sige, at de Penge, I hidtil har givet Præsterne for Sjælemesser, ikke er komne Sjælene i Skjærsilden tilgode, men af

Præsterne er blevne anvendte i de forskjelligste Viemed. Jeg vil idag sende to Bøsser omkring, en hvid og en sort. De, der som jeg ikke tror paa Skjærsilden, kan lægge deres Gave i den hvide Bøsse, og disse Penge vil til Vinteren blive anvendt til at kjøbe Mad og Klæder til Menighedens Fattige. De af Eder, som fremdeles tror paa Skjærsilden kan lægge deres Penge i den sorte Bøsse; men hvorledes jeg skal bære mig ad, for at disse Penge skal komme de afdødes Sjæle til gode, er mer end jeg ved".

Disse Ord vakte almindelig Munterhed. I den hvide Bøsse blev der lagt 35 Dollars, i den sorte ikke en Cent.

Fra den Dag af var der ingen i min Menighed, som længer troede paa Skjærsilden, og paa lignende Maade bar jeg mig ad med at udrydde de Rester af Overtro, som endnu var tilbage.

Foruden Gudstienesten om Søndagen, havde vi to Gange om Ugen Møder i Kirken, og disse viste sig at være til stor Velsignelse. Her diskuteredes forskjellige religiøse Spørgsmaal, og det stod enhver frit for at udtale sin Mening. Læren om Drebigt, Afslad, Sjælemesser o. s. v. blev her efter hvert drøftet og forkastet.

Paa denne Maade lærte min kjære Menighed ikke alene Kristendommens Grundsandheder at kjende; men de lærte ogsaa at forsvare dem mod anderledes tænkende. Langveis fra kom der Folk for med egne Vine at være Vidne til den religiøse Bevægelse, som havde vakt saa stor Opsigt Landet over, og kun saa af dem vendte tilbage til deres Hjem uden at have faaet en Straale af det Lys, som Retfærdighedens Sol havde udgydt over mig og min Menighed. Bevægelsen spredte sig herved ogsaa til andre Menigheder, og deres Tal blev større og større, som stilte sig fra den katolske Kirke.

Hvor glædede ikke mit Hjerte sig, naar jeg tænkte paa, at der næsten ikke var et Hus i St. Anna, hvor man ikke hver Aften samledes til Bøn og Betragtning af Guds Ord. Naar jeg om Aftenen gik paa Gaderne og hørte Salmesangen lyde ud til mig, maatte jeg atter istemme Psalmistens Ord: „Min Sjæl, lov Herren, og alt, hvad i mig er, love hans hellige Navn".

Men det var nødvendigt, at et saa stort og velsignet Værk skulde prøves, ligesom Guld maatte prøves i Ilden.

Den 27. Juli fik jeg gennem min Ven Pastor Dunn i Chicago følgende Afskrift af et Brev, som Biskop Duggan (Smith) havde skrevet til flere af sine Medbiskoper:

„Efter at Chiniquy har brudt med Kirken, udbreder Rjætteriet sig med en utrolig og næsten uimodstaaelig Fart. Der

paaftaas, at han nu har ikke mindre end ti tusende Tilhængere blandt sine Landsmænd. Skjønt jeg haaber, at dette er en Overdrivelse, viser det dog, at Faren er stor, og at vi ikke maa spille nogen Tid, men søge at aabne Vinene paa de stakkels Forblindede, som han leder i Fortabelse. Om Gud vil, agter jeg næste Tirsdag, den 3. August, at reise til St. Anna. Jeg taler Franst næsten ligesaa godt som Engelsk, saa jeg kan henvende mig til Menigheden paa deres eget Sprog. Det er min Hensigt at blotte Chiniquy og lade dem se, hvad Slags Mand han er. Derefter vil jeg vise dem, hvilke Daarer de er, naar de tror, at de med deres svage Forstand kan tyde Bibelen. Det vil derefter blive mig let at overbevise dem om, at udenfor den romersk-katholske Kirke er der ingen Frelse at finde. Ved til den hellige Jomfru Maria, at hun maa hjælpe mig at føre disse stakkels Forblindede tilbage i Kirkens Skjød!"

Efter at jeg den første Søndag i August havde oplæst dette Brev for Menigheden, sagde jeg:

„Først naar Provosen kommer, kan et Menneſte viſe, hvad det duer til. Ligesaa kan man ikke dømme om en Kristens Tro, før den har har beſtaaet ſin Ildprøve. Jeg takker Gud, fordi han vil give eder Leilighed til at viſe Verden, at I er værdige til at gaa i Spidsen i den Kamp, ſom nu ſkal udkjæmpes med Paven og den katholske Kirke.

Jeg opfordrer hver og en af Eder til at komme og høre, hvad Biſkopen har at ſige. Ikke alene de, ſom er friſte, maa møde frem, men ogſaa de ſyge maa føres hid, for at de kan høre og dømme ſelv. Hvis Biſkopen opfylder ſit Løfte og overbeviſer Eder om, at jeg er et uſfelt og ugudeligt Menneſte, maa I jage mig bort. I maa paa hans Befaling udlevere eller brænde eders Bibler, hvis han kan beviſe, at I hverken har Ret til at læſe dem eller Forſtand til at begribe dem. Og hvis han viſer Eder, at der udenfor den katholske Kirke ikke gives nogen Frelſe, maa I ſaa hurtig ſom muligt vende tilbage til denne Kirke og underkaſte Eder Paven og hans Biſkoper. Men hvis det ikke lykkes ham at overbeviſe Eder om alt dette, ved I, hvad I har at gjøre. Næſte Tirsdag vil blive en herlig Dag for os alle. En ſtor og afgjørende Strid ſkal udkjæmpes her, ſaadan en Strid, ſom Amerika aldrig før har været Vidne til, mellem kriſtelig Sandhed og Frihed paa den ene Side og Pavens Løgn og Tyranni paa den anden. Jeg vil blot endnu tilføje et: Vi maa anraabe Gud om, at han i ſin Naade vil ſe ned til os og oplyſe og ſtyrke os, ſaa at vi kan forblive tro mod ham og hans Evangelium. Saa vil Himmelens Engle forene ſig med alle Guds Udvalgte paa

Jorden for at velsigne Eder for den store og herlige Seier, I har vundet".

Den 3. August 1858 oprandt klar og straalende. Allerede Kl. 12 begyndte Folk fra alle Kanter at strømme til Kirken.

Da vi havde forudsat, at Kirken, skjønt den var meget stor, ikke vilde kunne rumme Halvparten af Tilhørerne, havde vi ladet opføre en stor, solid, 10 Fod høj Platform paa den aabne Plads udenfor Kirken. Platformen blev klædt med Tæpper, og der anbragtes Stole for Biskopen og hans Følge samt et Bord, hvor jeg kunde lægge de Bøger, som jeg ønskede at have ved Haanden, naar jeg skulde svare Biskopen.

Omtrent Kl. 2 fik vi Die paa Biskopens Vogn, og derefter fulgte en hel Række andre, hvori Præsterne sad. Biskopen var iført sin hvide Messedragt og firkantede Hue, sandsynligvis for at indgyde Mængden større Respekt og Uresfrygt.

Jeg havde anmodet Folket om at forholde sig rolig og behandle Biskopen med al den Agtelse og Høflighed, der skyldtes en Fremmed, som første Gang viste sig blandt dem.

Saa snart hans Vogn nærmede sig Kirken, gav jeg et Tegn, og det amerikanske Flag heistes paa en Stang, som vi havde anbragt paa Kirkens Tag. Vi vilde herved vise Paven's Udsending, at han var blandt frie Mænd, der ikke vilde bøje sig for noget Nag. Biskopen forstod vor Mening; thi da han saa Stjernebanneret vaje for Vinden, blev han bleg som et Lig, og hans Uro blev ikke mindre, da tusend Røster omkring ham istemte Raabet: „Hurra for Frihedens Flag!"

Biskopen og hans Præster troede, dette var et Signal til, at Mængden skulde styrte sig over dem; thi atter og atter havde man sagt dem, at jeg og min Menighed var nogle ugudelige Mennecker, og at de ved at rejse til St. Anna vilde udsætte deres Liv for Fare. Flere af Præsterne blev saa forfækkede, at de sprang ud af Vognen og løb deres Vej, til stor Fornøjelse for Mængden.

Da jeg saa, hvor forfærdet Biskopen saa ud, løb jeg hen for at sige ham, at der ingen Fare vare, og jeg forsikrede ham, at det glædede os at se ham blandt os. Jeg bød ham Haanden for at hjælpe ham ud af Vognen; men han vilde ikke modtage den. Efter et Dieblitz Nølen hvistede han et Par Ord i Øret paa Storbiskar Mailloux, som sad ved Siden af ham, og som min Menighed kjendte fra hans forrige Besøg. Jeg vidste, det var ham, vi havde at takke for, at Biskopen var kommen, og at det var efter hans Raad, at Biskop Smith havde nægtet at godkjende vor Underkastelses-Erklæring.

Han rejste sig langsomt op i Vognen og sagde med høj Stemme:

„Mine kjære Landsmænd! Her er eders hellige Biskop. Fald paa Knæ, og han vil give Eder sin Velsignelse!“

Men til den stakkels Storråds Bestyrelse var der i den store Stare ikke en eneste, som brød sig om Velsignelsen. Ikke en faldt paa Knæ.

Da han troede, de ikke havde forstaaet ham, hævdede han paany sin Røst og skreg saa høit han kunde: „Mine kjære Landsmænd! Dette er eders hellige Biskop. Han er kommen for at besøge Eder. Knæler ned og modtager hans Velsignelse?“

Men fremdeles faldt ingen paa Knæ, og hvad der var værre — en Røst blandt Mængden raabte: „Ved De ikke, at her bøier vi ikke længer Knæ for noget Menneſte?“

Hele Forsamlingen raabte Amen til dette Svar. Jeg kunde ikke andet end glæde mig, da jeg saa, hvorledes dette Biskopens første Forsøg paa at besvære mit Folk saa totalt mislykkedes. Jeg takkede min Gud af mit ganſke Hjerte for denne Seir, men jeg vidste, at Striden endnu ikke var tilende. Jeg anraabte ham om fremdeles at skjænke os sin naadige Bistand.

Paa Biskopens Ansigt stod endnu den samme Forfærdelse malet; jeg bød ham atter Haanden; men med et Udtryk af den dybeste Foragt nægtede han igjen at modtage den. Derimod fulgte han min Opfordring til at stige op paa Platformen.

Da han var kommen et Par Trin op af Trappen, vendte han sig om, og da han saa, at jeg fulgte ham, strakte han Haanden ud for at hindre mig fra at gaa videre og sagde: „Jeg vil ikke have Dem her paa Platformen. Gaa ned, og lad mine Præster alene ledsage mig“.

Jeg svarede: „Det kan nok være, at De ikke vil have mig her; men jeg vil være ved Deres Side for at svare Dem. Husk paa, at den Grund De nu staar paa, tilhører mig, og ikke Dem“.

Uden at sige mere gik han op paa Platformen. Jeg bød ham en Lænestol, men han afflog den og satte sig paa en anden, omringet af sine Præster. Jeg sagde til ham: „Deres Høiærværdighed! Jeg og min Menighed glæder os over at se Dem iblandt os. Vi lover at lytte opmærksomt til, hvad De har at sige os, men paa den Betingelse, at De vil høre vort Svar“.

Han svarede heftig: „Jeg vil ikke høre et Ord mere af Dem“.

Derpaa stod han op og holdt en Tale paa Fransk. For-gjæves prøvede han at bevise, at udenfor den katolske Kirke gives der ingen Frelse; heller ikke lykkedes det ham at overbevise Menigheden om, at de hverken havde Ret til at læse Bibelen eller Forstand til at begribe den. Undertiden kom han med

faa latterlige Paastande, at Folket begyndte at le, og nogle raabte: „Det er ikke sandt!“ „De ved ikke, hvad De taler om!“ Bibelen siger ganske det modsatte!“ Jeg bragte dem imidlertid til Tausshed igjen ved at minde dem om, at de havde lovet ikke at afbryde ham.

Før han endte sin Tale, vendte han sig til mig og sagde: „De er en ugudelig Præst og en Oprører mod Deres hellige Kirke. Forlad dette Sted og begiv Dem til et Kloster for der at gjøre Bød for Deres Synder. De siger, at den Bantalsning, Biskop O'Regan udtalte over Dem, var ugyltig; men nu lyser jeg Dem i Ban i hele denne Forsamlings Nærværelse“.

Jeg afbrød ham og sagde: „De glemmer, at De ingen Ret har til at bantalse en Mand, som for længe siden er traadt ud af Deres Kirke“.

Han syntes at forstaa, at han havde gjort sig til Nar, og forblev taus en Stund. Men siden tog han atter Mod til sig, og idet han henvendte sig til Forsamlingen, talte han til dem om, hvilken Sorg de havde forvoldt deres Slægtninge og Venner i Canada ved at stille sig fra den hellige Moderkirke. Han endte sin Tale med følgende Ord:

„Mine kjære Venner! Hvad har I at holde Eder til, efter at I har forladt eders Fædres Kirke? Hvem skal nu lede Eder paa Guds Veie?“

Efter disse alvorlige og indtrængende Ord fulgte en høitidelig Stilhed. Hvad havde denne Stilhed at betyde? Var det den Stilhed, der gaar forud for Stormen, — eller havde Biskoppens Ord gjort et saa dybt Indtryk?

Jeg maa tilstaa, at skjønt jeg ikke havde tabt Tilliden til Gud, følte jeg mig dog urolig tilmode. Jeg havde med største Lethed kunnet gjendrive Biskoppens Paastande; men jeg fandt det bedst, at Svaret kom fra Menigheden og ikke fra mig.

Biskopen, som haabede, at den dybe Stilhed var et Bevis paa, at det var lykkedes ham at røre ved Menneskehjertets ømmeste Streng, og at Seiren nu var ham vis, gjentog endnu mer alvorlig og indtrængende:

„Mine kjære canadiske Venner! I Jesu Kristi Navn, i Eders Forældres og Søstendes Navn, i Eders elskede Fædreslands Navn spørger jeg Eder: „Hvad har I at holde Eder til, efter at I har forladt eders Fædres Kirke? Hvem skal nu lede Eder paa Guds Veie?“

Der paafulgte atter en dyb Stilhed; men denne Gang blev den ikke af lang Varighed. En gammel Farmer rakte pludselig Bibelen i Beiret og raabte:

„Denne Bibel skal lede os paa Guds Veie. Guds rene og uforsfættede Ord skal vise os, hvad vi skal gjøre for at

blive salige. Og hvad Dem angaar, er det bedst, De rejser Deres Bei saa hurtig som muligt og aldrig sætte Deres Fod her mer!"

"Bibelen! Ja, den hellige Bibel!" raabtes der fra alle Kanter. "Guds hellige Ord skal være vor eneste Rettesnor. Gaa, gaa, og kom aldrig mer igjen!"

Disse Ord, der atter og atter gjentoges af tusend Røster, lød som en Domsbasun i Biskopens Øren. Striden var tilende, og Slaget var tabt.

Han faldt tilbage i Lænestolen, og jeg troede først, han skulde besvime; men da jeg saa, han kom til sig selv igjen, stod jeg op og begyndte at tale. Jeg havde næppe sagt et Par Ord, før jeg kjendte et fast Tag i min Skulder, og da jeg vendte mig om, saa jeg, det var Biskopen, som med en af Brede skjælvende Stemme sagde:

"Nei, nei, jeg forbyder Dem at tale!"

Nu paafulgte en Scene, som trodser al Beskrivelse. Min Menighed havde set, at Biskopen havde lagt Haand paa mig, og de havde hørt hans heftige Ord, da han forbød mig at tale. En Bredebumlen gik gennem Forsamlingen, og der raabtes fra alle Kanter:

"Ned med Uslingen! Ned med ham! Han vil gjøre os til Slaver igjen! Han nægter os at tale! Han vil ikke høre, hvad vor Præst har at sige! Ned med ham!"

Saa engang styrtede Hoben frem og forsøgte at trænge op paa Platformen. Den hele Skare var som forblindet af Raseri, de vidste ikke, hvad de gjorde. Jeg havde læst om den Slags Scener og var bange for, at det skulde komme til voldsomme Optrin. Derfor styrtede jeg hen til Trappen, og med stor Anstrengelse lyffedes det mig at trænge dem tilbage, som vilde lægge Haand paa Biskopen. Jeg forsøgte at tale til Mængden for at vise dem, hvad det var for en Forbrydelse, de var ifærd med at begaa; men alt var forgjæves; min Stemme druknede i al denne Larm og Forvirring.

Geldigvis fik jeg fra Platformen Die paa en ung Mand ved Navn Bechard, der i en forbausende Grad havde forstaaet at vinde Menighedens Agtelse og Hengivenhed. Jeg vidste, at skulde nogen kunde faa Magt med dem, maatte det være ham, og jeg besluttede derfor at bede ham hjælpe mig. Jeg fik gjort Tegn til ham, at han skulde komme op paa Platformen, og jeg sagde til ham, at han for Guds Skyld maatte prøve at stille Folkets Raseri. Og mærkeligt nok, ikke før stod Bechard ved min Side og strakte Haanden ud mod Mængden, før Stormen begyndte at lægge sig, og den ene hvæfede til den anden: "Lad os høre, hvad Bechard har at sige!"

J saa Ord viste den unge Mand dem, at langt fra at vredes burde de nu heller glæde sig over, at de havde været Vidne til Biskopens Tyranni og Feighed. Var det ikke, fordi han selv maatte indrømme, at hans Tale var meningsløs, at han intet Svar vilde høre? Havde han ikke vist sig som den usleste og frækkeste Tyrann ved at nægte os at tale?

Da jeg saa, at Mængden var bleven rolig, henvendte jeg mig til dem og sagde: „Bechard har Ret, naar han siger, at istedenfor at vredes, bør J takke Gud for, hvad J idag har set og hørt. Biskopen har ikke kunnet overbevise Eder om, at J handlede uret ved at forlade Paven og følge Kristus og hans Evangelium. Har J af hans Mund hørt et eneste Ord, der kunde vise, at han er en Kristi Discipel, eller at han er en Udsending fra den Gud, som elskede Verden saa, at han gav sin Søn for dens Synder, for at vi herefter skulde elske ham og sætte vor Lid til ham? Var der noget af alt, hvad han sagde, som kunde vise, at Jersken er en Gave, at det evige Liv er en Gave, som bydes alle dem, der vil modtage det? Har han sagt noget, der har bragt Eder til at angre, at J ikke længer er hans lydige Slaver?“

„Nei, nei!“ raabte de.

„Saa bør J istedenfor at vredes paa denne Mand takke ham og lade ham fare herfra med Fred!“ sagde jeg.

„Ja, ja!“ svarede Mængden, men paa den Betingelse, at han aldrig mer sætter sin Fod her!“

Den unge Bechard traadte derpaa atter frem, løftede sin Hat og sagde med kraftig Stemme: „Medborgere i St. Anna! J har vundet en af de herligste Seire, som et Folk nogensinde har vundet over sine Tyranner. Hurra for St. Anna, som har afkastet Biskopernes Nag!“

„Hurra for St. Anna!“ lød det fra alle Kanter.

Derefter vendte jeg mig til den stakkels Biskop, som næsten var ude af sig selv af Skræk, og sagde til ham: „De ser, at Folket tilgiver Dem Deres fornærmelige Opførsel; men følg nu det Raad, jeg giver Dem. Reis herfra saa hurtig som muligt! Jeg skal følge Dem til Bognen, og intet ondt skal vederfares Dem, saafremt de ikke paany fornærmer mig!“

Jeg fulgte Biskopen og hans Ledsagere gennem den tætte Folkestare, som nu forholdt sig ganske rolig.

Kun nogle Kvinder hvistede til Biskoppen, idet han skyndte sig forbi dem: „Pak Dem og sæt aldrig Deres Fod her igjen. Vi bøjer os ikke for nogen anden end Kristus“.

Den store Ydmygelse, Biskopen havde lidt i St. Anna, hvilte tungt paa ham, og han kunde ikke glemme den Skam, der var overgaaet ham. Hans Sind blev Dag for Dag mørkere,

og ikke længe efter dette vanærende Nederlag blev Biskop Dugan Smith, hvis Bane havde havt en saa lysende Begyndelse, sundssyg og førtes til Galehuset i St. Louis.

Evangeliets vidunderlige Magt til at skjænke Menneskene Visdom og Kraft under de største Vanskeligheder i Livet har sjælden aabenbaret sig tydeligere, end da Menigheden i St. Anna pludselig ombyttede det mest nedværdigende Slaveri med den Frihed, som Kristus byder alle dem, der følger ham.

Med sin Tros Styrke havde Menigheden knust Romerkirkens Rjæmpewælde, drevet Pavens hovmodige Præster paa Flugt og reist den kristelige Friheds Banner netop paa det Sted, som Biskopperne havde udset til at blive et Hovedbolværk for Pavens Magt i de Forenede Stater.

Dette Resultat var saa overvældende og overgik saa langt mine dristigste Forventninger, at jeg forstod, det var Guds naadige og mægtige Haand, som havde udført Værket, og at jeg ikke kunde tilskrive mig selv nogen Fortjeneste af, hvad der var sket. Min Sjæl var opfyldt af usigelig Glæde og Tak mod Gud for hans store Naade imod os. Jeg følte imidlertid ogsaa, at jo større Gaver Himmelen skjænker os, desto større bliver vort Ansvar.

Efterretningen om, hvad der var foregaaet i St. Anna, spredte sig med Lynets Hurtighed over baade Amerika og Europa, og fra Methodistere, Kongregationalister, Episkopale, Baptister og Presbyterianere modtog jeg en Mængde Forespørgsler og Breve, der som oftest var ledsagede af saadanne Bøger, som anjaas bedst stikkede til at bevæge mig til at slutte mig til et eller andet af disse Religionsksamfund.

Da jeg ikke turde paatage mig at tolke Guds Naad, fandt jeg det vanskeligt at give en nøjagtig Fremstilling af de store Ting, Gud havde gjort iblandt os, og jeg besvarede derfor i Almindelighed alle disse venlige Forespørgsler med følgende Ord: „Kom og se med egne Øine de vidunderlige Gjerninger, Gud lader ske iblandt os, og I vil ogsaa prise hans Navn“.

I Løbet af sex Maaneder modtog vi Besøg af over 100 Præster og Lægmand, tilhørende forskjellige Kirkesamfund.

Det glæder mig at kunne sige, at alle disse, der kom for selv at iagttage den nye religiøse Bevægelse, uden Undtagelse erklærede den for at være den mærkeligste og grundigste Reformation, de nogeninde havde været Vidne til blandt Katholiker. Da de Kristne i Chicago, Baltimore, Washington, Philadelphia, New-York, Boston etc. havde ytret Ønske om at

faa høre om Herrens Gjerning blandt os, besøgte jeg dem og talte til dem i deres Kirker, og jeg modtog saa mange Beviser paa deres Kjærlighed og Sympathi, at jeg aldrig vil kunne fuldtakke Gud derfor.

Jeg har tidligere sagt, at vi strax i Begyndelsen antog Navnet „Kristne Katholiker“, men vi mærkede snart, at dersom vi ikke sluttede os til noget af de bestaaende kristne Samsfund, vilde vi let udsætte os for at komme til at danne en ny Sekt. Efter alvorlig Overveielse fandt vi, at det bedste vilde være at slutte os til det Samsfund, der stod den protestantiske Kirke i Frankrig nærmest, og vi indlemmedes derfor i de Forenede Staters presbyterianske Kirke. Det presbyterianske Kirkeraad i Chicago holdt den 15. April 1860 et Møde i vor By, hvorved henved 2000 Personer tilligemed mig blev optagne i den presbyterianske Kirke.

I Chicago, Aurora, Kantakee, Middleport, Watsesa, Mommence, Sterling, Manteno etc. dannedes der snart blandt de fransk-canadiske Emigranter Menigheder, der havde fulgt vort Exempel og skilt sig fra den katolske Kirke.

En Fortegnelse, vi optog over de Omvendte, viste, at omtrent 6,500 Personer allerede havde afstøt Paven's Nag. Dette Resultat overgik mine dristigste Forhaabninger, og jeg kan vanskelig udtrykke den Glæde, jeg følte. Men paa samme Tid bekymrede den Tanke mig, at jeg alene umulig vilde kunne drage Omjorg for alle disse Menigheder, der var spredte omkring i Landet. Jeg besluttede derfor med Guds Hjælp at oprette et Seminarium for at uddanne unge Mænd til Evangeliets Forkyndelse.

Jeg fik strax istand et Forberedelseskursus, hvortil der meldte sig 32 Deltagere, og disse maatte jeg selv daglig undervise.

Den skotske Kirke skulde i Aaret 1860 fejre en Fest til Minde om Reformationens Indførelse for 300 Aar siden. Festsomiteen, der bestod af Dr. Guthrie, Profesør Cunningham og Dr. Begg, indbød mig til at overvære de Møder, som i den Anledning skulde holdes i Edinburgh. Den 16. August blev jeg af disse Herrer forestillet for en af de største og ædleste Forsamlinger, jeg nogensinde har set. Under Møderne holdt jeg to Taler. Da jeg senere fik Opfordring til i de næste sex Maaneder at holde Foredrag i England, Frankrig og Schweiz, fulgte jeg med Glæde Opfordringen, da jeg derved haabede at kunne skaffe tilveje de nødvendige Midler til vort Seminarium. De sex Maaneders Anstrengelser kronedes med Held; thi de indkomne Bidrag beløb sig til over 15000 Dollars.

Dag for Dag vinder Kristi Evangelium større og større

Udbredelse blandt de franske Canadensere, og i næsten hver By, lige fra New-York til San Francisco, finder vi en hel Del Omvendte, deriblandt ikke faa Præster. Samlede om Kristi Banner danner de en Skare af usørfærdede Korsets Stridsmænd. Blandt disse Convertiter var der i 1886 25 Præster og over 50 unge ivrige Geistlige, der var født som Katholiker*). Paa mangfoldige Steder har den katholske Kirke tabt sin forums Magt og Anseelse, og dens Præster har mistet sin Indflydelse, selv hos dem, der endnu ikke har modtaget Evangeliets Lys.

En lignende religiøs Bevægelse, som den blandt Fransk-mændene, er ogsaa begyndt at vækkes blandt de irske Katholiker, under Ledelse af Præsterne Mac. Namara, O'Connor og Quinn, og det ser ud til, at Evangeliets Sag her vil have ligesaa god Fremgang.

Indeligere end nogensinde før hører vi idag Mesterens Røst: „Oplofter eders Dine og ser Markerne, at de allerede ere hvide til Høsten“.

O, maatte snart den Dag komme, da alle mine kjære Landsmænd skal høre Lammets Røst og to fine Klæder i Lammets Blod. Skal jeg opleve den velsignede Stund, da det dybe Mørke, som endnu riger over mit dyrebare Canada, skal vige for Evangeliets klare og stralende Lys?

Jeg ved det ikke; men hvad der end sker, kan jeg ikke andet end prise Gud for alt, hvad mine Dine har set af hans Naade mod mig og mine Landsmænd.

Alle Guds Børn, som læser denne Bog! Laan mig eders Tunger til at prise Herren, laan mig eders Hjerte til at elske ham; thi alene kan jeg ikke prise og love ham, som han fortjener.

*) Gribende er det at læse, i The Christian leader for 26. December 1889, et Brev fra Chiniquy, hvori han omtaler en af de 38 Præster, som han har hjulpet til at bryde Katholicismens Jernlænker, og tilføjer: „En katholsk Præsts Stilling, som træder ud af den katholske Kirke er absolut forsvundet, især i den første Tid. Forfulgt paa Livet af Katholikerne, grusomt og offentligt bagvasket af Venner og tidligere Kjendinger, er han ofte Gjenstand for Protestanters Foragt, som er altfor villige til at tro de forfærdelige Beskyldninger, som opdigtes og spredes om ham. Disse kan være af den Karakter, at de luffer endog gode kristelige Mænds Dør for den Nyomvendte“.

Udg. Anm.

Dr. Charles Chiniquy

og

Biskop Fallizes Beshyldninger mod ham.

Af Pastor Saargeim, Søndagspræst i Brooklyn.

Iffjor Vinter blev jeg opmærksom paa nogle Artikler i et Par norske Blade om en fhv. katholisk Præst ved Navn Chiniquy her i Amerika, af hvis Bøger en nylig var oversat paa Norsk. Der var sagt meget, som tydede paa, at han maatte være en slet Person, baade i et Foredrag, en katholisk Præst holdt i en af Smaalensbhyerne, og af „Morgenbladet“. Senere udgav den katholske Biskop i Christiania, Dr. Fallize, to smaa Bøger, „Præsten i Skriftestolen“ og „Kvinden i Skriftestolen“, hvori forfærdelige Beshyldninger og strænge Advarsler udtaltes mod ham. „Luth. Ugeskrift“, som vistnok søgte at forsvare ham, stod dog ligesom tvivlende overfor ham.

Under disse Omstændigheder troede jeg det gavnligt at søge Dphlysninger om ham.

Jeg tog da paa at skrive til mange Kanter af Canada og her i Staterne for at faa vide, hvordan det forholdt sig med Chiniquy. Og jeg har faaet mange Svar tilbage, henved tyve i Tallet. Det er nogle af disse, jeg hermed vil offentliggjøre. Jeg er ved disse Svar fuldstændig bleven befriet for den Frygt, jeg fra Begyndelsen havde for, at Skrifter af en saa slet Mand, som han lod til at være, skulde virke til Skade, hvor de bleve læste. Det fremgaar af Brevene med al ønskelig og mulig Styrke og Klarhed, at Chiniquy er en fuldstændig hæderlig og oprigtig Mand, ustyldig i alle de Anklager, som er fremførte mod ham. I alle de Breve, jeg har modtaget om ham, findes kun Udtalelser, som beviser hans Oprigtighed og Ærlighed, ikke et eneste Ord, som tyder paa, at Brevskriveren har haft den ringeste Ting imod Chiniquys Opførsel.

Paa et Par Undtagelser nær, har jeg ikke meddelt Navnene paa de Personer, som har skrevet Brevene. Årsagen dertil er, desværre, følgende: Den katholske Kirke har stor Magt her i

Amerika. Og den gjør sin Magt og Indflydelse gjældende til saa store Ulemper for Protestanterne, som den bare kan. I det daglige Liv forfølger de Katholske os Protestanter i vort kirkelige Arbeide med saa mange Fortrædeligheder paa de forskjellige Maader, at det er en Gru. Kun et Exempel: En Methodistmenighed her i Byen maatte sælge sin Kirke, fordi Katholikerne, som boede omkring, holdt saadan Stoi, naar Methodisterne skulde have sine gudstjenestlige Sammenkomster, at det var omtrent umuligt at holde ud. Begivenhederne vendte sig saaledes, at disse Katholiker kjøbte Kirken. Overenskomsten indeholdt, at Methodisterne skulde bruge Kirken ogsaa efter Salget indtil en vis Dato. Men fra den Dag, da Handelen var afgjort, kunde Methodisterne holde sin Gudstjeneste i Fred; Katholikerne forstyrrede dem ikke længer. Jeg vil altsaa ikke offentliggjøre Navnene paa dem, som har skrevet disse Breve, for ikke derved at paadrage dem endnu mere Ufred fra Katholikernes Side, end de allerede lider under, hver paa sit Sted.

Det første Brev (i Oversættelse) er fra en ældre Mand i Quebec (ikke Præst), som drev sin Forretning der den Gang, da Dr. Chiniquy virkede der.

„Quebec, 7. April 1893.

Ærverdige, kjære Herre!

— — — — Hver eneste en er forbauset over at høre saadanne falske Beretninger (Such false reports) om Hr. Chiniquy (nemlig Biskop Fallizes Udtalelser om ham i sin Bog „Kvinden og Skriftestolen“). „Der er ikke et Tug af Sandhed («a particle of truth») i saadanne Beretninger, det er saa falsk, som det kan være («as false as false an be»), og det er kun Løgnens Fader, som kan have opfundet saadanne Løgne om saadan en Mand. Hans Gjerninger taler for sig selv. Men siden han forlod den romerske Kirke, har alle Slags Løgnagtigheder været kastet mod ham; men han har modstaaet dem alle og trodset dem. Og igaar blev han creeret til »Doctor of Devinity« i Montreal ved det presbyterianske College, hvilket jeg formoder taler vel for hans Rygte.

Beretningen er saa absurd, at Præsterne i denne By ikke synes at anse den værdig til at blive lagt Mærke til; de siger alle, de har aldrig hørt ham anklaget for saadant; de mener, Beretningen er »beneath noticing«. Hvem det nu er, som har sagt saadant om hans Karakter, har intet personligt Kjendskab til Manden. Vi ved, at de romerske Katholiker har sagt alle Slags imod ham, men der er ingen Sandhed i, hvad de siger. Han var Totalafholdsfarens Fader («the father of temperance») i Quebec og har gjort mere for den Sag end nogen anden Mand i denne Del af Landet.

— — — — I mine Tanker er Chiniquy en Martyr for Kristendommens og Protestantismens Sag.

Deres ærbødige
N. N."

Den presbyterianske Kirke i Canada har sit theologiske Facultet (eller «College», som man her kalder det) i Montreal. Nedenstaaende er fra Bestyreren («the Principal») for dette Facultet.

Presbyterian College, Montreal 11. April 1893.

Kjære Herre!

Deres af 6te dennes har jeg modtaget. De Betyldninger, som De refererer til imod Pastor C. Chiniquy, D. D., er aldeles usande. Han er, og har i mange Aar været, en agtet og anset Præst i den presbyterianske Kirke i Canada. De vil se en Redegjørelse for den Anseelse, han nyder i »The Montreal Witness« for den 6te dennes, som jeg hermed sender Dem. De vil der se, at dette Facultet den 5te dennes tildelte ham det største Hæderstegn, det besidder. Jeg behøver ikke at sige mere.

Deres oprigtige
D. H. Mac Vicar".

Nedenstaaende er »The Montreal Daily Witness'« Beskrivelse af den Facultetsfest, ved hvilken Pastor Chiniquy fik Doktorgraden. Mange Doktorer, Profesorer og Præster var tilstede. Alle disse vilde vel næppe være med paa at give ham Doktorgraden i Theologi, om han havde været en saadan Sturk, som Biskop Fallize gør ham til i sine Bøger?

»The Montreal Daily Witness« Nr. 80 for 6te April 1893.

Tre Præster, hvis Tjeneste mod Kirken ansaas for at være af en saadan Natur, at de fortjente særlig Udmærkelse, blev fremkaldte for at modtage »Causa Honoris«, den højeste Grad, Colleet kan give, Graden »Doctor of Divinity« — — — —

Navnet paa den Herre, hvem Doktorgraden blev givet sidst, er sandsynligvis ligesaa familiært for hele den protestantiske Kristenhed, som hans Ansigt og Figur er det for en Montreal-Forsamling. Pastor Charles Chiniquy, maaske med et lidt ældre Udseende, men med faste Trin og ufordunklede Dine, der syntes at sige, at han endnu var nyttig til Daad saavel som til Raad, traadte paa Opfordring af Professor Campbell, som forestillede ham for Forsamlingen, frem for at tage imod sin Doktorgrad. „Havde Hr. Chiniquy“, sagde Dr. Campbell, „forblevet Medlem af den Kirke, til hvilken han op-

rindelig hørte, vilde han utvivlsomt for længe siden være bleven forfremmet til Biskop. Naar en Mand med store Evner forlod et af de protestantiske Samfund for at slutte sig til den romersk-katholske Kirke, blev store Hædersbevisninger tildelt ham, Presbyterianerne har ingen Cardinalhat at sætte paa den omvendte, men hvad Hæderstegn de havde, gav de i dette Tilfælde med Glæde. Hr. Chiniquys Bærter havde været udgivne i otte forskjellige Sprog*). Hans Doktorgrad var fortjent ikke alene paa Grund af hans Ry som polemisk Theolog, men ogsaa for hans ualmindelige literære Talent".

Følgende er af et Brev fra en af vore egne norske Præster, Pastor Preuss, Formand for den norsk-lutheriske Synode i Amerika.

Wisconsin, 26. Mai 1896.

Kjære Pastor Särheim!

— — — Selv har jeg læst et Par Skrifter af ham (Chiniquy) med ubetinget Tillid til hans Sanddrubed, dels fordi jeg aldrig har set den angrebet i Bladene, men hans Skrifter paaberaabt i Angreb paa Katholikerne, dels fordi det, han skriver, stemmer ganske overens med, hvad jeg har set Nonner berette. Jeg tror ogsaa, Chinique vilde været retslig dømt, naar Katholikerne havde kunnet bevise, at hans Beretninger var falske. De Dokumenter, han refererer til, baade fra ældre katholske Kirkelærere og fra samtidige høitstaaende Præster, vilde været bevist at være forfalskede, om de ei var ægte.

Deres H. A. Preuss".

Følgende er fra en Arbejder i et af de største norske Blade i Amerika:

„12. Juni 1893.

Hr. Pastor Särheim!

Om Rev. Chiniquy har vi her i S. . . . set en eller anden Bemærkning i engelske Blade, og undertiden har den ikke været til hans Fordel; men da har vi altid haft det Indtryk, at Dadelen skrev sig fra Katholikker. Det er nemlig katholsk Politik at forfølge alle de Præster, som har forladt Pavekirken, med giftige Logne, siden det ikke længer er tilladt at bringe saadanne Mænd paa Baalet.

I Erbødighed

— — —"

Nedenstaaende er fra Pastor Minne, som var personlig

*) Den svenske og dansk-norske er den 9de og 10de.

bekjendt med Pastor Chiniquy. Pastor Minne har haft Menighed eller Arbeidsmark omkring der, hvor Pastor Chiniquy havde Menighed i St. Anna.

„Madison, 15. Juni 1893.

Kjære Pastor!

Paa Deres Spørgsmaal, om jeg kjender „Fader Chiniquy“, kan jeg sige, at jeg i flere Aar virkede som Præst paa de Kanter, hvor Chiniquy boede og færdedes, nemlig i St. Anna. Dette er der nu 7 Aar siden, og han var dengang en agtet og afholdt Præst i den presbyterianske Kirke i St. Anna. Fader Chiniquy forlod for mange Aar siden den katolske Kirke, da han fik lære Bibelen og Sandheden at kjende. Siden har han indtraadt i Egetskab og skrevet flere Bøger, af hvilke „Femti Aar i den romerske Kirke“ og „Præsten, Kvinden og Skriftemaalet“ er de mest bekjendte, men han har ogsaa derfor maattet lide en bitter Forfølgelse. Paa hans Foretagsrejser i Canada om den katolske Kirke har Regjeringen atter og atter maattet stille Livvagt om ham. For nogle Aar siden blev hans Trykkeri i Kankakee nedbrændt og et stort Oplag af hans Bog „Præsten, Kvinden og Skriftemaalet“, gik op i Luer. For kort Tid siden blev ogsaa hans store Hus i St. Anna, hans store Bogsamling og flere tusen Exemplarer af hans Bøger om den katolske Kirke opbrændte. Da jeg var Præst paa de Kanter, gav Protestanterne ham det Skudsmaal: en varm Kristens, elsket og afholdt.

Med broderlig Hilsen Deres

N. M. Minne

lutherisk Præst i den forenede Kirke“.

Nedenstaaende er Oversættelse af et Brev fra en fremragende Præst (en Baptist) i en af de større Byer i Vesten.

„23. Juli 1893.

Kjære Herre!

Deres Brev af 5. Juli er for mig ved min Tilbagekomst til Byen fra Kyften. — Jeg vil sige, at jeg var meget interesseret for Fader Chiniquy, da han talte her, — at jeg talte og bad ofte sammen med ham og havde den Glæde og Ære at præsentere ham for (Tilhørerne) de forstjellige Aftener, han talte. Jeg tror, han er en Guds Mand, helliget Kristus og fyldt med Anden (»I believe him to be a man of God, consecrated to Christ and filled with the spirit«). Den romersk-katolske Kirke har ved Pressen og mangfoldige Agenter søgt at knuse og tilintetgøre ham, men Luthers Gud er hans,

og han har bevaret ham. Jeg ved ikke af nogen Anklage, reist mod ham fra protestantistisk Hold. Jeg haaber, alle hans Bøger maa blive læste af Deres Enads mænd.

Saa kommer det sidste Brev, hvis Forfatter, efter hvad han selv siger i Brevet, hverken er Præst eller Kristen, men, som det synes, en Skeptiker, der leder og undersøger, om der er noget Gehalt i Kristendommen, og derfor ogsaa vogtede meget omhyggeligt paa Dr. Chiniquy, som han sandsynligvis havde hørt omtale som en særdeles ivrig og alvorlig Kristen, og derfor havde besluttet sig til at prøve nøie, været sammen med ham saa meget som muligt, haft ham hjemme i sit eget Hus, for, som han selv tilstaar, om muligt at opdage noget Bevis for Falskhed hos ham. Det fremgaar ogsaa af selve Brevets Meddelelser, at han er gaaet grundig tilværks. Brevet lyder i Overfættelse saaledes:

— — — 31. Juli 1893.

Kjære Herre!

Jeg vil med Glæde fortælle Dem, hvad jeg ved om Rev. C. Chiniquy, hvilket imidlertid maaske ikke vil blive ganske tilfredsstillende for Dem, da det ikke er ligefremme Svar paa Deres Spørgsmaal. Da jeg har kjendt Hr. C. kun en kort Tid, d. e. da jeg har været sammen med ham og talt med ham kun medens han var her, og i mit Hjem — omtr. to Uger —, kan jeg kun give Dem saadanne Oplysninger, som jeg har hentet fra Samværet med ham i hin korte Tid. Naturligvis har jeg læst hans Bøger. Jeg har ingen Grund til at tvivle paa, hvad han har skrevet i dem. Jeg tror, han er en sanddru Mand, saasandt der nogensinde har levet nogen. Jeg vil i Erbødighed henvise til hans store Værk „Femti Aar i den romerske Kirke“, som Svar paa nogle af Deres Spørgsmaal. Han har flere Gange talt om sin Skole for Missionærer. Jeg har aldrig været i St. Anna og kan saaledes ikke sige noget herom af eget Kjendskab. Men jeg tror, hvad han har sagt. Jeg har ikke hørt nogen Bestyrrelse fra Protestanter om, at han skulde have stukket i sin egen Lomme de Penge, han modtog i England 1858. Jeg har aldrig hørt Protestanter drage hans Moralitet eller hans Rydighed i Tvivl. Naturligvis har jeg i katolske Blade læst alle Slags lognagtige Paastande om ham. Men de fleste af dem bærer selv oien synlig Præget af at være falske, medens andre har mange Gange været modbeviste. Hr. Chiniquy har tjent en hel Del Penge ved at holde Foredrag og ved Salget af sine Bøger. Han solgte flere hundrede Bøger, mens han var her. Jeg tror,

jeg meddeler Fakta, naar jeg siger, at alle de Penge, han tjener, lægger han i en fælles Kasse, og af denne Kasse tages der til hans og hans Families Fornødenheder, saavel som til alle andre Krav og Fordringer. Han brugte Pengene til Sagens Fremme, saaledes som det forekom ham bedst, visselig ikke altid paa den fornuftigste Maade, men der blev intet tabt med Vilje eller slojet bort. Hr. C. var ingen Finantsmand — ingen Mester i Regnskabsførsel, og jeg kan let se, hvorledes hans Tjender kan beskyldes ham for Uærlighed og faa Protestanter til at tro dem. Han har haft flere store Tab at lide, forarsaget af Ildbrand og ogsaa af Ildspaaføttelse. Han fortæller om dem i sin Bog, undtagen den sidste, den nylig stedfundne Brand af hans Hus i St. Anna. Han er reist tilbage til Montreal for at bo hos sin Datter, da han nu ikke har noget eget Hjem. — Hr. C. havde den Skik at underskrive Gjældsbevis til Fordel for nye og fattige Menigheder iblandt sine Landsmænd og derpaa at arbejde som en Trojaner for at faa betalt disse Gjældsbeviser. Saaledes var han altid i stor Gjæld. Pengene gik ud mellem hans Fingre saa hurtig som de kom ind, men blev altid brugt for den gode Sag. Han tegnede sig for 100 Dollars til en ny Methodistkirke i Minneapolis, da han var der ifjor. Som jeg sagde: han holdt ikke Regnskab med sine Penge. Naar han blev mindet om Notaerne, som han havde underskrevet, sendte han gjerne et, to eller tre hundrede Dollars, alt eftersom Omstændighederne var, til deres Betaling.

Efter mit korte Bekjendtskab og Samvær med Hr. C. føler jeg mig absolut sikker paa, at siden han blev Protestant, har han ført et saa rent Liv som nogen Mand, jeg nogeninde har kjendt. Jeg vogtede meget omhyggeligt paa ham for at opdage, om muligt, noget Bevis paa Praleri eller Falskhed hos ham, og jeg maa sige, han viste aldrig noget saadant. Der var en total Mangel paa Stryderi, Selvophøjelse og Selvsforvar, medens sand Mennefskærlighed, Ydmyghed, Mildhed og Godhjertethed karakteriserer ham som den ægte Kristen (*»genuine Christian«*) uden Hensyn til, hvad hans Bilsfarelser og Synder kan have været, medens han var en Slave af „Skjøgernes Moder“. Hr. C. er liberal i sine Anskuelser og venlig mod dem, som er uenige med ham. Han er mest venlig mod Katholikerne. Hans eneste Maal er at arbejde for at frelse Mennefsene fra Synd og fra Pavedømmets Bilsfarelser, og han tager intet Hensyn til sig selv, men gjør alt i Kristi Navn.

Jeg vil sige, at jeg ikke er Medlem af nogen „evangelist“ Kirke, og efter de fleste Sekters Defination kan jeg ikke være en Kristen; thi jeg forkaster den største Del af den saakaldte

kristelige Theologi. Af den Aarsag kan jeg ikke besyldes for Fanatisme eller Foruindtagenhed for Hr. Chiniquy. Jeg tænker, han tager feil i mange smaa Punkter, men som Menneske, som sand Kristen, som Filantrop staar han efter min Formening saa høit som nogen iblandt vor Tids Folk. Jeg venter næppe at møde hans Ligemand i denne Verden. Gud velsigne hans Sjæl!

Jeg forbliver Deres ærbødige

— — —“.

Dette er altsaa nogle af de Dphlysninger, jeg har faaet om Dr. Chiniquy. Mig har de fuldstændig overbevist om, at han er en helt igjennem hæderlig Mand, hvis Tale derfor har Krav paa at blive hørt. Det vækker særlig Opmærksomhed, at Dommen om ham i alle Breve er saa enstemmig. Den er udtalt af lutherste, presbyterianske og baptistiske Præster, af Læg-mænd og tilmed Fritænkere. Jeg har maattet bøie mig for denne Vidnefare.

Og dette er jo bare glædeligt, at Manden er en hæderlig og agtværdig Mand og tilmed en alvorlig Kristen.

Men der er ogsaa noget meget sørgeligt med i Følget. Hvad bliver der nemlig da af Biskop Fallizes Beskyldninger mod ham? Og det er ikke ubetydelige Ting, Biskopen anklager ham for. Bedrageri og Løgn i forsærdelig stor Maalestof samt grov Uædelighed er de Laster, som efter hans Beskrivelse har dannet Mærkestene paa Chiniquys Vej.

Efter hvert som de ovenciterede Breve om Dr. Chiniquy indløb, maatte jeg mere og mere komme i Tvivl om Fallizes Beskyldningers Sandhed. I sin Brochure „Kvinden i Skriftestolen“ S. 4 siger han: „Chiniquy løb altsaa bort fra Chicago og vendte tilbage til London (Ontario). Men da hverken Katholiker eller Protestanter tog nogen Notits af ham, reiste han til Montreal (Canada), hvor han blev optagen af Presbyteria-nerne. I nogle Aar holdt de ud med ham, men allerede i 1875 var Chiniquy paa Kant med den presbyterianske Synode. Han blev bl. anklaget for at have opbrugt store Pengesummer, som denne Sekt havde anbetroet ham. Muligvis er en Del gaaet til de mange Processer, som han paadrog sig hiit og her. Derpaa har han slækket om, snart her, snart der, og synes tilsidst at være hammet i en af de mange methodistiske Sekter; thi disse har i de sidste Aar forsøgt at vække fornøjet Interesse for den gamle Chiniquy“.

Sammenligner jeg dette med, hvad Dr. Mac Vicar siger, Principial for den samme presbyterianske Synodes Facultet i den samme By Montreal, nemlig: „De Beskyldninger, som de

refererer til imod Pastor C. Chiniquy, D. D. er aldeles usande. Han er, og har været i mange Aar, en agtet og anset (»in good standing») Præst i den presbyterianske Kirke i Canada. De vil se en Redegjørelse for den Anseelse, han nyder, i »The Montreal Witness». . . De vil der se, at dette Facultet den 5. April gav ham det største Hæderstegn, det besidder" (Doktorgraden i Theologi) — — hvad skal jeg da tænke om Biskopens Bestyldninger? Medens Biskopen siger, at Methodisterne søger at vække Interessen for den af Presbyterianerne i Montreal udstødte, omflakkende Slynge, holder disse Presbyterianere paa med at sætte Doktorhatten paa ham (!). Jeg maa efter dette gjøre Dr. Mac Vicars Ord til mine: „Bestyldningerne er aldeles usande“.

Biskop Fallize siger i ovennævnte Bog S. 1: „Han (Chiniquy) forfaldt til Uædelighed og synes allerede i den Tid at have haft en Sindsygdhed, satyriasis“. Dette skulde altsaa være i hans yngre Alder. Jeg spurgte en Læge, hvad »satyriasis» var for noget, og fik til Svar, at det er en høj Grad af Aands- og Legemsvækkelse, paadraget ved Uædelighed. Den, som har faaet den Sygdhed, har mistet Brugen af sine Aandsevner og kan ikke leve længe. Men Dr. Chiniquy lever endnu, en Aldring paa 84 Aar, og da han paa Facultetsfesten iaar blev kaldt frem for at tage imod sin Doktorgrad, traadte han frem „med faste Trin og ufordunklede Dine“, meddeler Avisen om ham. Kan da denne Mand ved Udvævelse allerede i sin unge Alder have nedbrudt sine Aands og Legemskræfter?

Biskopen citerer to amerikanske Blade i sin Bog „Præsten i Striftestolen“, S. 4 og 5. Da min Tillid til hans Sanddrøhed begyndte at vakle, troede jeg at burde undersøge, hvordan det stod til med disse Citater. Om det ene, »The Cliton daily Age«, siger Biskopen: „Hr. Sognepræst Færden vil ikke glemme, at Bladet er lutherisk“. Jeg har nu holdt Bladet i to Maanedere, men jeg har ikke set noget religiøst i det. Det er et almindeligt politisk (demokratisk) Dagblad. Redaktøren er Medlem af en episkopal Menighed i Clinton, for hvilken han er en af Kirkeværgerne (trustees). Kan man forstaa, at en Mand, som er episkopal, skulde ville redigere sit Blad i en anden, selv en lutherisk Retning? Men Biskopens Udtryk er meget bestemt og forraader ikke, at han føler sig usikker; det hedder kort og overlegent: „Hr. Sognepræst Færden vil ikke glemme, at Bladet er lutherisk“.

Med Hensyn til det andet Blad siger Biskopen i anførte Bog S. 4: „Da Chiniquy ifjor Vinter holdt Foredrag for Penge i Staten Iowa, helligede F. J. Burne ham en Artikel i det lutheriske Blad »The daily Herald«. Men heller ikke

dette Blad er hverken religiøst eller lutherisk. I saa Maade forholder det sig med dette som med det andet Blad, kun at dette repræsenterer den republikanske Side i Politiken. Redaktøren for dette Blad er Presbyterianer.

Det var mig paafaldende, at en presbyterianisk Mand vilde tage ind i sit Blad en Artikel mod Chiniqy, som ogsaa var Presbyterianer, og om hvem han derfor maatte have let Udgang til at saa Oplysninger. Imidlertid, da jeg fik vedkommende Nr. af Bladet, saa jeg Sammenhængen. Artiklen er ikke taget ind som Artikel, men som Avertissement. Redaktøren har altsaa nægtet den Optagelse, og saa har Forfatteren maattet rykke den ind som Avertissement og betale for den. Over den staar Ordet „Avertissement“.

Hvem har saa skrevet denne Artikel? Biskop Fallize siger, at det har F. J. Brune. Dette er formodentlig en Skriv- eller Trykfeil for F. J. Brune. Dette Navn staar under Avertissementet og er Navnet paa en katolsk Præst i Gaverhill, Iowa, som jeg tror har skrevet den. Jeg bad nemlig en af mine bekendte i Christiania om at saa nærmere Oplysninger hos Biskop Fallize om Bladene »The Clinton daily Age« og »The daily Herald«, men han blev henvist til en Pastor Antle i Illinois, til hvem jeg altsaa skrev og bad om det Nr. af nævnte Blad, hvori Artiklerne stod. Jeg fik Svar, ikke fra Pastor Antle, men fra Pastor F. J. Brune, som siger, at han ikke havde flere Nr. igjen.

Her er altsaa Kilden til det Citat, Biskop Fallize anfører i sin Bog for at bevise Dr. Chiniqys Daarligheder. Men derved styrkes ikke Paalideligheden. Især naar jeg ser, at det er derfra, Biskop Fallize har hentet den Bæstid, at Presbyterianerne i Montreal fandt Uærlighed hos Chiniqy i Penge-sager og derfor udstødte ham af deres Kirkesamfund, disse, som nu har ophøiet Chiniqy til Doktorgraden. Men Biskop Fallize citerer ikke ret. Han lader Hr. F. J. Brune i nævnte Artikel eller Avertissement sige: „ . . . jeg har besøgt forskjellige Steder, hvor han (Chiniqy) har forrettet først som katolsk Præst, derefter som lutherisk . . . Brune siger: . . . „jeg besøgte forskjellige Steder, hvor han forrettede som katolsk og derefter som protestantisk Præst“. Denne Forandring hænger vel sammen med det, at Biskopen lader de to Blade være lutheriske. Men desværre, det gaar paa Sandhedens Beføstning*).

*) Måttet disse Pastor Saarheims Oplysninger om de tvende af Biskop Fallize falskelig for „lutheri“ udgivne Blade og det som lutherisk anførte Vidnesbyrd af den som det viser sig katolske Præst Brune, er bleve fremlagt i „Dagbladet“ i Christiania for 10. November 1893, var dog den katolske Præst Grüner i Bergen dumdriftig nok til i Bergens

Underfølgelsen af Dr. Chiniquys Personalia har overbevist mig om, at han er en fuldt hæderlig og sandfærdig Mand, en ivrig Kristen, men at Biskop Fallizes Beskyldninger imod ham er helt igjennem usande.

Jeg har læst Dr. Chiniquys Bog „Femti Aar i Romerkirken“, og blev slaaet, ikke mindre ved den Ydmyghedens Aand og kristelige Varme, hvori den er skreven, end af de Ting, den meddeler om Tilstanden i Pavekirken. Jeg har aldrig læst en Roman eller et Skuespil eller en religiøs Bog, der har fængslet mig saa som den. Jeg maa anbefale den til den størst mulige Udbredelse.

Vi kjender endnu altfor lidet til Katholicismen, og det bliver nu mere end nogensinde før nødvendigt at lære den at kjende. Og til det Kjendskab er disse Bøger fortrinlige Hjælpe-midler.

Men jeg maa ogsaa anbefale Biskop Fallizes to Bøger, især til alle vore Præster, som Hjælpe-midler til at lære den katholske Kampmaade endnu bedre at kjende. Det ser nemlig ud til, at det bliver nødvendigt for Præsterne nu at vaagne op og staa paa Bagt mod Katholicismen. Hvis Præsterne gjør deres Pligt, har vi forhaabentlig ikke meget at frygte af Katholicismen. Dog har vi langt mere at frygte af den end af nogen anden Sekt.

Et Spørgsmaal har oftere trængt sig ind paa mig under Behandlingen af denne Sag, med stigende Styrke, og dette er: Gjør den lutherske Kirke sin Pligt imod dem, som endnu er indhyllede i det katholske Mørke? Lad, om muligt, alle vore Præster og forøvrigt alle, som kan glæde sig over at se Sandheden og Frelsen i Kristus, læse Dr. Chiniquys og Biskop Fallizes Bøger og saa søge at give et samvittighedsfuldt Svar paa dette Spørgsmaal*).

Aftenblad for 21. Novbr. at fremsføre disse Udtalelser mod Chiniquy paaany som „hidrørende fra lutheransk Side“. „Saavidt hans lutherske Tidsskrifter“ og ligeaa paaany i Aftenbladet for 30. Novbr. 1893. — Hvor aldeles blottet for virkelige Beviiser mod Chiniquy maa den katholske Geistlighed dog være, naar den tager tiltakke med saa paatagelige Forvanskninger!

*) Endnu mere trænger dette Pastor Saarheims Spørgsmaal sig ind paa os nu, da den katholske Kirke over hele Verden, kan man sige, har en Besøgstid, idet Evangeliet overalt trænger sig ind, og især de mange søgende Sjæle blandt Katholikerne faar Anledning til at modtage det. Allermest fremtræder dette i Østerrig og især i Böhmen ved den saakaldte „Vos fra Rom“ Bevægelse, der i saa høj Grad paakalder Protestanternes Hjælp, baade til Forbøn og til at yde Midler til Opførelse af det store Antal protestantiske Kirker, der nu bygges af de Udtraadte. Udg.

Indhold.

	Side
Forord	III
1. Kapitel: Biblen og den romerske Præst	1
2. Kapitel: Min første Skoletid i St. Thomas og mit første Skrifte	4
3. Kapitel: Præsten, Skjærsilden og den fattige Enkes Ko	10
4. Kapitel: Jeg flytter til Kamouraska. Min Konfirmations-Undervisning	14
5. Kapitel: Min Uddannelse paa det katolske Gymnasium	16
6. Kapitel: Protestanters Børn i katolske Skoler	19
7. Kapitel: Den katolske Kirkes Teologi: Colibateden	22
8. Kapitel: Den katolske Theologis Urenhed	27
9. Kapitel: Den katolske Præst og Kirkesædrene, eller hvorledes jeg afslagde Ed paa at overgive Guds Ord for at følge Menneskers	31
10. Kapitel: Det romersk-katolske Præstedomme	35
11. Kapitel: Præstegaarden i St. Charles Boyer. — Præstens Søster	38
12. Kapitel: Jeg udnævnes til Stedfortræder for Præsten i Charlesborough. — Bedarbs og Peras's Fromhed, deres Liv og Død	44
13. Kapitel: Handelen med Sjælemesjer	49
14. Kapitel: Protestanternes Omvendelse til Katholicismen	56
15. Kapitel: Søndagshospitalet i Quebec. — Jeg bestemmer mig til aldrig at nyde berusende Drikke. — Jeg angribes af Nervefeber. — Min pludselige Helbredelse	60
16. Kapitel: Min Udnævnelse til Præst i Beauport. — Hvorledes Druffenskab holdt paa at ødelægge dette Sted. — Afholdsseksaber dannes og Skolehuse bygges. — Forslyttes til mit Fødested Kamouraska	69
17. Kapitel: Noviciat i Oblaternes Kloster »Mary Immaculate«. Munkenes Liv. — En Munks Tanter om Klosterlivet	77
18. Kapitel: Biskop Bourget faar at vide, hvorfor jeg har forladt Oblaternene. Efterat hele Montreals Bispedomme vindes for Afholdssagen, giver Biskopen mig officielt Titelen „Canadas Afholdsapostel“	85
19. Kapitel: Min Prædiken om Jomfru Maria. — Biskop Prince's Lykønskninger. — Min første alvorlige Tvivl om den katolske Kirke. — Kirkesædrenes modsatte Meninger om Mariadyrkelsen	92

20. Kapitel: Brev fra Biskop Vandeweld i Chicago om at tage hele Mississippidalen i Besiddelse. — Mit Besøg i Chicago Mar 1851. — Vestens Prærier. — Tilbagekomst til Canada 100
21. Kapitel: Planer om at tilintetgjøre mig. — Jeg faar Hjælp hos Jesuiterne og fejrer over mine Fjender. — Biskopen giver mig Opreisning 106
22. Kapitel: Udser Plads til min Koloni. — Bygger det første Kapel. — Præsternes Misundelse. — Koloniens store Fremgang. — Præsten i Bourbonnais jages bort fra sin Menighed 112
23. Kapitel: Kirken opbrændes. — Biskop Vandeweld indgiver sin Afstedsansøgning. — Den nye Biskops Opførelse mod mig og Emigranterne 117
24. Kapitel: Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse 122
25. Kapitel: Præstemøde. — Biskop O'Regan forbyder mig at udbrede Biblen blandt mine Kolonister. — Han faar mig fættet i Rængsel, men jeg friskendes. — Vaaren 1856 føres jeg som Fange til Urbana, men friskendes igen. — Abraham Lincoln forsværer mig 127
26. Kapitel: Biskop O'Regan beslutter at fjerne mig fra min Koloni. — Tre Præster faar det Hvert at lyse mig i Van. — Min Menighed sender en Adresse til Biskopen. — Jeg føres atter som Arrestant til Urbana. — Lebel's Plan for at volde min Ruin. — Frøken Moffat beviser min Ustyrlighed, og jeg friskendes 132
27. Kapitel: En Deputation, som sendes af Biskoperne i Canada indbømmer, at vi har Ret. — Paa Vetingelser, der indrømmes af de Deputerede samtykker jeg i at trække mig ud af Striden. — En af dem bryder sit Løfte og forraader os for selv at blive anset som Præst i min Koloni. — Mit sidste Møde med ham og Brasjard 144
28. Kapitel: Desaulnier udnævnes til General-Vikar i Chicago for at knuse os. — Min Menighed er bestemt paa at forsvare sine Rettigheder. — Menigheden i Chicago sender Breve til Biskoperne og Paven. — Biskopen af Montreals Brev til mig, og mit Svar. — Brasjard tvinges til mod bedre Vidende at erklære, at vi havde Ret; mit Svar og hans Bøn om Tilgivelse 154
29. Kapitel: Jeg skriver til Pius IX. og Napoleon III. og oversender dem Dokumenterne angaaende Striden mellem mig og Biskopen. — Kardinalen Vidini faar det Hvert at antilte Underjøgelse. — Biskopen kaldes til Rom og bliver nødt til at tage sin Afsteds. — Biskop Smith i Dubuque i Iowa udnævnes til hans Efterfølger. — Storvikar Dunn kommer for at underrette mig om, at Striden mellem Biskopen og mig nu endelig er afsluttet. — Jeg rejser til Dubuque for at underkaste mig den nye Biskop 162
30. Kapitel: Jeg faar et udmærket Vidnesbyrd af Biskopen. — Min Hviletid. — Storvikar Saurin og hans Medhjælper Pastor Granger. — Dunn underretter mig om, at Jesuiterne forbereder en ny Storm. — Biskop Smith kalder mig til Dubuque. — Han forlanger en ny Underkastelses-Erklæring af mig. — Jeg nægter at give den. — Kristus tilbyder sig som

Gave. — Jeg faar Tilgivelse. — Rig og lykkelig vender jeg tilbage til min Menighed	169
31. Kapitel: Min ny ansvarsfulde Stilling. — Vi afslægger Navnet „Romerst-katholske“ og kalder os „Kristne Katholiker“. — De katolske Biskoppers Betyrtilse. — Biskop Duggan ihynder sig til Chicago. — Han kommer ogsaa til St. Anna for at bevæge min Menighed til at underkaste sig hans Myndighed. — Han kan intet udrette og maa forlade Byen under Menighedens Haan	180
Dr. Charles Chiniquy og Biskop Fallizes Betydninger mod ham, af Pastor Saarheim	195

MILO'SKE BOGHANDELS FORLAG.

Udkommen er og faas i alle Boglader følgende
Skrifter af

ERNST EVERS:

KLOKKEKLANG.

KRISTELIGE FORTÆLLINGER.

Authoriseret Oversættelse af Fru A. Kierulf.

Med Forord af Pastor Vilh. Beck og Titelbillede tegnet af Otto Haslund.
4de Oplag.

Hefte 1 Kr. 50 Øre, indb. 2 Kr. 50 Øre.

VED GUDS THRONE.

FORTÆLLINGER TIL DET HELLIGE »FADERVOR«.

Authoriseret Oversættelse af Fru A. Kierulf.

Med Forord af Pastor Vilh. Beck.

2det Oplag.

Hefte 1 Kr. 50 Øre, indb. 2 Kr. 50 Øre.

LIVET I LYS.

FIRE FORTÆLLINGER TIL DE TRE KRISTELIGE TROSARTIKLER.

Oversat af Fru A. Kierulf. Med et Billede af Pastor Evers.

Hefte 2 Kr., indb. 2 Kr. 50 Øre.

GULDKORN.

FORTÆLLINGER OM TROSKAB OG TROFASTHED.

Oversat af Fru A. Kierulf. Med en kort Biografi af Pastor Evers.

Hefte 2 Kr., indb. 2 Kr. 50 Øre.

ADVENTSKLOKKER.

SEKS KRISTELIGE FORTÆLLINGER.

Oversat af Fru A. Kierulf.

Hefte 1 Kr., indb. 1 Kr. 50 Øre.

OLIEGRENE OG TORNEKVISTE.

KRISTELIGE FORTÆLLINGER.

Oversatte af Fru A. Kierulf.

Hefte 1 Kr. 25 Øre, indb. 1 Kr. 75 Øre.

JULEKLOKKER.

SEX FORTÆLLINGER.

Authoriseret Oversættelse af Fru A. Kierulf.

Hefte 1 Kr. 25 Øre, indb. 1 Kr. 75 Øre

UNDER GRANER OG PALMER.

FORTÆLLINGER.

Authoriseret Oversættelse af Fru A. Kierulf.

2det Oplag.

Hefte 1 Kr., indb. 1 Kr. 50 Øre.

Paa den **Milo'ske Boghandels** Forlag er udkommen:

DEN GEJSTLIGE DØD.

EN FORTÆLLING FRA DEN KATHOLSKKE PRÆSTESTAND

AF

EMIL MARRIOT.

Autoriseret Oversættelse af Fru A. KIERULF.

Af Pressens enstemmig rosende Omtale hidsættes:

Berlingske Tidende: Den østerrigske Forfatter Marriot indføres for første Gang ved ovennævnte Oversættelse i den danske Literatur. For fem Aar siden udkom hans første Roman: »Egon Talmers«, der i 1882 efterfulgtes af »Familien Quadenberg«. Det er navnlig sidstnævnte Arbejde, der skaffede ham et Navn. Foreliggende Fortælling, »Der geistliche Tod«, udkom i Begyndelsen af indeværende Aar og hilsedes som et nyt Fremskridt. Hovedpersonerne i Novellen er en ung Pige, Paula, og en katholsk Gejstlig ved Navn Harteck, der have fattet Kjerlighed til hinanden. Konflikten opstaar ved Præsteløftet, der foreskriver Kølbat for den unge Præst. *Begges Sjælekampe skildres paa en gribende Maade.* Det fremgaar af den *fin* gennemførte Karaktertegnning, at Forsagelsen falder den unge Kvinde vanskeligere end Harteck. Konflikten løses ved, at den Gejstlige døer. Paula hengiver sig ikke til Fortvivlelse, men ofrer sit Liv til Virksomhed for Syge og Fattige.

Højskolebladet: Det er en trist Historie om et ædelt Menneske, som ved ydre Tvang er bleven Præst, men fordi han har en selvstændig Villie og sunde naturlige Attraaer, der gjøre deres Krav gjældende, ikke kan passe ind i den katholske Kirkes Maskineri. Et uskyldigt, haabløst Kjerlighedsforhold, hvori han staar, benyttes af hans foresatte til at faa ham flyttet af Vejen til et usselt Embede paa et usundt Sted, som, fordi mange Præster har faaet deres Helsot der, har faaet Ogenavnet »Præstedøden« (»den geistlige Død«, som Stedet og Bogen hedder i den danske Udgave, er en uheldig Oversættelse), hvor han paa gammeldags romantisk Maade forlader Skuepladsen ved at dø af Brystsyge. — Den unge østrigske Forfatter, som med denne Bog første Gang fremtræder for den danske Læseverden, er en talentfuld Fortæller og kan med faa Strøg tegne en Karakter, saa den staar lyslevende for Læseren. Bedst truffet er vistnok Perkow, den selvbevidste unge Præst, som plejer sin syge Ven paa det sidste. Men ogsaa denne, Hovedpersonen Georg Harteck, er et sandt Menneske, paa én Gang blød og stærk, attraaende og resignerende. — Den Stemningsfylde, Forfatteren har lagt over deres Kjerligheds stille Vækst, tager hele Læserens Medfølelse fangen; *den er saa rent og smukt skildret, denne lykkelige, haabløse Kjerlighed, at den ikke har mange Sidestykker i Nutidens Literatur.* — Sædelig, næsten jomfruelig Renhed, fri for alt Snærperi, Talent — disse to nødvendige Betingelser for at kunne skrive en virkelig god Bog, findes ikke forenede hos synderlig mange Forfattere.

Nationaltidende: »Den geistlige Død«, en Fortælling af Emil Marriot, oversat af A. Kierulf, skyldes en østerrigsk Forfatter, som i de senere Aar skal have vakt betydelig Opsigt. Nærværende Bog er vel tildels tendentiøst rettet mod den katholske Gejstligheds Kølbat og har for saa vidt mindre Interesse for danske Læsere, *men dens alvorsfulde Tone har noget tiltalende ved sig, og dens Handling bringer Skildringer, som man ikke bliver ligegyldig ved.*

Pris 3 Kr. 50 Øre heftet, 4 Kr. 50 Øre indb.

